

รายงานฉบับสมบูรณ์

“โครงการวิจัยการใช้กลยุทธ์น่านน้ำสีคราม
เพื่อป้องกันการตั้งครกไม่พึงประสงค์”

สัญญาเลขที่ RDG5840025

โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ัญญุภัสร์ ศิริธรราราชโรจน์ และคณะ

พฤษภาคม 2560

สัญญาเลขที่ RDG5840025

รายงานฉบับสมบูรณ์

“โครงการวิจัยการใช้กลยุธน์น่านน้ำสีคราม
เพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์”

คณะผู้วิจัย

ผศ. ดร. ัญญุภัสร์ ศิริชันราโรจน์

นางสาวพรนภา เลื่อยคลัง

สังกัด

สาขาวิชาจิตวิทยาและการแนะแนว
มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์
กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์
โรงเรียนพุทธธีรังสีพิบูล

สนับสนุนโดยสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

(ความเห็นในรายงานนี้เป็นของผู้วิจัย วช. สกว. ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป)

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยนี้ได้รับการสนับสนุนตามแผนงานส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยมุ่งเป้าเพื่อตอบสนองความต้องการในการพัฒนาประเทศในกลุ่มเรื่อง “การศึกษาและสร้างสรรค์การเรียนรู้” ขอขอบคุณที่สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ในฐานะหน่วยงานกลางด้านการวิจัย ได้ร่วมกับหน่วยให้ทุน ได้แก่ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน) (สวก.) สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.) สำนักงานคณะกรรมการนโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมแห่งชาติ (สวทน.) และสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ดำเนินงานภายใต้ชื่อ “เครือข่ายองค์กรบริหารงานวิจัย แห่งชาติ (คอบข.)” ภายใต้กรอบการวิจัยที่ คอบข. ให้ทุนอุดหนุน ปงบประมาณ 2558 “ชื่อโครงการวิจัย “การใช้กลยุทธ์น่านน้ำสีครามเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์”

ขอบคุณที่ปรึกษาโครงการ นักวิจัย ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัยทุกท่านที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และนักศึกษาระดับปริญญาตรีในกลุ่มภาคกลางทั้ง 5 แห่ง ที่ให้ความร่วมมือในการตอบ “แบบประเมินความรู้ความเข้าใจสาเหตุการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี” ประกอบด้วย 1) มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา 2) มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี 3) มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ 4) มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี และ 5) มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์ และนักศึกษากลุ่มทดลองจากมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าจำเป็นต้องเสริมสร้างองค์ความรู้ให้กับนักศึกษาโดยบูรณาการกระบวนการเรียนรู้ โดยนักศึกษาต้องสร้าง (Create Grid) และยกระดับ (Raise) 3 ด้านคือการมีเป้าหมายในชีวิต การเห็นคุณค่าในตนเอง และการเคารพตนเอง โดยสิ่งที่ควรได้เรียนรู้เพิ่มเติมเนื่องจากเป็นส่วนที่ก่อให้เกิดปัญหาซึ่งควรลดลง (Reduce) หรือตัดออก (Eliminate) คือ การคบเพื่อนรุ่นพี่รุ่นน้อง ความสัมพันธ์ที่ไม่ดีในครอบครัว และกลุ่มเพื่อนสมัยเรียนมัธยมศึกษา ด้วยกระบวนการเรียนรู้ที่สังเคราะห์แนวคิดกลยุทธ์น่านน้ำสีคราม (The Blue Ocean strategy: BOS) โดยผลการวิจัยโดยบูรณาการเนื้อหาวิชาจิตวิทยากับการพัฒนาตน วิชาการแนะแนวและการให้คำปรึกษา ผลการวิจัยเรื่อง “การใช้กลยุทธ์น่านน้ำสีครามเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์” และการวิจัยเรื่อง “ผลของการให้คำปรึกษากลุ่มแบบทฤษฎีโซลูชั่น-โฟกัสร่วมกับการให้คำปรึกษากลุ่มแบบเผชิญความจริงที่มีต่อพฤติกรรมเกมออนไลน์ของนักเรียนในอำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา” มาประยุกต์ใช้เป้าหมายหลักคือ นักศึกษารู้จักและเข้าใจตนเอง คิดค้นวิถีทาง เกิดทักษะ กระบวนการเรียนรู้ในการก้าวผ่านความคิดและพฤติกรรมความเคยชินแบบเดิม เพื่อการบุกเบิกวิถีคิดใหม่ๆ พัฒนาตนเพื่อนำพาชีวิตให้เจริญงอกงามด้วยวิธีการที่ใหม่อย่างสร้างสรรค์ด้วยการมีเป้าหมายในชีวิต การเห็นคุณค่าในตนเอง การเคารพตนเอง การคบเพื่อน การรักษาความสัมพันธ์ครอบครัวและคนใกล้ชิด ติดอาวุธทาง

ความรู้เท่าทันสถานการณ์ไม่เป็นพ่อแม่ในวัยเรียนมีความรักนวลสงวนตัว รักตัวเอง สร้างขอบเขตของเป้าหมายชีวิตและความต้องการใหม่ มีนวัตกรรมเชิงคุณค่า (Value Innovation) โดยเห็นและมุ่งมั่นให้ภาพความสำเร็จของตนเองชัดเจนขึ้น โดยทุกคนมียุทธศาสตร์เปรียบดั่งเข็มทิศของชีวิตต่อไป และเทคนิคที่จะใช้เวลาในการเล่นเกมนอนไลน์ในเวลาที่เหมาะสม ผนวกกับศาสตร์ด้านจิตวิทยาการให้คำปรึกษา ปรับปรุงเพิ่มเติมในเนื้อหาส่วนของการเขียนโครงการพัฒนาดนในภาคผนวกหนังสือชื่อ “จิตวิทยากับการพัฒนาตน” ในการจัดพิมพ์ครั้งที่ 2 ในเดือนมกราคม พ.ศ. 2560 โดยสำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในนามผู้เขียน ธัญญภัทร์ ศิริธรรารโรจน์

คณะผู้วิจัยขอบพระคุณทุกท่านที่สนับสนุนและมีส่วนร่วมในการวิจัย ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กลั่นกรองผลการวิจัยและให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะ ฝ่ายประสานงานของสถาบันการจัดการเพื่อชนบทและสังคม เจ้าของเอกสารอ้างอิงทุกท่านที่ได้เอื้อประโยชน์ รวมถึงทุกท่านที่เกี่ยวข้อง คณะผู้วิจัยยินดีน้อมรับคำแนะนำอันเป็นประโยชน์ ที่จะนำมาพัฒนาให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

คณะผู้วิจัย

พฤษภาคม 2560

Email: kanok_1972@hotmail.com

สารบัญ

เรื่อง		หน้า
	กิตติกรรมประกาศ.....	-
	สารบัญ.....	ก-ข
	สารบัญตาราง.....	ง-ฉ
	สารบัญภาพ.....	ช
	บทสรุปผู้บริหาร.....	ซ-ฅ
	Executive Summary.....	ญ-ฎ
	บทคัดย่อ.....	ฐ
	Abstract.....	จ
บทที่ 1	บทนำ.....	1
	ความเป็นมาและความสำคัญ.....	3
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
	คำถามของการวิจัย.....	3
	ขอบเขตของการวิจัย.....	3
	นิยามศัพท์เฉพาะ.....	9
	กรอบแนวคิดของการวิจัย.....	14
	สมมติฐานการวิจัย.....	16
	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	16
	แผนการถ่ายทอดเทคโนโลยี.....	16
บทที่ 2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	19
	เป้าหมายสำคัญของสถาบันอุดมศึกษา.....	19
	หลักการบริหารจัดการสถาบันอุดมศึกษา.....	23
	กลยุทธ์น่านน้ำสีคราม.....	27
	หลักการพัฒนาบัณฑิตนักศึกษา.....	32
	หลักการจัดการเรียนรู้.....	35
	ประยุกต์ใช้กิจกรรมที่ส่งผลต่อการพัฒนานักศึกษา.....	36
	สภาพปัญหาการตั้งครุฑ.....	36
	การศึกษารายกรณีและการศึกษาปรากฏการณ์วิทยา.....	69

สารบัญ(ต่อ)

เรื่อง	หน้า
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	89
ลำดับข้อมูลตามวัตถุประสงค์ เครื่องมือและกลุ่มตัวอย่าง.....	89
รูปแบบการวิจัยเชิงผสมผสานวิธี (Mixed Method Research)	91
การอธิบายความเชื่อมโยงความเป็นเหตุเป็นผลในการนำ แนวคิดน่าน้ำสีคราม.....	103
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	107
ส่วนที่ 1 ความรู้ความเข้าใจสาเหตุการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ ของนักศึกษา.....	107
ส่วนที่ 2 แนวทางการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์.....	116
ส่วนที่ 3 กระบวนการเรียนรู้เพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึง ประสงค์.....	127
ส่วนที่ 4 ผลของการใช้กระบวนการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นมา.....	139
บทที่ 5 สรุปและอภิปรายผล.....	145
สรุปผลการวิจัย.....	145
สรุปผลการดำเนินงานของโครงการวิจัย.....	146
อภิปรายผลการวิจัย.....	149
เป้าหมายและผลผลิต.....	156
ข้อเสนอแนะ.....	158
เอกสารอ้างอิง.....	161
ภาคผนวก.....	167
1 แผนการดำเนินงาน.....	166
2 ตารางเปรียบเทียบวัตถุประสงค์ กิจกรรมที่วางแผนไว้ และ กิจกรรมที่ดำเนินการมาและผลที่ได้รับตลอดโครงการ.....	170
3 รูปภาพการทำกิจกรรม.....	176
4 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล.....	178
4.1 แบบประเมินความรู้ความเข้าใจสาเหตุการตั้งครรภ์ ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี.....	182

สารบัญ(ต่อ)

เรื่อง	หน้า
4.2 แบบฟอร์มแนวทางการสัมภาษณ์เชิงลึกกรณีศึกษาและบุคคลใกล้ชิดหรือเกี่ยวข้อง /แนวคำถามที่ใช้ในการศึกษาเชิงปรากฏการณ์วิทยาเพื่อวิเคราะห์การป้องกันของการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษา.....	185
4.3 แบบฟอร์มแนวคำถามสัมภาษณ์เชิงลึกบุคคลที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษาตามกรอบดำเนินการสี่ประการ (The Four Actions Framework).....	187
4.4 แบบฟอร์มแนวคำถามสัมภาษณ์เพื่อประเมินการมีเป้าหมายในชีวิต การเห็นคุณค่าของตนเอง การเคารพตนเอง และ การสร้างความตระหนักรู้การคบเพื่อน รุ่นพี่รุ่นน้องในมหาวิทยาลัย ความสัมพันธ์ในครอบครัว และเพื่อนสมัยเรียนมัธยมศึกษา.....	189
5 ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจและให้คำแนะนำในการตรวจเครื่องมือในการวิจัย.....	191
6 ข้อมูลคณะผู้วิจัย.....	193
7 แบบสรุปปิดโครงการวิจัย.....	195
8 บทความเผยแพร่ในวารสารวิชาการ	201
9 เผยแพร่ผลการวิจัยในหนังสือจิตวิทยากับการพัฒนาตน.....	213

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 อัตราการตั้งครรภ์ของหญิงอายุ 15-19 ปี ต่อประชากรหญิง 15-19 ปี	47
2.2 จำนวนและร้อยละเกิดมีชีพของมารดาอายุต่ำกว่า 20 ปีและต่ำกว่า 15 ปีทั้งประเทศพ.ศ.2551-2555.....	48
2.3 จำนวนและร้อยละเกิดมีชีพของมารดาวัยรุ่นนั้จําแนกรายจังหวัด 10 อันดับสูงสุดพ.ศ.2552-2555.....	49
2.4 เทคนิคการควบคุมคุณภาพงานวิจัยเชิงคุณภาพ.....	77
3.1 การดำเนินงานเพื่อเก็บข้อมูลตามวัตถุประสงค์และกรอบการทำงานของโครงการ.....	87
3.2 ความเชื่อมโยงความเป็นเหตุเป็นผลในการนำแนวคิดนํานํ้าสีคราม	100
4.1 การดำเนินการเก็บข้อและวิเคราะห์ความรู้ความเข้าใจสาเหตุของการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ตามวัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย.....	107
4.2 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบประเมิน	108
4.3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความรู้ความเข้าใจสาเหตุของการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ระดับปริญญาตรี โดยกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย.....	110
4.4 การประเมินความรู้ความเข้าใจสาเหตุการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับ ปริญญาตรี จําแนกตามเพศ ($n = 1.896$)	110
4.5 ความแปรปรวนของความรู้ความเข้าใจสาเหตุของการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี.....	111
4.6 การประเมินความรู้ความเข้าใจสาเหตุของการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีจําแนกตามมหาวิทยาลัย	111
4.7 การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของ LSDเปรียบเทียบระดับความรู้ความเข้าใจสาเหตุของการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี.....	112
4.8 ความแปรปรวนของระดับความรู้ความเข้าใจสาเหตุของการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี จําแนกตามชั้นปี.....	112

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.9 ระดับความรู้ความเข้าใจสาเหตุของการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของ นักศึกษาระดับปริญญาตรี จำแนกตามชั้นปีที่ศึกษา.....	113
4.10 การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของ LSD เปรียบเทียบ ระดับความรู้ความเข้าใจสาเหตุการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของ นักศึกษาระดับปริญญาตรี จำแนกตามชั้นปีที่ศึกษา.....	113
4.11 ความแปรปรวนของความรู้ความเข้าใจสาเหตุของการตั้งครรภ์ไม่พึง ประสงค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีจำแนกตามอายุ.....	114
4.14 การดำเนินการเก็บข้อมูลการวิเคราะห์แนวทางการป้องกันการ ตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ตาม วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย ข้อที่ 2.....	116
4.15 สรุปผลการสัมภาษณ์เชิงลึกบุคคลที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษาและ วิเคราะห์กรอบดำเนินการสี่ประการ (The Four Actions Framework:) จำนวน 10 คน.....	117
4.16 การดำเนินการพัฒนาโมเดลการเรียนรู้ด้วยกลยุธินำนาน้ำสีครามเพื่อ การป้องกันนักศึกษาตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ ตามวัตถุประสงค์ของ โครงการวิจัย ข้อที่ 3.....	127
4.17 กรอบการอบรมโมเดลกระบวนการเรียนรู้ด้วยกลยุธินำนาน้ำสีคราม เพื่อการป้องกันนักศึกษาตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์.....	128
4.18 การดำเนินการทดลองใช้โมเดลกระบวนการเรียนรู้ด้วยกลยุธินำนาน้ำ สีครามเพื่อป้องกันนักศึกษาตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ ตามวัตถุประสงค์ ข้อที่ 4.....	139
4.19 ความแปรปรวนของความรู้ความเข้าใจการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึง ประสงค์ของนักศึกษา ก่อนทดลอง หลังทดลอง และระยะติดตามผล (n = 18)	140
4.20 ความรู้ความเข้าใจการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษา ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผล.....	140
4.21 การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของ Tamhaneผลการ เปรียบเทียบ ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผล....	140

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.22 ข้อที่นักศึกษาในกลุ่มทดลองประเมินว่าตนเองดีขึ้นในระยะหลังการทดลองและในระยะติดตามผล	142
4.23 ข้อที่นักศึกษาในกลุ่มทดลองประเมินว่าตนเองยังต้องการเสริมสร้างเพิ่มขึ้นเนื่องจากยังรู้สึกว่าคุณภาพตนเองยังไม่ดีขึ้นในระดับน้อย ถึงปานกลาง ตั้งแต่ก่อนทดลอง หลังการทดลองและในระยะติดตามผล.....	143
5.1 แสดงผลผลิตและตัวชี้วัดของโครงการวิจัย.....	156
5.2 แสดงผลลัพธ์และตัวชี้วัดของโครงการวิจัย.....	157

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 อัตราการคลอดเฉลี่ยต่อสตรีอายุ 15-19 ปี 1.000 ราย ในแต่ละพื้นที่	37
2.2 อัตราคลอดในวัยรุ่นอายุ 15-19 ปี ในแต่ละปีของสหรัฐอเมริกา	37
3.1 รูปแบบกระบวนการ การจัดการความรู้	98
3.2 การป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาและสร้างเครือข่าย ด้วยแนวคิด “การจัดการ” ความรู้	98
3.3 การบริหารทรัพยากรครบวงจรด้วยกระบวนการจัดการความรู้	99
4.1 วงจรการประยุกต์ใช้กลยุทธ์น่านน้ำสี่คราม ในการพัฒนาโมเดล กระบวนการเรียนรู้เพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของ นักศึกษาระดับปริญญาตรี.....	137
4.2 แบบฟอร์ม “กฎพื้นฐานของกลุ่ม”	138

บทสรุปผู้บริหาร

จากการวิเคราะห์สาเหตุการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่ได้จากแบบประเมินความรู้ความเข้าใจสาเหตุการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีชี้ให้เห็นว่านักศึกษาในกลุ่มภาคกลางทั้ง 5 แห่ง คือ 1) มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา 2) มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี 3) มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ 4) มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี และ 5) มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์ มีด้านความคิด มีด้านพฤติกรรม มีด้านอารมณ์ ในภาพรวมมีความรู้ความเข้าใจในระดับดีมากโดยมีค่าเฉลี่ยรวมที่ 2.73 ดังนั้น การจัดการศึกษา หลักสูตรของมหาวิทยาลัย การรณรงค์จากหน่วยงานภาครัฐส่งผลดีประสบความสำเร็จที่ให้นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจและการปฏิบัติตนเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ ส่วนข้อมูลของรายงานตัวเลขแนวโน้มการตั้งครรภ์ของนักเรียน นักศึกษา ก็ยังคงมีตัวเลขที่สูงขึ้น ดังนั้น จึงเป็นความท้าทายให้ค้นหาว่านอกจากความรู้ความเข้าใจแล้ว มีปัจจัยใดที่จะช่วยป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาได้

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกร่วมกับการวิเคราะห์กรอบดำเนินการสี่ประการ (The Four Actions Framework:)” กับบุคคลใกล้ชิดหรือเกี่ยวข้องกับนักศึกษา เพื่อวิเคราะห์การป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษา ประกอบด้วย 1) นักศึกษาที่อยู่ในภาวะตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์และเพื่อนชาย 2) อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์แนะแนว อาจารย์ผู้สอน 3) นักจิตวิทยาที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาล 4) ผู้ปกครอง 5) ผู้ดูแลหอพักเอกชน ผู้ดูแลหอพักของมหาวิทยาลัย และ 6) ผู้บริหารของมหาวิทยาลัย พบข้อมูลสำคัญ 2 ส่วนเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์นักศึกษาต้องการสร้าง (Create Grid) และยกระดับ (Raise) คือ การมีเป้าหมายในชีวิต การเห็นคุณค่าในตนเอง และการเคารพตนเอง สิ่งควรลดลง (Reduce) และ ตัด (Eliminate) ปัจจัยที่มีผลต่อการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ คือ การคบเพื่อน รุ่นพี่รุ่นน้อง ความสัมพันธ์ที่ไม่ดีในครอบครัวกลุ่มเพื่อนสมัยเรียนมัธยมศึกษา

การสร้างโมเดลกระบวนการเรียนรู้สังเคราะห์แนวคิดกลยุทธ์น่านน้ำสี่ครามมี 6 กระบวนการเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์คือ (1) วาดภาพบนผืนผ้าใบเชิงยุทธศาสตร์ (2) วิเคราะห์กรอบดำเนินการสี่ประการ (3) การมองภาพรวมใหญ่ (4) การตื่นตัวเชิงภาพ (5) การแสดงภาพยุทธศาสตร์ ค้นหา นวัตกรรมเชิงคุณค่า และ (6) สร้างการดำเนินการในยุทธศาสตร์

จากข้อมูลทั้งสองส่วนที่กล่าวมานำมาสู่การสร้างโมเดลกระบวนการเรียนรู้ “การใช้กลยุทธ์น่านน้ำสี่ครามเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์นักศึกษาระดับปริญญาตรี” กำหนดโครงการอบรม 3 วัน มุ่งส่งเสริมการมีเป้าหมายในชีวิต การเห็นคุณค่าในตนเอง และการเคารพตนเอง จึงเป็นแกนหลักผนวกกับการสร้างความตระหนักในการคบเพื่อน รุ่นพี่รุ่นน้องในมหาวิทยาลัย ความสัมพันธ์ใน

ครอบครัว และกลุ่มเพื่อนสมัยเรียนมัธยมศึกษา โดยสังเคราะห์ใช้แนวคิดกลยุทธ์น่านน้ำสีคราม ในครั้งนี้ จัดเป็น 6 กระบวนการเรียนรู้ ทดลองกับนักศึกษา 1 กลุ่ม มีจำนวน 18 คน พบว่า กลุ่มทดลองมีระดับความรู้ความเข้าใจการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 ซึ่งหมายความว่า หลังการทดลอง และระยะติดตามผลมีค่าเฉลี่ยระดับความรู้ความเข้าใจการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ สูงกว่าก่อนทดลอง ส่วนผลการเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สรุปได้ว่า นักศึกษาก่อนการทดลองและหลังการทดลอง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 โดยหลังการทดลอง มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าก่อนการทดลอง ส่วนหลังการทดลอง และระยะติดตามผล พบว่าไม่แตกต่างกัน

กลุ่มทดลองมีเป้าหมายในชีวิต การเห็นคุณค่าของตนเอง การเคารพตนเอง และ การสร้างความตระหนักการคบเพื่อน รุ่นพี่รุ่นน้องในมหาวิทยาลัย ความสัมพันธ์ในครอบครัว และเพื่อนสมัยเรียนมัธยมศึกษาโดยรวมนักศึกษาประเมินตนเองว่า ได้รู้จักและเข้าใจตนเองมากขึ้น มองเห็นวิถีทางของตนเองในการก้าวผ่านความคิดแบบเดิม พฤติกรรมความเคยชินแบบเดิม มีวิธีการใหม่อย่างสร้างสรรค์ มีเป้าหมายชีวิตและมีความต้องการใหม่ โดยเห็นภาพความสำเร็จของตนเองที่ชัดเจนขึ้น ข้อที่นักศึกษากลุ่มทดลองประเมินว่าตนเองดีขึ้นในระยะหลังการทดลองและใน ระยะติดตามผล คือ รู้สึกว่าภูมิใจในตนเอง มองความรักและการแต่งงานชัดเจนขึ้น รู้ว่าต้องบริหารเวลาอย่างไรให้ดีที่สุดสำหรับตัวเอง รู้ว่าจะไปสู่เป้าหมายในชีวิตต้องทำอะไรบ้างและทำอะไร รู้ว่าสาขาที่เรียนต้องยอมรับและทำใจก้าวต่อไป เปลี่ยนมุมมองใหม่เปิดใจยอมรับสิ่งได้มากขึ้น ตระหนักได้ว่าความมุ่งมั่นจะพาไปสู่จุดหมายและต้องปรับตัวอย่างไร มีความมั่นใจและตระหนักว่าจะไม่ตั้งครรภ์จะดูแลตนเองจนกว่าจะเรียนสำเร็จ โดยค้นพบแรงบันดาลใจที่จะเอาชนะอุปสรรคต่างๆ ในชีวิตซึ่งนักศึกษาแต่ละคนมีแผนยุทธศาสตร์เป็นเข็มทิศชีวิตของตนเอง ที่จะไปสู่เป้าหมาย ค้นพบ การสำเร็จการศึกษาโดยมีนวัตกรรมเชิงคุณค่า (Value Innovation) ของตนเอง

ข้อที่นักศึกษากลุ่มทดลองประเมินว่าตนเองยังต้องการเสริมสร้างเพิ่มขึ้นเนื่องจากยังรู้สึกว่าตนเองยังไม่ได้ดีขึ้น คืออยู่ในระดับน้อย ถึงปานกลาง ตั้งแต่ก่อนทดลอง หลังการทดลองและในระยะติดตามผล คือ การวิตกกังวลกับความคิดของคนอื่น ขาดความมั่นใจ เมื่อต้องเจอสิ่งที่ยากและท้าทาย รู้สึกว่าตนเองไม่ค่อยมีค่า ยังอยู่ท่ามกลางความขัดแย้งที่ยากจะแก้ไขได้ ทั้งกับครอบครัว และเพื่อน มีความพยายามไม่มากพอ ที่ผ่านมามีเป้าหมายที่ชัดเจนและจะพยายาม และไม่มีสมาธิในการเรียน

สิ่งที่สะท้อนให้เห็นอีกประการหนึ่งคือ นักศึกษาที่เป็นกลุ่มทดลอง มีความเห็นว่า 1) การอบรมควรมีเวลาประมาณ 1 สัปดาห์เป็นอย่างน้อย 2) ควรเพิ่มหรือสอดแทรกกิจกรรมทางศาสนา ธรรมะ 3) ควรจัดในช่วงปิดภาคเรียน 3) ควรจัดปีละครั้ง 4) อยากให้เพิ่มกิจกรรมการเรียนรู้ในห้องเรียนปกติที่ทำให้รู้สึกดีกับตนเองได้รู้จักและเข้าใจตนเองเหมือนกับการอบรมโมเดลกระบวนการเรียนรู้ที่เป็นชุดฝึกอบรม “กระบวนการเรียนรู้เพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์สำหรับนักศึกษา”

Executive Summary

The analysis of the causes of to Prevent Unwanted Pregnancies in undergraduate students from the "Assessment of cognitive causes of unwanted pregnancy undergraduate students" The RajabhatUniversity's students in Central Region 1)Phaanakhonsi Ayutthaya Rajabhat University 2) Rambhai Barni Rajabhat University 3) Rajabhat Rajanagarindra University 4) Thepsatri Rajabhat University 5) Valaya Alongkorn Rajabhat University cognitive domain, behavioral domain and affective domain as a whole is in Overall a very good level of knowledge, with an average total of 2.73. University courses The campaign by government agencies attribute to successful students, their understanding and their practice in order to prevent unwanted pregnancy. Most of the reported trend of pregnant students still have higher numbers, Nowadays, so it was a challenge to find that in addition to understanding it. There are factors that will help prevent unwanted pregnancies students.

From in-depth interviews, analysis, together with The Four Actions Framework to analyze the prevention of unwanted pregnancy of students: 1) students who were in unwanted pregnancies and two male friends) advisors. guidance teachers Professors 3) psychologists working in hospital 4) Parents 5) Administrator private residences. Leaders of the university dormitory and 6) the management of the university. Found two major parts, one is the most important. Students itself consists of three questions that need to have a Life Goals ,Self-worth and Self-respect. The second part is People close to the third party is a party of friends / junior college. Family relationships and school classmates also found that third-party support is a key factor contributing to the risk of unwanted pregnancy of students as well.

Model learning process is a Blue Ocean Strategy has six procedures to prevent unwanted pregnancy (1) (The Strategy Canvas)(2) (The Four Actions Framework) (3) (Focus on The Big Picture)(4) (Visual Awakening)(5) (Visual Strategy Fair) (Value Innovation and(6) (Build Execution into Strategy)

Data from both of these models led to the creation of the Undergraduates' Learning Process. Blue Ocean Strategy to prevent unwanted pregnancies undergraduates" scheduled three-day training program aimed at promoting Life Goals,

Self-worth and Self-respect The Core With the awareness of friends. Junior college Family Relations And a group of high school classmates The strategy is the concept of synthetic indigo waters, this time a six learning process. Students experiment with a first group of 18 people were found.

Experiment with the knowledge to prevent unwanted pregnancy. The difference was statistically significant at the .01 level. This means that after the test and the follow-up period. The average level of knowledge and understanding to prevent unwanted pregnancy. Higher than before trial The results compare to the understanding, prevention of unwanted pregnancy undergraduates concluded that the students before and after the experiment. The difference was statistically significant at the .05 level. After the trial. The average is higher than before the experiment. The latter trial And follow-up found no difference.

The trial Life Goals,Self-worth and Self-respect and awareness friends. Junior college Family Relations High school and college buddies Overall, students assess themselves to know and understand myself more. A way of their own to overcome the conventional thinking. Traditional behavioral habits There are ways to creatively target new life and new demands. By visualize their successes clearer. The student group rate themselves better in the long-term follow-up after treatment and was felt proud of myself. Looking for love and marriage clearly. Management needs to know how to provide the best for themselves. The goal in life is to know what to do and how. I have to admit that their field of study and come to move forward. A new perspective, open mind to accept something more advanced. Realizing that their commitment will lead to a significant and must adapt. Confident and realize that it will not take care of their pregnancy until the study completion. The discovery inspired to overcome various obstacles. Students were everyone has their own life plan as a compass. The goal is to discover graduation. The Innovation Value (Value Innovation) of their own.

group that they need to build up due to the feeling that they have not improved. Is at a low level to moderate from the first trial. After the trial, and in a follow-up is concerned with the idea of someone else. Lack confidence When face difficult and challenging. Feel that they do not have the Also in the midst of a conflict

that is hard to fix it. Friends and family are not trying hard enough. The past does not have clear targets and try not concentrate.

What is reflected is another. The student group opinion that: 1) the training should take about one week for a minimum 2) should be added or inserted religious seminary 3) should be held during the recess 3) should be held once a year 4) wanted to increase activity. learning in the classroom, which makes perfect sense for them to know and understand themselves as training.

The learning process is a model train set. "The learning process to prevent unwanted pregnancy for students" by training. Which should be published Another approach is for the teachers involved will be applied according to Prevent Unwanted Pregnancies.

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจสาเหตุและแนวทางการป้องกันการตั้งครกไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี พัฒนาและศึกษาผลของโมเดลกระบวนการเรียนรู้ด้วยกลยุทธ์น่านน้ำสีคราม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ แบบประเมินความรู้ความเข้าใจและการสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อสร้างโมเดลกระบวนการเรียนรู้เพื่อป้องกันการตั้งครกไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคกลาง 5 แห่งที่ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 39,844 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของYamane ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 1,896คน ส่วนกลุ่มทดลองที่ใช้ในการอบรม มีจำนวน 1 กลุ่ม 18 คน ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 เป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ โดยใช้ใช้สถิติพื้นฐานในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิจัยพบว่า

นักศึกษาในกลุ่มภาคกลาง มีความรู้ในภาพรวมในระดับดี ถึงดีมากทั้ง 3 ด้านคือ มิติด้านความคิด มิติด้านพฤติกรรม และมิติด้านอารมณ์ โดยภาพรวมมีความรู้ในระดับดีมากโดยมีค่าเฉลี่ยรวมที่ 2.73การป้องกันการตั้งครกไม่พึงประสงค์นักศึกษาต้องการสร้าง (Create Grid) และยกระดับ (Raise)คือ การมีเป้าหมายในชีวิต การเห็นคุณค่าในตนเอง และการเคารพตนเองสิ่งควรลดลง (Reduce) และตัด (Eliminate) ปัจจัยที่มีผลต่อการตั้งครกไม่พึงประสงค์คือ การคบเพื่อน รุ่นพี่รุ่นน้อง ความสัมพันธ์ที่ไม่ดีในครอบครัว และ กลุ่มเพื่อนสมัยเรียนมัธยมศึกษา

การสร้างโมเดลกระบวนการเรียนรู้สังเคราะห์แนวคิดกลยุทธ์น่านน้ำสีคราม มี 6 กระบวนการเพื่อป้องกันการตั้งครกไม่พึงประสงค์ คือ (1) วาดภาพบนผืนผ้าใบเชิงยุทธศาสตร์ (2) วิเคราะห์กรอบดำเนินการสี่ประการ (3) การมองภาพรวมใหญ่ (4) การตื่นตัวเชิงภาพ (5) การแสดงภาพยุทธศาสตร์ ค้นหา นวัตกรรมเชิงคุณค่า และ (6) สร้างการดำเนินการในยุทธศาสตร์ กลุ่มทดลองมีระดับความรู้ความเข้าใจการป้องกันการตั้งครกไม่พึงประสงค์ โดยหลังการทดลอง และระระติดตามผลมีค่าเฉลี่ยระดับความรู้ความเข้าใจการป้องกันการตั้งครกไม่พึงประสงค์ สูงกว่าก่อนทดลอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01

กลุ่มทดลองมีเป้าหมายในชีวิต การเห็นคุณค่าของตนเอง การเคารพตนเอง และ การสร้างความตระหนักรู้การคบเพื่อน รุ่นพี่รุ่นน้องในมหาวิทยาลัย ความสัมพันธ์ในครอบครัว และเพื่อนสมัยเรียนมัธยมศึกษาโดยรวมดีขึ้นในระยะหลังการทดลองและใน ระยะติดตามผล โดยมีนวัตกรรมเชิงคุณค่า (Value Innovation) ของตนเอง และยังต้องการพัฒนาตนเองเพิ่มขึ้น

Abstract

The purposes of this study were to study causes and prevent unwanted pregnancy undergraduates. of Central Region Rajabhat University students. The tools used in this research, measure of Undergraduates, the researchers created The Sample data Undergraduate students in the 2nd semester of the academic year 2558 sampling by the formula Yamaneof 1896 people from a population of 39,844 people, The experimental groupselection by volunteers in the training of a group 18 students in the 1st semester of the academic year 2559 of RajabhatRajanagarindra University. The statistics used in this study to analyze preliminary agreement of the data analysis.

The research findings were as follows:

Students in the Central Region Knowledge as a whole in good to very good in three dimensions to cognitive domain, behavioral domainand affective domain as a whole is in Overall a very good level of knowledge, with an average total of 2.73.To prevent unwanted pregnancies, students have to Create Grid and Raise is to have a Life Goals, Self-worth and Self-respect and awareness, that should be Reduce and Eliminate factors affecting pregnancy is unwanted friends Junior college Family Relations High school and college, buddies Overall, and school classmates.

Model learning process is a Blue Ocean Strategy has six procedures to prevent unwanted pregnancy (1) (The Strategy Canvas)(2) (The Four Actions Framework) (3) (Focus on The Big Picture)(4) (Visual Awakening)(5) (Visual Strategy Fair) (Value Innovation and(6) (Build Execution into Strategy)Experiment with the knowledge to prevent unwanted pregnancyAfter the trial, and during the follow-up. The average level of knowledge and understanding to prevent unwanted pregnancy.Higher than before trial. The difference was statistically significant level. 01.

The group has a Life Goals, Self-worth and Self-respect and awareness, friends, Junior college, Family Relations, High school and college buddies. The overall improvement in long-term follow-up after treatment and Value Innovation, also to develop their own gain.

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญ

ตามทีสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ในฐานะหน่วยงานกลางด้านการวิจัย ได้ร่วมกับหน่วยให้ทุนต่างๆ ได้แก่ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน) (สวก.) สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.) สำนักงานคณะกรรมการนโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมแห่งชาติ (สวทน.) และสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ดำเนินงานภายใต้ชื่อ “เครือข่ายองค์กรบริหารงานวิจัย แห่งชาติ (คอบช.)” ภายใต้กรอบการวิจัยที่ คอบช. ให้ทุนอุดหนุนงบประมาณ 2558

โครงการวิจัยนี้ ได้รับการสนับสนุนตาม แผนงานส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยที่มุ่งเป้าเพื่อตอบสนองความต้องการในการพัฒนาประเทศในกลุ่มเรื่อง “การศึกษาและสร้างสรรค์การเรียนรู้” ชื่อโครงการวิจัย “การใช้กลยุทธ์น่านน้ำสีครามเพื่อป้องกันการตั้งครกไม่พึงประสงค์” เป็นที่ทราบโดยทั่วไปว่า จากอดีตจนถึงปัจจุบันการนักศึกษาตั้งครกมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นรายงานสถิติสุขภาพโลกขององค์การอนามัยโลกพบว่าการจัดลำดับอัตราการคลอดบุตรของวัยรุ่นอาเซียนในปี 2553 ซึ่งวัยรุ่นไทยอยู่ที่ 47 คนต่อสตรีที่มีอายุ 15-19 ปีจำนวน 1.000 คนซึ่งอยู่ลำดับที่ 5 ของกลุ่มประเทศอาเซียน รองจากวัยรุ่นลาว ฟิลิปปินส์อินโดนีเซียและกัมพูชาเท่ากับ 110. 53. 52 และ 48 ต่อ 1.000 คนส่วนญี่ปุ่นเกาหลีรวมทั้งจีนมีอัตราส่วนของแม่วัยรุ่นเพียง 4-5 คนต่อประชากร 1000 คน (สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. 2556: 111)

จากรายงานฉบับสังเคราะห์และวิเคราะห์ข้อมูลโดยกองทุนประชากรแห่งสหประชาชาติ (คาสปาร์ฟิค 2556: 1) โดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติร่วมทบทวนเนื้อหาที่สรุปได้ว่าการตั้งครกแต่ละครั้งควรเป็นเวลาแห่งการเฉลิมฉลองการเกิดขึ้นของชีวิตใหม่ไม่ว่าจะเป็นการเกิดที่ประเทศไทย หรือที่ใดในโลกนี้ แต่เป็นที่น่าเสียดายว่า ทุกการเกิดไม่ได้นำมาซึ่งการเฉลิมฉลองเสมอไป เพราะทั่วโลกนี้มีการตั้งครกเป็นจำนวน หลายล้านที่ไม่ได้มาจากการวางแผนและไม่ได้เป็นที่ต้องการ และไม่มีอะไรที่เศร้าไปกว่าการที่การตั้งครกเหล่านี้เกิดขึ้นกับเด็กสาวนักศึกษาที่ไม่พร้อม ผลที่ตามมาจะเป็นความเศร้าสลดต่างๆ เช่น การทำแท้ง การเป็นคุณแม่ที่ต้องเลี้ยงลูกตามลำพัง หรือการที่นักศึกษาที่ตั้งครกไม่พึงประสงค์ ต้องออกจากโรงเรียนและต้องทำงานหาเช้ากินค่ำไปตลอดชีวิต เด็กๆ ที่เกิดมาไม่มีพ่อ ซึ่งการตั้งครกในนักศึกษาที่ตั้งครกไม่พึงประสงค์นั้นเป็นสิ่งที่ทราบกันโดยทั่วไป และดูเหมือนจะมากขึ้นเรื่อยๆ ในปัจจุบัน

เมื่อนักศึกษาตั้งครรถไม่พึงประสงค์ จำนวนหนึ่งไม่ได้กลับไปเรียนต่อ ต้องออกจากมหาวิทยาลัย เปลี่ยนที่เรียนหรือออกจากงานที่ทำเสริมหารายได้ระหว่างเรียน กลายเป็นไม่มีอาชีพ ขาดรายได้ กลายเป็นสภาพ “เด็กวัยรุ่นเลี้ยงเด็กทารก” ดังนั้นการที่ประเทศไทยมีนักศึกษาจำนวนมาก ที่ตั้งครรถในวัยเรียนย่อมส่งผลกระทบนำไปสู่การสูญเสียทรัพยากรโดยรวมของประเทศอย่างหลีกเลี่ยง ไม่ได้ปัจจัยที่นำไปสู่การตั้งครรถนั้นมีความซับซ้อนเชื่อมโยงกันหลายมิติ และมีความแตกต่างกันไปตาม คุณลักษณะของนักศึกษาเอง ไม่ว่าจะเป็น อายุ สถานภาพสมรส การศึกษา ฐานะทางสังคมเศรษฐกิจ ตลอดจนปัจจัยที่มาจากความสัมพันธ์ในครอบครัวและชุมชน แรงกดดันจากหลากหลายมิตินำไปสู่ การตั้งครรถไม่พึงประสงค์เพื่อให้สามารถเปลี่ยนแปลงปัจจัยที่ส่งผลดังกล่าวต่อการตั้งครรถของ นักศึกษา

การให้ความช่วยเหลือ และป้องกันการตั้งครรถไม่พึงประสงค์ มีหลายวิธี ซึ่งมีการรณรงค์กัน ตลอดมา ปัจจุบัน เป็นที่ทราบโดยทั่วไปว่า ทุกฝ่ายให้ความสำคัญกับการป้องกันการตั้งครรถสำหรับวัย เรียนในทุกระดับ ตลอดเวลาที่ผ่านมา ได้มีรายงานการวิจัย มีนโยบายจากภาครัฐ นโยบายจาก สถาบันการศึกษา จำนวนมากที่จะป้องกันการตั้งครรถไม่พึงประสงค์ของนักศึกษา แต่ข้อมูลการ รายงานตัวเลขจำนวนวัยรุ่น หรือนักศึกษาที่ตั้งครรถ ก็ยังมีแนวโน้มที่สูงขึ้นเรื่อยๆ (แม้วัยใส ความท้าทายการตั้งครรถในวัยรุ่น. 2556).

กระบวนการเรียนรู้ได้โมเดลจากการประยุกต์ใช้กลยุทธ์น่านน้ำสีคราม จากประสบการณ์ที่ได้ผู้ ร่วมวิจัยในพื้นที่กลุ่มภาคกลางในปี2555-2555 โครงการพัฒนาเครือข่าย “การจัดการเชิงพื้นที่เพื่อ การวิเคราะห์สถานการณ์และขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชนในพื้นที่กลุ่มภาค ตะวันออก” ที่สนับสนุนโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สสส.). และ โครงการวิจัยและพัฒนา เครือข่ายนวัตกรรมการเรียนรู้ทักษะชีวิตครอบครัวศึกษา “การเสริมสร้างความสัมพันธ์และความเข้มแข็ง ในความสัมพันธ์ในครอบครัว” ที่ได้รับการสนับสนุนโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ผวนกกับผู้วิจัยเป็นอาจารย์สาขาวิชาจิตวิทยาและการแนะแนว จึงมีความใกล้ชิดนักศึกษาทุกคณะ โดย สอนวิชาจิตวิทยาการศึกษา จิตวิทยากับการพัฒนา และการแนะแนวและการให้คำปรึกษา และ ช่วยเหลือนักศึกษาด้วยการให้บริการปรึกษาที่ห้องปฏิบัติการจิตวิทยา กว่า 16 ปี โดยได้ประยุกต์ใช้ เครื่องมือของกลยุทธ์น่านน้ำสีคราม คือ กรอบดำเนินการสี่ประการ มาใช้ร่วมกับแนวคิดทางจิตวิทยา โดยจะเน้นให้นักศึกษาได้รู้จัก เข้าใจและยอมรับตนเอง ซึ่งได้ผลเป็นที่น่าพอใจ เห็นควมมีการต่อยอด ความรู้ดังกล่าว ผวนกกับการทำวิทยานิพนธ์ “การพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารจัดการ สถาบันอุดมศึกษาตามแนวคิดกลยุทธ์น่านน้ำสีคราม” ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในปี พ.ศ.2552 ทำให้ ผู้วิจัยสังเคราะห์กลยุทธ์น่านน้ำสีครามโดยปรับนำกรอบแนวคิดหลักมาเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เข้าใจ และนำมาปฏิบัติได้โดยง่ายจึงเชื่อมั่นว่าจะเป็นอีกแนวทางเลือกในการป้องกันการตั้งครรถไม่พึงประสงค์ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีได้อีกแนวทางหนึ่ง กลยุทธ์น่านน้ำสีคราม (The Blue Ocean strategy: BOS) ที่สังเคราะห์และนำมาใช้ ในการวิจัยครั้งนี้ คือ การบุกเบิก ปรับกรอบความคิด เป็นกระบวนการ

หรือวิธีการใหม่อย่างสร้างสรรค์ สร้างขอบเขตและความต้องการใหม่ เพื่อป้องกันการตั้งครรถไม่พึงประสงค์ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ จะประยุกต์เครื่องมือของกลยุทธ์น่านน้ำสีครามมาพัฒนาโมเดลกระบวนการเรียนรู้ ประกอบด้วย (1) การวาดภาพบนผืนผ้าใบเชิงยุทธศาสตร์ (The Strategy Canvas)(2) วิเคราะห์กรอบดำเนินการสี่ประการ (The Four Actions Framework)(3) การมองภาพรวมใหญ่ (Focus on The Big Picture)(4) การตื่นตัวเชิงภาพ (Visual Awakening)(5) การแสดงภาพยุทธศาสตร์ (Visual Strategy Fair) เพื่อค้นหานวัตกรรมเชิงคุณค่า (Value Innovation และ (6) สร้างการดำเนินการในยุทธศาสตร์ (Build Execution into Strategy)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจสาเหตุการตั้งครรถไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี
2. เพื่อศึกษาแนวทางการป้องกันการตั้งครรถไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี
3. เพื่อพัฒนาโมเดลกระบวนการเรียนรู้ด้วยกลยุทธ์น่านน้ำสีครามเพื่อป้องกันการตั้งครรถไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี
4. เพื่อศึกษาผลของการใช้กระบวนการเรียนรู้ด้วยกลยุทธ์น่านน้ำสีครามเพื่อป้องกันการตั้งครรถไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ก่อนทดลอง หลังทดลอง และระยะติดตามผล

คำถามการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้มีคำถามวิจัยดังนี้

1. สาเหตุและแนวทางการป้องกันการตั้งครรถไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาเป็นอย่างไรบ้าง
2. โมเดลกระบวนการเรียนรู้ด้วยกลยุทธ์น่านน้ำสีครามเพื่อการป้องกันการตั้งครรถไม่พึงประสงค์เป็นอย่างไร และนักศึกษากลุ่มทดลองที่ได้รับการเรียนรู้ เป็นอย่างไรบ้าง

ขอบเขตของการวิจัย

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรจัดกระทำ (treatment variable) คือ โมเดลกระบวนการเรียนรู้ด้วยกลยุทธ์น่านน้ำสีครามเพื่อป้องกันการตั้งครรถไม่พึงประสงค์
2. ตัวแปรตาม (dependent variable) คือ การป้องกันการตั้งครรถไม่พึงประสงค์ของนักศึกษา

กำหนดขอบเขตสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีการสร้างเครื่องมือในการวิจัยประกอบด้วย

1. คณะผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามให้กับกลุ่มเป้าหมายและบุคคลใกล้ชิด

2. คณะผู้วิจัยสร้างแบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบกึ่งโครงสร้าง

3. คณะผู้วิจัยสร้างแบบประเมินการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษา ประเมินทั้ง 3 มิติ คือ มิติด้านความคิด (cognitive domain) มิติด้านอารมณ์ (affective domain) และมิติด้านพฤติกรรม (behavioral domain) โดยแบบประเมินการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาประยุกต์แนวคิดหลักการ 3 ฉบับดังนี้

1) Davis et al. (2006) Rapid Estimate of Adolescent Literacy in Medicine (REALMTeen). Norman and Skinner (2006) EHealth Literacy Scale (EHEALS)

2) Chang (2010) The Chinese version (short form) of The Test of Functional Health Literacy in Adolescent (CS-TOFHLAd)

3) Murphy et al. (2010) Test of Functional Health Literacy in Adults shortened (S-TOFHLA)

โดยประยุกต์ใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเพื่อยืนยัน (Confirmatory factor analysis-CFA) และการวิเคราะห์โมเดลโครงสร้างเชิงสาเหตุ (Structural Equation Model-SEM) จากการทบทวนเครื่องมือการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือจะมีการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยใช้ Content Validity Index (CVI) และการตรวจสอบความตรงตามสภาพ (Concurrent validity) โดยการหาความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนของแบบประเมินระหว่างเครื่องมือที่แตกต่างกันโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ในการวิเคราะห์ความตรงเชิงโครงสร้างดังกล่าวและมีการตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างโดยใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเพื่อยืนยันและมีการวิเคราะห์ค่าความเที่ยงแบบวัดความคงที่ (Stability) ด้วยวิธีการวัดซ้ำต่างช่วงระยะเวลา (Test-retest) และการวัดความเที่ยงแบบความสอดคล้องภายใน (Internal consistency) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาในการวิเคราะห์และการวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือรายข้อโดยทำการวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนก (Item-total correlation) ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

องค์ประกอบของความรอบรู้เพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์

จากการทบทวนวรรณกรรมที่ผ่านมาองค์ประกอบของความรอบรู้ด้านสุขภาพ (Nutbeam. 2009; Edwards. Wood. Davies & Edwards. 2012; นฤมล ตรีเพชรศรีอุไรและเดชาเกตุฉ่ำ. 2554) ดังนี้

1. ทักษะการเข้าถึงข้อมูลรับรู้เข้าใจการอ่านและการใช้ข้อมูลด้านสุขภาพ (Cognitive skill) เป็นการนำความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติในบริบทของสุขภาพและการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรไปประยุกต์โดยคิดใคร่ครวญตรวจสอบด้วยหลักเหตุผลความน่าเชื่อถือความชอบธรรมตามสิทธิและหน้าที่และวัฒนธรรมอันดีของสังคมเพื่อแก้ปัญหาลดความเสี่ยงและเพิ่มคุณภาพชีวิต

2. ทักษะการเข้าถึงข้อมูลสุขภาพ (Access skill) หมายถึงการใช้ความสามารถในฟังการดูการพูดการอ่านการเขียนการสืบค้นและคำนวณที่มีกระบวนการใคร่ครวญตรวจสอบเชื่อมโยงด้วยหลักเหตุผลความน่าเชื่อถือความถูกต้องตามกฎหมายระเบียบและวัฒนธรรมอันดีของสังคมเพื่อให้ได้ข้อมูลและสารสนเทศที่ต้องการเกี่ยวกับสุขภาพ

3. ทักษะการสื่อสารข้อมูลสุขภาพ (Communication skill) เช่นการเผยแพร่รณรงค์การปฏิบัติที่เกี่ยวกับการสร้างเสริมสุขภาพด้วยการคิดตรวจสอบตามหลักเหตุผลความน่าเชื่อถือความชอบธรรมและวัฒนธรรมที่ดีงามของสังคม

4. ทักษะการตัดสินใจ (Decision skill) เป็นกระบวนการคิดในการเลือกอย่างมีเหตุผลจากทางเลือกที่มีอยู่

5. ทักษะการจัดการตนเอง (Self- management skill) เป็นวิธีการทักษะและกลยุทธ์ระดับบุคคลที่ส่งผลต่อความสำเร็จโดยตรงเช่นวัตถุประสงค์การตั้งเป้าหมายการตัดสินใจการมุ่งเน้นการวางแผนกำหนดการการประเมินตนเองการพัฒนาตนเองและอื่นๆที่นำไปสู่กระบวนการปฏิบัติ

6. ทักษะการรู้เท่าทันสื่อ (Media literacy skill) หมายถึงความรู้ความเข้าใจและความสามารถของบุคคลในการทักษะในการคิดทำความเข้าใจวิเคราะห์วิพากษ์เนื้อหาสารหรือสิ่งที่สื่อนำเสนอและสามารถตีความเนื้อหาสาระที่แฝงอยู่ในสื่อและประเมินตัดสินคุณค่าในสิ่งที่สื่อนำเสนอได้

แนวคิดของความรอบรู้ด้านสุขภาพเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์

ความรอบรู้ด้านสุขภาพตามแนวคิดของ Nutbeam ในปี 2008 ซึ่งมีผู้นำมาประยุกต์ใช้กันมากได้จำแนกความรอบรู้ด้านสุขภาพออกเป็น 3 ระดับคือ (กองสุขศึกษากรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข)

ระดับที่ 1 ความรอบรู้ด้านสุขภาพขั้นพื้นฐาน (Functional health literacy) ได้แก่ ทักษะด้านการฟังพูดอ่านและเขียนที่จำเป็นต่อความเข้าใจและการปฏิบัติในชีวิตประจำวันเช่นการปฏิบัติตัวตามคำแนะนำของบุคลากรทางการแพทย์รวมทั้งการอ่านและความเข้าใจเกี่ยวกับตัวเลขเช่นการอ่านใบยินยอม (consent form) ฉลากยา (medical label) เป็นต้น

ระดับที่ 2 ความรอบรู้ด้านสุขภาพความรอบรู้ด้านสุขภาพขั้นการมีปฏิสัมพันธ์ (Interactive Health literacy) ทักษะด้านการนึกคิด (Cognitive) ทักษะทางสังคมการรู้เท่าทันสื่อรวมทั้งประยุกต์ใช้ข้อมูลข่าวสารใหม่ๆ เพื่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ

ระดับ 3 ความรอบรู้ด้านสุขภาพขั้นวิจารณ์ญาณ (Critical health literacy) ได้แก่ ทักษะทางสังคมและปัญหาที่สูงขึ้นสามารถประยุกต์ใช้ข้อมูลข่าวสารในการวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบและควบคุมการดำเนินชีวิตในชีวิตประจำวันการรู้เท่าทันทางสุขภาพขั้นวิจารณ์ญาณเน้นการกระทำของแต่ละบุคคลและการมีส่วนร่วมผลักดันสังคมการเมืองไปพร้อมกันจึงเป็นการเชื่อมโยงประโยชน์ของบุคคลกับสังคมและสุขภาพของประชาชนทั่วไป

สรุปได้ว่าความสามารถและทักษะในการเข้าถึงข้อมูลความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกันและลดความเสี่ยงต่อการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาอันจะนำไปสู่การวิเคราะห์ประเมินการปฏิบัติและการจัดการตนเองรวมทั้งสามารถชี้แนะเรื่องสุขภาพส่วนบุคคลและสังคมเพื่อป้องกันและควบคุมความเสี่ยงต่อการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรโดยวัดจากองค์ประกอบ 6 ด้านที่สะท้อนจากคุณลักษณะและพฤติกรรมคือความรู้ความเข้าใจการเข้าถึงข้อมูลทักษะการสื่อสารทักษะการตัดสินใจการจัดการตนเองและการรู้เท่าทันสื่อ

4. แบบประเมินการป้องกันการตั้งครรภ์นั้นถูกใช้เพื่อจะประเมิน 3 ส่วน คือ

- 1) ประเมินคัดกรองคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างเพื่อใช้เป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
- 2) ประเมินก่อนการทดลองและ
- 3) ประเมินหลังการทดลอง

5. การวิจัยครั้งนี้วางแผนของการพัฒนาแบบประเมินการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ก่อนดำเนินการสร้างโมเดล โดยมีตัวอย่างแนวคำถามในแบบประเมิน ดังนี้

1. การมีแฟนในขณะที่เรียนไม่มีผลเสียต่อการเรียน
2. ผู้หญิงสามารถเปลี่ยนแฟนได้ เมื่อแฟนไม่ให้เกียรติกัน
3. คนที่เป็นแฟนกันสามารถนัดพบ/ไปเที่ยวห้างสรรพสินค้าตามลำพังได้
4. คนที่เป็นแฟนกันสามารถกอดจูบหรือเล้าโลมกันได้
5. การมีแฟนมากกว่า 1 คน เป็นเรื่องปกติของนักศึกษาคนนี้
6. การมีแฟนเป็นการดี เป็นการเตรียมตัวเพื่อเป็นผู้ใหญ่ในวันข้างหน้า
7. การมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานเป็นเรื่องไม่เสียหาย
8. การมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนเป็นสิทธิส่วนบุคคล สามารถทำได้อย่างเสรี
9. การมีเพศสัมพันธ์กับผู้ชายหลายคน เป็นเรื่องปกติของนักศึกษา
10. การเป็นแฟนกันแต่ไม่มีเพศสัมพันธ์ เป็นเรื่องผิดปกติของนักศึกษา
11. ท่านตัดสินใจตั้งครรภ์ เพราะแฟนแสดงความห่วงใยเมื่อรู้ว่าท่านตั้งครรภ์

6. คณะผู้วิจัยสร้างโมเดลโมเดลกระบวนการเรียนรู้ด้วยกลยุทธ์น่านน้ำสี่ครามเพื่อการป้องกันนักศึกษาตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์เพื่อใช้ในการทดลอง

กำหนดขอบเขตวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ใช้รูปแบบการวิจัยแบบผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ดังรายละเอียดซึ่งแต่ละกระบวนการจัดให้นักศึกษาที่สนใจเข้าร่วมศึกษาสังเกตเรียนรู้ร่วมกันเป็นผู้ช่วยดำเนินการวิจัย

2. การทบทวนเอกสาร และการสำรวจสนามเบื้องต้น การทบทวนเอกสารที่มิวิจัยได้รวบรวมแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยต่างๆที่เกี่ยวข้อง

3. การศึกษารายกรณี (Case Study) การศึกษาเชิงปรากฏการณ์วิทยา (Phenomenology)

4. การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-dept Interview) แบบกึ่งโครงสร้าง Semi-Structured Interview โดยการวิจัยครั้งนี้จะสร้างเครื่องมือชุดคำถามหรือรูปแบบการสัมภาษณ์

5. ดำเนินการตามกรอบดำเนินการสี่ประการ (The Four Actions Framework) เพื่อสร้างนวัตกรรมเชิงคุณค่า (Value Innovation) ของกลยุทธ์น่านน้ำสีครามการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อการประยุกต์ใช้

6. การวิเคราะห์นวัตกรรมเชิงคุณค่า (value innovations) มีการนำผลงานวิจัยสู่การใช้ประโยชน์การจัดเวทีเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยได้รับการรับรองการใช้ประโยชน์จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

7. การทดลองใช้โมเดลโมเดลกระบวนการเรียนรู้ด้วยกลยุทธ์น่านน้ำสีครามเพื่อป้องกันนักศึกษาตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์

8. สถานที่ทำการทดลองมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

9. ระยะที่ 1 เพื่อวิเคราะห์สาเหตุและการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษา โดยเก็บข้อมูล เชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ จากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเกี่ยวกับการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษา

9.1 กำหนดขอบเขตผู้ให้ข้อมูลเชิงปริมาณโดยสร้างแบบประเมิน “สาเหตุและการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษา” โดยเก็บจากนักศึกษาโดยการสุ่มโดยใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified sampling) จากมหาวิทยาลัยราชภัฏจำนวน 38 แห่ง โดยสุ่มตามภูมิภาคละ 2 แห่ง สุ่มแต่ละ 2 คณะ สุ่มคณะละ 50 คน รวมได้ 600 ชุด

9.2 การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพซึ่งมี 3 มิติ คือ 1) ด้านความรู้ 2) ด้านอารมณ์ 3) ด้านพฤติกรรม กำหนดขอบเขตกลุ่มเป้าหมายที่จะใช้เก็บข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้อง ใกล้ชิดกับนักศึกษาที่ตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์กำหนดขอบเขตของผู้ให้ข้อมูลเชิงปริมาณ คือ ผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้อง ใกล้ชิดกับนักเรียนที่มีภาวะตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ซึ่งสามารถจำแนก ดังนี้

- 1) นักศึกษาที่อยู่ในภาวะตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์และเพื่อนชาย
- 2) อาจารย์ที่ปรึกษาอาจารย์แนะแนวอาจารย์ผู้สอน
- 3) นักจิตวิทยาที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับสูติในโรงพยาบาล
- 4) ผู้ปกครอง ชุมชน
- 5) ผู้ดูแลหอพักเอกชนผู้ดูแลหอพักของมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์
- 6) ผู้บริหารของมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

ระยะที่ 2 เพื่อสร้างโมเดลกระบวนการเรียนรู้ด้วยกลยุทธ์น่านน้ำสีครามเพื่อป้องกันนักศึกษาตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์

1. กำหนดขอบเขตในการสร้างโมเดลกระบวนการเรียนรู้ด้วยกลยุทธ์น่านน้ำสีครามเพื่อป้องกันนักศึกษาตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ ซึ่งมี 3 องค์ประกอบ คือ

- 1) ด้านความรู้
- 2) ด้านอารมณ์
- 3) ด้านพฤติกรรม

2.ขอบเขตของโมเดลกระบวนการเรียนรู้ ประกอบด้วย

1. กลยุทธ์น่านน้ำสี่คราม เช่น

1) กรอบดำเนินการสี่ประการ (The Four Actions Framework: ERRC) สร้างนวัตกรรมเชิงคุณค่า (Value Innovation) วิเคราะห์ผลการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยราชภัฏว่า ควรดำเนินการ ตัด (Eliminate) ลด (Reduce) ยกกระต๊บ (Raise) และ สร้าง (Create Grid) และในระดับใด และปัจจัยใดหรือ หรือสิ่งใดบ้างที่ไม่เคยมีมาก่อนเพื่อป้องกันการตั้งครรรณ์ไม่พึงประสงค์

- 2) ภาพบนผืนผ้าใบเชิงยุทธศาสตร์ (The Strategy Canvas)
- 3) การเน้นภาพใหญ่ไม่ใช่ตัวเลข (Focus on the Big Picture. not the Number)
- 4) การตื่นตัวเชิงภาพ (Visual Awakening)
- 5) การแสดงภาพยุทธศาสตร์ (Visual Strategy Fair)
- 6) สร้างการดำเนินการในยุทธศาสตร์ (Build Execution into Strategy)

2. หลักการพัฒนานิสิตนักศึกษาของซิกเกอร์และไรเซอร์

- 1) การพัฒนาความสามารถ (developing competence)
- 2) การจัดการด้านอารมณ์ (managing emotions)
- 3) การพัฒนาจากความเป็นตัวของตัวเองไปสู่การพึ่งพาอาศัยกัน (moving through autonomy toward interdependence)
- 4) การพัฒนาสัมพันธ์ภาพกับผู้อื่นอย่างมีวุฒิภาวะ (developing mature interpersonal relationships)
- 5) การสร้างอัตลักษณ์เฉพาะตน (establishing identity)
- 6) การพัฒนาเป้าหมาย (developing purpose)
- 7) การพัฒนาความมีศักดิ์ศรี (developing integrity)

3. ประยุกต์ใช้วิธีการสอนนักศึกษาตามวงจรการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพของโคป (Kolb's learning style model) (Kolb.1984).

- 1) Concrete Experience: CE เป็นมิติเกี่ยวกับความรู้สึก (feeling)
- 2) Reflective Observation: RO เป็นมิติเกี่ยวกับการเฝ้าสังเกต (watching)
- 3) Active Experimentation: AE เป็นมิติเกี่ยวกับการคิด (thinking)
- 4) Abstract Conceptualization: AC เป็นมิติเกี่ยวกับการลงมือปฏิบัติ (doing)

4. ประยุกต์ใช้กิจกรรมที่ส่งผลต่อการพัฒนานักศึกษาของซิกเคอร์ริงและแกมสัน (Arthur W. Chickering and Zelda F. Gamson. 1987) ที่ตี 7 ประการ (Seven Principles for Good Practice in Undergraduate Education)

- 1) มีการติดต่อ สนับสนุนนักศึกษาให้มีส่วนร่วมในการเรียนการสอน
- 2) สนับสนุนให้นักศึกษาร่วมมือกัน
- 3) สนับสนุนการเรียนรู้แบบ active learning
- 4) ให้คำแนะนำและข้อมูลย้อนกลับทันที
- 5) ให้ความสำคัญเรื่องเวลาและงานที่ทำ
- 6) แจ้งให้นักศึกษาทราบถึงสิ่งที่คาดหวัง
- 7) มีวิธีการสอนหลากหลายตามความสามารถและความถนัดของนักศึกษา

ระยะที่ 3 เพื่อการทดลองใช้โมเดลกระบวนการเรียนรู้ด้วยกลยุทธ์น่านน้ำสีครามเพื่อป้องกันนักศึกษาตั้งครรถไม่พึงประสงค์ ใช้รูปแบบการวิจัยแบบผสมผสานวิธีแบบ Emabeded Design: Embeaded Experimental Model ซึ่งเป็นการศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพภายในวิธีวิทยาการวิจัยเชิงปริมาณที่เป็นเชิงทดลองมาใช้โดยผู้วิจัยจะนำวิธีเชิงคุณภาพโดยใช้การสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการกับกลุ่มทดลองหลังการทดลองแต่ละครั้งและเมื่อเสร็จสิ้นการทดลอง โดยทดลองกับนักศึกษาคณะครุศาสตร์ชั้นปีที่ 4ที่ได้จากการสุ่มจากแบบประเมินฯ ที่สร้างในระยะที่ระยะที่ 1 และใช้การสัมภาษณ์สอบถามความสนใจ โดยในเบื้องต้นจะเป็นนักศึกษาสาขาวิชาการแนะแนวและการให้คำปรึกษาและการสอนภาษาไทย จำนวน 18 คน

นิยามศัพท์เฉพาะ

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้มีคำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัยดังนี้

1.โมเดลกระบวนการเรียนรู้ด้วยกลยุทธ์น่านน้ำสีครามเพื่อป้องกันนักศึกษาตั้งครรถไม่พึงประสงค์ (Develop Undergraduates' Learning Process Model) หมายถึงกระบวนการ วิธีการขั้นตอนการเรียนรู้ของนักศึกษา เพื่อป้องกันการตั้งครรถไม่พึงประสงค์โดยประยุกต์ใช้วิธีการสอนตามวงจรการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพของโคป (Kolb's learning style model) (Kolb.1984). มุ่งจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (student center) ส่งเสริมการให้ทำกิจกรรมเพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง (learning activities) ตามความแตกต่างระหว่างบุคคล ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ (active participation learning) ทั้งด้านการทำกิจกรรม การคิด การวิเคราะห์ การแก้ปัญหา การตัดสินใจ และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองจากกระบวนการคิด ประยุกต์ใช้โดยวิเคราะห์ผู้เรียนและเนื้อหาเพื่อจัดกระบวนการเรียนรู้ในแต่ละมิติ ดังนี้

1) Concrete Experience: CE เป็นมิติเกี่ยวกับความรู้สึก (feeling) วิธีสอนที่เหมาะสม คือ ใช้เกม บทบาทสมมุติ การอภิปรายในกลุ่มเพื่อนสนิท การให้คำปรึกษาส่วนบุคคลโดยมีอาจารย์เป็นผู้ฝึก (coach) หรือผู้ช่วย (helper)

2) Reflective Observation: RO เป็นมิติเกี่ยวกับการเฝ้าสังเกต (watching) วิธีสอนที่เหมาะสม คือ การให้ฟังบรรยาย การสังเกตการณ์ การให้เห็นตัวอย่างหลายมุมมอง การทดสอบความรู้ โดยอาจารย์ผู้สอนเป็นผู้แนะนำ (guide) หรือ เป็นนายงาน (taskmaster)

3) Active Experimentation: AE เป็นมิติเกี่ยวกับการคิด (thinking) วิธีสอนที่เหมาะสม คือ การให้อ่านทฤษฎี การศึกษาคนเดียว การให้เสนอแนวคิดที่ได้มีการจัดกระทำมาแล้ว

4) Abstract Conceptualization: AC เป็นมิติเกี่ยวกับการลงมือปฏิบัติ (doing) วิธีสอนที่เหมาะสม คือ เปิดโอกาสให้ฝึกปฏิบัติและทราบผลการปฏิบัติ การอภิปรายกลุ่มย่อย การเรียนเป็นรายบุคคล โดยอาจารย์ผู้สอนมีหน้าที่เป็นต้นแบบของการกระทำ

ประยุกต์ใช้กิจกรรมที่ส่งผลต่อการพัฒนานักศึกษาของซิกเคอริงและแกมสัน (Arthur W. Chickering and Zelda F. Gamson. 1987) ที่ดี 7 ประการ (Seven Principles for Good Practice in Undergraduate Education) ที่อาจารย์ผู้สอนควรทำสม่ำเสมอ คือ

- 1) มีการติดต่อสนับสนุนนักศึกษาให้มีส่วนร่วมในการเรียนการสอน
- 2) สนับสนุนให้นักศึกษาร่วมมือกันในการเรียน
- 3) สนับสนุนการเรียนแบบ active learning
- 4) ให้คำแนะนำและข้อมูลย้อนกลับทันที
- 5) ให้ความสำคัญเรื่องเวลาและงานที่ให้นักศึกษาทำ
- 6) แจ้งให้นักศึกษาทราบถึงสิ่งที่อาจารย์คาดหวัง
- 7) มีวิธีการสอนหลากหลายตามความสามารถและความถนัดของนักศึกษา

โดยใช้กระบวนการและเครื่องมือของกลยุทธ์น่านน้ำสีคราม โดยมีกระบวนการหลักประกอบด้วย

1.1 ภาพบนผืนผ้าใบเชิงยุทธศาสตร์ (The Strategy Canvas) หมายถึง เครื่องมือในการศึกษาสภาพปัจจุบันของนักศึกษาที่ตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ โดยวาดภาพบนผืนผ้าใบเชิงยุทธศาสตร์ จากข้อมูลสาเหตุของการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์

1.2 นวัตกรรมเชิงคุณค่า (Value Innovation) หมายถึง ระบบ รูปแบบ วิธีการ นำมาซึ่งการประหยัดต้นทุนและทรัพยากร หรือการบริหารทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดพร้อมทั้งมีคุณค่าสูงในขณะเดียวกันโดยการตัดและลดปัจจัยที่ไม่จำเป็นหรือไม่ก่อให้เกิดคุณค่าลง โดยเพิ่มและยกระดับปัจจัยที่ไม่เคยมีมาก่อนที่มีคุณค่าต่อตนเอง

1.3 กรอบดำเนินการสี่ประการ (The Four Actions Framework: ERRC) หมายถึง การวิเคราะห์ว่านักศึกษาควรดำเนินการ ตัด (Eliminate) ลด (Reduce) ยกย่อง (Raise) และสร้าง (Create Grid) และในระดับใด และปัจจัยใดหรือ หรือสิ่งใดบ้างที่ไม่เคยมีมาก่อนเพื่อป้องกันการ

ป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาเพื่อสร้างนวัตกรรมเชิงคุณค่า (Value Innovation) ด้วยการมุ่งมั่น มีประเด็นที่ต้องพิจารณาดังนี้

1) **ตัด (Eliminate)** (Which of Prevent Unwanted Pregnancies that should be eliminated?) หมายถึง ท่านจะพิจารณาตัดอะไรได้บ้างเพื่อป้องกันการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์

2) **ลด (Reduce)** (Which Prevent Unwanted Pregnancies should be reduced well below standard?) หมายถึง ท่านพิจารณาจะลดอะไรได้บ้างเพื่อป้องกันการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์

3) **ยกระดับ (Raise)** (Which Prevent Unwanted Pregnancies should be raised standard?) หมายถึง ท่านพิจารณาจะยกระดับอะไรให้สูงกว่าระดับมาตรฐานในปัจจุบันได้บ้างเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์

4) **สร้าง (Create Grid)** (Which Prevent Unwanted Pregnancies should be created that has never offered?) หมายถึง ท่านพิจารณาจะสร้างอะไรใหม่ที่ไม่เคยสร้างมาก่อนเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์

1.4 **การสร้างขอบเขตตลาดใหม่ (Reconstruct Market Boundaries)** หมายถึง วิธีการและกระบวนการหลักหนีการแก้ปัญหาแบบเดิม (Head-to-Head Competition) เพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษา ค้นพบคุณสมบัติที่สอดคล้องกัน 3 ประการคือ จุดเน้น ความต่าง และคำประกาศที่โดดเด่นเพื่อป้องกันนักศึกษาตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์

1.5 **การเน้นภาพใหญ่ไม่ใช่ตัวเลข (Focus on the Big Picture, not the Number)** หมายถึง กระบวนการสร้างความตระหนัก เพื่อป้องกันการป้องกันนักศึกษาตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์สร้างความรู้และความเข้าใจ โดยให้ความสำคัญกับภาพรวมของแผนยุทธศาสตร์ โดยเริ่มจากการสื่อสารให้เห็นภาพการป้องกันนักศึกษาตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์

1.6 **การตื่นตัวเชิงภาพ (Visual Awakening)** หมายถึง การตระหนักถึงภาพยุทธศาสตร์หลังจากการเปรียบเทียบการดำเนินการป้องกันตั้งครรภ์ใน “สภาพที่เป็นจริง” นำไปสู่ยุทธศาสตร์ใหม่ที่จะนำไปใช้เพื่อป้องกันการป้องกันนักศึกษาตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์

1.7 **การสำรวจเชิงภาพ (Visual Exploration)** หมายถึง การออกภาคสนามเพื่อสำรวจเส้นทางหกลประการ เพื่อสร้างกลยุทธ์น่านน้ำสีครามเพื่อป้องกันการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษา สังเกตประโยชน์ ทางเลือกอื่นๆ ที่เห็นชัดเจน และพิจารณาว่าควรจะต้องตัดปัจจัยใดออกไปสร้างใหม่หรือเปลี่ยนแปลงอะไร

1.8 **การแสดงภาพยุทธศาสตร์ (Visual Strategy Fair)** หมายถึง การวาดภาพเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษา “ที่ควรจะเป็น” บนผืนผ้าใบเชิงยุทธศาสตร์ โดยอิงความเข้าใจ

อย่างลึกซึ้งรู้แจ้งจากการสำรวจตนเองและคิดว่า“ดีที่สุด”ในอนาคต เพื่อดำเนินการเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษา

1.9 การสื่อสารให้เห็นภาพ (Visual Communication) หมายถึง การสนับสนุนเฉพาะโครงการและการปฏิบัติที่ช่วยให้ ปิดช่องว่าง เพื่อดำเนินการนำไปสู่เพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษา

1.10 การก้าวพ้นความต้องการที่มีอยู่เดิม (Reach Beyond Existing Demand) หมายถึง กระบวนการ การวิเคราะห์ การบุกเบิกใหม่ การสร้างอุปสงค์หรือสร้างความต้องการใหม่ที่ยังไม่มีใครทำมาก่อนเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์

1.11 กำหนดลำดับยุทธศาสตร์ให้ถูกต้อง (Get the Strategic Sequence Right) หมายถึง กระบวนการ วิธีการคิด 4 ประการ เพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษา โดยคำตอบคือ ตอบว่าใช่ทั้ง 4 ประการ ดังต่อไปนี้ 1) นักศึกษาได้ประโยชน์สูงสุด (Buyer utility) 2) มีความคุ้มค่าที่สุด (Price) 3) เหมาะสมที่สุด (Cost) และ 4) มีคุณค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด (Adoption)

1.12 การเอาชนะอุปสรรคสำคัญขององค์กร (Overcome Key Organizational Hurdles) หมายถึง กระบวนการ และวิธีการคิดเพื่อปฏิบัติแบบหักมุม ในการเอาชนะอุปสรรคเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษา

2. กลยุทธ์น่านน้ำสีคราม (The Blue Ocean strategy: BOS) หมายถึง กระบวนการ หรือวิธีการในการคิดเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษา ได้ที่เป็นพลวัตร มีการเปลี่ยนแปลงในการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ทั้ง 3 มิติ คือ มิติด้านความคิด (cognitive domain) มิติด้านอารมณ์ (affective domain) และมิติด้านพฤติกรรม (behavioral domain) เพื่อค้นหายุทธศาสตร์ใหม่ๆ เพื่อให้ นักศึกษาสามารถสร้างสรรค์ บุกเบิก สร้างขอบเขตและความต้องการใหม่ สร้างนวัตกรรมเชิงคุณค่าร่วมกันเพื่อป้องกันนักศึกษาตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ได้

3.การป้องกันนักศึกษาตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ (Prevent Unwanted Pregnancies) หมายถึง โมเดลเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษา ประกอบด้วย กระบวนการ วิธีการ ขั้นตอน และแนวทางในการเรียนรู้ของนักศึกษาเพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ มีเจตคติ ตระหนักในคุณค่าในการดูแลตนเองไม่ให้เกิดการตั้งครรภ์ในวัยเรียน มีการเปลี่ยนแปลงในการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ทั้ง 3 มิติ คือ มิติด้านความคิด (cognitive domain) มิติด้านอารมณ์ (affective domain) และมิติด้านพฤติกรรม (behavioral domain)

4. นักศึกษาเสี่ยงตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ (unwanted pregnancy undergraduate) หมายถึง นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2557-2559 ที่มีภาวะการณ์เสี่ยงต่อการตั้งครรภ์ในระหว่างที่กำลังศึกษา

สรุปการทบทวนแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ ประกอบด้วย 1) ปรัชญา พันธกิจของมหาวิทยาลัยราชภัฏ 2) หลักและพื้นฐานการอุดมศึกษา. ไพฑูรย์ สินลารัตน์. 2542. วิจิตร ศรีสะอาด. 2550) 3) หลักและกระบวนการจัดการเรียนรู้ในสถาบันอุดมศึกษา ไพฑูรย์ สินลารัตน์. 2542. 4) ฮัลเซ่ (Kirven Pie Hulsey. 2011: Online) 5) ธาวัชรณ ไชยบุญเรือง และ สุสัณหา ยิ้มแย้ม (2556) 6) ศิริพร จิรวัดน์กุล และคณะ (2555)

แบบประเมินการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาประยุกต์แนวคิด หลักการ 3 ฉบับ ดังนี้

1) Davis et al. (2006) Rapid Estimate of Adolescent Literacy in Medicine (REALMTeen). Norman and Skinner (2006) EHealth Literacy Scale (EHEALS) 2) Chang (2010) The Chinese version (short form) of The Test of Functional Health Literacy in Adolescent (CS-TOFHLAd) และ 3) Murphy et al. (2010) Test of Functional Health Literacy in Adults shortened (S-TOFHLA) โดยการวิจัยครั้งนี้คาดว่าจะประเมินอะไรบ้างในแต่ละมิติดังนี้วัดความรู้ความเข้าใจเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ 7 ประเด็นดังนี้

- 1) วัดการสื่อสารเพื่อเพิ่มความเชี่ยวชาญในการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์
- 2) วัดการจัดการเงื่อนไขทางสุขภาพของตนเองเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์
- 3) วัดการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์
- 4) วัดการตัดสินใจเลือก
- 5) ปฏิบัติที่ถูกต้องเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์
- 6) วัดพฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์
- 7) วัดการเข้าถึงข้อมูลและบริการสุขภาพเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์

กรอบแนวความคิดของการวิจัย

ระยะที่ 1 เพื่อวิเคราะห์สาเหตุและการป้องกันการตั้งครกไม่พึงประสงค์ของนักศึกษา

แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการตั้งครกไม่พึงประสงค์ของนักศึกษา ประกอบด้วย

1. ปรัชญา พันธกิจของมหาวิทยาลัยราชภัฏ
2. หลักและพื้นฐานการอุดมศึกษา. ไพฑูรย์ สินลารัตน์. 2542. วิจิตร ศรีสะอาด. 2550)
4. หลักและกระบวนการจัดการเรียนรู้ในสถาบันอุดมศึกษา ไพฑูรย์ สินลารัตน์. 2542.
- 3.. อัลเซ (Kirven Pie Hulsey. 2011: Online)
- 4.ธาริวรรณ ไชยบุญเรือง และ สุสันหา ยิ้มแย้ม (2556)
5. ศิริพร จิรวัฒน์กุล และคณะ (2555)

- 1.ใช้แบบประเมินสาเหตุและการป้องกันการตั้งครกไม่พึงประสงค์ของนักศึกษา
2. การศึกษารายกรณี (Case Study) ด้วยวิธีการเชิงปรากฏการณ์วิทยา
3. ใช้เกณฑ์ในการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบการสุ่มแบบเจาะจงเพื่อได้ข้อมูลจากกลุ่มคนในแวดวงเฉพาะที่น่าจะให้ข้อมูลได้ลึก เหมาะสมกับการสัมภาษณ์เพื่อเจาะลึกประเด็นใดประเด็นหนึ่ง (in-depth interview)(Merriam. 1998. p. 62-63 อ้างถึงใน ผ่องพรรณ ตรีโยธินกุล และสภาพ ภัตตราภรณ์ 2549

ระยะที่ 2 เพื่อพัฒนาโมเดลกระบวนการเรียนรู้ด้วยกลยุทธ์น่านน้ำสีครามเพื่อป้องกันการตั้งครกไม่พึงประสงค์ของนักศึกษา

โมเดลกระบวนการเรียนรู้ด้วยกลยุทธ์น่านน้ำสีครามเพื่อป้องกันการตั้งครกไม่พึงประสงค์ของนักศึกษา ประกอบด้วย 4 ทฤษฎีหลัก

1. กลยุทธ์น่านน้ำสีครามเช่น
 - 1) กรอบดำเนินการสี่ประการ (The Four Actions Framework: ERRC) สร้างนวัตกรรมเชิงคุณค่า (Value Innovation) วิเคราะห์ผลการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยราชภัฏว่าควรดำเนินการ ตัด (Eliminate) ลด (Reduce) ยกย่อง (Raise) และ สร้าง (Create Grid) และในระดับใด และปัจจัยใดหรือ หรือสิ่งใดบ้างที่มหาวิทยาลัยราชภัฏไม่เคยมีมาก่อนเพื่อป้องกันการตั้งครกไม่พึงประสงค์ของนักศึกษา
 - 2) ภาพบนผืนผ้าใบเชิงยุทธศาสตร์ (The Strategy Canvas)
 - 3) การเน้นภาพใหญ่ไม่ใช่ตัวเลข (Focus on The Big Picture. not the Number)
 - 4) การตื่นตัวเชิงภาพ (Visual Awakening)
 - 5) การแสดงภาพยุทธศาสตร์ (Visual Strategy Fair)
 - 6) สร้างการดำเนินการในยุทธศาสตร์ (Build Execution into Strategy)

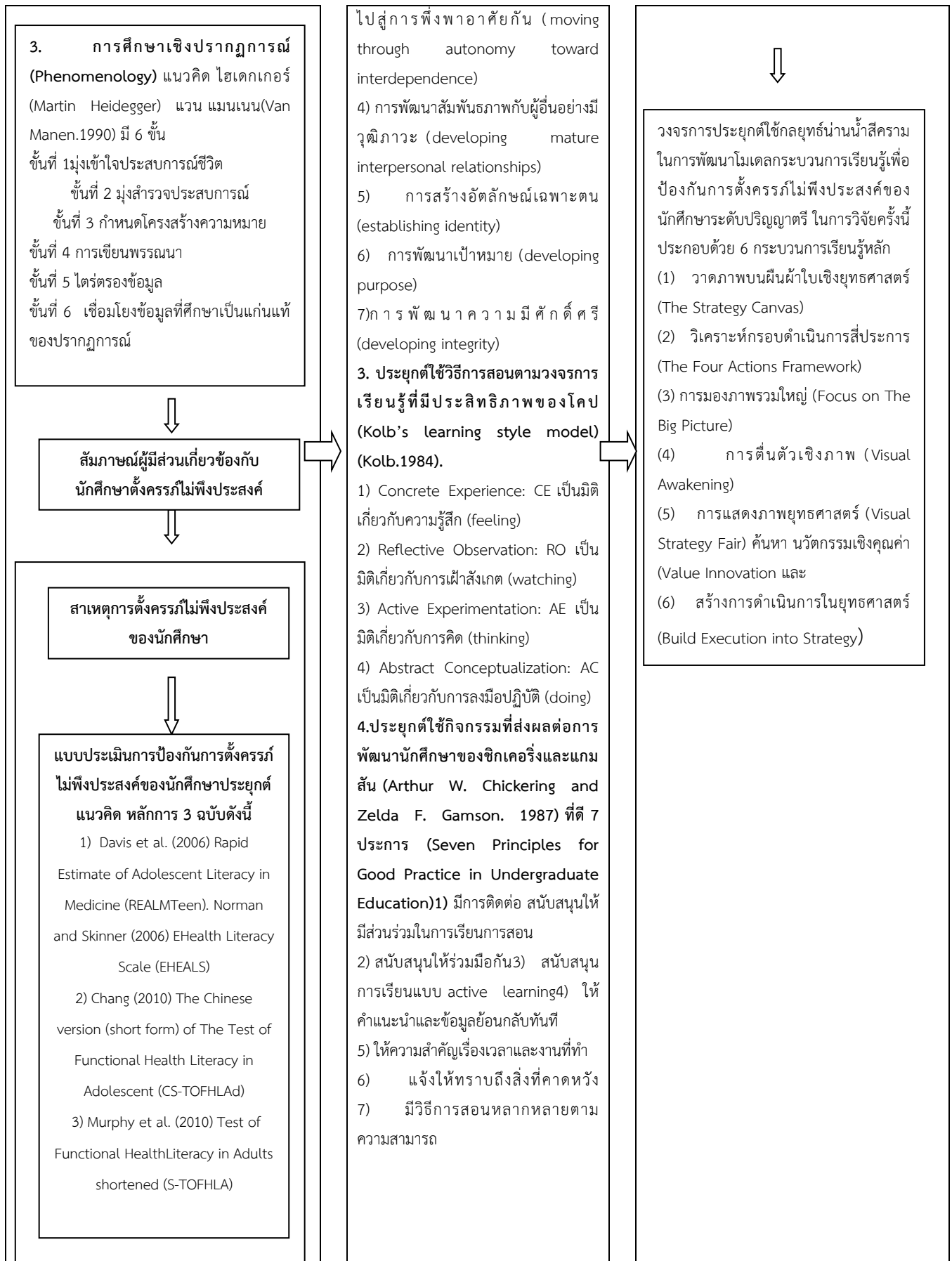
2.หลักการพัฒนานิสิตนักศึกษาของซิกเกอร์และไรเซอร์

- 1) การพัฒนาความสามารถ (developing competence)
- 2) การจัดการด้านอารมณ์ (managing emotions)
- 3) การพัฒนาจากความเป็นตัวของตัวเอง

ระยะที่ 3 การทดลองใช้โมเดลโมเดลกระบวนการเรียนรู้ด้วยกลยุทธ์น่านน้ำสีครามเพื่อป้องกันการตั้งครกไม่พึงประสงค์ของนักศึกษา

การทดลองใช้โมเดลโมเดลกระบวนการเรียนรู้ด้วยกลยุทธ์น่านน้ำสีครามเพื่อป้องกันการตั้งครกไม่พึงประสงค์ของนักศึกษา ประยุกต์ใช้รูปแบบการวิจัยแบบผสานวิธีแบบ Emabeded Design: Emabeded Experimental Model จำนวน ในการป้องกันการตั้งครกไม่พึงประสงค์ทั้ง 3 มิติ คือ มิติด้านความคิด (cognitive domain) มิติด้านอารมณ์ (affective domain) และมิติด้านพฤติกรรม (behavioral domain)

ทดลองใช้โมเดลโมเดลกระบวนการเรียนรู้ด้วยกลยุทธ์น่านน้ำสีครามเพื่อป้องกันการตั้งครกไม่พึงประสงค์ของนักศึกษา

สมมติฐานของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ตั้งสมมติฐานไว้ดังนี้

ก่อนและหลังได้รับการเรียนรู้ด้วยโมเดลกระบวนการเรียนรู้ด้วยกลยุทธ์น่านน้ำสี่ครามเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ นักศึกษามีกระบวนการเรียนรู้เพื่อป้องกันนักศึกษาตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์แตกต่างกัน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลการวิจัยครั้งนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์ในสองประเด็นดังนี้

1. ประโยชน์เชิงวิชาการ การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาสาเหตุการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาและสร้างโมเดลกระบวนการเรียนรู้ด้วยกลยุทธ์น่านน้ำสี่ครามเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษา ซึ่งจะทำให้ได้องค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับสาเหตุการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษา รวมทั้งการพัฒนาการเรียนรู้การตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์โดยใช้โมเดลที่มีการประยุกต์ใช้ทฤษฎีและเทคนิคด้านการใช้คำปรึกษาและหลักการด้านจิตวิทยาเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของนักศึกษา ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจประเด็นเกี่ยวกับการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษา หรือสนใจในการนำไปศึกษาในประชากรกลุ่มอื่น นอกจากนี้ยังได้ทราบสภาพปัญหาการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษา ว่าเกิดปัญหาอะไรบ้างเมื่อตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ และมีอะไรบ้างที่ต้องพัฒนา ลดลง หรือตัดออกไป เพื่อลดความเสี่ยงในการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์

2. ประโยชน์เชิงปฏิบัติ ผลการศึกษานี้จะก่อให้เกิดประโยชน์ด้านการปฏิบัติดังนี้

2.1 ผลการศึกษาทำให้ได้ข้อมูลจากแบบวัดการเรียนรู้การตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาและของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดฉะเชิงเทรา ซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับนักศึกษาในบริบทที่ใกล้เคียงได้

2.2 โมเดลกระบวนการเรียนรู้ด้วยกลยุทธ์น่านน้ำสี่ครามเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ มีการประยุกต์ใช้กลยุทธ์น่านน้ำสี่คราม ตลอดจนหลักการด้านจิตวิทยาใช้ในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้แต่ละด้าน (ความรู้ ด้านอารมณ์ และด้านพฤติกรรม) ซึ่งครูหรือผู้ที่ทำงานเกี่ยวกับนักศึกษาสามารถนำหลักการและองค์ความรู้ดังกล่าวมาพัฒนานักศึกษา เพื่อลดปัญหาการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาและนักเรียนได้

แผนการถ่ายทอดเทคโนโลยีหรือผลการวิจัยสู่กลุ่มเป้าหมายเมื่อสิ้นสุดการวิจัย

การใช้ประโยชน์ด้านวิชาการ

1. เพื่อสังคม คือ นำโมเดลกระบวนการเรียนรู้เพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการ ไปใช้ประโยชน์ด้านวิชาการ

2. เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ให้กับนักศึกษา คือ บุรณาการกระบวนการเรียนรู้และเพิ่มเนื้อหาของตำราที่ใช้ประกอบการสอนวิชาจิตวิทยากับการพัฒนาตน (ธัญญภัทร์ ศิริธรรมาโรจน์. (2560). จิตวิทยากับการพัฒนาตน. (พิมพ์ครั้งที่ 2) กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.)

3. นำเสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ เพื่อนำกระบวนการเรียนรู้เพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี บรรจุอยู่ในแผนการจัดกิจกรรมของมหาวิทยาลัย

การเผยแพร่/การประชาสัมพันธ์

ต่อยอดผลการวิจัยในการเผยแพร่โดยเรียบเรียงเป็นหนังสือ หรือตำราโดยบุรณาการกับแนวคิดทางจิตวิทยา ทฤษฎีหรือเทคนิคของการให้คำปรึกษาเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์กับนักเรียนและนักศึกษา

ผลการวิจัยเผยแพร่ในวารสารทางวิชาการ ดังนี้

1. ☐ สิ่งพิมพ์ หรือสื่อทั่วไป

เว็บไซต์ ของสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ <http://research.rru.ac.th/index.php> ในส่วนของบทสรุปผู้บริหาร บทคัดย่อ ภาษาไทย และภาษาอังกฤษ

2. ☐ สิ่งพิมพ์ทางวิชาการ ในส่วนของผลการวิจัย ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 และข้อที่ 2 นำไปเผยแพร่ในวารสารชื่อ “ราชชนครินทร์วิชาการ” ที่อยู่ในฐานข้อมูล TCI กลุ่ม 2 <http://research.rru.ac.th/index.php>

3. ☐ สิ่งพิมพ์ทางวิชาการ ในส่วนของผลการวิจัย ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 และ ข้อที่ 4 นำไปเผยแพร่ในวารสารชื่อ “วารสารวิชาการ Veridian E-Journal. Silpakorn University สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ ได้รับการประเมินและผ่านการรับรองคุณภาพจากศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (TCI) ให้อยู่ใน กลุ่มที่ 1 (ตั้งแต่วันที่ 15 กันยายน 2559 – 31 ธันวาคม 2562) คาดว่าจะสามารถลงใน (Vol. 10 No. 2 May– August 2017) <http://www.tci-thaijo.org/index.php/Veridian-E-Journal>

4. นำเสนอต่อที่ประชุมคณบดีคณะครุศาสตร์ ศิษาสาสตรทั่วประเทศ ในเดือน พฤษภาคม 2560 เพื่อเสนอผลการวิจัย และกระบวนการเรียนรู้เพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี บรรจุอยู่ในแผนการจัดกิจกรรมของมหาวิทยาลัยแต่ละแห่งเพื่อสร้างความตระหนักและเห็นความสำคัญร่วมกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการจัดการจัดการอุดมศึกษาของประเทศไทยนั้น มีระบบการจัดที่มีลักษณะเฉพาะของเรา อยู่ซึ่งถ้าดูเปรียบเทียบกับประเทศอื่นๆ ก็เห็นชัดเจนว่าประเทศไทยจัดการอุดมศึกษาโดยถือเป็นการศึกษาระดับที่สาม โดยอาศัยพื้นฐานการศึกษาที่มาก่อนจึงระดับอุดมศึกษาโดยจำนวนปีประมาณ 12 ปี โดยมีจุดมุ่งหมายของการอุดมศึกษา คือ การสร้างสรรค์และจรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ เพื่อสถาบันอุดมศึกษาจะได้ใช้ความเป็นเลิศทางวิชาการพัฒนาบุคคล และให้บริการทางวิชาการเพื่อประโยชน์ของสังคมและมนุษยชาติ

1. เป้าหมายสำคัญของสถาบันอุดมศึกษา

(วิจิตร ศรีสอาน. 2550: เอกสารประกอบการบรรยายวิชาหลักการบริหารสถาบันอุดมศึกษา) สถาบันอุดมศึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งมหาวิทยาลัยในฐานะที่เป็นสถาบันทางวิชาการขั้นสูง มีจุดมุ่งหมายในการสร้างสรรค์และจรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการเพื่อจะได้ใช้ผลแห่งความก้าวหน้าทางวิชาการนั้นกระทำการกิจทางด้านการสอนเพื่อการผลิตบัณฑิตและบริการทางวิชาการแก่สังคมในลักษณะต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ การวิจัยค้นคว้าจึงเป็นหน้าที่หลักที่ควรได้รับการเน้นเป็นพิเศษ ถ้าปราศจากการวิจัยค้นคว้าเพื่อบุกเบิกแสวงหาความรู้ใหม่แล้วสถาบันอุดมศึกษา ก็จะทำหน้าที่เพียงด้านถ่ายทอดความรู้อันเป็นมรดกตกทอดมานั้น และหากสถาบันอุดมศึกษาอยู่ในสภาพเช่นนี้ก็จะตกอยู่ในภาวะที่ไม่แตกต่างจากโรงเรียนประถมและมัธยมศึกษา ประเทศชาติก็จะขาดสถาบันที่จะทำหน้าที่พัฒนาผู้นำทางด้านวิชาการ ในที่สุดความรู้ที่นำมาถ่ายทอดก็มักจะต้องสั่งมาจากนอก โดยเฉพาะจากตะวันตก ทำให้เกิดสภาวะความเป็นอาณานิคมทางปัญญาอย่างที่เราประสบอยู่ในปัจจุบัน สิ่งที่จะใช้เป็นเครื่องวัดสถานภาพของสถาบันอุดมศึกษา ว่าอยู่ในระดับใด ประกอบด้วย

1.1 ความเป็นเลิศทางวิชาการ (Academic Excellence)

มหาวิทยาลัยราชภัฏมจธมีจุดมุ่งหมายในการสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าและให้บริการทางวิชาการแก่สังคมจึงควรมีผลงานการวิจัย ค้นคว้า ทดลอง บุกเบิก แสวงหาความรู้ใหม่สร้างหลักการหรือทฤษฎีใหม่ๆ รวมทั้งประดิษฐ์สิ่งใหม่ๆ หรือแปลกๆ ให้เป็นมรดกตกทอดแก่นุชนรุ่นหลัง หรือสังคมได้ใช้เป็นประโยชน์ดังนั้นความเป็นเลิศทางวิชาการย่อมแสดงให้เห็นถึงความเก่งกล้าสามารถภูมิปัญญาที่เป็นส่วนประกอบหลักและเป็นหัวใจสำคัญของสถาบันทำให้บังเกิดผลในการช่วยเสริม และสร้างมาตรฐานความเจริญรุ่งเรืองและพัฒนาสถาบันให้ก้าวหน้าไปพร้อมกับการเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพของประเทศ ความเป็นเลิศทางวิชาการหมายถึง ความสมบูรณ์ที่สุดทางวิชาการ คณะวิชา วงการวิชาการวิชาชีพชั้นสูงเฉพาะสาขานั้นๆ ความเป็นเลิศ (Excellence) มีความหมายเดียวกับคำว่าคุณภาพ (Quality) หมายถึงคุณลักษณะที่มีมาตรฐานสูงและความตั้งใจจะให้เกิดผลสัมฤทธิ์ ไม่ต่ำกว่ามาตรฐานนั้นทั้ง

คุณภาพและความเป็นเลิศต่างหมายถึง คุณลักษณะที่มีมาตรฐานสูงและตั้งใจจะให้เกิดผลสัมฤทธิ์ไม่ต่ำไปกว่ามาตรฐานนั้น ในวงการอุดมศึกษาความเป็นเลิศจะใช้ในกรณีเสมอภาคนิยม (Egalitarian Term) ส่วนคุณภาพจะใช้กับอภิชนนิยม (Elitism) และความเป็นเลิศจะใช้กับการกระทำของปัจเจกบุคคลในขณะที่คุณภาพมักใช้กับองค์กรหรือโครงการต่างๆความเป็นเลิศทางวิชาการ เมื่อนำมาใช้กับสถาบันอุดมศึกษาจึง หมายถึง การเป็นชุมแหล่งความรู้และวิทยาการค่าความเป็นเลิศทางวิชาการจะเป็นค่าในเชิงสัมพัทธ์ (Relative Value) ซึ่งบอกไม่ชัดเจนตายตัวว่าต้องเป็นคะแนนเท่าใด จึงจะเป็นค่าที่แสดงความสุดยอดแต่เป็นค่าของความนิยมยกย่องซึ่งเป็นความนิยมที่บุคคลในวงวิชาการหรือวิชาชีพชั้นสูงในสาขาวิชานั้นๆโดยเฉพาะยอมรับและยกย่อง ดังนั้นจะต้องยอมรับกันว่า ผู้เชี่ยวชาญผู้รู้ในแต่ละสาขาวิชาเฉพาะเท่านั้นจึงจะแสดงให้เห็นสังคมหรือวงวิชาการทราบได้อย่างแน่ชัดถูกต้องแม่นยำว่าในบรรดาหน่วยงานหรือวงวิชาการในสาขานั้น แห่งใดดีที่สุด

เรื่องความเป็นเลิศทางวิชาการนี้ ถึงแม้จะเป็นที่ยอมรับกันทั่วไปว่าเป็นเป้าหมายสำคัญของสถาบันอุดมศึกษา แต่ก็มีเสียงวิพากษ์วิจารณ์ว่า เพราะความมุ่งมั่นที่จะสร้างความเป็นเลิศทางวิชาการของมหาวิทยาลัยในหลายประเทศ ทำให้มหาวิทยาลัยกลายเป็นหอคอยงาช้างที่พุ่งความสนใจไปในการแสวงหาความดีเด่นทางวิชาการในแนวแคบ จนกระทั่งละเลยตัวสภาพความเป็นจริงของสังคม และไม่สามารถจะใช้ความดีเด่นทางวิชาการเพื่อประโยชน์ของสังคมอย่างเต็มที่ ทั้งนี้เพราะการแสวงหาความเป็นเลิศทางวิชาการนั้นขาดความสัมพันธ์สอดคล้องกับความต้องการและความเป็นจริงของสังคม จึงได้มีการเรียกร้องให้มหาวิทยาลัยมาเน้น Academic Relevance คือ เน้นความสัมพันธ์ระหว่างการแสวงหาความเป็นเลิศทางวิชาการและความสามารถในการใช้วิชาการเพื่อตอบสนองความต้องการของสังคมด้วย อันที่จริงความพยายามสร้างความเป็นเลิศทางวิชาการโดยคำนึงถึงความสัมพันธ์และความต้องการและสภาพความเป็นจริงของสังคมเป็นสิ่งที่ไม่ขัดกัน หากมหาวิทยาลัยสามารถจัดให้เกิดความสมดุล จึงยังถือได้ว่าการเสริมสร้างความเป็นเลิศทางวิชาการเป็นเป้าหมายสำคัญของอุดมศึกษา การที่สถาบันอุดมศึกษาจะสามารถดำเนินการกิจให้บรรลุความมุ่งหมาย และทำหน้าที่หลักทางด้านการสอน การวิจัย บริการทางวิชาการแก่สังคม และทะนุบำรุงสร้างสรรค์ศิลปะและวัฒนธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ การดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษาจำเป็นต้องยึดมั่นในหลักการสำคัญ 2 ประการ คือ ความเป็นอิสระในการดำเนินงาน และเสรีภาพทางวิชาการ (วิจิตร ศรีสอาน. 2518) ดังนี้

1.1.1 ความเป็นอิสระในการดำเนินงาน (Autonomy)

หลักการสำคัญประการแรก คือ ความเป็นอิสระในการดำเนินงาน สถาบันอุดมศึกษาจะต้องมีอิสระในการดำเนินการกิจภายในเป็นเอกเทศโดยมีการแทรกแซงและควบคุมจากหน่วยงานภายนอกน้อยที่สุดควรมีระบบการปกครองตนเอง (Self Government) เพื่อที่สามารถทำหน้าที่ได้สมบูรณ์เต็มที่ตามลักษณะความจำเป็นของสถาบันทางวิชาการชั้นสูง(วิจิตร ศรีสอาน. 2518)

การที่จะสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการเสริมสร้างพุทธิปัญญาของบุคคลให้เป็นผู้มีความคิดเป็นอิสระและการจะปลูกฝังความเป็นอิสระในทางความคิด (ศุภนิธย์ วัฒนธาดา. 2520)

ความเป็นอิสระในการบริหารงานมหาวิทยาลัยจำแนกได้ 3 ด้าน คือ ความเป็นอิสระในการบริหารงานบุคคลความเป็นอิสระในการบริหารการเงินและความเป็นอิสระในการบริหารงานวิชาการและงานบริหารทั่วไปซึ่งความเป็นอิสระในการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยหรือที่รู้จักกันโดยทั่วไปในนามของเสรีภาพทางวิชาการ (Academic Freedom) (ถวัลย์รัฐวรเทพพุดพิพงษ์. 2545) อำนาจอิสระในการบริหารการเงินมหาวิทยาลัยของรัฐโดยทั่วไปจะมีรายได้จากงบประมาณแผ่นดิน และรายได้ของมหาวิทยาลัยสำหรับรายได้ของมหาวิทยาลัยมาจากหลายๆ แหล่งแนวคิดเรื่องมหาวิทยาลัยในกำกับรัฐบาลจำเป็นต้องระงับไว้ก่อนเนื่องจากการปฏิวัติ ในปี 2514 และทางรัฐบาลในยุคนั้นยังไม่พร้อมที่จะให้ดำเนินการปรับปรุงการบริหารมหาวิทยาลัยตามแนวดังกล่าว

1.1.2 เสรีภาพทางวิชาการ (Academic Freedom)

หลักสำคัญประการที่สอง ซึ่งมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดกับหลักการความเป็นอิสระในการดำเนินงาน คือ เสรีภาพทางวิชาการ หมายถึง เสรีภาพของสมาชิกในสถาบันอุดมศึกษา ได้แก่ คณาจารย์ และนิสิตนักศึกษาในการดำเนินกิจการทางวิชาการทั้งในด้านการเรียนการสอนและการวิจัยค้นคว้าได้อย่างเต็มที่ทั้งนี้เพื่อเป็นหลักประกันในการประกอบภารกิจด้านวิชาการมากกว่าที่จะเป็นอภิสิทธิ์ชนอันปราศจากความรับผิดชอบซึ่งหลักการเกี่ยวกับเสรีภาพทางวิชาการนับว่าเป็นหัวใจของสถาบันอุดมศึกษา(วิจิตร ศรีสอ้าน. 2518)

มหาวิทยาลัยมีพันธกิจและหน้าที่ในการเสาะแสวงหาและรวบรวมองค์ความรู้แล้วนำองค์ความรู้นั้นมาจำแนกแยกแยะจัดระบบเรียบเรียงขึ้นเป็นฐานความรู้วิเคราะห์วิจารณ์และสังเคราะห์ให้ได้องค์ความรู้ใหม่ที่ขยายเพิ่มพูนขึ้นจากองค์ความรู้เดิมแล้วทำการเผยแพร่ถ่ายทอดองค์ความรู้นั้นออกไปให้กว้างขวางมหาวิทยาลัยไม่ว่าจะเป็นของรัฐบาลหรือเอกชน จึงเป็นพันธกิจและหน้าที่สาธารณะเป็นองค์กรที่ทำหน้าที่แทนสาธารณะในการขยายพรหมแดนของความรู้ อันเป็นสัจจะมหาวิทยาลัยจึงต้องมีกระบวนการและวิธีการในการจัดการกับองค์ความรู้ตามพันธกิจและหน้าที่นั้นโดยวิธีวิทยาที่เป็นที่ยอมรับในทางวิชาการซึ่งจะนำมาต่อการพิสูจน์หรือไม่พิสูจน์สัจจะอันเป็นองค์ความรู้ที่ประเด็นนี้เองที่สลับซับซ้อนเกินกว่าที่สาธารณะจะดำเนินการเองได้และมหาวิทยาลัยต้องทำหน้าที่ดังกล่าวนี้แทนสาธารณะ ทั้งนี้มหาวิทยาลัยต้องกระทำได้โดยอิสระซึ่งถือเป็นเงื่อนไขพื้นฐานที่สำคัญที่สุดเรียกว่ามหาวิทยาลัยต้องมีอิสระและเสรีภาพทางวิชาการในการดำเนินพันธกิจและหน้าที่หลักดังที่กล่าวไว้ข้างต้นเหตุผลสำคัญที่ต้องมีอิสระคือ ประการแรกความเป็นอิสระจะทำให้ปลอดจากการรบกวนโดยจงใจหรือไม่ตั้งใจที่ทำให้องค์ความรู้ที่ได้กลายเป็นความไม่สัจจะไม่ว่าจะไม่สัจจะเนื่องจากข้อมูลผิดพลาดหรือใช้วิธีวิทยาที่ไม่เหมาะสมหรือเหตุอื่นๆ แม้แต่การสั่งให้ทำหรือสั่งให้ละเว้นในประเด็นเล็กๆ ก็อาจมีผลให้เกิดอคติหรือความเบี่ยงเบนขึ้นในองค์ความรู้ ประการที่สองมหาวิทยาลัยต้องมีอิสระในการสรุปผลและนำเสนอเพื่อเผยแพร่ถ่ายทอดองค์ความรู้เพราะในฐานะที่เป็นแหล่งอ้างอิงทางวิชาการของแผ่นดินองค์ความรู้จะมีอคติ หรือนำเสนอโดยเคลือบแคลง เช่น ปิดบังบางส่วนนั้น จะกระทำไม่ได้และหากเกิดเช่นนั้นขึ้น สังคมจะไม่มีที่พึ่งทางวิชาการและขาดแหล่งอ้างอิงทางวิชาการไป ความเป็นอิสระ

ดังกล่าวนี้หมายรวมถึง อิสระในการคิดในการแสวงหา รวบรวม จำแนกแยกแยะ เรียบเรียงจัดระบบ และวิเคราะห์สังเคราะห์ตลอดจนเผยแพร่ถ่ายทอดองค์ความรู้ เมื่อเป็นเช่นนั้นมหาวิทยาลัยก็ต้องมีความเป็นอิสระทางวิชาการด้วยและอิสระทางวิชาการนี้ต้องมีหลักประกันมิให้มหาวิทยาลัยคิดเอาเอง และสถาปนาความเป็นอิสระขึ้นเองอิสระโดยนิตินัยนั้นประการหนึ่ง อิสระโดยการยอมรับในสังคมนั้นอีกประการหนึ่งและมหาวิทยาลัยเองก็ต้องประพฤติปฏิบัติตนตามกรอบของความเป็นอิสระนั้นจนเป็นที่เชื่อถือศรัทธาและยอมรับนั้นเป็นสิ่งสำคัญที่สุด (เทียนฉาย กิระนันท์. 2544: 1 – 3) เสรีภาพทางวิชาการ หมายถึงความเป็นอิสระจากการควบคุมในการแสวงหาความรู้ การวิจัยและการแสดงออกซึ่งความคิดเห็นเชิงสร้างสรรค์ทั้งในด้านการอภิปรายทางวิชาการหรือการพิมพ์เผยแพร่ผลของการวิจัย เสรีภาพทางวิชาการ จึงได้แก่ การมีอิสระในการพูด และเขียนในฐานะพลเมืองผู้หนึ่งโดยไม่ต้องถูกควบคุมด้วยการเซ็นเซอร์หรือระเบียบวินัยหลักการเกี่ยวกับเสรีภาพทางวิชาการในประเทศตะวันตก ประกอบด้วย เสรีภาพวิชาการของบุคคล กับเสรีภาพทางวิชาการของสถาบันโดยที่เสรีภาพวิชาการของบุคคล มีความหมายครอบคลุม 4 ด้าน คือ 1) การพ้นจากสภาพการถูกกีดกัน หรือจำกัดโอกาส และสิทธิอันเนื่องมาจากเชื้อชาติ ศาสนาเพศ และการเมือง 2) สิทธิและเสรีภาพ ในการสอนตามหลักการ และข้อเท็จจริง 3) เสรีภาพในการเขียน และตีพิมพ์เผยแพร่ทางวิชาการ 4) เสรีภาพในการวิจัยค้นคว้า ส่วนเสรีภาพทางวิชาการของสถาบันมีขอบข่ายครอบคลุม 5 ด้าน คือ 1) เสรีภาพในการบริหารบุคลากร 2) เสรีภาพในการกำหนด หลักสูตร และมาตรฐานการศึกษา 3) เสรีภาพในการรับนิสิตนักศึกษา 4) เสรีภาพทางการสอน และการวิจัย 5) เสรีภาพในการพัฒนาสถาบัน (วิจิตร ศรีสอาน. 2518: 51 – 52) เสรีภาพทางวิชาการจึงมีความหมายใหญ่ 3 ประเด็น คือประการแรก หมายถึงเสรีภาพ อาจารย์ในมหาวิทยาลัยต้องการมีเสรีภาพในการแสดงออกซึ่งความคิดเห็นในรูปของการพูดหรือการเขียนก็ตาม โดยไม่ต้องหวาดกลัวว่าจะถูกผู้บังคับบัญชาในมหาวิทยาลัยหรือผู้มีอำนาจทางการเมืองนอกมหาวิทยาลัยขัดขวาง ในความหมายรองลงมาเป็นเรื่องของความสัมพันธ์ระหว่างมหาวิทยาลัยในฐานะที่เป็นสถาบันการศึกษาชั้นสูงในสังคมกับสถาบันการปกครองหมายถึงการที่สถาบันการศึกษาต้องการและเรียกร้องที่จะมีสิทธิที่จะวางนโยบายและระเบียบปฏิบัติการเองโดยไม่ถูกควบคุมจากองค์การภายนอก ประการสุดท้าย ได้แก่การเรียกร้องที่จะมีเสรีภาพในการสอนโดยปราศจากข้อจำกัดตามกฎหมายหรือระเบียบของสถาบันที่ปราศจากเหตุผล (ชัยอนันต์ สมุทวณิช. 2516: 284) ลิขิต ชีรเวคิน (2541:6) กล่าวถึงหลักเกณฑ์การใช้เสรีภาพทางวิชาการและการอ้างเสรีภาพทางวิชาการ คือการค้นคว้าวิจัยการแสดงผลทางวิชาการวิเคราะห์ในทางวิชาการนั้นต้องมีกระบวนการที่ถูกต้องตามหลักวิชาการอันเป็นที่ยอมรับในระดับสากลการแสดงออกทางวิชาการทั้งทางเอกสาร การตีพิมพ์เผยแพร่ต่อสาธารณชนต้องกระทำในฐานะนักวิชาการด้วยความบริสุทธิ์ใจ ไม่ส่อไปในทางที่มาจากเหตุผลส่วนตัวผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและธุรกิจ ทั้งในที่โจ่งแจ้งหรือแอบแฝงในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้มีบทบัญญัติเรื่องเสรีภาพในทางวิชาการไว้อย่างชัดเจน ในมาตรา 42 “บุคคลย่อมมีเสรีภาพในทางวิชาการ การศึกษาอบรม การเรียนการสอน การวิจัยและการเผยแพร่งานวิจัย ตาม

หลักวิชาการ ย่อมได้รับความคุ้มครองทั้งนี้เท่าที่ไม่ขัดต่อหน้าที่ของพลเมือง หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน” ลิขิตธีรเวคิน (2541: 6) กล่าวว่าเสรีภาพทางวิชาการมีความสำคัญยิ่งในประเทศที่มีการปกครองระบอบประชาธิปไตยความมีเสรีภาพในการค้นคว้าวิจัยการแสดงความคิดเห็นเป็นเสรีภาพทางวิชาการซึ่งต้องให้ความเคารพเพื่อเป็นฐานของการนำไปสู่การพัฒนาของตัวมนุษย์เองและของสังคม รวมทั้งระบบการเมือง การปกครอง การบริหาร และกฎหมาย ฯลฯ ดังนั้นเสรีภาพทางวิชาการจึงเป็นเรื่องที่ต้องได้รับความคุ้มครองโดยรัฐธรรมนูญตั้งนั้นสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งเป็นแหล่งของการศึกษาค้นคว้า การเรียนการสอน การวิจัยและการเผยแพร่ผลงานวิชาการสู่การพัฒนาสังคมประเทศชาติจึงเป็นเรื่องที่ต้องได้รับความคุ้มครองโดยรัฐธรรมนูญ แต่ทั้งนี้การใช้เสรีภาพทางวิชาการ ต้องไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญด้วยมิฉะนั้นก็จะไม่ได้รับการคุ้มครอง

สรุปเป้าหมายสำคัญของมหาวิทยาลัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งมหาวิทยาลัยราชภัฏเพื่อชุมชนและท้องถิ่น ในฐานะที่เป็นสถาบันทางวิชาการขั้นสูง มีจุดมุ่งหมายในการสร้างสรรค์และจรรดลงความก้าวหน้าทางวิชาการเพื่อจะได้ใช้ผลแห่งความก้าวหน้าทางวิชาการนั้นกระทำการกิจทางด้านการสอนเพื่อการผลิตบัณฑิตและบริการทางวิชาการแก่สังคมในลักษณะต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และหากสถาบันอุดมศึกษาอยู่ในสภาพเช่นนี้ก็จะต้องตกอยู่ในภาวะที่ไม่แตกต่างจากโรงเรียนประถมและมัธยมศึกษา ประเทศชาติก็จะขาดสถาบันที่จะทำหน้าที่พัฒนาผู้นำทางด้านวิชาการ การดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษาจำเป็นต้องยึดมั่นในหลักการสำคัญ 2 ประการ คือ ความเป็นอิสระในการดำเนินงาน และเสรีภาพทางวิชาการ มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการการพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารจัดการสถาบันอุดมศึกษาตามแนวคิดกลยุทธ์น่านน้ำสีคราม : กรณีศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์เพื่อเป็นหลักในการกำหนดแนวทางการดำเนินงานและดำเนินงานอยู่บนพื้นฐานที่จะนำมหาวิทยาลัยราชภัฏให้เป็นที่ยอมรับ

2. หลักการบริหารจัดการสถาบันอุดมศึกษา

การพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารจัดการสถาบันอุดมศึกษาสำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏ ถือว่าเป็นการพัฒนาสถาบันอุดมศึกษา ดังนั้นในการศึกษา การพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารจัดการสถาบันอุดมศึกษาตามแนวคิดกลยุทธ์น่านน้ำสีคราม จึงควรคำนึงถึงหลักการบริหารจัดการของสถาบันอุดมศึกษา ซึ่ง อาซา โนลส์(Asa Knowles. 1970; ไพฑูรย์ สีนลรัตน์. 2542) ได้เสนอการบริหารจัดการอุดมศึกษาเป็น 3 ประการ ดังนี้

2.1 การจัดการบริหารทั่วไปได้แก่ บุคลากร งบประมาณ ทรัพยากรและการลงทุน และการใช้พื้นที่การบริหารเทศะในการจัดการการศึกษา กฎระเบียบข้อบังคับต่างๆ ของสถาบัน และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสถาบัน การจัดองค์กร บริหารภายในสถาบัน การบริหารงานทั่วไป ความสัมพันธ์ต่อชุมชนงานบุคลากรและเจ้าหน้าที่ งานอาคารสถานที่ และการจัดทำงบประมาณและการจัดหาทุน

2.2 การจัดการบริหารงานวิชาการได้แก่ การจัดการเรียนรู้ การวิจัย การบริการวิชาการ การทำนุ บำรุงศิลปวัฒนธรรมและศาสนา การจัดทำระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการ การบริหารงานวิชาการ และการบริหารหลักสูตร การรับเข้า ทรัพยากรการเรียนการสอน การจัดการศึกษา ผู้ใหญ่ การบริหารงานอาจารย์ งานกิจการนิสิตนักศึกษา งานกีฬาและพัฒนานิสิตนักศึกษา งานสุขภาพและอนามัย และองค์การบริหารงานสัมพันธ์

2.3 การประกันคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย การควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบคุณภาพ และการประเมินคุณภาพ

สรุปจากหลักการจัดการสถาบันอุดมศึกษาของโนลส์ ทั้งในภาคการจัดการบริหารทั่วไป การจัดการบริหารงานวิชาการ และการประกันคุณภาพการศึกษา จะเห็นได้ว่าเป็นแนวทางหลักสำหรับสถาบันอุดมศึกษาทั่วไปรวมถึงมหาวิทยาลัยราชภัฏ ในการบริหารจัดการในระดับอุดมศึกษา โดยมุ่งจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น มีความจำเป็นต้องมีการบริหารจัดการตามลักษณะของสถาบันอุดมศึกษาทั่วไป

3. พระราชบัญญัติและกฎหมายเกี่ยวกับมหาวิทยาลัยราชภัฏ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในหมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรา 47 ได้ กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.2542) สถาบันอุดมศึกษาจึงต้องจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก กำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัด และสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของระบบการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง รวมถึงให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาเพื่อทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์ วิธีการประเมินคุณภาพภายนอก และทำการประเมินผลการจัดการศึกษาเพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งมหาวิทยาลัยราชภัฏทั้ง 40 แห่ง ต้องเข้ารับการประเมินภายในทุกปี และภายนอกทุกๆ 5 ปี

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้ให้ความสำคัญกับการประกันคุณภาพการศึกษา มีการกำหนดบทบัญญัติไว้เป็นการเฉพาะเกี่ยวกับเรื่องนี้ในหมวด 6 ว่าด้วยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งโดยหลักการสากลถือว่าการประกันคุณภาพเป็นเรื่องที่สำคัญที่ต้องดำเนินการควบคู่ไปกับการจัดการศึกษา โดยให้มีการกระจายอำนาจบริหารการศึกษาไปยังระดับท้องถิ่นและสถาบันการศึกษา จึงมีความจำเป็นต้องมีระบบการประกันคุณภาพเพื่อให้เกิดความมั่นใจว่า ผู้เรียนไม่ว่าจะอยู่ในท้องถิ่นใดก็ตาม จะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพใกล้เคียงกัน ทั้งนี้จะมีทั้งการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาและการประเมินภายนอก เป้าหมายของการประเมิน

คุณภาพนั้นไม่ใช่เพื่อการลงโทษ แต่เป็นเครื่องสะท้อนให้สถาบันการศึกษาได้นำไปพิจารณาจัดการศึกษาให้เกิดประโยชน์กับผู้เรียนอย่างเต็มที่ ฉะนั้นการประกันคุณภาพจึงเป็นการประกันคุณภาพเพื่อผู้เรียน

จากความสำคัญของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้ให้ความสำคัญกับการประกันคุณภาพการศึกษาทั้งนี้จะมีทั้งการประกันคุณภาพภายในของสถาบันการศึกษาและการประเมินภายนอก เป้าหมายของการประเมินคุณภาพนั้นไม่ใช่เพื่อการลงโทษแต่เป็นเครื่องสะท้อนให้สถาบันการศึกษาได้นำไปพิจารณาจัดการศึกษาให้เกิดประโยชน์กับผู้เรียนอย่างเต็มที่

3.1 พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏพ.ศ. 2547

มหาวิทยาลัยราชภัฏมียาจำนวนทั้งหมด 38 แห่ง ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏพ.ศ. 2547 ตามมาตรา 7 กำหนดให้เป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นที่เสริมสร้างพลังปัญญาของแผ่นดินฟื้นฟูพลังการเรียนรู้ เชิดชูภูมิปัญญาของท้องถิ่น สร้างสรรค์ศิลปวิทยาเพื่อความเจริญก้าวหน้าอย่างมั่นคงและยั่งยืนของปวงชน มีส่วนร่วมในการจัดการการบำรุงรักษา การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน โดยมีวัตถุประสงค์ให้การศึกษาส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง ทำการสอน วิจัยให้บริการทางวิชาการแก่สังคมปรับปรุง ถ่ายทอด และพัฒนาเทคโนโลยี ทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมผลิตครูและส่งเสริมวิทยฐานะครู ให้กำหนดภาระหน้าที่ของมหาวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏ(สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. 2550) ดังต่อไปนี้

1. แสวงหาความจริงเพื่อสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ บนพื้นฐานของภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและภูมิปัญญาสากล
2. ผลิตบัณฑิตที่มีความรู้คู่คุณธรรม สำนึกในความเป็นไทย มีความรักและผูกพันต่อท้องถิ่น อีกทั้งส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชน เพื่อช่วยให้คนในท้องถิ่นรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงการผลิตบัณฑิตดังกล่าวจะต้องให้มีจำนวนและคุณภาพสอดคล้องกับแผนการผลิตบัณฑิตของประเทศ
3. เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในคุณค่า ความสำนึก และความภูมิใจในวัฒนธรรม ของท้องถิ่นและของชาติ
4. เรียนรู้และเสริมสร้างความเข้มแข็งของผู้นำชุมชน ผู้นำศาสนาและนักการเมืองท้องถิ่น ให้มีจิตสำนึก ประชาธิปไตย คุณธรรม จริยธรรม และความสามารถในการบริหารงานพัฒนาชุมชนและท้องถิ่นเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม
5. เสริมสร้างความรู้ความเข้มแข็งของวิชาชีพครู ผลิตและพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพ และมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง มีคุณภาพมาตรฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพ
6. ปรับปรุง พัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยี ตลอดจนการบริหารจัดการโดยเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่เน้นการผลิตบัณฑิตและพัฒนาสังคม

7. ประสานความร่วมมือและช่วยเหลือเกื้อกูลกันระหว่างมหาวิทยาลัย ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และองค์กรอื่นทั้งในประเทศ และต่างประเทศเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น

8. ศึกษาและแสวงหาแนวทางพัฒนาเทคโนโลยีพื้นบ้านและเทคโนโลยีสมัยใหม่ให้เหมาะสมกับการดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพของคนในท้องถิ่น รวมถึงการแสวงหาแนวทางเพื่อส่งเสริมให้เกิดการจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุล และยั่งยืน

สรุปความสำคัญของพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏพ.ศ. 2547มหาวิทยาลัยราชภัฏนับว่าเป็นหน้าที่และบทบาทที่สำคัญตามมาตรา 7 ในหมวด 6 กำหนดให้เป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นที่เสริมสร้างพลังปัญญาของแผ่นดินฟื้นฟูพลังการเรียนรู้ เชิดชูภูมิปัญญาของท้องถิ่น สร้างสรรค์ศิลปวิทยาเพื่อความเจริญก้าวหน้าอย่างมั่นคงและยั่งยืนของปวงชนมีส่วนร่วมในการจัดการการบำรุงรักษา การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน โดยมีวัตถุประสงค์ให้การศึกษาส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง ทำการสอน วิจัยให้บริการทางวิชาการแก่สังคมปรับปรุง ถ่ายทอด และพัฒนาเทคโนโลยี ทุนบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม และที่แตกต่างจากสถาบันอุดมศึกษาอื่น ๆ คือการผลิตครูและส่งเสริมวิทยฐานะครู การแสวงหาแนวทางเพื่อส่งเสริมให้เกิดการจัดการ การบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืนด้านการพัฒนานักศึกษาของมหาวิทยาลัย แนวคิด หลักการ ยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้ โดยเฉพาะในด้านการใช้ชีวิต ทักษะชีวิตนักศึกษาเป็นเรื่องสำคัญที่ต้องร่วมมือกันทุกส่วนเพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ มีความดีเพื่อเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศต่อไป การวิจัยนี้จะทำให้เกิดความเข้าใจ เป็นนวัตกรรมนักศึกษาระดับปริญญาตรีในบริบทของสังคมไทย ได้สร้างโมเดลกระบวนการเรียนรู้เพื่อป้องกันการตั้งครมไม่พึงประสงค์ของนักศึกษา ที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินชีวิต ช่วยให้นักศึกษาสามารถเผชิญกับปัญหาสามารถฟื้นตัวกลับมาดำเนินชีวิตต่อไป ซึ่งส่งผลต่อความสำเร็จด้านการศึกษาและคุณภาพของบัณฑิตในอนาคต อันเป็นกำลังหลักของการพัฒนาสังคม ซึ่งในปัจจุบันนักศึกษาจำนวนมากต้องพบกับปัญหารอบด้าน ทั้งในด้านส่วนตัว สังคม และเศรษฐกิจ โดยสามารถนำสิ่งที่ค้นพบจากงานวิจัยนี้ ไปปรับใช้เพื่อช่วยให้นักศึกษาสามารถเอาชนะอุปสรรค ด้วยการมองโลกในแง่ดี การควบคุมอารมณ์ การวิเคราะห์ต้นเหตุของปัญหา และการยอมรับความช่วยเหลือจากผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม มีพลังกายและพลังใจในการดำเนินชีวิตตามเป้าหมายที่วางไว้ มีทักษะการเรียนรู้และแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ การวิจัยครั้งนี้ จึงเป็นประโยชน์สำหรับอาจารย์ นักแนะแนว และนักจิตวิทยาที่จะนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสม ตามบริบทของแต่ละแห่งรวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดูแลช่วยเหลือนักศึกษา นำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป

4. กลยุทธ์น่านน้ำสีคราม

กลยุทธ์น่านน้ำสีครามถูกเขียนขึ้นโดยอาจารย์ด้านกลยุทธ์การบริหารระดับนานาชาติจาก INSEAD2 ท่าน (Kim & Mauborgne. 2005) คือ ศาสตราจารย์ดับเบิลยู ชาน คิม (W.Chan Kim) เป็นผู้ก่อตั้งเครือข่ายคุณค่าเชิงนวัตกรรม (Value Innovation Network : VIN) ซึ่งเป็นชุมชนระดับโลกที่นำแนวคิดเรื่องเครือข่ายคุณค่าเชิงนวัตกรรมไปปฏิบัติ และยังเป็นกรรมการบริหารของคณะสร้างความคิดนวัตกรรมเชิงคุณค่า (Value Innovation Action Tank: VIAT) เป็นประธานคณาจารย์ทางด้านการบริหารเชิงกลยุทธ์และนานาชาติของอินสิด (INSEAD) สถาบันบริหารธุรกิจที่ทันสมัยและใหญ่ที่สุดของโลกแห่งหนึ่ง เป็นที่รวมตัวของบุคคล วัฒนธรรม และแนวความคิดต่างๆ จากทั่วโลกเพื่อเปลี่ยนแปลงชีวิตและปฏิรูปองค์กร ก่อนเข้าร่วมงานกับอินสิดเคยเป็นอาจารย์สอนอยู่ที่มหาวิทยาลัยธุรกิจของมหาวิทยาลัยมิชิแกน เคยเป็นกรรมการบริหารและที่ปรึกษาในองค์กรระดับนานาชาติในยุโรป อเมริกา และเอเชียแปซิฟิก ได้มีบทความเรื่องกลยุทธ์และการบริหารระดับนานาชาติได้รับการตีพิมพ์ ซึ่งสามารถหาอ่านได้ใน Academy of Management Journal. Management Science. Organization Science. Strategic Management Journal. Administrative Science Quarterly. Journal of International Business Studies. Harvard Business Review. Sloan Management Review และอื่นๆ อีกมากมาย บทความที่ตีพิมพ์ใน ฮาร์วาร์ดบิสซิเนส รีวิว ได้เป็นหนังสือขายดีทั่วโลกและมียอดพิมพ์ซ้ำใหม่มากกว่า 5 แสนเล่ม และยังมีผลงานให้กับ Financial Times. Wall Street Journal. Wall Street Journal Europe. Asian Wall Street Journal. New York Times. South China Morning Post และอื่นๆ อีกมากมาย นอกจากนี้ยังเป็นผู้นำเสนอที่การประชุม เวิลด์ อีคอนอมิกส์ฟอรัม ที่เมือง ดาวอส และยังเป็นสมาชิกสภาที่ปรึกษาของสหภาพยุโรป รวมทั้งได้รับรางวัลผลงานเอกสารต้นฉบับยอดเยี่ยมด้านธุรกิจระหว่างประเทศของเอลดริจเฮนส์ จากสถาบันธุรกิจระหว่างประเทศ และมูลนิธิธุรกิจระหว่างประเทศเอลดริจเฮนส์

ศาสตราจารย์เรเน โมบอร์ก (Renee Mauborgne) ผู้ทรงคุณวุฒิของอินสิด (INSEAD) เป็นศาสตราจารย์ด้านกลยุทธ์และการบริหาร ที่ฟองแตนเบลโล ประเทศฝรั่งเศส นอกจากนี้ยังเป็นสมาชิกของ เวิลด์ อีคอนอมิกส์ ฟอรัม มีบทความด้านกลยุทธ์และการบริหารข้ามชาติตีพิมพ์ลงใน Academy of Management Journal. Management Science. Organization Science. Strategic Management Journal. Administrative Science Quarterly. Journal of International Business Studies. Harvard Business Review. Sloan Management Review และอื่นๆ อีกมากมาย บทความที่ตีพิมพ์ในฮาร์วาร์ดบิสซิเนส รีวิว ได้เป็นหนังสือขายดีทั่วโลกและมียอดพิมพ์สูงกว่า 5 แสนเล่ม ศาสตราจารย์โมบอร์กได้เขียนเอกสารให้กับ Financial Times. Wall Street Journal. Wall Street Journal Europe. Asian Wall Street Journal. New York Times และอื่นๆ ผลงานค้นคว้าวิจัยได้รับการตีพิมพ์ใน The Economist. Strategy Business. Times of London. Dagbladet. Australian Financial Review. South China Morning Post. Sunday Times of South Africa. Straits Times Singapore. Handelsblatt และอื่นๆ อีกมากมาย ได้รับรางวัลผลงานเอกสาร ต้นฉบับ

ยอดเยี่ยมด้านธุรกิจระหว่างประเทศ เอลดริจเฮนส์ ซึ่งมอบโดยสถาบันธุรกิจระหว่างประเทศและมูลนิธิธุรกิจระหว่างประเทศเอลดริจเฮนส์

ศาสตราจารย์เรเน โมบอร์ก (Renee Mauborgne) ผู้ทรงคุณวุฒิของอินสิตูต (INSEAD) เป็นศาสตราจารย์ด้านกลยุทธ์และการบริหาร ที่ฟองแตนเบลอ ประเทศฝรั่งเศส นอกจากนี้ยังเป็นสมาชิกของ เวลต์ อีคอนอมิกส์ ฟอรัม มีบทความด้านกลยุทธ์และการบริหารข้ามชาติตีพิมพ์ลงใน Academy of Management Journal, Management Science, Organization Science, Strategic Management Journal, Administrative Science Quarterly, Journal of International Business Studies, Harvard Business Review, Sloan Management Review และอื่นๆ อีกมากมาย บทความที่ตีพิมพ์ในฮาร์วาร์ดบิสซิเนส รีวิว ได้เป็นหนังสือขายดีทั่วโลกและมียอดพิมพ์สูงกว่า 5 แสนเล่ม ศาสตราจารย์โมบอร์กได้เขียนเอกสารให้กับ Financial Times, Wall Street Journal, Wall Street Journal Europe, Asian Wall Street Journal, New York Times และอื่นๆ ผลงานค้นคว้าวิจัยได้รับการตีพิมพ์ใน The Economist, Strategy Business, Times of London, Dagbladet, Australian Financial Review, South China Morning Post, Sunday Times of South Africa, Straits Times Singapore, Handelsblatt และอื่นๆ อีกมากมาย ได้รับรางวัลผลงานเอกสาร ต้นฉบับยอดเยี่ยมด้านธุรกิจระหว่างประเทศ เอลดริจเฮนส์ ซึ่งมอบโดยสถาบันธุรกิจระหว่างประเทศและมูลนิธิธุรกิจระหว่างประเทศเอลดริจเฮนส์

หลังจากที่ทั้งสองได้ศึกษาเส้นทางเชิงกลยุทธ์กว่า 150 รูปแบบในอุตสาหกรรมและธุรกิจที่หลากหลาย พบว่าในปัจจุบันและโลกแห่งอนาคตองค์กรต่างๆ จะเติบโตทางธุรกิจได้ไม่ใช่การแข่งขันในตลาดเดิมที่มีการแข่งขันกันอยู่ที่เน้นส่วนแบ่งตลาด และพยายามสร้างความแตกต่างเพื่อดึงลูกค้า ซึ่งเปรียบได้กับทะเลสีแดงที่นับวันจะดุเดือด ซึ่งมีการแข่งขันกันแย่งส่วนแบ่งตลาด แข่งกันลดแลกแจกแถม ทำให้ผลกำไรไม่คุ้มค่ากับการลงทุน เพราะทำหั่นกันเอง เนื่องจากมุ่งเน้นการเอาชนะคู่แข่งจนทำให้สินค้ามีลักษณะเหมือนกันมากขึ้น แข่งกันไปแข่งกันมาจนหาความแตกต่างไม่เจอในที่สุดหันมาแข่งขันกันเรื่องราคาแม้ว่าจะได้ส่วนแบ่งตลาดมามากแต่จะไม่นานก็จะถูกดึงกลับไป การสร้างนวัตกรรมเป็นการบุกเบิกมุ่งสร้างความต้องการใหม่ กับตลาดใหม่ สินค้าตัวใหม่ บริการใหม่ที่เน้นนวัตกรรมเชิงคุณค่า ยังคงคุณค่าสูงและต้นทุนต่ำในเวลาเดียวกัน เป็นการริเริ่มที่มีคุณค่าทั้งต่อองค์กรและผู้รับบริการจนมองข้ามการแข่งขันกับธุรกิจหรืออุตสาหกรรมเดียวกันหมดไปโดย พสุ เดชะรินทร์ กล่าวไว้ว่า “องค์กรจะเติบโตได้อย่างแท้จริงธุรกิจต้องสร้างทะเลขึ้นมาใหม่ เป็นทะเลที่ยังไม่มีใครเข้าไปก่อนและไปสร้างอุปสงค์ใหม่ให้เกิดขึ้น กล่าวอีกนัยหนึ่ง กลยุทธ์น่านน้ำสีครามไม่เน้นตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคในปัจจุบัน แต่พยายามไปสร้างความต้องการใหม่ๆ ให้เกิดขึ้น โดยอาศัยแนวคิดที่เรียกว่า Value creation เพราะถึงแม้กลยุทธ์นี้จะบอกให้ล้มคู่แข่ง แต่ยังจำเป็นที่ธุรกิจต้องรู้ว่าคู่แข่งทำอะไร เพียงแต่ไม่เน้นการพยายามทำตาม ตัวอย่าง ที่เห็นได้ชัดที่สุดคือ การแข่งขันของผู้ให้บริการโทรศัพท์มือถือที่มุ่งเน้นหั่นราคา หากเปรียบเทียบความแตกต่างอย่างชัดเจนว่า กลยุทธ์น่านน้ำสีแดง

มีขอบเขตที่ชัดเจน มุ่งเน้นการเอาชนะคู่แข่ง มุ่งเน้นส่วนแบ่งตลาด เมื่อการแข่งขันรุนแรงขึ้น โอกาสเพิ่มผลกำไรลดน้อยลง สินค้ามีลักษณะเหมือนกันมากขึ้น แข่งขันด้านราคามากขึ้น สุดท้ายก็เป็นทะเลเลือด สถานการณ์ดังกล่าวเป็นสิ่งที่เราพบเห็นได้ทั่วไป” [Online] แหล่งที่มา : http://www.nrct.net/downloads/1105507_strategy50.pdf [24 มกราคม 2558]

กลยุทธ์น่านน้ำสีคราม” หรือ บลูโอเชียน สตราติจี (Blue Ocean Strategy) เป็นการสร้างตลาดใหม่ให้ธุรกิจ [Online] แหล่งที่มา : <http://news.utcc.ac.th/index.php?option=com> [25 กุมภาพันธ์ 2558] กลยุทธ์ที่จะช่วยให้ก้าวพ้นจากน่านน้ำสีแดง (Red Ocean) ที่แข่งขันกันอย่างนองเลือดด้วยการสร้างพื้นที่ตลาดซึ่งไม่ต้องมีการแข่งขันและยังทำการต่อสู้แย่งชิงกลายเป็นเรื่องล้าสมัย ก้าวสู่ความสำเร็จโดยไม่ต้องแข่งขันในโอกาสที่ ดร.เบน เอ็มบองชาอูวิทยาการจากมหาวิทยาลัยธุรกิจนานาชาติที่โด่งดังในประเทศฝรั่งเศส (INSEAD) ซึ่งเป็นทีมงานอย่างเป็นทางการจาก Blue Ocean Network เดินทางมายังประเทศไทยเพื่อร่วมงานสัมมนา “Blue Ocean Strategy” (BOS) จัดโดยบริษัท AIM Inlines ดร.เบนได้กล่าวถึงกลยุทธ์น่านน้ำ สีครามว่าการที่นักธุรกิจจะประสบความสำเร็จ ไม่จำเป็นต้องแข่งขันกันเพียงอย่างเดียวแต่ความสามารถหาคุณค่าหรือความต้องการใหม่ๆ ก็ทำให้ประสบความสำเร็จได้เช่นกัน “เราสามารถใช้กลยุทธ์บลูโอเชียนได้ในทุกหน่วยงานเพียงแค่คุณมีกระบวนการที่เป็นระบบในการจัดการ แต่ประเด็นสำคัญที่สุด คือ BOS เป็นเรื่องของทัศนคติ เป็นแนวทางในการปรับวิสัยทัศน์ กระบวนการคิดใหม่ๆ หรือการเพิ่มคุณค่าทางนวัตกรรม นั้นหมายถึงเราต้องสร้างสินค้าให้แตกต่างมองหาตลาดใหม่ๆ โดยใช้กรอบของบลูโอเชียน” ดร.เบน กล่าวสร้างนวัตกรรมทางความคิดในปัจจุบันมีหลายองค์กรที่นำกลยุทธ์บลูโอเชียนไปปรับใช้อย่างได้ผลไม่ว่าจะเป็นบริษัทซัมซุง หรือหลายบริษัทใหญ่ๆ ในประเทศสิงคโปร์ ซึ่ง ดร.เบน เผยว่า BOS ไม่ใช่เรื่องของการค้าหรือวิทยาศาสตร์ แต่เป็นสังคมศาสตร์ที่เกิดจากการรวบรวมการอธิบาย และกรอบความคิดที่เป็นรูปธรรมทั้งนี้ผลสำเร็จของการนำกลยุทธ์บลูโอเชียนไปปรับใช้อาจต้องใช้เวลาและขึ้นอยู่กับองค์กรนั้นว่า คาดหวังอะไรเป็นตัวบ่งบอกความสำเร็จบางบริษัทคาดหวังให้ตัวเลขของผลกำไรมากขึ้นในขณะที่บางบริษัทก็คาดว่าจำนวนสินค้าที่จำหน่ายจะเพิ่มมากขึ้นแต่ความสำเร็จที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรมคือเรื่องของบุคลากร ซึ่งเกิดกระบวนการคิดและสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ มากขึ้น

ทั้งนี้ ดร.เบน ยกตัวอย่างวิธีกระตุ้นกระบวนการความคิดเชิงสร้างสรรค์ว่าสิ่งสำคัญที่จะทำให้คนคิดนอกกรอบได้ต้องเข้าใจในสภาพแวดล้อมและสิ่งที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน จากนั้นให้มองไปที่ลูกค้าโดยพยายามทำความเข้าใจลูกค้า และต้องลืมนแนวคิดแบบเดิมๆ เพราะสิ่งที่ลูกค้าให้กลับมาคือสิ่งที่ลูกค้าต้องการ ดังนั้นเราจะต้องเข้าใจและเข้าถึงลูกค้าให้มากที่สุดจนต้องเรียนรู้ขั้นตอนของการรับฟังและมองสิ่งที่เรียกว่า ลูกค้าที่ไม่ใช่ลูกค้า (Non-Customer) ให้มากขึ้นด้วยสร้างตลาดใหม่หลักการสำคัญของกลยุทธ์น่านน้ำสีคราม คือการสร้างตลาดใหม่เพื่อหลีกเลี่ยงการแข่งขันนับเป็นเรื่องท้าทายสำหรับนักธุรกิจอย่างมากเพราะเราต้องสร้างขอบเขตของตลาดขึ้นมาใหม่โดยเริ่มจากมองข้ามไปยังอุตสาหกรรมทางเลือกอื่นๆ มองข้ามไปยังกลุ่มกลยุทธ์อื่นในอุตสาหกรรมเดียวกัน มองข้ามไปยังห่วงโซ่ของผู้ซื้อ

มองข้ามไปยังผลิตภัณฑ์เสริมและข้อเสนอบริการเพิ่มเติมมองข้ามไปยังความพึงพอใจทางอารมณ์หรือด้านการใช้งานสำหรับผู้ซื้อและท้ายสุดคือการมองข้ามเรื่องกาลเวลา

อย่างไรก็ดี ดร.เบน ไดยกตัวอย่างอุตสาหกรรมไวน์ในสหรัฐอเมริกาจากมุมมองด้านการตลาด โดยมองหาคนที่ไม่ใช่ลูกค้าเริ่มต้นจากเหตุผลว่าทำไมคนถึงไม่ดื่มไวน์ซึ่งจะพบว่าเนื่องจากผู้ผลิตไวน์มุ่งเน้นไปยังภาพลักษณ์ความหรูหราคุณภาพของไวน์ที่ขึ้นอยู่กับราคา แถมยังแสดงถึงความซับซ้อนของการดื่มไวน์ไม่ว่าจะเป็นการเปิดที่ยุ่งยาก และการดื่มที่ต้องใช้แก้วเฉพาะซึ่งเมื่อสามารถกำหนดปัญหาของอุตสาหกรรมไวน์ได้แล้วเราก็สามารถหาคำตอบที่จะทำอะไรให้ไวน์สามารถดื่มได้ง่ายเหมือนดื่มเบียร์และเหมาะสำหรับทุกคนเหล่านี้เองคือกระบวนการสร้างนวัตกรรมเชิงความคิดในการสร้างตลาดใหม่ในน่านน้ำใหม่ที่ยังไม่มีใครทำมาก่อน “กลยุทธ์น่านน้ำสีคราม คือ การหนีการแข่งขันโดยให้ผู้ซื้ออยู่ตรงกลางเราต้องสร้างคุณค่าสำหรับผู้ซื้อ ซึ่งในที่นี้ผู้ซื้อหมายถึงใครก็ได้จะเป็นลูกค้าโดยตรง หรือซัพพลายเออร์ โดยต้องพยายามทำให้ลูกค้ามีความสุข นั่นคือเราควรถามตัวเองว่าลูกค้าพึงพอใจและมีความสุขกับอะไร ลูกค้าจะเปรียบเทียบสินค้า 2 ชิ้น แล้วถามตัวเองว่า ฉันจะได้รับอะไรจากซัพพลายเออร์ กับราคาที่ต้องจ่ายเพราะฉะนั้นต้องแสดงให้เห็นถึงความสมดุลแบบใหม่ว่าสิ่งที่ลูกค้าต้องจ่ายเพื่อแลกกับสิ่งที่ได้รับ สมเหตุสมผลหรือไม่” ดร.เบนกล่าวถึงการสร้างคุณค่าสำหรับผู้ซื้อ มองหาคนที่ไม่ใช่ลูกค้าขณะที่ ดร.ธีธัช สุขสะอาด ประธานคณะกรรมการฝึกอบรมวิจัยและที่ปรึกษาธุรกิจคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย กล่าวถึง กลยุทธ์น่านน้ำสีครามว่าก่อนที่จะคิดอะไรที่เป็นนวัตกรรมเชิงคุณค่าคุณจะต้องคิดก่อนว่ากรอบของคุณคืออะไร โดยใช้เครื่องมือที่เรียกว่าผืนผ้าใบเชิงกลยุทธ์ เพื่อเป็นการตรวจสอบสภาพความเป็นปัจจุบันของเราเอง กล่าวคือคุณต้องรับฟังหรือหาข้อมูลจากกลุ่มลูกค้า ว่าเขาซื้อสินค้าคุณเพราะอะไรหรือไม่ซื้อเพราะอะไร จากนั้นคือ การพยายามมองหาลูกค้าที่ไม่ใช่ลูกค้าซึ่งหากเราเปลี่ยนความคิดคนที่ไม่เคยใช้สินค้าของคุณเลย ให้เขามาใช้ก็เท่ากับเป็นการสร้างน่านน้ำใหม่ให้คนที่ยังไม่เคยคิดถึงสินค้าของคุณเองแนวคิดการสร้างทีมสิ่งสำคัญอีกประการในการกำหนดกลยุทธ์ บลูโอเซียน คือการเปลี่ยนแปลงความเป็นผู้นำ โดย ดร.เบนได้ให้แนวคิดในการสร้างทีมผ่าน ดร.ธีธัช ว่า “คนที่จะทำบลูโอเซียน ควรจะเป็นคนในองค์กรที่จะเป็นแรงริเริ่ม หรือแรงผลักดัน โดยเริ่มจากการจัดทีมด้วยการคัดสรรคนอย่างน้อย ทีมละ 15 คน ซึ่งมาจากหลายๆ ฝ่ายจากนั้นก็แยกคนเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มแรกคือคนที่กระตือรือร้นหรือพร้อมที่จะเสี่ยงกลุ่มที่สองคือคนประเภทยังไงก็ได้และสุดท้ายคือ กลุ่มที่ไม่ยอมรับการเปลี่ยนแปลงซึ่งตามกลยุทธ์ต้องเลือกคนกลุ่มที่เป็นหัวและกลุ่มที่เป็นท้ายในขณะที่คนตรงกลางปล่อยไปอย่างนั้นเพราะหากผลออกมาดี คนกลุ่มนี้ก็จะร่วมด้วยอยู่แล้ว แต่ถ้าไม่มีคนกลุ่มแรกก็จะมีแรงผลักดันให้ความคิดใหม่ๆ เกิดขึ้นในขณะที่คนกลุ่มหลังที่จะขัดขวางการทำงาน ก็ดึงเขาให้มาอยู่ในทีมเพราะเขาจะกลายเป็นส่วนหนึ่งและไม่สร้างแรงต่อต้านอยู่ข้างนอกจากนั้นคนที่เป็ลิตเตอร์ต้องสามารถควบคุมให้การดำเนินต่อไปได้” อาจสรุปได้ว่า กลยุทธ์น่านน้ำสีครามคือการสร้างตลาดใหม่โดยไม่ต้องแข่งขันกันไปตายในน่านน้ำสีแดงแต่ถึงกระนั้นน่านน้ำสีคราม ก็อาจกลายเป็นน่านน้ำสีแดงได้เช่นกันแต่ทั้งนี้โอกาสในการเข้าสู่ตลาดก่อนนั้นย่อมทำให้องค์กรสามารถ

สร้างผลกำไรได้ไม่มากนักน้อยกว่าได้เปรียบคู่แข่งไปไกลแล้วเกินที่ W. Chan Kim และ Renee Mauborgne(พสุ เดชะรินทร์:www.Pasuonline.net. 2006) [Online]แหล่งที่มา : www.Pasuonline.net. [24 มกราคม 2558] เสนอในหนังสือมาจากการศึกษาประวัติศาสตร์ธุรกิจซึ่งพบว่า ถ้าองค์กรต้องการเติบโตของกำไรอย่างแท้จริง สิ่งที่ต้องทำ คือไม่มุ่งเน้นการแข่งขันกันแบบเดิม แต่ต้องพยายามสร้างเทรนด์ขึ้นมาใหม่ เติบโตกับพรมแดนใหม่ โจทย์ใหม่ที่ไม่เคยมีใครมาก่อน และเน้นการสร้างมูลค่าให้กับอุปสงค์ใหม่ ไม่เน้นการตอบสนองความต้องการผู้บริโภคในปัจจุบันแต่พยายามไปสร้างความต้องการใหม่ๆ ให้เกิดขึ้น ถึงแม้ว่ากลยุทธ์น่านน้ำสีครามจะบอกให้ “ลืมห่วง” แต่ยังจำเป็นที่ธุรกิจต้องรู้ว่าคู่แข่งทำอะไร เพียงแต่ไม่เน้นการพยายามทำตาม เหมือนกลยุทธ์ Me-Too หากเปรียบเทียบความต่างแล้วจะเห็นชัดว่า กลยุทธ์น่านน้ำสีแดง มีขอบเขตที่ชัดเจน มุ่งเน้นเอาชนะคู่แข่ง มุ่งเน้นส่วนแบ่งตลาด เมื่อการแข่งขันรุนแรงขึ้น โอกาสเพิ่มผลกำไรน้อยลง สินค้ามีลักษณะเหมือนกันมากขึ้น แข่งขันกันด้านราคามากขึ้น สุดท้ายก็เป็นทะเลสีเลือด สถานการณ์ดังกล่าวเป็นสิ่งที่เราพบเห็นได้ทั่วไป สมัยก่อนผู้ให้บริการมีความแตกต่างอย่างชัดเจน แต่เดี๋ยวนี้พอฝ่ายหนึ่งออกบูปเฟต มา อีกฝ่ายออกโต๊ะจีนตาม และอีกฝ่ายออก ค็อกเทลมาเลียนแบบกันไปเลียนแบบกันมา จนหาความแตกต่างไม่ได้ สุดท้ายต้องมาแข่งกันด้วยราคา และกลายเป็นทะเลนองเลือด จึงไม่น่าแปลกใจที่หนังสือกลยุทธ์น่านน้ำสีครามขายดีและโด่งดังถึงห้าทวีปมีการแปลเป็นภาษาต่างๆ เนื่องจากเชื่อว่าจะทำให้ก้าวพ้นจากภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบันได้

ตัวอย่างธุรกิจที่ประยุกต์ใช้แนวคิดกลยุทธ์น่านน้ำสีครามสามารถสรุปได้ดังนี้

1. Ford Model T (1908)
2. General Motor (1972)
3. CNN-Real-time News (1980)
4. Starbucks
5. Southwest Airlines
6. Canada's largest cultural export โดย กาย ลาลิแบร์เต้ (Guy Laliberte') ผู้บริหารและนักแสดง เซียร์ค ดู โซลแลลrique du Soleil) ผู้ส่งออกทางวัฒนธรรมการแสดงรายใหญ่ที่สุดของแคนาดา
7. ร้านคิกบิตตี้เฮาส์ ในประเทศญี่ปุ่น (Quick Beauty House) ที่จะขยายทั่วทวีปเอเชียเป็นหนึ่งพันร้านในปี 2003
8. G-mail
9. ฟาร์มโชคชัย
10. ร้านอาหารเอดัมพอเพียงฟู้ดเฮาส์

สรุปกลยุทธ์น่านน้ำสี่ครามสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ คือกระบวนการ หรือวิธีการในการคิดที่เป็นพลวัตร เพื่อค้นหายุทธศาสตร์ใหม่ๆ ในการสร้างโมเดลกระบวนการเรียนรู้ด้วยกลยุทธ์น่านน้ำสี่คราม เพื่อการป้องกันนักศึกษาตั้งครกไม่พึงประสงค์

5. หลักการพัฒนานิสิตนักศึกษาของซิกเกอร์ริงและไรเซอร์

ทิศทางในการพัฒนานิสิตนักศึกษาทั้ง 7 ด้าน ที่ซิกเกอร์ริงและไรเซอร์ (Chickering and Reisser, 1993. อ้างถึงใน พรชูลี อาชวอรุณ.2550.หน้า 47-56) ที่นิสิตนักศึกษาควรได้รับการพัฒนาประกอบด้วย 7 ด้าน การพัฒนานิสิตนักศึกษาตามทฤษฎีนี้มีลักษณะเช่นเดียวกับรูปแบบทฤษฎีด้านมนุษยนิยมอื่นๆ ที่มีรากฐานมาจากการมองการพัฒนามนุษย์ในแง่ดีและเชื่อว่าสภาพแวดล้อมในสถาบันอุดมศึกษาที่มีความสมบูรณ์และท้าทายต่อนิสิตนักศึกษาจะช่วยให้นิสิตนักศึกษาเจริญเติบโตได้อย่างสมบูรณ์และมั่นคง การพัฒนานิสิตนักศึกษาในแต่ละด้านมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การพัฒนาความสามารถ (developing competence) ในระหว่างที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยนิสิตนักศึกษาจะพัฒนาความสามารถ 3 ด้าน คือ

1.1 ความสามารถด้านสติปัญญา หมายถึง ความสามารถทางร่างกาย และความสามารถในด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่นหรือด้านสังคมนั่นเอง ความสามารถในการด้านสติปัญญา หมายถึง ทักษะในการใช้สมองและความคิด ได้แก่ ความสามารถในการเข้าใจเนื้อหา ความชำนาญในการใช้สติปัญญาและความสุนทรีย์ ที่สำคัญที่สุดคือ การสร้างทักษะต่างๆ ในการเข้าใจ วิเคราะห์ สังเคราะห์สิ่งต่างๆ

1.2 ความสามารถทางร่างกาย อาจรวมไปถึง ผลสัมฤทธิ์ทางกีฬาและศิลปะ มีความแข็งแรงและมีวินัยในตนเอง การทำกิจกรรมต่างๆ ในเวลาว่างอาจกลายเป็นสิ่งที่ทำต่อไปตลอดชีวิต ดังนั้นจึงเป็นส่วนหนึ่งของอัตลักษณ์เฉพาะตนด้วย

1.3 ความสามารถในการด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น หมายความว่า ทักษะในการฟัง การร่วมมือ และการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ และความสามารถที่ซับซ้อนขึ้นในการปรับตัวเข้ากับผู้อื่น และตอบโต้ที่เหมาะสม รวมไปถึงการปรับแนวทางของตนให้เข้ากับเป้าหมายของกลุ่ม และการเลือกยุทธวิธีต่างๆ ที่หลากหลาย เพื่อช่วยให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีหรือให้กลุ่มดำเนินการไปโดยดี นิสิตนักศึกษาจะมีความรู้สึกว่าคุณมีความสามารถมากขึ้น เมื่อพวกเขาได้เรียนรู้ที่จะไว้วางใจในความสามารถของตนเอง ยอมรับคำวิจารณ์จากผู้อื่น และบูรณาการทักษะต่างๆ ของเขาให้กลายเป็นความมั่นใจในตนเอง

2. การจัดการด้านอารมณ์ (managing emotions) นิสิตนักศึกษาหลายคนต้องประสบกับอารมณ์ในด้านไม่ดีต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นความโกรธ ความกลัว ความเจ็บปวด ความคิดถึง ความเบื่อหน่าย หรือ ความเครียด และความอาย นั้น เมื่อมีมากเกินไปจะมีอิทธิพลต่อกระบวนการการศึกษา ดังนั้นจึงต้องมีการจัดการด้านอารมณ์ที่ดี งานที่สำคัญในการพัฒนานิสิตศึกษาด้านนี้ไม่ได้เป็นการกำจัดอารมณ์ต่างๆ เหล่านี้ แต่จะต้องตระหนักและรับรู้ถึงอารมณ์เหล่านี้ว่าเป็นสัญญาณบอก

การพัฒนาจะเริ่มขึ้นเมื่อนิสิตนักศึกษาเรียนรู้วิถีทางที่จะปลดปล่อยความคุ้นเคยใจก่อนที่มันจะระเบิด การจัดการกับความกลัวและรักษาบาดแผลทางอารมณ์ ไม่ให้ลามไปทำลายความสัมพันธ์อื่นๆ นิสิตนักศึกษาจะต้องรู้จักควบคุมอารมณ์ มีการยืดหยุ่น รู้จักอารมณ์และความรู้สึกแบบต่างๆ และรู้จักที่จะจัดการ จัดระเบียบให้แก่ตนเองมากกว่าการเก็บกด เมื่อความสามารถในการควบคุมตนเองและการแสดงออกถึงความเป็นตัวของตัวเองมีความสมดุล ความตระหนักและการบูรณาการความรู้สึกต่างๆ ก็จะสนับสนุนและเอื้อต่อกัน ส่วนในเรื่องอารมณ์ในด้านดีๆ เช่น ความสุข ความรู้สึกโล่งใจ การเห็นอกเห็นใจ ความประหลาดใจ เป็นต้น อาจไม่จำเป็นต้องจัดการอะไร เพียงแต่ตระหนัก และปล่อยให้อารมณ์ต่างๆ ในด้านบวกเหล่านั้นเกิดขึ้นในตนเอง กับการมีส่วนร่วมในกลุ่มและรู้จักประสานความรู้สึกต่างๆ ให้สอดคล้องกันกับการกระทำที่มีความรับผิดชอบ

3. การพัฒนาจากความเป็นตัวของตัวเองไปสู่การพึ่งพาอาศัยกัน (moving through autonomy toward interdependence) สิ่งสำคัญที่นิสิตนักศึกษาจะต้องพัฒนาในที่นี้ก็คือ การเรียนรู้ที่จะพอใจในตนเอง มีความรับผิดชอบในการบรรลุเป้าหมายที่ตนได้เลือกไว้ ไม่ถูกชักนำโดยความคิดเห็นของคนอื่น การพัฒนาในด้านนี้จะต้องนำไปสู่ความเป็นอิสระทั้งทางอารมณ์และในด้านความต้องการช่วยเหลือจากภายนอกและนำไปสู่การยอมรับการพึ่งพาอาศัยกันในขั้นต่อมา การเป็นอิสระทางอารมณ์ หมายถึง เสรีภาพหรือความเป็นอิสระจากความต้องการการสนับสนุนความรัก หรือ การอนุญาตจากผู้อื่น ส่วนการเป็นอิสระในด้านความต้องการความช่วยเหลือประกอบด้วย 2 ประการ คือ ความสามารถในการจัดกิจกรรมต่างๆ และในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ด้วยตนเอง (ตามวิธีของตนเอง) และความสามารถในการปรับเปลี่ยน เคลื่อนไหว การพัฒนาเรื่องนี้ หมายถึง การพัฒนาตนเองให้สามารถคิดวิเคราะห์และคิดอย่างอิสระ ให้สามารถแปลงความคิดต่างๆ ไปสู่การกระทำที่มีเป้าหมายได้ จะต้องมีความสมดุลระหว่างความต้องการที่จะเป็นอิสระกับความปรารถนาที่จะเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ต้องการพึ่งพาอาศัยกัน การพึ่งพาอาศัยกัน หมายถึง การเคารพในความเป็นตัวของตัวเองของผู้อื่นและการมองหาหนทางที่จะให้และรับโดยการขยายกลุ่มเพื่อนให้กว้างออกไป

4. การพัฒนาสัมพันธภาพกับผู้อื่นอย่างมีวุฒิภาวะ (developing mature interpersonal relationships) รวมถึงการยอมรับและชื่นชมความแตกต่างระหว่างบุคคลและความสามารถในการใกล้ชิดผูกพันกับผู้อื่น การยอมรับความแตกต่าง นอกจากจะหมายถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลแล้วยังหมายรวมถึงในบริบทที่มีความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรมด้วย การตระหนักถึงความแตกต่าง การมีประสบการณ์ที่กว้างขวาง ความเปิดเผย ความอยากรู้อยากเห็น และการเป็นปรนัย (objective) ไม่ยึดติดกับความคิดเห็นของตน จะช่วยให้นิสิตนักศึกษามีความประทับใจครั้งแรกที่ดี ลดความมีอคติและการเหยียดเชื้อชาติ เพิ่มความความเห็นอกเห็นใจและการไม่เห็นแก่ตัว และทำให้ชอบความหลากหลายการพัฒนาสัมพันธภาพกับผู้อื่นอย่างมีวุฒิภาวะนั้น ไม่เพียงแต่เป็นการหลุดพ้นจากการหลงตัวเองแต่ยังหมายถึง ความสามารถในการเลือกมีสัมพันธภาพที่เหนียวแน่น และมีความผูกพันกันเป็นระยะเวลานาน โดยอาศัยความซื่อสัตย์ การตอบสนอง และการเป็นห่วงเป็นใยโดยไม่มีเงื่อนไข การมี

ความสามารถในการใกล้ชิดกับผู้อื่น หมายรวมถึง การเปลี่ยนแปลงในด้านคุณภาพของความสัมพันธ์ต่างๆ กับคนใกล้ชิดหรือเพื่อนสนิท เป็นการเปลี่ยนแปลงที่จะทำให้ห่างไกล จากการขึ้นอยู่กับคนอื่นมากเกินไป หรือการพยายามมีอิทธิพลเหนือคนอื่นมากเกินไป ไปสู่การรู้จักพึ่งพาอาศัยกันระหว่างคนที่เท่าเทียมกัน การพัฒนาด้านนี้ จึงเป็นการพัฒนาในด้านการอยู่ร่วมกัน การยอมรับข้อบกพร่อง การภาคภูมิใจในสิ่งมีค่าต่างๆ การคัดเลือกความสัมพันธ์ที่สมบูรณ์และยั่งยืนที่สามารถทำให้ฝ่าวิกฤตการณ์ต่างๆ หรือความห่างไกล และการที่ต้องแยกจากกันได้

5. การสร้างอัตลักษณ์เฉพาะตน (establishing identity) การสร้างอัตลักษณ์นั้น ขึ้นอยู่กับการพัฒนาด้านอื่นๆ ที่กล่าวมาก่อนแล้ว คือ ความสามารถ การจัดการกับอารมณ์ การเป็นตัวของตัวเอง และการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดี การพัฒนาอัตลักษณ์นั้นเป็นกระบวนการค้นหาว่าประสบการณ์ชนิดใดระดับใด และการกระทำประสบการณ์นั้นๆ บ่อยเท่าไร ที่จะทำให้เราพึงพอใจ รู้สึกปลอดภัย และมั่นใจ ในตนเองการพัฒนาอัตลักษณ์เฉพาะตน ประกอบด้วย

- 5.1 การรู้สึกสบายใจกับร่างกายและรูปร่างหน้าตาของตนเอง
- 5.2 การรู้สึกสบายใจกับเพศและการปรับตัวในเรื่องเพศ
- 5.3 การรู้สึกถึงความเป็นตัวตนเองในบริบททางสังคม ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม
- 5.4 ความกระฉับกระเฉงในความคิดเกี่ยวกับตนเองโดยผ่านบทบาทต่างๆ และวิถีชีวิต
- 5.5 ความรู้สึกถึงความเป็นตัวตนเองในการที่จะได้ตอบต่อคำวิจารณ์จากผู้อื่น
- 5.6 การยอมรับตนเองและการนับถือตนเอง
- 5.7 ความมั่นคงของบุคลิกภาพและการมีศักดิ์ศรี

การสร้างอัตลักษณ์เฉพาะตน รวมไปถึง การบอกถึงต้นกำเนิดของครอบครัวและเชื้อชาติ การวางตนว่าเป็นส่วนหนึ่งของประเพณีทางศาสนาและวัฒนธรรม การค้นหาบทบาทและแนวทางในการทำงาน การเล่น และการใช้ชีวิตที่บ้าน ว่าเป็นการแสดงออกถึงตนเอง และเป็นการให้คำจำกัดความเกี่ยวกับตัวเองต่อไป นอกจากนี้ ยังรวมถึงการยอมรับว่าคนอื่นและประเมินตนอย่างไร

6. การพัฒนาเป้าหมาย (developing purpose) เป็นการเพิ่มความสามารถใน การเป็นคนที่มีความตั้งใจแน่วแน่ ความสามารถในการประเมินความสนใจและทางเลือกต่างๆ การสร้างความชัดเจนในเป้าหมายต่างๆ การวางแผน และการยืนหยัดอยู่แม้จะมีอุปสรรคต่างๆ โดยจะต้องมีการวางแผนสำหรับการกระทำและมีการกำหนดสิ่งที่ควรทำก่อนใน 3 ด้าน คือ แผนและแรงบันดาลใจเกี่ยวกับอาชีพ ความสนใจส่วนตัว และความผูกพันกับบุคคลอื่นและครอบครัว นอกจากนั้นยังรวมถึงการมีความสามารถที่จะเชื่อมโยงเป้าหมายที่แตกต่างกันของตนให้อยู่ภายใต้เป้าหมายหลักที่ใหญ่กว่า และมีความหมายมากกว่า และการมีความตั้งใจในการทำสิ่งต่างๆ ในชีวิตประจำวัน

7. การพัฒนาความมีศักดิ์ศรี (developing integrity) การพัฒนาความมีศักดิ์ศรีเป็นการมีคุณธรรมนั้น ใกล้กับการสร้างอัตลักษณ์เฉพาะตนและการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน การพัฒนาความมีศักดิ์ศรีคือการมีคุณธรรมประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ที่มีลำดับซ้อนกันอยู่ คือ

7.1 ค่านิยมในด้านเกี่ยวกับมนุษย์ จะเปลี่ยนจากการทำตามความเชื่อต่างๆ โดยอัตโนมัติไปสู่ การรักษาความสมดุลระหว่างความสนใจของตนเองกับความสนใจของเพื่อนมนุษย์อื่น

7.2 ค่านิยมเกี่ยวกับบุคคล เป็นการยอมรับค่านิยมและความเชื่อต่างๆ อย่างมีสติใน ขณะเดียวกันก็เคารพความคิดเห็นของคนอื่น

7.3 การพัฒนาความเหมาะสม หมายถึง การประสานระหว่างค่านิยมส่วนตัวกับพฤติกรรมที่ ต้องรับผิดชอบต่อสังคม

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การพัฒนานิสิตนักศึกษาตามทฤษฎีนี้ มีลักษณะเช่นเดียวกับรูปแบบ ทฤษฎีด้านมนุษยนิยมอื่นๆที่มีรากฐานมาจากการมองการพัฒนาคนในแง่ดีและเชื่อว่าสภาพแวดล้อม ในสถาบันอุดมศึกษาที่มีความสมบูรณ์และท้าทายต่อนิสิตนักศึกษาจะช่วยให้ นิสิตนักศึกษาเจริญเติบโต ได้อย่างสมบูรณ์และมั่นคง นิสิตนักศึกษาควรได้รับการพัฒนา 7 ด้าน คือ การพัฒนาความสามารถ การ จัดกับด้านอารมณ์ การพัฒนาจากความเป็นตัวของตัวเองไปสู่การพึ่งพาอาศัยกัน การพัฒนา สัมพันธภาพกับผู้อื่นอย่างมีวุฒิภาวะการสร้างอัตลักษณ์เฉพาะตน การพัฒนาเป้าหมายและการพัฒนา ความมีศักดิ์ศรีซึ่งทุกๆ ด้านต้องพัฒนาไปพร้อมๆ กัน

6. หลักการจัดการการเรียนรู้

ในการวิจัยครั้งนี้ประยุกต์ใช้วิธีการสอนนักศึกษาตามวงจรการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพของโคป (Kolb's learning style model) (Kolb.1984). มุ่งจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็น ศูนย์กลาง (student center) ส่งเสริมการให้ทำกิจกรรมเพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง (learning activities) ตามความแตกต่างระหว่างบุคคล ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ (active participation learning) ทั้งด้านการทำกิจกรรม การคิด การวิเคราะห์ การแก้ปัญหา การตัดสินใจ และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองจากกระบวนการคิด ประยุกต์ใช้โดยวิเคราะห์ผู้เรียนและเนื้อหาเพื่อจัด กระบวนการเรียนรู้ในแต่ละมิติ ดังนี้

1) Concrete Experience: CE เป็นมิติเกี่ยวกับความรู้สึก (feeling) วิธีสอนที่เหมาะสม คือ ใช้เกม บทบาทสมมุติ การอภิปรายในกลุ่มเพื่อนสนิท การให้คำปรึกษาส่วนบุคคลโดยมีอาจารย์เป็นผู้ฝึก (coach) หรือผู้ช่วย (helper)

2) Reflective Observation: RO เป็นมิติเกี่ยวกับการเฝ้าสังเกต (watching) วิธีสอนที่ เหมาะสม คือ การให้ฟังบรรยาย การสังเกตการณ์ การให้เห็นตัวอย่างหลายมุมมอง การทดสอบความรู้ โดยอาจารย์ผู้สอนเป็นผู้แนะนำ (guide) หรือ เป็นนางงาน (taskmaster)

3) Active Experimentation: AE เป็นมิติเกี่ยวกับการคิด (thinking) วิธีสอนที่เหมาะสม คือการให้อ่านทฤษฎี การศึกษาคนเดียว การให้เสนอแนวคิดที่ได้มีการจัดกระทำมาแล้ว

4) Abstract Conceptualization: AC เป็นมิติเกี่ยวกับการลงมือปฏิบัติ (doing) วิธีสอนที่เหมาะสม คือ เปิดโอกาสให้ฝึกปฏิบัติและทราบผลการปฏิบัติ การอภิปรายกลุ่มย่อย การเรียนเป็นรายบุคคล โดยอาจารย์ผู้สอนมีหน้าที่เป็นต้นแบบของการกระทำ

7. ประยุกต์ใช้กิจกรรมที่ส่งผลต่อการพัฒนานักศึกษา

ในการวิจัยครั้งนี้ประยุกต์ใช้แนวคิดของซิกเคอร์ริงและแกมสัน (Arthur W. Chickering and Zelda F. Gamson. 1987) ที่ตี 7 ประการ (Seven Principles for Good Practice in Undergraduate Education) ที่อาจารย์ผู้สอนควรทำสม่ำเสมอ คือ

- 1) มีการติดต่อสนับสนุนนักศึกษาให้มีส่วนร่วมในการเรียนการสอน
- 2) สนับสนุนให้นักศึกษาร่วมมือกันในการเรียน
- 3) สนับสนุนการเรียนรู้แบบ active learning
- 4) ให้คำแนะนำและข้อมูลย้อนกลับทันที
- 5) ให้ความสำคัญเรื่องเวลาและงานที่ให้นักศึกษาทำ
- 6) แจ้งให้นักศึกษาทราบถึงสิ่งที่อาจารย์คาดหวัง
- 7) มีวิธีการสอนหลากหลายตามความสามารถและความถนัดของนักศึกษา

8. สภาพปัญหาการตั้งครรภ์ของนักศึกษา

8.1 สถานการณ์การตั้งครรภ์ในวัยรุ่นจากทวีปต่างๆ สามารถสรุปได้ดังนี้

8.1.1 สถานการณ์การตั้งครรภ์ในวัยรุ่นในทวีปเอเชีย

สำหรับประเทศในแถบเอเชีย ตัวอย่างเช่น ประเทศอินเดียนั้น “วัฒนธรรมการแต่งงานเมื่ออายุน้อยๆ” เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลทำให้อัตราการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นสูงขึ้น (Brenda J van den Bergh.. et al.. 2009.) โดยพบว่า ยิ่งในชนบทจะมีอัตราการแต่งงานยิ่งสูงกว่าในเขตเมืองผลการศึกษายังพบว่า อัตราการตั้งครรภ์ของวัยรุ่นในแถบเอเชียใต้ (อายุอยู่ในช่วง 15-19 ปี) อยู่ที่ประมาณ 71-119 ต่อ 1.000 การคลอด และพบว่าหญิงอินเดียที่ตั้งครรภ์จะมีภาวะการแท้งบุตรประมาณร้อยละ 30 ส่วนใหญ่เกิดจากแม่ที่มีอายุน้อยกว่า 20 ปี

นอกจากนี้ World Health Organization (WHO) ยังระบุว่า หลายๆ ประเทศในกลุ่มเอเชีย เช่น บังกลาเทศและอินโดนีเซียนั้น แม่วัยรุ่นมีอัตราการแท้งลูกสูง อยู่ที่ประมาณกว่าร้อยละ 37 ของการตั้งครรภ์ ซึ่งส่วนใหญ่เกิดจากความไม่พร้อมของตัวแม่เอง มิใช่เกิดจากอุบัติเหตุ

ส่วนอีกด้านหนึ่งของทวีปเอเชีย เช่น ประเทศเกาหลีใต้และสิงคโปร์นั้น มีอัตราการแต่งงานในช่วงอายุน้อยกว่า 20 ปี มีแนวโน้มลดลงจนแทบจะไม่ปรากฏให้เห็นเลย ในขณะที่ แนวโน้มการอยู่ก่อนแต่ง และมีเพศสัมพันธ์กันก่อนแต่งกลับเพิ่มสูงขึ้น (Sexual intercourse before marriage has risen) (Alford. S.. 2008) โดยอัตราการคลอดของแม่วัยรุ่นจะอยู่ที่ประมาณ 4-8 ต่อ 1.000 การคลอด

สำหรับประเทศที่นับถือศาสนาอิสลามอย่างอินโดนีเซียและมาเลเซียนั้น แม้ว่าจะมีปัจจัยด้านวัฒนธรรมที่มีอิทธิพลสูง แต่แนวโน้มของการแต่งงานเมื่ออายุยังน้อย และการตั้งครรภ์ก่ลบลดลง แต่เมื่อเทียบกับประเทศอื่นๆ ในแถบภูมิภาคเดียวกันแล้ว ก็ยังถือว่าอยู่ในลำดับต้นๆ

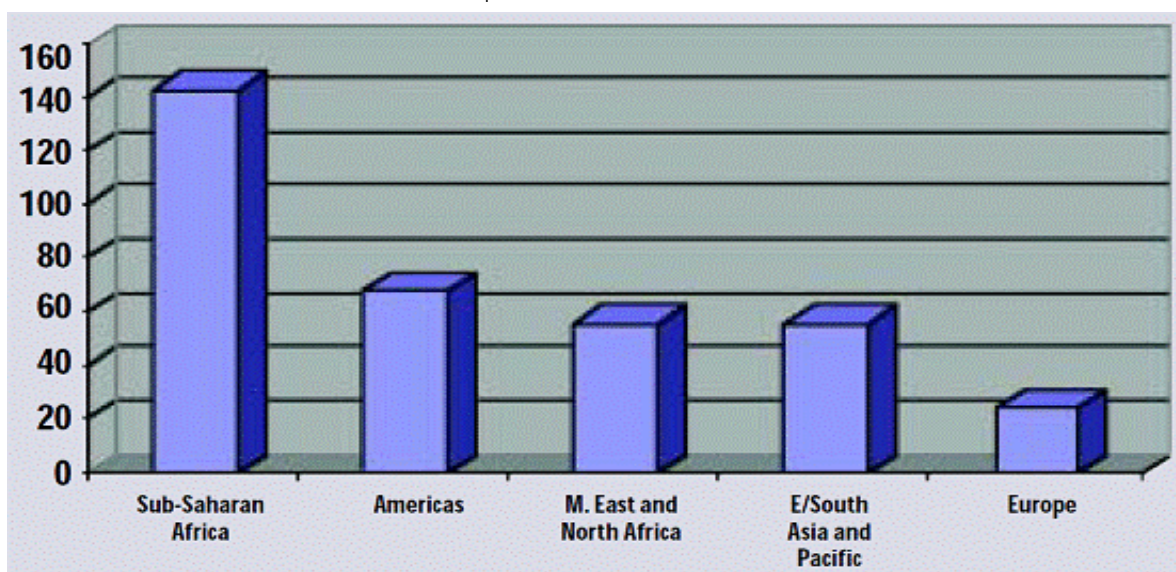
8.1.2 สถานการณ์การตั้งครรภ์ในวัยรุ่นในทวีปแอฟริกา

ประเทศแถบแอฟริกา (Locoh. Therese.. 2006) นับได้ว่ามีอัตราการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นมากที่สุดในโลก โดยเด็กและเยาวชน ในประเทศในแถบนี้ ช่วงอายุ 15-19 ปี มีอัตราการคลอดอยู่ที่ 143 ต่อ 1.000 การคลอด ซึ่งโดยทั่วไปแล้วผู้หญิงในภูมิภาคนี้จะมีแนวโน้มการแต่งงานที่เร็วกว่าภูมิภาคอื่นๆ และมีอัตราการตั้งครรภ์อยู่ในลำดับต้นๆ โดยอ้างอิงจากผลการสำรวจขององค์กรด้านสุขภาพและประชากรของประเทศไนจีเรีย ในปี 2008 (Fawole. I.. et al.. 2008) พบว่า ร้อยละ 47 ของผู้หญิงในกลุ่มอายุ 20-24 ปี จะเข้าสู่พิธีแต่งงานก่อนอายุ 15 ปี และร้อยละ 87 ก่อนมีอายุครบ 18 ปีบริบูรณ์ ผลการสำรวจนี้ยังพบว่าอายุเฉลี่ยของแม่ที่คลอดบุตรน่าจะประมาณ 18 ปี นอกจากนี้ยังพบว่า ความเสี่ยงสูงและอัตราการรอดชีวิตของทารกและเด็กที่เกิดจากแม่วัยรุ่นต่ำ โดย 9 ประเทศของกลุ่ม Sub-Saharan Africa. Nigeria. Liberia. and Mali นั้นเป็นประเทศที่เด็กผู้หญิงมีความเสี่ยงมากที่สุด สถิติที่น่าตกใจคือจำนวน 1 ใน 6 ของแม่วัยรุ่นที่มีอายุในช่วง 15-19 ปี จะให้กำเนิดทารกทุกๆ ปี และประมาณ 1 ใน 7 ของทารกเหล่านั้นจะเสียชีวิตเมื่ออายุได้เพียง 1 ปีเท่านั้น

(St. Lawrence. J. S.. et al.. 1995)

ในแต่ละปีมีสตรีวัยรุ่นคลอดบุตรทั่วโลกราว 14 ล้านคน โดยประมาณ 12.8 ล้านคน หรือมากกว่า 90% อยู่ในกลุ่มประเทศกำลังพัฒนา(World Health Organization. 2006) อัตราคลอดในวัยรุ่นอายุ 15-19 ปี เฉลี่ยทั่วโลกประมาณ 65 รายต่อสตรีวัยรุ่น 1.000 ราย สูงสุดในกลุ่มประเทศแถบแอฟริกาใต้ บางประเทศในเอเชียใต้ และลาตินอเมริกา รองลงมาคือ ตะวันออกกลาง.แอฟริกาเหนือ. สหรัฐอเมริกา และยุโรปตะวันออก ส่วนประเทศที่มีอัตราการคลอดในสตรีวัยรุ่นต่ำสุดคือ ประเทศแถบสแกนดิเนเวียสวีเดน นอร์เวย์ ฟินแลนด์ ปังเกาหลี่ และจีน(Pregnant adolescent: World Health Organization. 2004)

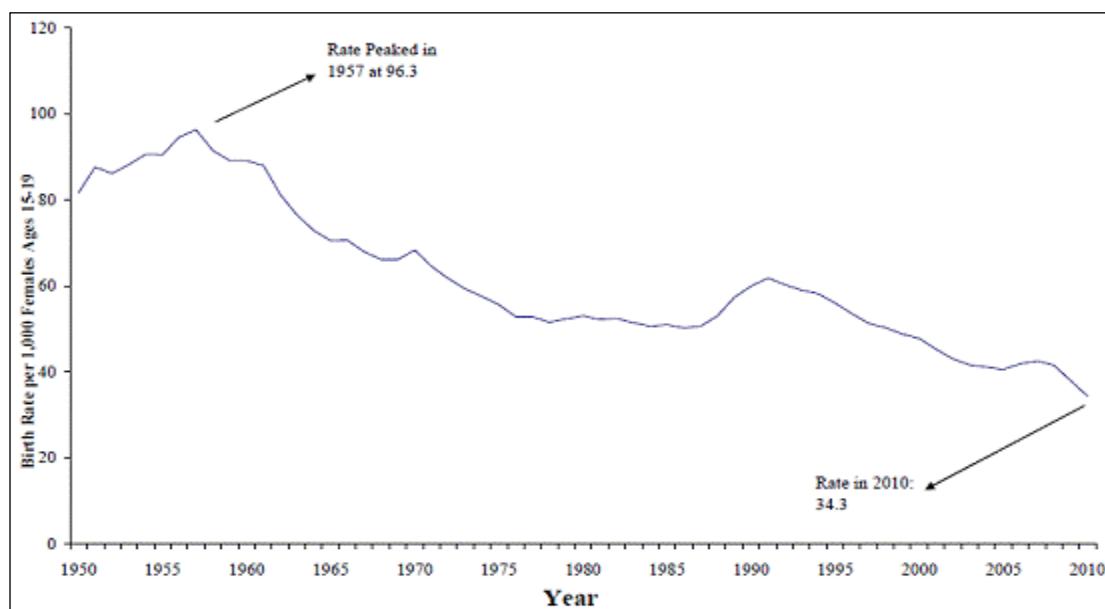
ภาพที่ 2.1 อัตราการคลอดเฉลี่ยต่อสตรีอายุ 15-19 ปี 1.000 ราย ในแต่ละพื้นที่ (UNICEF. 1998)

ที่มา : กลุ่มภารกิจด้านข้อมูลข่าวสารสุขภาพสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์

โดยในปี 2010 สหรัฐอเมริกามีอัตราการคลอดในวัยรุ่นอายุ 15-19 ปี คิดเป็น 34.3 รายต่อสตรีวัยรุ่น 1.000 ราย ซึ่งมีแนวโน้มลดลงเรื่อยๆ³ (Carmen Solomon-Fears. Congressional Research Service. April 2012)

ภาพที่ 2.2 อัตราการคลอดในวัยรุ่นอายุ 15-19 ปี ในแต่ละปีของสหรัฐอเมริกา

ที่มา : กลุ่มภารกิจด้านข้อมูลข่าวสารสุขภาพสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์

1.1.3 สถานการณ์การตั้งครรภ์ในวัยรุ่นในทวีปยุโรป

ประเทศเนเธอร์แลนด์ (Braeken. D.. et al.. 2002) มีอัตราการเกิดและภาวะการทำแท้งบุตรในวัยรุ่นที่น้อยมาก (ประมาณ 5 คนต่อ 1.000 การคลอดในช่วงอายุ 15-19 ปี) โดยจากการศึกษาพบว่า เยาวชนมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกในช่วงอายุที่ค่อนข้างมาก และมีความรู้ในการป้องกันการตั้งครรภ์โดยไม่ตั้งใจและโรคที่เกิดจากการมีเพศสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง เยาวชนของประเทศนี้จะรู้จักวิธีการใช้ยาคุมกำเนิดควบคู่การใช้ถุงยางอนามัย ซึ่งวิธีการเหล่านี้เรียกว่า (double dutch”

ประเทศในแถบเมดิเตอร์เรเนียน (Lloyd. C. B.. 2007) อาทิ อิตาลี สเปน พบอัตราการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นที่น้อยมากเช่นกัน (6 คนต่อ 1.000 การคลอดในช่วงอายุ 15-19 ปี)ซึ่งเยาวชนของประเทศเหล่านี้ได้รับอิทธิพลจากบรรทัดฐานทางสังคม ค่านิยม และจารีตวัฒนธรรม และการให้ความรู้เรื่อง การคุมกำเนิดอย่างทั่วถึง โดยทั้งสองประเทศนี้มีอัตราการแท้งบุตรน้อยกว่าสวีเดนและประเทศในกลุ่มนอร์ดิก ซึ่งถือได้ว่าน้อยที่สุดในกลุ่มยุโรป ยกเว้นกรณีประเทศโปรตุเกส ซึ่งมีจำนวนแม่วัยรุ่นมากกว่า (17 คนต่อ 1.000 การคลอดในช่วงอายุ 15-19 ปี)

ประเทศอื่นๆ ในกลุ่ม Nordic อาทิ เดนมาร์ก สวีเดน พบว่า ในปี 2007 เยาวชนที่มีอายุในช่วง 15-19 ปี ที่ตั้งครรภ์มีเพียง 7 คนต่อ 1.000 การคลอด โดยที่นอร์เวย์เป็นประเทศที่มีอัตราสูงสุดคือ 11 คนต่อ 1.000 การคลอดไอซ์แลนด์อยู่ที่ 19 คนต่อ 1.000 การคลอดใกล้เคียงกับอังกฤษ โดยที่ประเทศเหล่านี้มีอัตราการทำแท้งสูงกว่าประเทศเนเธอร์แลนด์

บทความเรื่อง Teenage pregnancy and sexual health interventions in the United Kingdom (Health Elopement Agency. 2008) ได้นำเสนอว่า ประเทศอังกฤษเป็นประเทศที่มีอัตราการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นที่สูงที่สุดในแถบยุโรป โดยในปี 2006 พบว่า มีแม่วัยรุ่นจำนวน 26.4 คนต่อ 1.000 การคลอด ซึ่งมีแนวโน้มที่สูงขึ้นเมื่อเทียบกับข้อมูลปี 2001 ที่มีอัตราแม่วัยรุ่นเพียง 27.9 คนต่อ 1.000 การคลอดและอังกฤษยังเป็นประเทศที่มีภาวะการทำแท้งบุตรสูงสุดในยุโรปอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับผลการสำรวจพฤติกรรมของเยาวชนในอังกฤษ (Trevor Smith. 2008) ที่พบว่า การมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกส่วนใหญ่อยู่ในช่วงวัยรุ่นและกว่าครึ่งมีอายุน้อยกว่า 16 ร้อยละ 80 ไม่มีการป้องกัน และ 1 ใน 3 ของเด็กที่มีอายุ 16-19 ปี ตอบว่าไม่เคยป้องกันหรือคุมกำเนิดขณะมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก ซึ่งปรากฏการณ์แม่วัยรุ่น และอุบัติการณ์ต่างๆ เหล่านี้ ส่งผลให้รัฐบาลอังกฤษได้ตระหนักถึงปัญหาและร่วมมือกับสื่อในการรณรงค์ในกลุ่มวัยรุ่นที่มากขึ้น

สำหรับยุโรปตะวันออก อาทิ โรมาเนีย บัลแกเรีย มีอัตราการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นอยู่ที่ 39.3 และ 46.6 คนต่อ 1.000 การคลอดในช่วงอายุ 15-19 ปี ซึ่งถือว่าสูงมากกว่าประเทศในยุโรปที่กล่าวมาแล้วทั้งหมด ซึ่งทั้งสองประเทศนี้เป็นประเทศที่มีจำนวนประชากรที่มากและมีภาวะความเป็นอยู่ มาตรฐานการดำรงชีพที่ต่ำกว่าประเทศอื่นๆ ในยุโรป

1.1.4 สถานการณ์การตั้งครรภ์ในวัยรุ่นในทวีปอเมริกา

รายงานเรื่อง Adolescent Sexual Health in Europe and the United States (Advocates for youth. 1998) ได้ระบุว่า สหรัฐอเมริกาถือเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วที่มีอัตราการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นสูงที่สุด (53 ต่อ 1.000 การคลอดในช่วงอายุ 15-19 ปี) ซึ่งการตั้งครรภ์ในที่นี้รวมถึงการทำแท้งบุตรและการคลอดก่อนกำหนดด้วย โดยในปี 2000 (Strasburger. Victor C.. 2000) มีอัตรารวมทั้งสิ้น 75.4 ต่อ 1.000 การคลอด (ซึ่งในรัฐเนวาดาและ the District of Columbia เป็นรัฐที่มีจำนวนสูงสุด) โดยพบว่า กว่าร้อยละ 80 ของแม่วัยรุ่นเกิดจากความไม่ตั้งใจ และไม่ต้องการที่จะมีบุตร ดังนั้น 1 ใน 3 ของการตั้งครรภ์จะจบลงที่การทำแท้ง อีก 1 ใน 3 ละอายการทำแท้งบุตรตนเอง หรือการคลอดก่อนกำหนด หรือภาวะ การตายก่อนกำเนิดของทารก มีเพียง 1 ใน 3 เท่านั้นที่จะรักษาการตั้งครรภ์จนกระทั่งคลอด

อย่างไรก็ตาม รัฐบาลสหรัฐฯ ได้เปิดเผยรายงานผลสำรวจปัญหาคุณแม่วัยรุ่นในประเทศ (Dryburgh. Victor C.. 2002) พบว่า ตั้งแต่ทศวรรษที่ 1990 เป็นต้นมา ปัญหาแม่วัยรุ่นมีแนวโน้มที่เพิ่มสูงขึ้น โดยในปี 2002 นั้น มีอัตราการตั้งครรภ์ 166.9 ต่อ 1.000 การคลอดในช่วงอายุ 15-19 ปี ซึ่งตัวเลขเหล่านี้จะเพิ่มสูงเฉพาะกลุ่มเยาวชนในบางพื้นที่ บางเชื้อชาติด้วย เช่น เด็กผิวดำ และเด็กที่มีเชื้อสายละตินจะมีแนวโน้มการตั้งครรภ์ที่สูงกว่าเด็กอเมริกันผิวขาว หรือเด็กเอเชียอเมริกัน อย่างไรก็ตาม สถาบัน Guttmacher Institute (Wind Rebecca. 2004) ได้ระบุว่า ร้อยละ 25 เยาวชนที่ยังรักษาวล สงวนตัว และอีกร้อยละ 75 ที่เป็นผลจากการใช้การป้องกันที่มีประสิทธิภาพจะสามารถรอดพ้นจาก ภาวะการตั้งครรภ์ที่ไม่พร้อมได้ อย่างไรก็ตาม ในรอบทศวรรษที่ผ่านมาได้มีความพยายามรณรงค์ แก้ปัญหาเรื่องนี้อย่างต่อเนื่อง แม้จะด้วยนโยบายที่แตกต่างกัน กล่าวคือ นโยบายของพรรค Republicans และ Democrats ต่างมีแนวทางการลดอัตราการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นที่ต่างกัน เช่น พรรค Democrats เน้นนโยบายการสอนเพศศึกษาอย่างครอบคลุมและการเข้าถึงการใช้อุปกรณ์คุมกำเนิดที่สะดวก ในขณะที่ ต้องการให้เด็กและเยาวชนหันกลับไปสู่จารีตยิตชนบธรรมเนียมเดิม รวมทั้งการสอนเพศศึกษาแบบงดเว้นการมีเพศสัมพันธ์ด้วย (asstinent-only sex education) อย่างไรก็ตาม แม้ตัวเลขเฉลี่ยแม่วัยรุ่นในสหรัฐฯ ลดลงมากในทุกกลุ่มเชื้อชาติ และทุกพื้นที่ของประเทศ แต่ยังคงถือว่ามาก สำหรับชาติพัฒนาแล้ว

ประเทศแคนาดา ในปี 2002 (Fisher.J.. et al.. 2002) มีอัตราการคลอดของแม่วัยรุ่นอยู่ที่ 16 ต่อ 1.000 การคลอดในช่วงอายุ 15-19 ปี และมีอัตราแม่วัยรุ่นอยู่ที่ 33.9 โดยสำนักงานสถิติของแคนาดาได้ดำเนินการสำรวจข้อมูลในช่วงปี 1992-2002 ในวัยรุ่นช่วงอายุ 15-19 ปี พบว่า ส่วนใหญ่จะเกิดอยู่ในชุมชนเล็กๆ ตามขอบเมืองใหญ่ เช่น Ontario. Alberta และ Quebec ที่มีอัตราการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นสูงพอๆ กัน โดยสรุปสถานการณ์แม่วัยรุ่นทั่วโลกไว้ดังนี้

ในทุกๆ ปี จะมีทารกประมาณ 14 ล้านคนจากทั่วโลกที่เกิดจากแม่วัยรุ่นทั้งที่แต่งงานและไม่แต่งงาน

ประชากรครึ่งหนึ่งของทั้งโลกมีอายุน้อยกว่า 25 ปี หรือเกือบ 3.000 ล้านคน และเกือบ 1.8 ล้านคน ที่มีอายุในช่วง 10-25 ปี และคาดการณ์ว่าร้อยละ 85 อาศัยอยู่ในประเทศที่กำลังพัฒนาที่มีความเสี่ยงต่อการเป็นแม่วัยรุ่น

เด็กที่เกิดจากแม่วัยรุ่นมีโอกาสก่ออาชญากรรมมากกว่าเด็กปกติ 3 เท่า

แม่วัยรุ่นมีโอกาสเรียนจบปริญญาน้อยกว่าผู้หญิงปกติ 6 เท่า

แม่วัยรุ่นมีโอกาสเข้าสู่การใช้สารเสพติดสูงกว่าผู้หญิงปกติ 2 เท่า

วัยรุ่นในปัจจุบันมีทัศนคติในเรื่องเพศที่เปลี่ยนไปมาก หลายครั้งที่มีการพาดหัวข่าว “เช็กส์แลกเสื้อ” “เช็กส์แลกไอโฟน” ปรากฏการณ์ดังกล่าวไม่เพียงแต่เป็นส่วนหนึ่งของภาวะความทันสมัย เป็นยุคของ “วัตถุนิยม” แต่กำลังทำให้เกิดค่านิยมใหม่ “ฟรีเช็กส์” มากขึ้นและผลกระทบจากค่านิยมเหล่านี้ล้วนนำมาซึ่ง “โรคติดเช็กส์” “เช็กส์นาโรค” จิตแพทย์ได้ระบุว่า ประเทศไทยเริ่มมีโรคติดเช็กส์มาตั้งแต่ 10 ปี ที่ผ่านมา และนับวันยังมีการระบาดของโรคนี้น่าเป็นห่วงในขณะนี้คือ เยาวชนทั้งชายและหญิง โดยผู้ป่วยมีพฤติกรรม 4 ลักษณะ เช่น มักสำเร็จความใคร่ด้วยตนเอง ขอบโซวโป๊ แอบดู ซึ่งหมายถึงรวมถึงการดูภาพโป๊ในอินเทอร์เน็ต วีซีดี และการค้าประเวณีเพื่อหาความสุขทางเพศ ไม่ใช่เพื่อเงิน ทั้งนี้ผลการวิจัยในหลายๆ ประเทศต่างยืนยันตรงกันว่า การเสพยาเสพติดตั้งแต่ยังเยาว์วัยนั้นส่งผลให้มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ และเสพติดเช็กส์ รวมทั้งการนิยมชมชอบความรุนแรง วิตถาร โดยในอเมริกาที่มีเสรีภาพทางการแสดงออกเรื่องเพศสูงนั้น พบว่า ประชากรร้อยละ 3-6 เป็นโรคติดเช็กส์ (อุทุมพร อินทจักร์. 2554)

ค่านิยมของวัยรุ่นในยุค generation XYZ ที่เปลี่ยนไปนั้นได้สร้างผลกระทบที่มีใช้ต่อตนเองเท่านั้น และยังส่งผลต่อพ่อแม่ และผู้ที่เกี่ยวข้องอีกด้วย ปัจจุบัน “พ่อวัยซ่า แม่วัยใส” ก็นับว่าเป็นปรากฏการณ์ที่มีแนวโน้มจะเพิ่มจำนวนสูงขึ้นโดยเฉพาะในอเมริกานั้นมีอัตราส่วนการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นสูงกว่าประเทศอุตสาหกรรมอื่นๆ สองเท่า โดยวัยรุ่นที่มีอายุน้อยกว่า 20 ปี ที่ตั้งครรภ์ในแต่ละปีมีจำนวนสูงถึง 1 ล้านคน และวัยรุ่นในกลุ่มนี้มีแนวโน้มที่จะเผชิญโรคติดต่อทางเพศสูงถึงร้อยละ 25 อีกด้วย (จุฬารักษ์ มาเสถียรวงศ์. 2550)

ในปี 2008 รายงานของสถาบัน The Society for Adolescent Medicine ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา พบว่า ในอเมริกามีผู้ป่วยที่มีอายุน้อยกว่า 25 ปี ที่เป็นโรคติดต่อทางเพศมีแนวโน้มที่เพิ่มสูงกว่าร้อยละ 30 และยังพบว่ากว่าร้อยละ 75 ของนักเรียน นักศึกษา ที่มีเพศสัมพันธ์เป็นประจำนั้น มีภาวะเสี่ยงทั้งการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์และโรคติดต่อจากการมีเพศสัมพันธ์

8.2 วิเคราะห์สถานการณ์การและแนวโน้มตั้งครรภ์ในวัยรุ่นในประเทศไทย สรุปได้ดังนี้

ปัญหาการตั้งครรภ์ไม่พร้อมในวัยรุ่น นับเป็นปัญหาสังคมที่ทวีความรุนแรงและส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ในการเลี้ยงดูเด็กและเยาวชนของประเทศไทยสิ่งที่สะท้อนให้เห็นข้อเท็จจริงในปัญหาดังกล่าว คือ ข้อมูลขององค์การยูนิเซฟแห่งประเทศไทยในปี 2551 (Treffers. P.E.. 2003) ที่ได้รายงานอุบัติการณ์การคลอดบุตรของวัยรุ่นทั่วโลกที่มีอายุระหว่าง 15-19 ปี ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 65 รายต่อหญิงในวัย

เดียวกัน 1.000 ราย สำหรับประเทศไทย กรมอนามัย (ยุพา พูนขำ และคณะ. 2553) ได้รายงานว่า อัตราการคลอดบุตรของแม่วัยรุ่นที่มีอายุระหว่าง 15-19 ปี อยู่ที่ประมาณ 70 รายต่อหญิงในวัยเดียวกัน 1.000 ราย ซึ่งค่าเฉลี่ยดังกล่าวสูงกว่าค่าเฉลี่ยทั่วโลกและค่าเฉลี่ยของระดับภูมิภาคเอเชียซึ่งอยู่ที่ 56 รายต่อหญิงในวัยเดียวกัน 1.000 ราย

สถานการณ์เด็กไทยกับเสรีภาพและการแสดงออกทางเพศกำลังกลายเป็นปัญหาที่นับวันดูจะรุนแรงยิ่งขึ้นไม่ว่าจะเป็น “...วัยรุ่นไทยมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกที่อายุเฉลี่ย 14-18 ปี เด็กไทยมีแนวโน้มว่าอายุเฉลี่ยของการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกจะน้อยลงเรื่อยๆ และมีอัตราการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานสูงขึ้น ในขณะที่ “ค่านิยมการมีคู่นอนสูงที่สุดในโลก แต่เริ่มเรียนรู้เพศศึกษาช้าที่สุดในโลก” (Thato. R.. et al.. 2008) ซึ่งสถานการณ์ของพฤติกรรมเสี่ยงๆ ของเด็กและเยาวชนเหล่านี้ ล้วนนำมาซึ่งปัญหาทางสังคมที่เราจำเป็นต้องเรียนรู้และเข้าใจอย่างรอบด้าน

บริบทสังคมโลกาภิวัตน์ที่มีความเปลี่ยนแปลงไปมาก ทั้งโครงสร้างครอบครัว วัฒนธรรม รวมทั้งสิ่งแวดล้อมทางสังคมต่างๆ ดังนั้น แผนยุทธศาสตร์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของ UNICEF ได้ระบุถึงสาเหตุของ “แม่วัยรุ่น” (causes of teen pregnancies) (AchayaDev Raj. et al.. 2010) ไว้ดังนี้

วัฒนธรรมในประเทศกำลังพัฒนา ประเพณีและวัฒนธรรมเป็นปัจจัยชักนำพาเด็กและเยาวชนบางส่วนเข้าสู่กระบวนการแต่งงานและครองเรือนเร็วขึ้น

เหล่า อบายมุข “แอลกอฮอล์” “ยาเสพติด” รวมถึง “การเข้าถึงการอุปกรณ์การคุมกำเนิด” ได้ง่าย ล้วนมีผลต่อการแสดงพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น

เพศศึกษา การขาดความรู้ที่ถูกต้อง ไม่เท่าทัน ไม่เหมาะสมกับช่วงวัยเกี่ยวกับอนามัยเจริญพันธุ์ รวมทั้งการขาดวิถีทางและการเข้าถึงอุปกรณ์ที่จะช่วยป้องกันให้เกิดการตั้งครรภ์

กลุ่มเพื่อน อาจรวมถึงแรงกดดันและแรงยั่วของเพื่อนที่มีแนวโน้มให้เด็กเข้าสู่การมีกิจกรรมทางเพศของกลุ่มวัยรุ่น โดยทั่วไปส่วนใหญ่เข้าข่าย “ใช้ไม่เป็น เลือกไม่เหมาะสม” ทั้งวิธีการและอุปกรณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการตั้งครรภ์

เศรษฐกิจ สภาพทางสังคม ความยากจน สภาพชุมชนแออัด สิ่งแวดล้อมที่เต็มไปด้วยความรุนแรง ล้วนแต่นำไปสู่การล่วงละเมิดทางเพศ การทำอนาจาร และการข่มขืนเด็ก แนวโน้มจะละเมิดการใช้ความรุนแรง มักปรากฏในครอบครัวอย่างร้ายแรง และคดีเรื่องเพศที่เกิดกับเด็กส่วนใหญ่ เกิดขึ้นจากคนในครอบครัว ความรักจากครอบครัว การเห็นคุณค่าในตนเอง การได้รับการศึกษาอยู่ในระดับต่ำ รวมทั้งการไม่มีเป้าหมายในชีวิต

แนวโน้มพฤติกรรมและทัศนคติทางเพศ โดยผลการสำรวจในรอบ 10 ปี ของโครงการ “Sexual Wellbeing Survey” ได้มีการเปิดเผยผลการสำรวจจากถุงยางอนามัย Durex ถึงประเทศที่มีคนนอกใจคนรักเยอะที่สุดในโลก โดยทำการสำรวจผู้ชายและผู้หญิงกว่า 29.000 คน ใน 36 ประเทศ

(Slonim-Nevo et al., 2011) ปรากฏว่าสถิติของชาติที่มีการนอกใจคนรักมากที่สุดนั้น ตกเป็นของประเทศไทยซึ่งรั้งอันดับที่ 1 ในประเภทชาย และอันดับ 2 ในประเภทหญิง

วารสาร Adolescence ในปี 2011 ได้เผยแพร่ผลการสำรวจ Durex ว่า ผู้ชายไทยนั้น ยอมรับว่าเคยนอกใจคนรักของตนสูงถึงร้อยละ 54 ตามมาด้วยอันดับ 2 คือ ประเทศเกาหลีใต้ ที่ผู้ชายยอมรับว่าเคยนอกใจคนรักถึงร้อยละ 34 ส่วนอันดับที่ 3 คือ ประเทศมาเลเซีย ที่มีอันดับสูสีกับอันดับที่ 2 คือร้อยละ 33 ส่วนอันดับที่ 4 และอันดับที่ 5 คือ ประเทศรัสเซีย และฮ่องกง ที่ผู้ชายมีสถิตินอกใจผู้หญิงร้อยละ 32 และ 29 ตามลำดับ ทางด้านฝ่ายหญิงนั้น ได้มีการเปิดเผยผลสำรวจว่า ผู้หญิงในจีเรียมีสถิตินอกใจคนรักมากที่สุด โดยมีสถิติสูงถึงร้อยละ 62 ตามมาด้วยอันดับ 2 คือประเทศไทยร้อยละ 59 ส่วนอันดับ 3 นั้น ตกเป็นของผู้หญิงมาเลเซีย ที่ยอมรับว่าเคยนอกใจคนรักตัวเองกว่าร้อยละ 39 ส่วนอันดับที่ 4 และ 5 ตกเป็นของประเทศรัสเซียที่ร้อยละ 33 และประเทศสิงคโปร์ที่มีสถิตินอกใจคนรักเพียงร้อยละ 19 ผลสำรวจข้อมูลเชิงลึกด้านความสุขในการมีเพศสัมพันธ์ของชีวิตคู่ภายใต้แนวคิด “รักสุขสมชีวิตสดใส” หรือ sexual wellbeing เผยว่า เกือบ 4 ใน 10 (ร้อยละ 38) ของชายไทยที่ร่วมตอบแบบสำรวจ เชื่อว่าเกินกว่าที่จะพูดคุยเรื่องเพศสัมพันธ์กับคู่รักของตัวเอง พบว่า อายุที่น้อยที่สุดของการมีเพศสัมพันธ์ คือ 15.6 ปี โดยเมื่อเทียบข้อมูลเมื่อ 10 ปีที่ผ่านมา พบว่า วัยรุ่นมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกโดยเฉลี่ยอายุ 16.5 ปี จะเห็นได้ว่า อายุเฉลี่ยของเด็กที่มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกลดน้อยลงเรื่อยๆ โดยประเทศที่มีวัยรุ่นที่มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกอายุน้อย อาทิ ฝรั่งเศส (18.3 ปี) อังกฤษ (16.7 ปี) และเม็กซิโก (14.2 ปี)

การสำรวจจุลิตโพลล์ (กุลภา วจนสาระ. 2544) ของนักเรียนหญิงในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัด จำนวน 1,031 คน พบว่า ส่วนใหญ่มีเพื่อนหรือคนรู้จักมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนและอยู่ก่อนแต่งร้อยละ 77.69 และร้อยละ 66.15 ไม่กล้าบอกผู้ปกครองว่ามีเพศสัมพันธ์ ทั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 56.95 ไม่เห็นด้วยกับการมีเพศสัมพันธ์ นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างมีเพื่อนหรือคนรู้จักทำแท้งในวัยเรียนสูงถึงร้อยละ 51.98 ขณะที่ร้อยละ 90 ขึ้นไปของกลุ่มตัวอย่างยังเห็นว่าการทำแท้งเป็นเรื่องที่บาปมาก น่ากลัว และอาจเป็นอันตรายถึงชีวิต ผลสำรวจนี้สอดคล้องกับข้อมูลของกรมอนามัย ที่พบว่า กว่าร้อยละ 36 ของวัยรุ่นเคยมีเพศสัมพันธ์แล้ว และมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกอายุเฉลี่ย 16 ปี ซึ่งมีแนวโน้มที่จะมีอายุน้อยลงเรื่อยๆ โดยที่เพศชายอายุเฉลี่ย 15 ปี และเพศหญิงอายุเฉลี่ย 16 ปี เร็วกว่าเมื่อ 10 ปีที่แล้ว ซึ่งมีอายุเฉลี่ย 19 ปี จึงทำให้เกิดการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์ และการทำแท้งโดยแม่ที่คลอดบุตรอายุน้อยกว่า 20 ปี เพิ่มขึ้นจากในปี 2542 ที่มีร้อยละ 12.5 เป็นร้อยละ 14.7 ในปี 2549 ซึ่งสูงกว่าเป้าหมายที่องค์การอนามัยโลกกำหนดไว้ เพียงร้อยละ 10 เท่านั้น จากปัญหาดังกล่าวทำให้ประเทศไทยมีเด็กทารกถูกทอดทิ้งวันละ 3 คน

ผลการวิจัยเพื่อวางรากฐานองค์ความรู้สู่การขับเคลื่อนนโยบายสุขภาวะทางเพศ ของสถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล (กฤตยา อาชวนิจกุล. 2554) ยังมีข้อมูลที่ยืนยัน “ปัญหาแม่วัยรุ่น” กำลังทวีความรุนแรงมากขึ้น โดยพบว่า วัยรุ่นมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกที่อายุเฉลี่ย

ประมาณ 14-18 ปี และยังพบว่าในกลุ่มคนโสดจะมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานในอัตราเพิ่มสูงขึ้น นอกจากนี้ วัยรุ่นยังยอมรับการอยู่ก่อนแต่งงานมากขึ้น และเมื่อพิจารณาจากผลสำรวจสภาวะการเด็กและเยาวชนรายจังหวัด (Child Watch) ในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา พบว่า วัยรุ่นไทยทั้งชายและหญิงมีแนวโน้มการมีเพศสัมพันธ์เร็วขึ้นกว่ารุ่นพ่อแม่ โดยเฉพาะวัยรุ่นมีประสบการณ์ทางเพศครั้งแรกในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และบางส่วนเริ่มมีประสบการณ์นี้ตั้งแต่มัธยมศึกษาตอนต้น อย่างไรก็ตาม เด็กผู้ชายยังคงมีแนวโน้มที่จะหาประสบการณ์ทางเพศก่อนเด็กผู้หญิงอย่างชัดเจน

แนวโน้มเด็กไทยมีเพศสัมพันธ์เร็วขึ้น

- วัยรุ่นมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกที่อายุเฉลี่ยประมาณ 14-18 ปี และมีกับเพื่อนหรือคู่มากกว่าการซื้อบริการ
- ในกลุ่มคนโสดมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานในอัตราที่เพิ่มมากขึ้น
- เยาวชนหญิงในเขตเมืองเกือบครึ่งหนึ่งมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน
- วัยรุ่นชายหญิงปัจจุบันมีเพศสัมพันธ์กันก่อนแต่งงานมากขึ้น
- วัยรุ่นยอมรับแนวคิดการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานมากขึ้น
- มีแนวโน้มว่าวัยรุ่นจะมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกเมื่ออายุน้อยลงเรื่อยๆ

ที่มา (สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล. 2554)

นอกจากนี้ ยังมีสถิติที่เกี่ยวกับเด็กและเยาวชนตั้งครรภ์ไม่พร้อมของประเทศไทยที่บ่งบอกถึงความรุนแรงของปัญหา คือ จากการสำรวจอายุเมื่อมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกของวัยรุ่นไทย พบว่า มีแนวโน้มลดลงเรื่อยๆ โดยปัจจุบันพบว่าวัยรุ่นเริ่มมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกอายุระหว่าง 13-15 ปี และยังพบว่ามีเพศสัมพันธ์ตั้งครรภ์ไม่พร้อม ส่วนใหญ่เกิดจากการที่วัยรุ่นไม่มีการใช้ถุงยางอนามัยมากถึงร้อยละ 50 ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตั้งครรภ์ของวัยรุ่น พบว่า ส่วนใหญ่เกิดจากการใช้วิธีการคุมกำเนิดไม่สม่ำเสมอ หรือไม่ได้ใช้วิธีป้องกันใดๆ เนื่องจากขาดความรู้หรือมีความเข้าใจที่ผิดว่า การใช้ถุงยางอนามัยขัดขวางความสุขทางเพศ และการมีเพศสัมพันธ์เพียงครั้งเดียวจะไม่ตั้งครรภ์ นอกจากนี้ แนวโน้มของการมีเพศสัมพันธ์เสรีไม่ผูกมัด ในคนยุคใหม่ที่มากขึ้น ก็เป็นอีกสาเหตุที่สำคัญจากการสำรวจพฤติกรรมทางเพศของคนทั่วโลก พบว่า คนปัจจุบันมีจำนวนคู่นอนโดยเฉลี่ยตลอดชีวิต 10.5 คน และมีเพียง 1 ใน 4 ที่กล่าวคือ ผู้ชาย มีคู่นอนคนเดียว โดยเฉพาะ พบว่าผู้ชายมีคู่นอนมากกว่าผู้หญิง โดยเฉพาะ 12.4 ในขณะที่ผู้หญิงมี 7.2 คน (Harris Interactive. 2006)

ปัญหาและผลกระทบจากแม่วัยรุ่น ในกรณีประเทศไทยมีแนวโน้มที่จะรุนแรงขึ้นตามลำดับ อัตราการคลอดบุตรของแม่ที่มีอายุน้อยกว่า 20 ปี ที่มาคลอดในโรงพยาบาลของรัฐระหว่างปี 2547-2552 (เอกสารรายงานสถิติบ่งชี้สภาวะการเด็กและเยาวชน. 2553) พบว่า ในปี 2547 มีแม่วัยเยาว์

อายุน้อยกว่า 20 ปี มาคลอดบุตร ร้อยละ 13.86 ในปี 2552 พบว่า มีแม่วัยเยาว์อายุน้อยกว่า 20 ปี มาคลอดบุตรเพิ่มขึ้นเป็น ร้อยละ 16.00 และอายุที่ต่ำที่สุดมาคลอดบุตร พบว่ามีอายุเพียง 10 ปี และเนื่องจากเด็กที่ตั้งครรภ์ไม่พร้อมมีอายุน้อยลงมากเด็กเหล่านี้จึงขาดวุฒิภาวะในการจัดการกับปัญหาชีวิตที่เกิดขึ้น เด็กอายุน้อยที่ตั้งครรภ์ไม่พร้อมบางราย ทราบว่าตนเองตั้งครรภ์เมื่ออายุครรภ์เกือบ 8 เดือน ผลจากการตั้งครรภ์ไม่พร้อมทำให้แม่วัยเยาว์มีแนวโน้มที่จะไม่ได้ดูแลร่างกายและไม่ได้ทานอาหารเสริมบุตรตน บุตรของแม่วัยเยาว์จึงมีแนวโน้มที่จะประสบปัญหาสุขภาพ ไม่สมบูรณ์แข็งแรง น้ำหนักแรกเกิดน้อย ซึ่งจะทำให้มีปัญหาความผิดปกติทางระบบสมองและประสาท ไปจนถึงภาวะความพิการต่างๆ สูงกว่าทารกทั่วไปที่แม่ดูแลครรภ์มาเป็นอย่างดีและมีน้ำหนักปกติ

สำหรับปัจจัยเชิงสาเหตุในเรื่อง “การใช้ชีวิตอิสระ” ห่างไกลพ่อแม่ล้วนมีนัยต่อ “ปรากฏการณ์อยู่ก่อนแต่ง” “ท้อง แท้ง ทิ้ง” และนำมาสู่ “ปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยเรียน” โดย ผลการสำรวจเกี่ยวกับทัศนคติทางเพศของนักศึกษา พบว่า นักศึกษาทั้งชายและหญิงต่างเห็นเหมือนกันว่า ความบริสุทธิ์ของผู้หญิงไม่ใช่เรื่องสำคัญและการตั้งท้องแล้วไปทำแท้งก็ไม่ใช่เรื่องผิด โดยการสำรวจของเอแบคโพลล์ (ศูนย์วิจัยเอแบคชนววัตกรรมทางสังคม. 2547) พบว่า เยาวชนร้อยละ 8.3 พักอาศัยอยู่คนเดียวตามหอพัก อพาร์ทเมนต์ และคอนโดมิเนียม การอยู่ห่างไกลพ่อแม่เช่นกรณีนักเรียนนักศึกษาที่มาจากต่างอำเภอและมาเช่าหอพักอยู่ในตัวเมืองเป็นรูปแบบที่พบเห็นทั่วไปและนำมาสู่การพักกันเป็นคู่แบบสามี-ภรรยา ซึ่งมีทั้งที่พ่อแม่รับรู้และไม่ให้พ่อแม่รับรู้ และมีหลายกรณีที่ฝ่ายหญิงเป็นฝ่ายหาเลี้ยงผู้ชายหรือหาเงินให้ ในขณะที่ค่านิยมของนักศึกษาชายเห็นว่าการอยู่กับแฟนเป็นการประหยัดเงินเพื่อผู้หญิง ปลอดภัย ในขณะที่ฝ่ายหญิงยอมเพราะรักจริงแต่ไม่หวังแต่ง ซึ่งสะท้อนค่านิยมการอยู่ร่วมกันของชายหญิงยุคใหม่ ที่นักศึกษาชายส่วนใหญ่อยู่เพื่อเหตุผลที่เห็นแก่ตนเอง จะเห็นได้ว่าทัศนคติแบบเซ็กส์เสรี เริ่มกลายเป็นวัฒนธรรมที่เยาวชนยุคใหม่ยอมรับได้ ไม่ว่าจะเป็นการโอ้อวดในที่สาธารณะ รวมถึงการมีคู่รักหลายๆ คน ปรากฏการณ์ที่เด่นชัดอันหนึ่งของยุค “ชีวิตไม่ติดกรอบ” “เชื่องไว ติดง่าย” คล้ายกับ “ความเร็วของอินเทอร์เน็ต” คือ การลดทอนความสำคัญของ “ความบริสุทธิ์” หรือสิ่งที่เรียกว่า “พรหมจรรย์” ไปให้ไม่มีความหมายอีกต่อไป โดยผลการสำรวจทัศนคติของเยาวชน โดยสวนดุสิตโพลล์: กรณีตัวอย่างประชากรที่มีอายุ 15-25 ปี ในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล พบว่า พฤติกรรมเชิงชู้สาวกับบุคคลที่เพิ่งรู้จักกันตามห้างสรรพสินค้า แหล่งเริงรมย์ สถานบันเทิง พบว่า วัยรุ่นร้อยละ 40.2 ยอมรับให้มีการจับมือและโอบเอวได้ และร้อยละ 13.9 ยอมรับการมีเพศสัมพันธ์กับคนที่เพิ่งรู้จักครั้งแรกได้ และที่น่าตกใจคือ กลุ่มเยาวชนเหล่านี้ล้วนเคยมีพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์มาแล้วทั้งสิ้น และมีมากกว่า 1 คน

สอดคล้องกับการสำรวจของสำนักวิจัยเอแบคโพลล์มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ เรื่อง “ประสบการณ์และทระนนะของวัยรุ่นต่อปัญหาพฤติกรรมทางเพศ” (2547) โดยผลการวิจัยและสำรวจขึ้นนี้ได้สะท้อนสภาพสังคมที่ปรากฏขึ้นในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

ประสบการณ์และทรงชนะของวัยรุ่นต่อปัญหาพฤติกรรมทางเพศ

- ร้อยละ 37.5 เคยมีแฟนมากกว่า 1 คน และมีถึงร้อยละ 11.2 ที่เคยมีแฟนมากกว่า 5 คน
- ร้อยละ 46.9 ยอมรับการมีเพศสัมพันธ์กับแฟน และมีร้อยละ 13.9 ระบุว่ายอมรับพฤติกรรม การมีเพศสัมพันธ์กับผู้ที่ไม่รู้จักตามสถานที่ต่างๆ เช่น ผับ เคค และห้างสรรพสินค้า
- ร้อยละ 17.6 ยอมรับการมีเพศสัมพันธ์กับกิ๊ก / คนอื่น (ในขณะที่มีแฟน/มีคนรัก) ขณะที่ร้อยละ 4.7 ระบุว่ายอมรับได้กับความสัมพันธ์แบบแลกเปลี่ยนคุณอน
- ร้อยละ 42.4 เคยมีเพศสัมพันธ์มาแล้ว โดยในกลุ่มดังกล่าวมีถึงร้อยละ 60.8 ที่เคยมี เพศสัมพันธ์กับคุณอนมากกว่า 1 คน และเพศชายมีแนวโน้มมีเพศสัมพันธ์กับคุณอนเป็นจำนวน มากกว่าผู้หญิง

ที่มา (สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล. 2554)

จำนวนแม่วัยรุ่นในแต่ละปีนั้นมีจำนวนเพิ่มสูงขึ้นทุกปี โดยสังเกตได้จากพฤติกรรมที่ปรากฏ เป็นข่าวในหนังสือพิมพ์และเว็บไซต์ต่างๆ นั้น ยิ่งตอกย้ำ “การสําลักเสรีภาพทางเพศ” ของเด็ก ทั้งข่าว เรื่อง “ศพทาร์ก 2002 ศพ” “การขาดสติและโซวโป้ในช่วงเทศกาลสงกรานต์” “คลิปการตบตีของ นักเรียนหญิง” และเมื่อพิจารณาข้อมูลและแนวโน้มวิกฤตการณ์ภายในประเทศ พบว่า “การมี เพศสัมพันธ์เสรีในวัยรุ่นนำไปสู่ปัญหาการติดโรคทางเพศสัมพันธ์ อาทิ โรคเอดส์ กามโรค หนองใน ชิ ฟิสิค” โดยข้อมูลของกองโรคเอดส์ กระทรวงสาธารณสุข (สำนักงานพัฒนานโยบายสุขภาพระหว่าง ประเทศ. 2551) พบว่า ผู้ป่วยโรคเอดส์ที่มีอายุในช่วงวัยรุ่นและวัยทำงานมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น และ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง โดยในรอบ 10 ปีที่ผ่านมามีการรายงานผู้ป่วยเอดส์รายใหม่เพิ่มขึ้นกว่า 20.000 รายต่อปี ในขณะที่ข้อมูลโรงพยาบาลรามธิบดีได้มีการประมาณการค่าแห่งจากตัวเลขเด็กที่มาปรึกษา อาการตกเลือดจากการทำแท้งเถื่อน คาดว่าวัยรุ่นหญิงทำแท้งถึงปีละ 300.000 คน หรือคิดเป็น 1.000 คนต่อวัน (สำนักบรรดาวิทยา. 2550)

ปัญหาที่ตามมาเกี่ยวกับเรื่องการแสดงออกถึงเสรีภาพทางเพศเยาวชนนั้นได้ทวีความน่ากลัวขึ้นกว่า ในอดีต โดยเฉพาะปัญหาการตั้งครรภ์โดยไม่ตั้งใจนำไปสู่การทำแท้ง จากการวิจัยเชิงกรณีศึกษาของ หลายจังหวัดภายใต้โครงการ Child Watch (2547-2548) (จุฬารณ์ มาเสถียรวงศ์. 2550) พบว่า เยาวชนในช่วงอายุ 14-20 ปีนั้น ถือเป็นกลุ่มเสี่ยงต่อการมีปัญหาด้านพฤติกรรมทางเพศ โดยในจังหวัด กลุ่มภาคเหนือได้มีการระบุจำนวนคุณอนของตนเองตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันเฉลี่ยอยู่ที่ประมาณ 2-6 คน โดยคุณอนคนแรกมักจะเป็นแฟนหรือเพื่อนร่วมชั้นเรียนที่คบหากันไม่นาน และวัยรุ่นหญิงกว่าครึ่งที่ จะตั้งครรภ์และส่วนใหญ่จะทำแท้ง ซึ่งข้อมูลดังกล่าวได้สอดคล้องกับผลการสำรวจสถานการณ์การทำ แท้ง โดยการรวบรวมข้อมูลจากจำนวนสตรีที่เข้ามาขอรับการรักษาในโรงพยาบาลของรัฐในระยะ 4 ปี พบว่า สตรีที่มีอาการแทรกซ้อนเนื่องจากแท้งลูกจำนวนประมาณ 45.000 ราย และ 1 ใน 4 ของ จำนวนนี้เป็นอาการแทรกซ้อนจากการทำแท้งมาจากที่อื่น และในกลุ่มที่ทำแท้งนี้เป็นเยาวชนอายุต่ำ

กว่า 24 ปี จำนวนร้อยละ 46.8 และอายุต่ำกว่า 20 ปี ร้อยละ 30 คน อย่างไรก็ตาม นี่เป็นเพียงกลุ่มที่ท่าทางแล้วมีอาการแทรกซ้อนจนต้องมาโรงพยาบาล ซึ่งในความเป็นจริง ตัวเลขการทำแท้งจริงอาจสูงกว่าจำนวนนี้หลายสิบเท่า

การสำรวจทัศนคติของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย อาชีวศึกษา และอุดมศึกษาของสวนดุสิตโพลล์ (กิตติพันธ์ กันจินะ. 2547) เรื่อง “ทำไมนักศึกษาไทยไม่รักนวลสงวนตัว” โดยพบว่าจำนวนกว่าร้อยละ 92.81 เห็นว่าการแสดงความรักในที่มิดชิด และเป็นส่วนตัว ของคนที่แฟนกันสามารถทำได้ เพราะการกระทำในที่มิดชิดเป็นเรื่องส่วนบุคคล รวมทั้งคิดว่าเพราะถึงวัยอันสมควรแล้ว และร้อยละ 70.26 การแสดงความรักในที่สาธารณะเป็นสิทธิส่วนบุคคลด้วย

งานวิจัยเรื่อง “วาเลนไทน์ในโซเชียลมีเดียวัยรุ่นไทย” (สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. 2550) โดยสำรวจกลุ่มวัยรุ่นอายุ 15-23 ปี จำนวน 1,374 คน พบว่า 53.36 ของกลุ่มตัวอย่างเห็นว่าการเสียตัวให้กับคนรักในวันวาเลนไทน์เป็นเรื่องที่เป็นไปได้สำหรับตน และร้อยละ 39.98 เห็นว่าการกระทำดังกล่าวเป็นเรื่อง “ไม่เสียหาย”

แนวโน้มและสถานการณ์ของเด็กและเยาวชนในเรื่องเพศในรอบ 10 ปีที่ผ่านมาพบว่ามีปัญหาแนวโน้ม “การส้าลักเสรีภาพทางเพศ” กำลังกลายเป็นปัญหาของเด็กและเยาวชนไปทั่วโลก ดังนั้น ความร่วมมือของหลายองค์กรในการหิยประเด็นการสอนเพศศึกษาในโรงเรียน การรณรงค์เรื่องค่านิยมทางเพศแบบ “รักเดียวใจเดียว” “รักนวลสงวนตัว” ตลอดจนวัฒนธรรมที่ตึงาม และจริยธรรมทางเพศที่ให้เกิดริตซึ่งกันและกันได้ถูกหิยขึ้นมาเป็นประเด็นที่สำคัญและมีบทบาท ต่อการแก้ปัญหาเรื่อง “เสรีภาพทางเพศ” ของวัยรุ่นเป็นจำนวนมากและนำไปสู่การเียวยาและทางออกการแก้ปัญหา “เรื่องแม่วัยรุ่น”

ข้อมูลที่น่าสนใจ คือ กลุ่มอายุที่น่าเป็นห่วงมากที่สุดก็คือวัยรุ่น เช่นเดียวกับภาพรวมระดับโลก ศูนย์ข้อมูลทางระบาดวิทยา สำนักระบาดวิทยา กระทรวงสาธารณสุข ระบุข้อมูลเมื่อสิ้นเดือนกุมภาพันธ์ 2552 ว่า ในจำนวนผู้ติดเชื้อเอชไอวีในประเทศไทยทั้งหมดเป็นวัยรุ่น วัย 15-24 ปี ร้อยละ 8.6 โดยช่วงวัยที่เสี่ยงติดเชื้อเอชไอวีมากที่สุดอยู่ระหว่าง 15-19 ปี ดังผลการวิจัยจาก 3 พื้นที่แสดงให้เห็นแนวโน้มว่าวัยรุ่นช่วงวัยดังกล่าวกำลังมีอัตราการติดเชื้อขยายวงกว้างขึ้น ดังนี้

จังหวัดเชียงใหม่ จากการเก็บข้อมูลในช่วง 2 ปีที่ผ่านมาของสำนักงานสาธารณสุขเชียงใหม่พบว่า เยาวชนกลายเป็นกลุ่มที่มีอัตราการติดเชื้อสูงสุดจากเดิมที่เป็นกลุ่มแม่บ้าน และคนวัยทำงาน โดยกลุ่มอายุ 12-15 ปี เป็นกลุ่มที่ติดเชื้อมากที่สุด

จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีข้อมูลที่ชี้ให้เห็นว่าวัยรุ่นกำลังเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอชไอวีอย่างมากโดยผลการเฝ้าระวังพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับการติดเชื้อเอชไอวีในกลุ่มวัยรุ่น ประจำปี 2550 ของสำนักงานสาธารณสุข จังหวัดสุราษฎร์ธานี รายงานว่า นักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เคยมีเพศสัมพันธ์แล้วร้อยละ 22 ในจำนวนดังกล่าว ใช้ถุงยางอนามัยไม่ถึงครึ่ง คือร้อยละ 41 อีกกลุ่มหนึ่งคือ นักเรียนอาชีวศึกษา ปวช. 2 เคยมีเพศสัมพันธ์แล้วร้อยละ 45 ในจำนวนนี้ใช้ถุงยางอนามัยร้อยละ 51 วัยรุ่นอีก

กลุ่มหนึ่งที่นำจับตา คือ กลุ่มทหารก่อนเข้าประจำการ พบว่า เคยมีเพศสัมพันธ์แล้วร้อยละ 92 ในจำนวนนี้ใช้ถุงยางอนามัยเพียงร้อยละ 44

จังหวัดสระแก้ว ผลการเฝ้าระวังพฤติกรรมเสี่ยงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่5 ชื่อนักเรียนชายร้อยละ 20 และนักเรียนหญิงร้อยละ 10 เคยมีประสบการณ์ทางเพศ โดยมีเพียงร้อยละ 30 ที่ใช้ถุงยางอนามัย

กล่าวได้ว่าสถานการณ์แนวโน้มการมีเพศสัมพันธ์ที่เร็วขึ้นทั้งในวัยรุ่นหญิงและชายได้ชี้ให้เห็นว่า การเรียนรู้เรื่องเพศหรือความรู้ที่จะเท่าทันต่อพฤติกรรมเสี่ยงเรื่องเพศเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง และจำเป็นต้องมีการปรับกระบวนการ แบบแผนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับสถานการณ์และแนวโน้มที่จะเกิดในอนาคต นับเป็นสิ่งที่ท้าทายต่อการจัดการศึกษาวัฒนธรรมความเชื่อของไทยเป็นอย่างมาก ปัญหาที่จะเกิดขึ้นกับเด็กทารกนับแสนคนต่อไปนี้ เกิดจากการดูแลของแม่ที่ไม่พร้อมไปจนถึงปัญหาสุขภาพจิตของแม่วัยรุ่นเอง ล้วนเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อเนืองระยะยาวไปจนถึงคุณภาพชีวิตของเด็กเหล่านี้ที่จะเป็นกำลังคนรุ่นใหม่ เป็นเรื่องที่จะก่อให้เกิดความสูญเสียทางสังคม เศรษฐกิจอย่างมหาศาล ปัญหาวัยรุ่นท้องไม่พร้อมจึงเป็นที่สังคมต้องเร่งทำความเข้าใจและใส่ใจ รวมทั้งการหาทางออกสำหรับแก้ไขปัญหาระดับนี้จริงจัง

8.3 สถานการณ์การและแนวโน้มตั้งครรภ์

จากข้อมูลของกรมอนามัยพบว่า การมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 10 ในปี พ.ศ.2544 เป็นร้อยละ 40 ในปี พ.ศ.2552 และเริ่มมีเพศสัมพันธ์อายุน้อยลงเรื่อยๆ

ตารางที่ 2.1 อัตราการตั้งครรภ์ของหญิงอายุ 15-19 ปี ต่อประชากรหญิง 15-19 ปี

ปี พ.ศ.	การแท้ง ทุกประเภท	การเกิด ไร้ชีพ	หญิงคลอด 15-19 ปี	รวมหญิง ตั้งครรภ์ 15-19 ปี	หญิงอายุ 15-19 ปี ทั้งหมด	อัตรา : 1.000
2548	10.399	269	113.048	123.446	2.247.586	55.0
2549	11.149	370	112.509	123.658	2.265.800	54.7
2550	11.844	388	115.948	127.792	2.300.740	55.7
2551	11.788	337	118.921	130.709	2.329.702	56.3
2552	11.920	378	119.828	131.748	2.344.720	56.4
2553	11.734	401	120.012	132.147	2.356.637	56.1

ที่มาสำนักงานนายการเจริญพันธุ์ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข

2. ข้อมูลหญิงตั้งครรภ์ อายุ 15-19 ปี (การคลอด การเกิดไร้ชีพ และการแท้ง)
จากสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ กระทรวงสาธารณสุข

สถานการณ์ปัญหาแม่วัยรุ่นในช่วงรอบ 5 ปีที่ผ่านมา(กลุ่มภารกิจด้านข้อมูลข่าวสารสุขภาพ
สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์. 2555) สรุปไว้ดังนี้

พบว่าอัตราทั้งในกลุ่มโดยกลุ่มมารดาที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปีมีอัตราเฉลี่ยในช่วง 5 ปีที่ผ่านมาอยู่ที่ร้อยละ 16.2 ซึ่งมีอัตราเพิ่มจากร้อยละ 15.51 ในปี 2551 เป็นร้อยละ 16.59 ในปี 2555 กลุ่มมารดาที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปีมีอัตราเฉลี่ยในช่วง 5 ปีที่ผ่านมาอยู่ที่ร้อยละ 0.4 ซึ่งมีอัตราเพิ่มจากร้อยละ 0.35 ในปี 2551 เป็นร้อยละ 0.46 ในปี 2555

ตารางที่ 2.2 จำนวนและร้อยละเกิดมีชีพของมารดาอายุต่ำกว่า 20 ปีและต่ำกว่า 15 ปีทั้งประเทศ พ.ศ.2551-2555

พ.ศ.	ทุกกลุ่มอายุมารดา	กลุ่มอายุต่ำกว่า 15 ปี		กลุ่มอายุต่ำกว่า 20 ปี	
	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
2555	801.737	3.707	0.46	133.027	16.59
2554	795.031	3.434	0.43	132.798	16.70
2553	761.689	3.076	0.40	123.191	16.17
2552	765.047	2.932	0.38	122.760	16.05
2551	784.256	2.745	0.35	121.666	15.51

ที่มา : กลุ่มภารกิจด้านข้อมูลข่าวสารสุขภาพสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์

พิจารณาตามรายภาคพบว่าปัญหาแม่วัยรุ่นกลายเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในทุกพื้นที่ทั่วประเทศโดยข้อมูลในช่วงพ.ศ. 2539-2555 แสดงให้เห็นว่าในทุกภูมิภาคมีอัตราที่สูงขึ้นโดยเฉพาะพื้นที่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือซึ่งพบว่ามีปัญหาวัยรุ่นตั้งครรรค์มากที่สุดคือในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเพิ่มจากร้อยละ 13.48 ในปี 2539 เป็นร้อยละ 19.57 ในปี 2555 และภาคเหนือเพิ่มจากร้อยละ 12.64 ในปี 2539 เป็นร้อยละ 18.06 ในปี 2555

สถานการณ์ล่าสุดพ.ศ.2555 พบว่าจำนวนการเกิดจากทุกกลุ่มอายุมารดา 801.737 คนเป็นมารดาอายุตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไปจำนวน 668.710 คนคิดเป็นร้อยละ 83.41 จากจำนวนการเกิดทั้งหมดมารดาอายุต่ำกว่า 20 ปีจำนวน 133.027 คนคิดเป็นร้อยละ 16.59 จากจำนวนการเกิดทั้งหมดซึ่งในกลุ่มนี้ประกอบไปด้วยกลุ่มมารดาที่มีอายุ 15-19 ปีจำนวน 129.320 คิดเป็นร้อยละ 97.21 จากกลุ่มมารดาอายุต่ำกว่า 20 ปีและมารดาอายุต่ำกว่า 15 ปีจำนวน 3.707 คนคิดเป็นร้อยละ 2.79 จากกลุ่มมารดาอายุต่ำกว่า 20 ปี

ตารางที่ 2.3จำนวนและร้อยละเกิดมีชีพของมารดาวัยรุ่นจำแนกรายจังหวัด 10 อันดับสูงสุดพ.ศ.2552-2555

25552554				2553			2552					
ลำดับ	จังหวัด	จำนวน	ร้อยละ	จังหวัด	จำนวน	ร้อยละ	จังหวัด	จำนวน	ร้อยละ	จังหวัด	จำนวน	ร้อยละ
1	กาแพงเพชร	1.561	24.78	สมุทรสงคราม	360	25.48	กาแพงเพชร	1.451	24.59	กาแพงเพชร	1.481	23.53
2	สมุทรสงคราม	339	23.84	กาแพงเพชร	1.591	24.61	สมุทรสงคราม	304	23.17	ประจวบคีรีขันธ์	1.401	22.32
3	อุทัยธานี	727	22.46	อุทัยธานี	791	23.93	อุทัยธานี	717	22.90	อุทัยธานี	716	22.20
4	นครสวรรค์	2.276	22.22	นครสวรรค์	2.405	22.73	ชัยนาท	679	22.66	ชัยนาท	640	21.88
5	บุรีรัมย์	3.610	21.98	พิจิตร	1.192	22.53	นครสวรรค์	2.312	22.17	นครสวรรค์	2.274	21.77
6	ประจวบคีรีขันธ์	1.524	21.74	ประจวบคีรีขันธ์	1.495	22.37	ประจวบคีรีขันธ์	1.349	21.87	ลพบุรี	2.070	21.49
7	ชัยภูมิ	2.279	21.65	ตราด	562	21.86	พิจิตร	1.142	21.85	กาญจนบุรี	1.624	21.37
8	กาญจนบุรี	2.067	21.62	กาญจนบุรี	2.162	21.83	เพชรบุรี	1.039	21.07	พิจิตร	1.092	21.12
9	ตราด	580	21.60	เพชรบุรี	1.086	21.71	อ่างทอง	598	21.03	อ่างทอง	616	20.98
10	หนองบัวลำภู	1.123	21.53	บุรีรัมย์	3.692	21.62	สุพรรณบุรี	1.858	20.90	เพชรบุรี	1.046	20.93

ที่มา สำนักงานคณะกรรมการเจริญพันธุ์ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข

ปัจจุบันการตั้งครรรค์ในวัยรุ่นไทย อายุ 10-14 ปี พบว่าเพิ่มขึ้นเกือบ 3 เท่าในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา และไทยมีอัตราแม่วัยรุ่นสูงเป็นอันดับ 5 ในอาเซียน รองจากกัมพูชา อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ และลาว โดยทุก 2 ชั่วโมง มีเด็กที่อายุต่ำกว่า 15 ปี คลอดลูก 1 คน ปัญหาแม่วัยรุ่นจะเป็นอย่างไรในอนาคตไม่สำคัญเท่ากับว่าสังคมไทยจะเริ่มจัดปัญหาและมีทิศทางเดินไปทางใดแน่นอนว่าปัญหาดังกล่าวไม่ได้จบเพียงการเกิดของเด็กเท่านั้นแต่เป็นต้นเหตุของปัญหาทางสาธารณสุขเนื่องจากแม่วัยรุ่นยังขาดวุฒิภาวะในการดูแลตนเองระหว่างตั้งครรรค์ส่งผลให้เกิดปัญหาต่อการตั้งครรรค์และการคลอดเช่นการคลอดก่อนกำหนดการคลอดทารกน้ำหนักตัวน้อยและการตายคลอดหากปล่อยให้ปัญหาเหล่านี้เกิดขึ้นโดยไม่มีการควบคุมป้องกันย่อมส่งผลเสียต่อสังคมในระยะยาวอย่างแน่นอน

สำหรับประเทศในแถบเอเชีย ตัวอย่างเช่น ประเทศอินเดียนั้น “วัฒนธรรมการแต่งงานเมื่ออายุน้อยๆ” เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลทำให้อัตราการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นสูงขึ้น (Brenda J van den Bergh.. et al.. 2009.) โดยพบว่า ยิ่งในชนบทจะมีอัตราการแต่งงานยิ่งสูงกว่าในเขตเมืองผลการศึกษายังพบว่า อัตราการตั้งครรภ์ของวัยรุ่นในแถบเอเชียใต้ (อายุอยู่ในช่วง 15-19 ปี) อยู่ที่ประมาณ 71-119 ต่อ 1.000 การคลอด และพบว่าหญิงอินเดียที่ตั้งครรภ์จะมีภาวะการแท้งบุตรประมาณร้อยละ 30 ส่วนใหญ่เกิดจากแม่ที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี

นอกจากนี้ World Health Organization (WHO) ยังระบุว่า หลายๆ ประเทศในกลุ่มเอเชีย เช่น บังกลาเทศและอินโดนีเซียนั้น แม่วัยรุ่นมีอัตราการแท้งลูกสูง อยู่ที่ประมาณกว่าร้อยละ 37 ของการตั้งครรภ์ ซึ่งส่วนใหญ่เกิดจากความไม่พร้อมของตัวแม่เอง มิใช่เกิดจากอุบัติเหตุ

ส่วนอีกด้านหนึ่งของทวีปเอเชีย เช่น ประเทศเกาหลีใต้และสิงคโปร์นั้น มีอัตราการแต่งงานในช่วงอายุน้อยกว่า 20 ปี มีแนวโน้มลดลงจนแทบจะไม่ปรากฏให้เห็นเลย ในขณะที่ แนวโน้มการอยู่ก่อนแต่ง และมีเพศสัมพันธ์กันก่อนแต่งกลับเพิ่มสูงขึ้น (Sexual intercourse before marriage has risen) (Alford. S.. 2008) โดยอัตราการคลอดของแม่วัยรุ่นจะอยู่ที่ประมาณ 4-8 ต่อ 1.000 การคลอด สำหรับประเทศที่นับถือศาสนาอิสลามอย่างอินโดนีเซียและมาเลเซีย นั้น แม้ว่าจะมีปัจจัยด้านวัฒนธรรมที่มีอิทธิพลสูง แต่แนวโน้มของการแต่งงานเมื่ออายุน้อย และการตั้งครรภ์กลับลดลง แต่เมื่อเทียบกับประเทศอื่นๆ ในแถบภูมิภาคเดียวกันแล้ว ก็ยังถือว่าอยู่ในลำดับต้นๆ

พิจารณาตามรายภาคพบว่าปัญหาแม่วัยรุ่นกลายเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในทุกพื้นที่ทั่วประเทศโดยข้อมูลในช่วงพ.ศ.2539-2555 แสดงให้เห็นว่าในทุกภูมิภาคมีอัตราที่สูงขึ้นโดยเฉพาะพื้นที่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือซึ่งพบว่ามีปัญหาวัยรุ่นตั้งครรภ์มากที่สุดคือในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเพิ่มจากร้อยละ 13.48 ในปี 2539 เป็นร้อยละ 19.57 ในปี 2555 และภาคเหนือเพิ่มจากร้อยละ 12.64 ในปี 2539 เป็นร้อยละ 18.06 ในปี 2555

สถานการณ์ล่าสุดพ.ศ.2555 พบว่าจำนวนการเกิดจากทุกกลุ่มอายุมารดา 801.737 คนเป็นมารดาอายุตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไปจำนวน 668.710 คนคิดเป็นร้อยละ 83.41 จากจำนวนการเกิดทั้งหมด มารดาอายุต่ำกว่า 20 ปีจำนวน 133.027 คนคิดเป็นร้อยละ 16.59 จากจำนวนการเกิดทั้งหมดซึ่งในกลุ่มนี้ประกอบไปด้วยกลุ่มมารดาที่มีอายุ 15-19 ปีจำนวน 129.320 คิดเป็นร้อยละ 97.21 จากกลุ่มมารดาอายุต่ำกว่า 20 ปีและมารดาอายุต่ำกว่า 15 ปีจำนวน 3.707 คนคิดเป็นร้อยละ 2.79 จากกลุ่มมารดาอายุต่ำกว่า 20 ปี

สถานการณ์การและแนวโน้มตั้งครรภ์ในวัยรุ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือสรุปสถานการณ์เด็กและเยาวชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปี 2556-2557 ได้ดังนี้ (ฐิติมาวดี เจริญรัชต์ และคณะ. 2557)

ผู้วิจัยในฐานะนักวิจัยร่วมของโครงการพัฒนาเครือข่ายการจัดการเชิงพื้นที่ในการวิเคราะห์สถานการณ์และขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชน (Child Watch) ในปี 2554-2557 โดยการสนับสนุนของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ได้ดำเนินการสำรวจ

สภากาชาดเด็กและเยาวชนโดยใช้เครื่องมือที่พัฒนาโดยสถาบันรามจิตติร่วมกับโครงการ Child Watch ระดับภาค จากการศึกษางานวิชาการด้านเด็ก เยาวชน และการศึกษาในต่างประเทศ โดยพัฒนาเครื่องมือสภากาชาด ปี 2554 - 2555 ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น สามารถอธิบายปรากฏการณ์ และปัจจัยเกื้อหนุนที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของเด็กและเยาวชนในปัจจุบัน อาทิ ความสำเร็จทางการศึกษา บทบาทของครอบครัว กลุ่มเพื่อน และชุมชน เป็นต้น ซึ่งล้วนเป็นปัจจัยสำคัญซึ่งมีผลต่อพฤติกรรมของเด็กและเยาวชนในระดับช่วงวัยต่างๆ ตั้งแต่ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย อาชีวศึกษา และอุดมศึกษา อีกทั้งยังสามารถทำนายให้เห็นถึงภาพอนาคตของเด็กและเยาวชนไทยได้อีกด้วย

การสำรวจสภากาชาดเด็กและเยาวชน ปี 2556-2557 ยังคงเน้นการสำรวจใน 3 มิติหลัก เช่นเดิมคือ ด้านสุขภาพอนามัย ด้านการเรียนรู้ และด้านสังคม โดยประกอบไปด้วยมิตีย่อย 8 มิติ ได้แก่ ชีวิตกับการเรียนรู้ ชีวิตกับความแข็งแรง การบริโภคและความปลอดภัย ชีวิตกับคุณธรรมและจริยธรรม ชีวิตกับความเครียดและสุขภาพจิต ชีวิตกับครอบครัว ชีวิตทางเพศ ชีวิตกับอบายมุข และชีวิตกับความรุนแรง โดยครอบคลุมการสำรวจการใช้ชีวิตกับสื่อของเด็กและเยาวชนในช่วงวัยต่างๆ ในพื้นที่ 9 จังหวัดภาคตะวันออก 2 กลุ่มยุทธศาสตร์จังหวัด ได้แก่ กลุ่มเบญจบุรพา ประกอบด้วย จังหวัดสมุทรปราการ ฉะเชิงเทรา ปราจีนบุรี นครนายกและสระแก้ว และกลุ่มตะวันออก ประกอบด้วย จังหวัดชลบุรี ระยอง จันทบุรี และตราด กลุ่มตัวอย่าง 8800 คน ผลการสำรวจสภากาชาดสรุปได้ดังนี้

มิติชีวิตกับความแข็งแรง การบริโภคและความปลอดภัย

ในด้านมิติความแข็งแรงของเด็กและเยาวชนภาคตะวันออกพบว่าเด็กเจ็บป่วยหรือเป็นไข้ไม่สบาย ถึงขั้นที่มาสถานศึกษาไม่ได้ ค่อนข้างบ่อยถึงเป็นประจำร้อยละ 9.75 จำแนกตามจังหวัดพบว่าเด็กจังหวัดสมุทรปราการเจ็บป่วยมากที่สุด ร้อยละ 16.63 รองลงมาจังหวัดสระแก้ว ร้อยละ 12.34 และจังหวัดนครนายก ร้อยละ 11.74 จำแนกตามชั้นเรียน เด็กประถมศึกษาเจ็บป่วยมากที่สุด ร้อยละ 11.41 ในด้านการเล่นกีฬา/ออกกำลังกายพบว่าเด็กเพียง ร้อยละ 53.85 ที่เล่นกีฬาค่อนข้างบ่อยถึงประจำจำแนกตามจังหวัดพบว่าเด็กจังหวัดตราดเล่นกีฬามากที่สุด ร้อยละ 63.95 จำแนกตามชั้นเรียนพบว่าเด็กประถมศึกษาออกกำลังกายมากที่สุด ร้อยละ 66.9 และพบว่าจำนวนเด็กที่ออกกำลังกายจะลดลงตามระดับการศึกษาที่สูงขึ้น สำหรับการพักผ่อนนอนหลับอย่างน้อย 6-8 ชั่วโมงต่อวันค่อนข้างบ่อยถึงเป็นประจำร้อยละ 69.25 และพบว่าเด็กประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการและสระแก้วเพียง 1 ใน 2 เท่านั้นที่พักผ่อนนอนหลับเพียงพอ

มิติชีวิตกับคุณธรรม

ด้านมิติชีวิตกับคุณธรรมของเด็กและเยาวชนภาคตะวันออก พบว่า สวดมนต์ไหว้พระหรือประกอบศาสนกิจประจำวัน ค่อนข้างบ่อยถึงเป็นประจำร้อยละ 35.53 จำแนกตามระดับการศึกษาพบว่า เด็กประถมศึกษา สวดมนต์ไหว้พระมากที่สุด ร้อยละ 42.57 น้อยที่สุดคือระดับอาชีวศึกษา ร้อยละ 29.87 เด็กมีความเชื่อเรื่องกฎแห่งกรรม ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่วร้อยละ 95.26 และเชื่อว่าในวงราชการและ

นักร้องเมืองของไทยมีการทูลจริตคอรัปชั่น ค่อนข้างมากถึงมาก ร้อยละ 80.00 จำแนกตามระดับชั้น ประถม ร้อยละ 66.98 มัธยมต้น ร้อยละ 78.21 มัธยมปลาย ร้อยละ 89.66 อาชีวศึกษา ร้อยละ 78.24 และอุดมศึกษาร้อยละ 87.64

มิติด้านชีวิตกับความเครียดและสุขภาพจิต

เด็กรู้สึกเครียดจนมีอาการทางร่างกาย เช่น ปวดหัว อาเจียน เป็นลม ฯลฯ ในรอบปีการศึกษาที่ผ่านมาค่อนข้างบ่อย ถึงเป็นประจำ ร้อยละ 18.18 จำแนกตามจังหวัด พบว่าจังหวัดระยองมีเด็กที่มีความรู้สึกเครียดมากที่สุด ร้อยละ 22.47 รองลงมา ได้แก่ จังหวัดฉะเชิงเทรา ร้อยละ 20.76 จำแนกตามระดับชั้น พบว่า เด็กระดับอุดมศึกษามีความเครียดมากที่สุด ร้อยละ 23.37 รองลงมาเป็นชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ร้อยละ 20.37

มิติชีวิตกับครอบครัว

ในมิติชีวิตกับครอบครัวของเด็กภาคตะวันออกเฉียงเหนือพบว่า เด็กอาศัยอยู่กับพ่อแม่ ร้อยละ 67.05 อยู่กับพ่อหรือแม่ ร้อยละ 15.11 และอาศัยอยู่กับบุคคลอื่นๆ ร้อยละ 17.84 มีเด็กเพียง ร้อยละ 40-60 ที่มีความสัมพันธ์กับบุคคลภายในครอบครัว เช่น การแสดงความรัก การทำกิจกรรมร่วมกัน การรับประทานอาหารร่วมกัน ที่น่าสังเกตเด็กจังหวัดสมุทรปราการอาศัยอยู่กับพ่อแม่มากกว่าจังหวัดอื่นๆ คือร้อยละ 76.49 แต่มีความสัมพันธ์กันในครอบครัวน้อยที่สุด ร้อยละ 35-55 เท่านั้น

มิติทางเพศ

มิติทางเพศของเด็กและเยาวชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่าเด็กยอมรับว่าเคยมีเพศสัมพันธ์แล้ว ชั้นประถมศึกษา ร้อยละ 2.78 พบมากที่สุดจังหวัดปราจีนบุรี ร้อยละ 5.98 รองลงมาคือจังหวัดสมุทรปราการและสระแก้ว ร้อยละ 5.75 และ 4.46 ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นร้อยละ 11.78 พบมากที่สุดจังหวัดสมุทรปราการ ร้อยละ 24.72 รองลงมาคือจังหวัดตราดและนครนายก ร้อยละ 22.56 และ 10.31 ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายร้อยละ 21.08 พบมากที่สุดจังหวัดสมุทรปราการ ร้อยละ 36.60 รองลงมาคือจังหวัดตราดและนครนายก ร้อยละ 31.79 และ 27.57 ระดับชั้นอาชีวศึกษาร้อยละ 44.60 พบมากที่สุดจังหวัดสมุทรปราการ ร้อยละ 64.06 รองลงมาคือจังหวัดจันทบุรีและตราด ร้อยละ 45.49 และ 45.65 ระดับชั้นอุดมศึกษาตอนต้นร้อยละ 49.58 พบมากที่สุดจังหวัดระยอง ร้อยละ 79.19 รองลงมาคือจังหวัดสมุทรปราการและจันทบุรี ร้อยละ 58.85 และ 54.34

มิติทางเพศด้านความรู้ของเด็กเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้เรื่องเพศ โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และอุปกรณ์ป้องกัน พบว่า แหล่งเรียนรู้เรื่องเพศมาจากสถานศึกษาและสื่อลามก คือ ความรู้จากการสอนเพศศึกษาในสถานศึกษาค่อนข้างมากถึงมากร้อยละ 63.56 จำแนกตามชั้นเรียนตั้งแต่ระดับ

ประถมศึกษา-อุดมศึกษา ร้อยละ 45.60/66.50/70.91/66.23 และ 68.72 ตามลำดับ และดูสื่อลามก เช่น เว็บไซต์ การ์ตูน นิตยสาร DVD VCD คลิป ฯลฯ นานๆ ครั้งถึงเป็นประจำ ร้อยละ 51.06 จำแนกตามชั้นเรียน 25.75/45.18/58.02/64.74 และ 62.53 ทั้งๆ ที่เด็กะบุนส่วนใหญ่ระบุว่าได้รับ

นอกจากนี้ยังพบปัจจัยเสี่ยงที่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติและพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ เช่น เด็กที่อยู่บ้านคนเดียวหลังเลิกเรียน เด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ เด็กที่อยู่ในครอบครัวที่มีคนดื่ม

เหล้า สูบบุหรี่ และเล่นการพนัน เด็กที่มีเพื่อนสนิทสูบบุหรี่ ดื่มเหล้า เล่นการพนันและเด็กที่กินเหล้า สูบบุหรี่และเล่นการพนัน พ่อแม่ ผู้ปกครองและครูอาจารย์ต้องเฝ้าระวังและติดตามเด็กกลุ่มนี้อย่างใกล้ชิดเพื่อหาทางป้องกันโดยการปรับทัศนคติเกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์

ชีวิตกับอบายมุข

สภาวะการณ์ด้านชีวิตและอบายมุขครั้งนี้ ได้วิเคราะห์พฤติกรรมด้านอบายมุข ได้แก่ การดื่มเหล้า สูบบุหรี่ และการเล่นการพนัน และศึกษาสภาพแวดล้อมของเด็กได้แก่ ครอบครัว เพื่อนสนิทและชุมชน ได้ผลดังนี้ พฤติกรรมการสูบบุหรี่หรือยาเส้นชนิดอื่นๆระดับน้อยถึงมาก ร้อยละ 17.55 ดื่มเหล้าหรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ระดับน้อยถึงมาก ร้อยละ 39.74 ซึ้อล็อตเตอรี่/หวยใต้ดินระดับน้อยถึงมาก ร้อยละ 22.03 เล่นพนันฟุตบอล ไฟ่ ระดับน้อยถึงมาก ร้อยละ 20.62 ส่วนใหญ่เป็นเด็กชั้นระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษา 1 ใน 4 เล่นพนันบอล และสูบบุหรี่ 1 ใน 3 ซึ้อล็อตเตอรี่ และ 1 ใน 2 ดื่มเหล้า จังหวัดที่เด็กมีพฤติกรรมเสี่ยงด้านอบายมุขมากที่สุด คือ สมุทรปราการ และสระแก้ว

มิติชีวิตกับการเรียนรู้ : ผลการศึกษาดี มีความสุขในสถานศึกษาแต่เด็กหลังห้องมีปัญหา

มิติชีวิตกับการเรียนรู้ของเด็กภาคตะวันออก เด็กส่วนใหญ่มีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนในสถานศึกษา เด็กระบุว่ามีความสุขกับบรรยากาศการเรียนในสถานศึกษาของฉันทันค่อนข้างมากถึงมาก ร้อยละ 75.25 มีความรู้สึกปลอดภัยจากการทำร้าย/ข่มขู่ต่างๆ ในสถานศึกษาค่อนข้างมากถึงมาก ร้อยละ 68.40 การสอนในสถานศึกษาส่งเสริมรู้จักคิดวิเคราะห์และใช้เหตุผลค่อนข้างมากถึงมาก ร้อยละ 79.90 และสถานศึกษามีกิจกรรมชมรมที่น่าสนใจให้เลือกทำค่อนข้างมากถึงมาก ร้อยละ 64.10 นอกจากนี้ยังพบว่าเด็ก ร้อยละ 60.36 มีครูที่พูดคุยปรึกษาได้อย่างสนิทใจ เด็ก ร้อยละ 65.29 มีรุ่นพี่หรือเพื่อนที่เป็นแบบอย่าง หรือ Idol และ ร้อยละ 78.73 มีกลุ่มเพื่อนดีที่ชวนกันเรียนและทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ ซึ่งสอดคล้องกับเด็กระบุว่าตนเองเป็นที่ยอมรับของเพื่อนร่วมชั้นที่สถานศึกษาถึง ร้อยละ 71.36 ส่วนด้านภาวะนิสัยการเรียนรูพบว่าเด็กลอกหรือให้ลอกข้อสอบในรอบปีการศึกษาที่ผ่านมา นานๆครั้งถึงเป็นประจำ ร้อยละ 59.74 และเด็กส่วนใหญ่ ร้อยละ 88.21 ทำการบ้านหรือรายงานด้วยการคัดลอกข้อมูลจากเว็บไซต์

ชีวิตกับความรุนแรง

เด็กและเยาวชนภาคตะวันออกมีประสบการณ์ด้านความรุนแรง จากสถานศึกษา ชุมชนและสื่อ ดังนี้ เคยพบเห็นเพื่อนนักศึกษาพกพาอาวุธร้ายแรงเข้ามาในสถานศึกษา เช่น ดาบ มีด ปืน ฯลฯ ในรอบปีการศึกษา ร้อยละ 32.31 เคยพบเห็นหรือเคยถูกทำร้ายร่างกายจากนักศึกษาในหรือนอกสถานศึกษาในรอบปีการศึกษา ร้อยละ 34.17 เคยพบเห็นหรือเคยถูกขู่กรรโชกทรัพย์หรือรีดไถเงินจากนักศึกษาใน หรือนอกสถานศึกษาในรอบปีการศึกษา ร้อยละ 15.64 และสถานศึกษาของฉันทันมีการลงโทษด้วยการตี หรือใช้กำลังกับนักศึกษา ร้อยละ 44.26

ชีวิตกับสื่อ

ปัจจุบันเด็กมีอุปกรณ์เทคโนโลยีเป็นของตนเอง ใช้เวลาใช้เงินไปไปกับอุปกรณ์ต่างๆ ดังนี้

1. โทรศัพท์ เด็ก 1 ใน 2 มีโทรศัพท์เป็นของตนเอง ใช้เวลาดูโทรศัพท์ VDO/VCD/DVD และดูซีรีส์ เฉลี่ยวันละ 3 ชั่วโมง รายการที่ดูเรียงตามลำดับ ได้แก่ ละคร/ซีรีส์ ร้อยละ 31.5 การ์ตูน ร้อยละ 22.8 บันเทิง ร้อยละ 13.8 และข่าวร้อยละ 13.3

2. โทรศัพท์ เด็กมีโทรศัพท์มือถือ ร้อยละ 88.4 โทรศัพท์มือถือที่เข้าอินเทอร์เน็ตได้ร้อยละ 79.8 ใช้เวลาคุยโทรศัพท์เฉลี่ยวันละประมาณ 2 ชั่วโมง ใช้ line whatsappBBmessenger Facebook ฯลฯ ผ่านมือถือ เฉลี่ยวันละประมาณ 232 นาที ค่าโทรศัพท์มือถือเฉลี่ยเดือนละประมาณ 368 บาท

3. อินเทอร์เน็ต เด็กใช้เวลาเล่นอินเทอร์เน็ตเฉลี่ยวันละประมาณ 241 นาที วัตถุประสงค์ของการใช้ เรียงตามลำดับ เพื่อการสนทนาติดต่อ ร้อยละ 36.0 (20.00/39.51/39.53/38.52 และ 41.22 เรียงตามระดับการศึกษา) เพื่อการเรียนรู้และค้นคว้า ร้อยละ 37.6 (44.19/31.87/26.02/26.91 และ 24.75 เรียงตามระดับการศึกษา) เพื่อการเล่นเกมส์ ร้อยละ 24.9 (37.67/25.26/18.67/25.59 และ 16.81 เรียงตามระดับการศึกษา) และเพื่อความบันเทิงและข่าวสาร ร้อยละ 15.7 (9.94/12.56/18.11/19.53 และ 17.89 เรียงตามระดับการศึกษา)

วิเคราะห์สถานการณ์การและแนวโน้มตั้งครรภ์ในวัยรุ่นในประเทศไทย สรุปได้ดังนี้

ปัญหาการตั้งครรภ์ไม่พร้อมในวัยรุ่น นับเป็นปัญหาสังคมที่ทวีความรุนแรงและส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ในการเลี้ยงดูเด็กและเยาวชนของประเทศไทยสิ่งที่สะท้อนให้เห็นข้อเท็จจริงในปัญหาดังกล่าว คือ ข้อมูลขององค์การยูนิเซฟแห่งประเทศไทยในปี 2551 (Treffer. P.E.. 2003) ที่ได้รายงานอุบัติการณ์การคลอดบุตรของวัยรุ่นทั่วโลกที่มีอายุระหว่าง 15-19 ปี ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 65 รายต่อหญิงในวัยเดียวกัน 1.000 ราย สำหรับประเทศไทย กรมอนามัย (ยุพา พูนขำ และคณะ. 2553) ได้รายงานว่าการคลอดบุตรของแม่วัยรุ่นที่มีอายุระหว่าง 15-19 ปี อยู่ที่ประมาณ 70 รายต่อหญิงในวัยเดียวกัน 1.000 ราย ซึ่งค่าเฉลี่ยดังกล่าวสูงกว่าค่าเฉลี่ยทั่วโลกและค่าเฉลี่ยของระดับภูมิภาคเอเชียซึ่งอยู่ที่ 56 รายต่อหญิงในวัยเดียวกัน 1.000 ราย

สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล (กฤตยา อาชวนิจกุล. 2554) ยังมีข้อมูลที่ยืนยัน “ปัญหาแม่วัยรุ่น” กำลังทวีความรุนแรงมากขึ้น โดยพบว่า วัยรุ่นมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกที่อายุเฉลี่ยประมาณ 14-18 ปี และยังพบว่าในกลุ่มคนโสดจะมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานในอัตราเพิ่มสูงขึ้น นอกจากนี้ วัยรุ่นยังยอมรับการอยู่ก่อนแต่งงานมากขึ้น และเมื่อพิจารณาจากผลสำรวจสถานการณ์เด็กและเยาวชนรายจังหวัด (Child Watch) ในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา พบว่า วัยรุ่นไทยทั้งชายและหญิงมีแนวโน้มการมีเพศสัมพันธ์เร็วขึ้นกว่ารุ่นพ่อแม่ โดยเฉลี่ยวัยรุ่นมีประสบการณ์ทางเพศครั้งแรกในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และบางส่วนเริ่มมีประสบการณ์นี้ตั้งแต่มัธยมศึกษาตอนต้น อย่างไรก็ตาม เด็กผู้ชายยังคงมีแนวโน้มที่จะหาประสบการณ์ทางเพศก่อนเด็กผู้หญิงอย่างชัดเจน

แนวโน้มเด็กไทยมีเพศสัมพันธ์เร็วขึ้น

- วัยรุ่นมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกที่อายุเฉลี่ยประมาณ 14-18 ปี และมีกับเพื่อนหรือคู่มากกว่าการซื้อบริการ
- ในกลุ่มคนโสดมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานในอัตราที่เพิ่มมากขึ้น
- เยาวชนหญิงในเขตเมืองเกือบครึ่งหนึ่งมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน
- วัยรุ่นชายหญิงปัจจุบันมีเพศสัมพันธ์กันก่อนแต่งงานมากขึ้น
- วัยรุ่นยอมรับแนวคิดการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานมากขึ้น
- มีแนวโน้มว่าวัยรุ่นจะมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกเมื่ออายุน้อยลงเรื่อยๆ

ที่มา (สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล. 2554)

นอกจากนี้ ยังมีสถิติที่เกี่ยวกับเด็กและเยาวชนตั้งครรภ์ไม่พร้อมของประเทศไทยที่บ่งบอกถึงความรุนแรงของปัญหา คือ จากการสำรวจอายุเมื่อมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกของวัยรุ่นไทย พบว่า มีแนวโน้มลดลงเรื่อยๆ โดยปัจจุบันพบว่าวัยรุ่นเริ่มมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกอายุระหว่าง 13-15 ปี และยังพบว่ามีเพศสัมพันธ์ตั้งครรภ์ไม่พร้อม ส่วนใหญ่เกิดจากการที่วัยรุ่นไม่มีการใช้ถุงยางอนามัยมากถึงร้อยละ 50 ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตั้งครรภ์ของวัยรุ่น พบว่า ส่วนใหญ่เกิดจากการใช้วิธีการคุมกำเนิดไม่สม่ำเสมอ หรือไม่ได้ใช้วิธีป้องกันใดๆ เนื่องจากขาดความรู้หรือมีความเข้าใจที่ผิดว่า การใช้ถุงยางอนามัยขัดขวางความสุขทางเพศ และการมีเพศสัมพันธ์เพียงครั้งเดียวจะไม่ตั้งครรภ์ นอกจากนี้ แนวโน้มของการมีเพศสัมพันธ์เสรีไม่ผูกมัด ในคนยุคใหม่ที่มากขึ้น ก็เป็นอีกสาเหตุที่สำคัญจากการสำรวจพฤติกรรมทางเพศของคนทั่วโลก พบว่า คนปัจจุบันมีจำนวนคู่นอนโดยเฉลี่ยตลอดชีวิต 10.5 คน และมีเพียง 1 ใน 4 ที่กล่าวคือ ผู้ชาย มีคู่นอนคนเดียว โดยเฉลี่ย พบว่า ผู้ชายมีคู่นอนมากกว่าผู้หญิง โดยเฉลี่ย 12.4 ในขณะที่ผู้หญิงมี 7.2 คน (Harris Interactive. 2006)

ปรากฏการณ์ที่เด่นชัดอันหนึ่งของยุค “ชีวิตไม่ติดกรอบ” “เชื่อมโยง ติดยาก” คล้ายกับ “ความเร็วของอินเทอร์เน็ต” คือ การลดทอนความสำคัญของ “ความบริสุทธิ์” หรือสิ่งที่เรียกว่า “พรหมจรรย์” ไปให้ไม่มีความหมายอีกต่อไป โดยผลการสำรวจทัศนคติของเยาวชน โดยสวนดุสิตโพลล์: กรณีตัวอย่างประชากรที่มีอายุ 15-25 ปี ในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล พบว่า พฤติกรรมเชิงซู้สาวกับบุคคลที่เพิ่งรู้จักกันตามห้างสรรพสินค้า แหล่งบันเทิง สถานบันเทิง พบว่า วัยรุ่น ร้อยละ 40.2 ยอมรับให้มีการจับมือและโอบเอวได้ และร้อยละ 13.9 ยอมรับการมีเพศสัมพันธ์กับคนที่เพิ่งรู้จักครั้งแรกได้ และที่น่าตกใจคือ กลุ่มเยาวชนเหล่านี้ล้วนเคยมีพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์มาแล้วทั้งสิ้น และมีมากกว่า 1 คน

สอดคล้องกับการสำรวจของสำนักวิจัยเอแบคโพลล์มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ เรื่อง “ประสบการณ์และทัศนคติของวัยรุ่นต่อปัญหาพฤติกรรมทางเพศ” (2547) โดยผลการวิจัยและสำรวจชิ้นนี้ได้สะท้อนสภาพสังคมที่ปรากฏขึ้นในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

ประสบการณ์และทรงสนของวัยรุ่นต่อปัญหาพฤติกรรมทางเพศ
● ร้อยละ 37.5 เคยมีแฟนมากกว่า 1 คน และมีถึงร้อยละ 11.2 ที่เคยมีแฟนมากกว่า 5 คน ● ร้อยละ 46.9 ยอมรับการมีเพศสัมพันธ์กับแฟน และมีร้อยละ 13.9 ระบุว่ายอมรับพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์กับผู้ที่ไม่รู้จักตามสถานที่ต่างๆ เช่น ผับ เคา และห้างสรรพสินค้า ● ร้อยละ 17.6 ยอมรับการมีเพศสัมพันธ์กับกิ๊ก / คนอื่น (ในขณะที่มีแฟน/มีคนรัก) ขณะที่ร้อยละ 4.7 ระบุว่ายอมรับได้กับความสัมพันธ์แบบแลกเปลี่ยนคู่นอน ● ร้อยละ 42.4 เคยมีเพศสัมพันธ์มาแล้ว โดยในกลุ่มดังกล่าวมีถึงร้อยละ 60.8 ที่เคยมีเพศสัมพันธ์กับคู่นอนมากกว่า 1 คน และเพศชายมีแนวโน้มมีเพศสัมพันธ์กับคู่นอนเป็นจำนวนมากกว่าผู้หญิง

ที่มา (สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล. 2554)

จำนวนแม่วัยรุ่นในแต่ละปีนั้นมีจำนวนเพิ่มสูงขึ้นทุกปี โดยสังเกตได้จากพฤติกรรมที่ปรากฏเป็นข่าวในหนังสือพิมพ์และเว็บไซต์ต่างๆ นั้น ยิ่งตอกย้ำ “การส่ำลักเสรีภาพทางเพศ” ของเด็ก ทั้งข่าวเรื่อง “ศพทาร์ก 2002 ศพ” “การขาดสติและโง่โง่ในช่วงเทศกาลสงกรานต์” “คลิปการตบตีของนักศึกษาหญิง” และเมื่อพิจารณาข้อมูลและแนวโน้มวิกฤตการณ์ภายในประเทศ พบว่า “การมีเพศสัมพันธ์เสรีในวัยรุ่นนำไปสู่ปัญหาการติดโรคทางเพศสัมพันธ์ อาทิ โรคเอดส์ กามโรค หนองใน ซิฟิลิส” โดยข้อมูลของกองโรคเอดส์ กระทรวงสาธารณสุข (สำนักงานพัฒนานโยบายสุขภาพระหว่างประเทศ. 2551) พบว่า ผู้ป่วยโรคเอดส์ที่มีอายุในช่วงวัยรุ่นและวัยทำงานมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น และส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง โดยในรอบ 10 ปีที่ผ่านมามีการรายงานผู้ป่วยเอดส์รายใหม่เพิ่มขึ้นกว่า 20.000 รายต่อปี ในขณะที่ข้อมูลโรงพยาบาลรามาธิบดีได้มีการประมาณการค่าแห่งจากตัวเลขเด็กที่มารักษาอาการตกเลือดจากการทำแท้งเถื่อน คาดว่าวัยรุ่นหญิงทำแท้งถึงปีละ 300.000 คน หรือคิดเป็น 1.000 คนต่อวัน (สำนักกระบวนวิชา. 2550)

9. วิเคราะห์สถานการณ์การตั้งครรภ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์

ผู้วิจัยในฐานะนักวิจัยร่วมของโครงการพัฒนาเครือข่ายการจัดการเชิงพื้นที่ในการวิเคราะห์สถานการณ์และขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชน (Child Watch) ในปี 2554-2557 ดังที่สรุปมาในแต่ละมิติในข้อ 4.3 ได้สะท้อนสถานการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อสถานการณ์ตั้งครรภ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ทั้งในทางตรงและทางอ้อม ในฐานะสถาบันอุดมศึกษาในพื้นที่ที่รองรับการศึกษาในระดับปริญญาตรี และได้ทำหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาและจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ พบว่า เข้ามาปรึกษาเนื่องจากมีความทุกข์ใจจากการตั้งครรภ์ นักศึกษาที่เคยตั้งครรภ์ โดยอยู่ระหว่างตั้งครรภ์หรือคลอดทารกแล้ว และเป็นนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในภาคปกติ ระดับปริญญาตรี ของมหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ในปีการศึกษา 2556-2557 จากการรวบรวมข้อมูลจากการปฏิบัติหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาและจัดกิจกรรมการสอนการสอนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 ระหว่างเดือนมีนาคม ถึงเมษายน พ.ศ. 2557 พบนักศึกษาตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ จำนวน 36 คนในปลายเดือนเมษายน พ.ศ. 2557 พบว่า นักศึกษาได้ยุติการตั้งครรภ์แล้วโดยการใส่ยาที่สั่งจากอินเทอร์เน็ต จำนวน 2 คน และในต้นเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2557

พบว่า มีนักศึกษาตั้งครรภ์ซ้ำหลังจากยุติการตั้งครรภ์ จำนวน 1 คนสรุปประชากรที่ตั้งครรภ์ ณ วันที่ 3 กรกฎาคม พ.ศ. 2557 จำนวน 35 คน นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ให้คำปรึกษา และประชุมกลุ่มย่อยเพื่อเก็บข้อมูล ข้อเท็จจริง ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นเพื่อให้ความช่วยเหลือและประสานกับบุคคลที่เกี่ยวข้อง และให้คำแนะนำในการดูแลสุขภาพในเบื้องต้นโดยการจัดประชุมกลุ่มย่อย การเก็บข้อมูลรายบุคคล การเยี่ยมบ้าน การติดตามผลเป็นระยะ ซึ่งจากการเก็บข้อมูลในเบื้องต้น

งานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับวัยรุ่นและนักศึกษาตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์

เมื่อนับย้อนหลังไป 15 ปีที่ผ่านมา มีการศึกษาทั้งในส่วนขององค์กรหน่วยงานทั้งของรัฐ และเอกชน ทั้งในประเทศและต่างประเทศล้วนให้ความสนใจ และให้ความสำคัญโดยพบว่ามีนโยบายป้องกัน และให้ความรู้ในการป้องกันการตั้งครรภ์ออกมารณรงค์อย่างต่อเนื่อง ซึ่งสถาบันการศึกษาต่างๆ ได้ตอบรับและให้ความร่วมมือ ซึ่งพบว่าข้อมูลการตั้งครรภ์ยังเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องและรวดเร็ว ซึ่งการตั้งครรภ์ไม่พร้อมของวัยรุ่นนั้นมีปรากฏตามข่าวอยู่บ่อยครั้ง ซึ่งเกิดขึ้นเหมือนและคล้ายๆ กันทั้งในประเทศและต่างประเทศ คือวัยรุ่นตั้งครรภ์ ตั้งครรภ์ไม่พร้อมในวัยเรียน นักศึกษาตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ สามารถสรุปงานวิจัยพอสังเขป ดังนี้

ธารีวรรณ ไชยบุญเรือง และ สุสัณหา ยิ้มแย้ม (2556) ได้ศึกษาเรื่อง สมรรถนะในการดูแลสตรีตั้งครรภ์ของนักศึกษาพยาบาลหลักสูตรนานาชาติ (International Nursing Programme Students' Pregnancy Care Efficacy) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิภาพ การรับรู้สมรรถนะในการดูแลสตรีตั้งครรภ์ ปัญหาและความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะของนักศึกษาพยาบาลหลักสูตรนานาชาติ โดยออกแบบการวิจัยเชิงคุณภาพศึกษาปรากฏการณ์วิทยา (phenomenological research) เก็บข้อมูลโดยการสนทนากลุ่มและสัมภาษณ์เจาะลึกพร้อมกับวิเคราะห์ข้อมูลไปพร้อมกับการเก็บข้อมูลเพื่อหาประเด็น (thematic analysis) จัดกลุ่มข้อมูล ตั้งชื่อแต่ละแนวคิด แล้วนำเสนอผลการวิจัยโดยนำข้อความบทสนทนาที่สำคัญมาสนับสนุน จำนวนผู้ให้ข้อมูลทั้งหมดรวม 22 คน ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า นักศึกษาพยาบาลรับรู้ถึงความสำคัญของการปฏิบัติตามสมรรถนะในการดูแลสตรีตั้งครรภ์และมีประสิทธิภาพตามกำหนดในหลักสูตรและมาตรฐานวิชาชีพของสภาการพยาบาล ปัญหาในการปฏิบัติงานคือ การมีความรู้ไม่เพียงพอทำให้ขาดความมั่นใจ จึงการพัฒนาสมรรถนะตนเองในด้านความรู้ทางพยาธิวิทยา และการคัดกรองภาวะเสี่ยง และยังต้องการให้ปรับปรุงวิธีการจัดการเรียนการสอนและการสนับสนุนจากอาจารย์และบุคลากรทีมสุขภาพ

ศิริพร จิรวัดน์กุล และคณะ (2555) ศึกษาเรื่องการศึกษาแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ไม่พร้อมในวัยรุ่น (Prevention of and Dealing with Teenage pregnancy) โดยมีวัตถุประสงค์บูรณาการประเด็นเพศภาวะเข้าสู่กระบวนการดำเนินงานอย่างมีส่วนร่วมของครอบครัว ชุมชน และสังคม ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ไม่พร้อมในวัยรุ่น สร้างข้อเสนอแนะที่มีความจำเพาะเชิงเพศภาวะสำหรับการป้องกันและแก้ไขปัญหาแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ เพื่อใช้ในสถานศึกษา

ครอบครัว ชุมชน และสถานบริการสุขภาพ และสร้างข้อเสนอแนะแนวทางส่งเสริมให้ครอบครัว ชุมชน และสังคมมีส่วนร่วมประคับประคอง พ่อ-แม่วัยรุ่น และลูก โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการในช่วงเดือน เมษายน-ธันวาคม 2554 โดยการวิจัยในระยะที่ 1 ใช้วิธีการศึกษาแบบผาสานวิธี การวิจัยเชิงพรรณนา และการวิจัยเชิงคุณภาพ มีกลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูลรวม 3.623 คน เป็นกลุ่มตัวอย่างหญิงตั้งครรภ์ทุกคนที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี นับจากกำหนดคลอดที่มาฝากครรภ์หรือคลอดบุตรและผู้หญิงทุกคนที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี ที่มาขอรับบริการด้านสูตินรีเวชที่โรงพยาบาลชุมชน โดยใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูลเชิงปริมาณและใช้การสัมภาษณ์และสนทนากลุ่มเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา และการวิเคราะห์แก่นสาระ นำผลการวิจัยเชิงปริมาณและข้อมูลค้นพบจากการวิจัยเชิงคุณภาพมาจัดระบบการป้องกันและแก้ไขการตั้งครรภ์ไม่พร้อมในวัยรุ่นมาดำเนินการวิจัยในระยะที่ 2 โดยใช้สถิติเชิงบรรยายและระยะที่ 3 เป็นการประเมินผลระหว่างการดำเนินงานของระบบในระหว่างการดำเนินการในระยะที่ 2 และเมื่อสิ้นสุดการดำเนินงานโดยใช้การวิจัยเชิงบรรยาย พบว่า แม่วัยรุ่นอายุน้อยที่สุด 12 ปี มีสามีอายุ 15 ปี แม่วัยรุ่นที่มีเพศสัมพันธ์อายุน้อยที่สุด 11 ปี และส่วนใหญ่มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกอายุ 15 ปี วัยรุ่นมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกอายุน้อยที่สุดพบที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทั้งนี้แม่วัยรุ่นภาคใต้ไม่ได้คุมกำเนิดเมื่อมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกมากที่สุด (ร้อยละ 50.4) ส่วนแม่วัยรุ่นส่วนใหญ่ไม่ได้ตั้งใจตั้งครรภ์ ทั้งนี้แม่วัยรุ่นภาคตะวันออกเฉียงเหนือตัดสินใจตั้งครรภ์ต่อไปเพราะไม่มีทางเลือกมากที่สุด แม่วัยรุ่นที่พยายามทำแท้งแต่ไม่สำเร็จพบมากที่สุดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ น้อยที่สุดคือภาคใต้ สถิติดังกล่าวชี้ให้เห็นว่า การป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พร้อมในวัยรุ่นไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะทำให้วัยรุ่นหญิงชะลอการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกให้ช้าลง และพบว่าการห้ามวัยรุ่นไม่ให้มีเพศสัมพันธ์เป็นเรื่องที่เป็นไปได้ยาก เพราะการรับรู้ของเด็กเองที่เห็นว่าการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนเป็นเรื่องธรรมดาไม่ใช่ความผิด เพียงแต่ผู้ใหญ่ไม่ชอบการลักลอบมีเพศสัมพันธ์ยังเป็นความท้าทาย ประกอบกับมีสิ่งกระตุ้นยั่วจากสื่อต่างๆ ของมีนเมา และสิ่งเสพติดที่มีอยู่ทั่วไปรอบๆตัว ดังนั้นเด็กวัยรุ่นหญิงทุกคนไม่ว่าจะเป็น “เด็กเที่ยว” หรือ “เด็กเรียน” ต่างเป็นกลุ่มเสี่ยงเหมือนกัน สำคัญที่ความเข้มแข็งของครอบครัว และชุมชน จะเป็นการช่วยเหลือวัยรุ่นตั้งครรภ์งานวิจัยนี้มีนักวิจัยหลักจำนวนมากถึง 11 คนโดยมี ศาสตราจารย์ ดร. ศิริพร จิรวัฒน์กุล เป็นหัวหน้าคณะผู้วิจัย และมีนักวิจัยร่วมอีกจำนวนมาก เป็นการศึกษา การตั้งครรภ์ไม่พร้อมของวัยรุ่น และเป็นงานวิจัยที่ศึกษาในกลุ่มตัวอย่างที่หลากหลายพื้นที่ อาศัยวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ แบ่งระยะการศึกษาอย่างเป็นขั้นตอน ทำให้มองเห็นแนวทางการเก็บข้อมูล นำข้อมูลที่ได้จากขั้นที่ 1 ไปขั้นที่ 2 และนำข้อมูลจากขั้นที่ 2 ต่อยังขั้นที่ 3 ทำให้เกิดความรู้ ความเข้าใจการเชื่อมโยงข้อมูลและการพัฒนาแนวทางที่จะดูแลวัยรุ่นที่ตั้งครรภ์ไม่พร้อมอย่างมีขั้นตอน ในความแตกต่างคือครั้งนี้ศึกษากับนักศึกษา ซึ่งเป็นที่ทำงาน ในแง่ของการเข้าใจในบริบทของข้อมูล การไว้วางใจในการให้ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง การได้มาของข้อมูลที่เจาะลึกเฉพาะ และที่แตกต่างในวิธีการพัฒนา ซึ่งจากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มุ่งเพื่อการพัฒนาโมเดลดังกล่าวเพื่อพัฒนาการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาในกลุ่มตัวอย่าง

ไม่มาก โดยมีความเชื่อว่าโมเดลดังกล่าวจะสามารถเป็นแนวทางหรือนำไปประยุกต์ใช้ในบริบทที่ใกล้เคียงกันได้ เช่น มหาวิทยาลัยราชภัฏจากจำนวนทั้งหมดที่มี 40 แห่ง หรือสถาบันอุดมศึกษาต่างๆ เพื่อเป็นแนวทางในการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาต่อไป

การวิจัยครั้งนี้ได้พยายามในการค้นคว้าและศึกษาเพื่อจะทำความเข้าใจทั้งแนวคิดในเชิงปรัชญาและวิธีวิทยาของแนวคิด จากการค้นคว้าเกี่ยวกับงานวิจัยเชิงปรากฏการณ์วิทยา พบว่า งานวิจัยหลายงานที่แสดงว่ามีการใช้การศึกษาเชิงปรากฏการณ์วิทยา แต่ไม่ได้แสดงภาพของกระบวนการที่ชัดเจน เป็นข้อค้นพบเพื่อให้ผู้อ่านสามารถตรวจสอบได้ว่า ที่เกิดขึ้นในลักษณะใด ข้อค้นพบที่ได้เป็นการจากมุมมองของคนใน (emic) หรือการวิเคราะห์จากซึ่งจากการศึกษาเชิงปรากฏการณ์วิทยาเป็นการศึกษาถึงแก่นแท้ (essences) ของการรับรู้ (perception) หรือแก่นแท้ของการตระหนักรู้ (consciousness) เกี่ยวกับอัตถิภาวะ (existence) โดยเป็นการศึกษาจากบุคคลที่รับรู้ประสบการณ์นั้นๆ ตามที่เป็นอยู่ และไม่สามารถจะศึกษาโดยแยกบุคคลออกจากโลกที่บุคคลอยู่หรือสิ่งแวดล้อมได้ โดยมีการนำแนวคิดของฮัสเซิร์ล (Husserlian phenomenology) และไฮเดกเกอร์ (Heideggerian phenomenology) ในลักษณะผสมผสานแนวคิด ซึ่งทั้งสองแนวคิดมีจุดต่างที่สำคัญจุดเน้นของแนวคิดทางปรัชญาโดยฮัสเซิร์ล จะเน้นการสืบหาความจริงผ่านโครงสร้างการรับรู้ต่อประสบการณ์ของบุคคล โดยมองว่าโลกเป็นวัตถุในการรับรู้ของมนุษย์ และมนุษย์ให้ความหมายต่อโลกตามการรับรู้ต่อสิ่งที่ประสบ ในขณะที่ไฮเดกเกอร์มองว่าโลกกับมนุษย์ไม่สามารถแยกจากกันมนุษย์และโลกต่างให้ความหมายซึ่งกันและกัน และการสืบหาความจริงจากประสบการณ์คือการทำทำความเข้าใจเกี่ยวกับ ภาวะที่เป็น (being) ของบุคคลในโลก ประสบการณ์เน้นที่ผ่านการตีความปรากฏการณ์และการพรรณนาปรากฏการณ์ ในประเทศไทยพบว่า ยังมีไม่มากเมื่อเปรียบเทียบกับงานวิจัยในต่างประเทศ โดยเฉพาะในการศึกษาประสบการณ์ชีวิตของบุคคลที่ประสบภาวะวิกฤตจากภาวะโรค ความทุกข์กาย ทุกข์ใจเมื่อต้องเผชิญกับเหตุการณ์เปลี่ยนแปลงในชีวิต หรือเหตุการณ์ที่มีความหมายต่อชีวิต ซึ่งเป็นการเน้นย้ำให้เห็นว่า การศึกษาเชิงปรากฏการณ์วิทยาเป็นการศึกษาที่มุ่งศึกษาประสบการณ์ชีวิตของบุคคลในกรณีของการตั้งครรภ์ไม่พร้อมของนักศึกษาซึ่งผู้ที่ร่วมเผชิญคือพ่อแม่และสมาชิกในครอบครัว เป็นต้น

ฮัลเซ่ (Kirven Pie Hulsey. 2011: Online) จาก Capella University ที่ศึกษาประสบการณ์ของการตั้งครรภ์ไม่พร้อมของวัยรุ่นด้วยการวิจัยเชิงปรากฏการณ์วิทยา (Listening to Their Voices: A Hermeneutic Phenomenological Study of Teen Pregnancy) โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อค้นหาธรรมชาติของวัยรุ่นตั้งครรภ์ ประสบการณ์ชีวิตของวัยรุ่น ทบทวนและทำความเข้าใจประสบการณ์และนำเสนอผลการวิจัยเพื่อพัฒนาวัยรุ่น ประสบการณ์การตั้งครรภ์ไม่พร้อมในวัยรุ่นอายุระหว่าง 16-18 ปี โดยศึกษาบุคคลที่เกี่ยวข้องเพื่อทำความเข้าใจ สะท้อนประสบการณ์ ความคิด และตีความประสบการณ์สิ่งที่ต้องเผชิญกับสถานการณ์การตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์ของวัยรุ่น การได้รับการช่วยเหลือ การดูแลจากผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในการดูแล แก้ไข และป้องกัน การตั้งครรภ์ ผลการศึกษาพบว่า การศึกษาเชิงปรากฏการณ์วิทยาช่วยให้เข้าใจความคิดเชิง

ลึก (in-depth understanding of teenage pregnancy) ประสบการณ์ของการตั้งครรภ์ที่ไม่สามารถได้จากการศึกษาวิธีอื่น เป็นการสะท้อนความรู้สึที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับร่างกาย จิตใจ ผลที่เกิดจากการดูแลของผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งจากครอบครัว หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้เป็นนโยบายของผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องที่จะช่วยให้วัยรุ่นที่ตั้งครรภ์ไม่พร้อมมีความเข้มแข็งมากขึ้น 2 ลักษณะคือ 1) การเข้าใจและยอมรับจากบุคคลใกล้ชิดคือครอบครัว และผู้ที่เกี่ยวข้องช่วยส่งเสริมให้วัยรุ่นที่ตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ต้องการมากที่สุด 2) ประสบการณ์ของการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นด้วยการดูแล ส่งเสริม ช่วยเหลือจากครอบครัว รองลงมาคือการยอมรับจากผู้ที่เป็นพ่อของทารกในครรภ์ บุคคลที่เป็นญาติ และโอกาสในการศึกษาเล่าเรียน หรือช่วยหางานที่มีรายได้เพื่อดูแลตนเองและทารกได้ในอนาคต ตามลำดับ

การตั้งครรภ์ไม่พร้อมในวัยรุ่นนั้นนับเป็นปัญหาสาธารณสุขของประเทศไทยเพราะมีผลกระทบที่รุนแรงเป็นภาวะเสี่ยงสำคัญที่จะส่งผลกระทบต่อสุขภาพของมารดาและทารกในครรภ์เนื่องจากสภาพของร่างกายจิตใจอารมณ์และสังคมยังไม่สมบูรณ์พอส่งผลกระทบต่อครอบครัวและสังคมโดยเฉพาะด้านสุขภาพอนามัยของมารดาและทารกที่เสี่ยงต่อการเกิดภาวะแทรกซ้อนทั้งในระยะตั้งครรภ์ระยะคลอดและระยะหลังคลอดได้มากกว่าสตรีตั้งครรภ์วัยผู้ใหญ่ (สุคนธ์ไขแก้ว, 2547: 20) มีรายงานพบว่ามารดาวัยรุ่นเสี่ยงต่อการเสียชีวิตด้วยสาเหตุเกี่ยวกับการตั้งครรภ์และการคลอดสูงเป็น 2 เท่าของมารดาวัยผู้ใหญ่ซึ่งภาวะแทรกซ้อนที่พบบ่อยในสตรีตั้งครรภ์วัยรุ่นได้แก่ภาวะโลหิตจางจากการคลอดก่อนกำหนด ทารกมีภาวะเจริญเติบโตช้าในครรภ์และภาวะความดันโลหิตสูงระหว่างตั้งครรภ์โดยที่อาการของภาวะความดันโลหิตสูงจะรุนแรงขึ้นทำให้เกิดอัตราการชักและเสียชีวิตเพิ่มเป็น 3.5 เท่าของสตรีตั้งครรภ์วัยเจริญพันธุ์ (สุคนธ์ไขแก้ว, 2547: 23) ปัญหาด้านจิตใจและอารมณ์พบว่าเมื่อมีการตั้งครรภ์เกิดขึ้นสตรีวัยรุ่นมักพบกับความยากลำบากในการปรับตัวทำให้หงุดหงิดอารมณ์เสียโกรธง่ายเกิดความกลัววิตกกังวลและสับสนต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นโดยเฉพาะสตรีวัยรุ่นที่จำเป็นต้องแต่งงานเพื่อแก้ปัญหาจากการตั้งครรภ์แต่ถ้าสตรีวัยรุ่นที่ตั้งครรภ์โดยไม่ได้แต่งงานนอกจากจะรู้สึกผิดโกรธและอับอายแล้วยังอาจทำให้เกิดปัญหาการสร้างสัมพันธภาพกับทารกในครรภ์ได้ถ้าการตั้งครรภ์นั้นไม่ได้รับการยอมรับจากบิดาของทารก รวมทั้งไม่ได้รับการยอมรับจากบิดามารดาของตนเองด้วยจะทำให้สตรีตั้งครรภ์วัยรุ่นรู้สึกไร้คุณค่าอาจคิดฆ่าตัวตายเพื่อหนีปัญหา (ทรงพรจันทร์พัฒน์, 2543: 12)

เส้นทางหนึ่งสู่การตั้งครรภ์ในวัยรุ่นจากรายงานวิจัยของศิริพรจิรวรรณกุลได้รวบรวมข้อมูลจากผู้ให้สัมภาษณ์สรุปรูปแบบหนึ่งสู่การตั้งครรภ์ของวัยรุ่นได้ดังนี้

มือถือสื่อสัมพันธ์ - ด้วยความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีทำให้โลกไร้พรมแดนเด็กสามารถเข้าถึงทั้งโทรศัพท์มือถือที่กลายเป็นห้องแซตเคลื่อนที่อินเทอร์เน็ตช่องทางการแลกเปลี่ยนส่งคลิปวิดีโอทั้งนี้เมื่อได้เบอร์โทรศัพท์มือถือแล้วก็คุยกันทางโทรศัพท์จึงยากแก่การป้องกัน

เป็นแฟนกันนะ - เมื่อได้คุยกันแล้วก็เข้าสู่การขอเป็นแฟนมีทั้งผู้ชายเป็นผู้ขอและผู้หญิงเป็นผู้ขอระยะเวลาที่ขอมีตั้งแต่เริ่มคุยกันครั้งแรกไปจนถึงเป็นสัปดาห์ในระหว่างนั้นก็นัดพบและไปเที่ยวสถานที่ต่างๆด้วยกันการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกของคู่วัยรุ่นหญิงชายอาจไม่ใช่เพศสัมพันธ์ครั้งแรกของ

แต่ละคนเกิดขึ้นได้ตั้งแต่วันแรกที่ทำความรู้จักกันไปจนถึงคบกันเป็นปีทั้งนี้กลุ่มที่มีเพศสัมพันธ์กันในสัปดาห์แรกที่รู้จักกันนั้นส่วนใหญ่ไม่ได้ผ่านการเป็นแฟนแต่มาจากการมาสนุกกันหรือการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นต้น

คิดไม่ทันไม่ทันคิด - เหตุผลที่ไม่ป้องกันขณะมีเพศสัมพันธ์พบเหตุผล อาทิเช่น ไม่ได้เตรียมถุงยางไว้เวลาจำกัดไม่คิดว่าจะมีเพศสัมพันธ์คิดว่าไม่ท้องเพราะครั้งก่อนๆก็ไม่ท้องคิดว่าไม่เป็นไรครั้งเดียวเท่านั้นใส่แล้วไม่สนุกถูกบังคับปฏิเสธไม่ได้เป็นต้น

เลยตามเลย - เมื่อมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกแล้วมักจะมีครั้งต่อไปโดยใช้โอกาสเทศกาลการหนีเรียนหรือช่วงเวลาที่ไม่มีใครอยู่บ้าน

ความเข้าใจเรื่องเพศของวัยรุ่นเด็กวัยรุ่นอายุ 15-24 ปีได้รับการสอนเรื่องเพศศึกษาในระดับประถมศึกษาหรือระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเกี่ยวกับการวางแผนครอบครัวและการติดเชื้อจากเพศสัมพันธ์โดยได้รับการสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมากที่สุด (ร้อยละ 65.4) รองลงมาในระดับประถมศึกษา (ร้อยละ 12.5) และมีผู้ที่ไม่เคยได้รับการสอนเรื่องดังกล่าวร้อยละ 11.2 นอกจากนี้ยังมีอีกกลุ่มที่จำไม่ได้หรือไม่แน่ใจว่าได้รับการสอนร้อยละ 3.6 หากพิจารณาเป็นกลุ่มอายุพบว่าทั้งกลุ่มอายุ 15 – 19 ปีและกลุ่มอายุ 20 – 24 ปีส่วนใหญ่ได้รับการสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและกลุ่มอายุ 20 – 24 ปีมีสัดส่วนของผู้ที่ไม่เคยได้รับการสอนเรื่องเพศศึกษาสูงกว่ากลุ่มอายุ 15 – 19 ปีคือร้อยละ 14.2 และ 8.2 ตามลำดับ (สำรวจอนามัยการเจริญพันธุ์ พ.ศ. 2552) แม้ว่าเด็กวัยรุ่นจำนวนมากจะได้รับการสอนเพศศึกษาโรงเรียนแต่เด็กนักเรียนจำนวนมากยังขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเรื่องเพศสัมพันธ์การเรียนการสอนเรื่องเพศศึกษายังมีข้อจำกัดยังไม่เป็นการให้ความรู้เรื่องเพศศึกษาอย่างรอบด้าน (Comprehensive sexuality and reproductive health education) ยังขาดการสื่อสารทางบวกเรื่องเพศทัศนคติของครูผู้สอนส่วนหนึ่งยังอนุรักษ์นิยมไม่กล้าพูดคุยเรื่องเพศ

การคุมกำเนิดและบริการให้คำปรึกษาในวัยรุ่น ข้อมูลจากการสำรวจอนามัยการเจริญพันธุ์ ปี 2552 โดยสำนักงานสถิติแห่งชาติชี้ว่าภาพรวมวัยรุ่นอายุ 15-19 ปีที่เคยใช้การคุมกำเนิดมีเพียงร้อยละ 15.7 ไม่แตกต่างกันระหว่างหญิงชายแต่อัตราการเคยใช้วิธีคุมกำเนิดในกลุ่มวัยรุ่นอายุ 15-19 ปีที่สมรสสูงถึงร้อยละ 79.8 วิธีการคุมกำเนิดที่นิยมใช้ในวัยรุ่นที่แต่งงานแล้วมีความแตกต่างกันระหว่างเพศโดยเกือบร้อยละ 60 ของผู้หญิงจะใช้ยาเม็ดคุมกำเนิดตามด้วยยาฉีดคุมกำเนิดในขณะที่ผู้ชายใช้ถุงยางอนามัยตามด้วยการให้ผู้หญิงกินยาคุมในขณะที่ในกลุ่มที่เป็นคนโสดมีเพียงร้อยละ 8.5 เท่านั้นที่เคยใช้การคุมกำเนิดโดยประมาณครึ่งหนึ่งในผู้หญิงใช้ยาเม็ดคุมกำเนิดตามด้วยถุงยางอนามัยในขณะที่ผู้ชายส่วนใหญ่ใช้ถุงยางอนามัย

นอกจากนี้การตั้งครรภ์ในวัยรุ่นยังก่อให้เกิดปัญหาทางด้านเศรษฐกิจและสังคมที่หลายประเทศให้ความสนใจเนื่องจากเป็นการตั้งครรภ์ในวัยเรียนทำให้สตรีวัยรุ่นต้องออกจากโรงเรียนก่อนครบกำหนดมีระดับการศึกษาต่ำและมีโอกาสน้อยที่จะเลือกงานที่มีรายได้สูงบางรายต้องออกจากงานเพื่อเลี้ยงดูบุตรทำให้ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวไม่ดีส่งผลให้ชีวิตครอบครัวไม่ราบรื่นและมีแนวโน้มที่จะ

เกิดอัตราการหย่าร้างตามมาได้สูง (สุนิตย์สร้างศรีวงศ์. 2549: 109) ดังนั้นปัญหาความรุนแรงที่เกิดขึ้นถือว่าเป็นภาวะวิกฤติที่เข้าซ้อนกับภาวะวิกฤติตามพัฒนาการของชีวิตเพื่อเข้าสู่วัยผู้ใหญ่และต้องเผชิญกับภาวะวิกฤติจากการตั้งครรรค์ที่ต้องปรับบทบาทของตนเองมาเป็นมารดาซึ่งก่อให้เกิดความเครียด (อังคินันท์อินทรกำแหง.2551) เนื่องจากต้องเตรียมตัวรับบทบาทใหม่ที่ต้องดูแลรับผิดชอบบุตรส่งผลให้สตรีตั้งครรรค์วัยรุ่นรู้สึกว่าการทกในครรรค์ทำให้ตนต้องพบกับความยากลำบากจึงไม่สนใจดูแลสุขภาพตนเองและการทกในครรรค์ฝากครรรค์ล่าช้าและไม่ครบตามเกณฑ์หรือไม่ไปตรวจครรรค์ตามนัด (อรัญญพร ภาสูก. 2551: 2) เนื่องจากยังไม่ยอมรับการตั้งครรรค์และต้องการปิดบังการตั้งครรรค์ของตนส่งผลให้สตรีตั้งครรรค์วัยรุ่นได้รับการดูแลซ้ำในระหว่างตั้งครรรค์เมื่อเปรียบเทียบกับสตรีตั้งครรรค์กลุ่มอื่น (มะลิวรรณ หมีนแก้วล้าวิจิต. 2551: 57)

การตั้งครรรค์ไม่พร้อมในวัยรุ่นนั้นนับเป็นปัญหาสาธารณสุขของประเทศไทยเพราะมีผลกระทบที่รุนแรงเป็นภาวะเสี่ยงสำคัญที่จะส่งผลต่อสุขภาพของมารดาและการทกในครรรค์เนื่องจากสภาพของร่างกายจิตใจอารมณ์และสังคมยังไม่สมบูรณ์พอส่งผลกระทบต่อครอบครัวและสังคม โดยเฉพาะด้านสุขภาพอนามัยของมารดาและการทกที่เสี่ยงต่อการเกิดภาวะแทรกซ้อนทั้งในระยะตั้งครรรค์ระยะคลอดและระยะหลังคลอดได้มากกว่าสตรีตั้งครรรค์วัยผู้ใหญ่ (สุนิตย์ไขแก้ว. 2547: 20) มีรายงานพบว่ามารดาวัยรุ่นเสี่ยงต่อการเสียชีวิตด้วยสาเหตุเกี่ยวกับการตั้งครรรค์และการคลอดสูงเป็น 2 เท่าของมารดาผู้ใหญ่ซึ่งภาวะแทรกซ้อนที่พบบ่อยในสตรีตั้งครรรค์วัยรุ่นได้แก่ภาวะโลหิตจางจากการคลอดก่อนกำหนดทารกมีการเจริญเติบโตช้าในครรรค์และภาวะความดันโลหิตสูงระหว่างตั้งครรรค์โดยที่อาการของภาวะความดันโลหิตสูงจะรุนแรงขึ้นทำให้เกิดอัตราการชักและเสียชีวิตเพิ่มเป็น 3.5 เท่าของสตรีตั้งครรรค์วัยเจริญพันธุ์ (สุนิตย์ไขแก้ว. 2547: 23) ปัญหาด้านจิตใจและอารมณ์พบว่าเมื่อมีการตั้งครรรค์เกิดขึ้นสตรีวัยรุ่นมักพบกับความยากลำบากในการปรับตัวทำให้หงุดหงิดอารมณ์เสียโกรธง่ายเกิดความกลัววิตกกังวลและสับสนต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นโดยเฉพาะสตรีวัยรุ่นที่จำเป็นต้องแต่งงานเพื่อแก้ปัญหาจากการตั้งครรรค์แต่ถ้าสตรีวัยรุ่นที่ตั้งครรรค์โดยไม่ได้แต่งงานนอกจากจะรู้สึกผิดโกรธและอับอายแล้วยังอาจทำให้เกิดปัญหาการสร้างสัมพันธภาพกับทารกในครรรค์ได้ถ้าการตั้งครรรค์นั้นไม่ได้รับการยอมรับจากบิดาของทารก รวมทั้งไม่ได้รับการยอมรับจากบิดามารดาของตนเองด้วยจะทำให้สตรีตั้งครรรค์วัยรุ่นรู้สึกไร้คุณค่าอาจคิดฆ่าตัวตายเพื่อหนีปัญหา (ทรงพรจันทร์พัฒน์. 2543: 12)

นอกจากนี้ยังส่งผลกระทบต่อปัญหาอัตราทารกแรกเกิดมีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์ 2.500 กรัมที่พบมากถึงร้อยละ 8.7 ซึ่งมากกว่ามาตรฐานที่องค์การอนามัยโลกกำหนดไว้จะต้องไม่เกินร้อยละ 7 ในขณะที่ประเทศไทยมีการคลอดบุตรจากแม่ที่เป็นวัยรุ่นวันละประมาณ 140 รายหรือประมาณปีละ 50.000 รายซึ่งเป็นจำนวนสูงมากเนื่องจากเยาวชนมีความรู้เรื่องเพศศึกษาการคุมกำเนิดการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ในระดับที่ต่ำมากซึ่งยังมีการรับรู้เรื่องเพศไม่ถูกต้องเช่นการนับระยะปลอดภัยหน้า 7 หลัง 7 เพื่อป้องกันการตั้งครรรค์เป็นต้นอัตราการคลอดบุตรของแม่วัยรุ่นพบว่าแม่วัยรุ่นอายุน้อยลงเรื่อยๆการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรของวัยรุ่นส่วนหนึ่งจะมาจากปัญหาภายในครอบครัวและ

ปัญหาการขาดแคลนโอกาสในการศึกษาวัยรุ่นยังขาดวุฒิภาวะในการจัดการกับปัญหาชีวิตที่เกิดขึ้น วัยรุ่นบางคนไม่ทราบว่าตนเองตั้งครุฑทำให้ไม่ได้ดูแลสุขภาพร่างกายและไม่ได้รับอาหารเสริมบุตรของ แม้วัยรุ่นมักประสบปัญหาสุขภาพไม่สมบูรณ์แข็งแรงและส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตและอนาคตของวัยรุ่นอย่างมาก (สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์. 2556)

การคุ้มครองสิทธิทางการศึกษา

สัดส่วนของนักเรียนที่ออกจากโรงเรียนกลางคันที่ยังสูงอยู่ของประเทศไทยสะท้อนให้เห็นว่ามีเด็กจำนวนหนึ่งที่ถูกละเลยสิทธิทางการศึกษาทั้งที่รัฐมอบนโยบายให้เด็กมีสิทธิในการเข้ารับการศึกษาระดับ 9 ปีโดยให้เรียนฟรีจนถึงมัธยมศึกษาตอนต้นถึงแม้ว่าจำนวนของนักเรียนที่ออกจากโรงเรียนกลางคันจะมีสัดส่วนที่ลดลงแต่เป็นที่น่าสนใจว่าจำนวนร้อยละของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่ออกจากโรงเรียนกลางคันในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา มีมากกว่าจำนวนร้อยละของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่ออกจากโรงเรียนกลางคัน แม้ว่าอายุของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นอยู่ในช่วงวัยรุ่นตอนต้นซึ่งเป็นวัยที่ต้องได้รับความคุ้มครองจากผู้ใหญ่แต่ข้อมูลจากสำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐานสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการตั้งแต่ปี 2551-2554 แสดงให้เห็นว่านักเรียนจำนวนเป็นหมื่นรายในแต่ละปี ออกจากโรงเรียนกลางคันทุกระดับชั้นและทุกปีในขณะเดียวกันก็ปรากฏชัดเจนว่าจำนวนเด็กนักเรียนที่เข้าเรียนในทุกระดับลดลงอย่างต่อเนื่องเนื่องจากการเกิดของคนไทยที่น้อยลงแต่ทั้งนี้ยังไม่นับรวมนักเรียนในโรงเรียนเอกชนกรณีนักเรียนที่ออกจากโรงเรียนกลางคันนั้นมาจากหลายสาเหตุเช่นความยากจนแม้จะไม่ปรากฏจำนวนที่ชัดเจนว่ามีเด็กนักเรียนผู้หนึ่งต้องออกจากโรงเรียนเพราะการตั้งครุฑจำนวนเท่าใดแต่เมื่อใดที่วัยรุ่นตั้งครุฑมักจะออกจากโรงเรียนหรือต้องเปลี่ยนที่เรียนทั้งนี้เป็นเพราะสังคมไทยยังไม่ยอมรับการตั้งครุฑหรือการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนเมื่อวัยรุ่นตั้งครุฑทั้งตัวเด็กเองและผู้ปกครองจะรู้สึกอับอายเสื่อมเสียรวมทั้งโรงเรียนก็เกรงว่าจะเสียชื่อเสียงเด็กจึงต้องออกจากโรงเรียนหรือต้องเปลี่ยนโรงเรียนแม้ว่าขณะนี้จะมีโรงเรียนที่เปิดรับให้เด็กนักเรียนที่ตั้งครุฑเรียนต่อได้ก็ตาม

อย่างไรก็ตามแม้เด็กจะมีโอกาสเรียนฟรีแต่ข้อมูลผลกระทบการเปลี่ยนแปลงประชากรในประเทศไทยโดย UNFPA และสำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2554) ระบุว่าโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลางในเขตเมืองกับโรงเรียนขนาดเล็กในชนบทคุณภาพต่างกันมากจากการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานพบว่าร้อยละ 35 ของโรงเรียนจำนวน 31,159 แห่งอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานของประเทศผลจากมาตรฐานโรงเรียนที่แตกต่างกันเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้โรงเรียนกวดวิชายาวตัวอย่างรวดเร็วโดยเฉพาะเด็กต่างจังหวัดที่ต้องเข้ามาเรียนกวดวิชาในจังหวัดใหญ่ๆและมีเด็กนักเรียนจำนวนมากต้องมาอยู่หอพักดังนั้นปัญหานักเรียนขาดทักษะการวิเคราะห์และการเรียนรู้ด้วยตนเองเด็กนักเรียนระดับต่างๆต้องออกจากโรงเรียนจำนวนมากรวมทั้งยังมีเด็กจำนวนมากที่ต้องออกจากบ้านมาอยู่หอพักปัจจัยเหล่านี้ล้วนมีความเชื่อมโยงนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์และการตั้งครุฑในวัยรุ่นแม้ว่าจะได้รับสิทธิขั้นพื้นฐานในการศึกษาภาคบังคับก็ตาม

ประเทศไทยประสบความสำเร็จในการพัฒนาอย่างดีและได้ประกาศว่าได้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษแล้วแต่ในด้านงานอนามัยแม่และเด็กที่เป็นเป้าหมายการเข้าถึงบริการอนามัยการเจริญพันธุ์ถ้วนหน้า (Universal Reproductive Health) ซึ่งมีตัวชี้วัดสำคัญคืออัตราการคลอดในหญิงวัย 15-19 ปี (Adolescent Birth Rate) คงอยู่ในระดับสูงและมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นและถึงแม้ว่าร้อยละของความต้องการใช้วิธีการคุมกำเนิดที่ไม่ได้รับการตอบสนอง (Unmet Need of Family Planning) อยู่ในระดับต่ำมากแต่ก็น่าจะเป็นสถิติที่ไม่ได้สะท้อนต่อข้อเท็จจริงว่าผู้หญิงไทยจำนวนมากยุติการตั้งครรภ์เพื่อแก้ปัญหาการท้องไม่พร้อมซึ่งจำนวนมากเป็นหญิงวัยรุ่น

ครอบครัวของวัยรุ่น

พฤติกรรมของวัยรุ่นส่วนหนึ่งถูกกำหนดโดยลักษณะของครอบครัวที่วัยรุ่นเติบโตมาเช่น การอาศัยอยู่ในครอบครัวเดี่ยวหรือครอบครัวขยาย (Extended family) ลักษณะการอยู่อาศัยของวัยรุ่นอยู่ตามลำพังหรืออยู่หอพักอีกทั้งสถานะทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัวที่ส่งผลต่อวิถีเล็งดูอบรมสั่งสอนปลูกฝังค่านิยมการมีโอกาสทางการศึกษานอกจากนี้มิติด้านความสัมพันธ์ระหว่างวัยรุ่นกับคนในครอบครัวก็มีความสำคัญเช่นเดียวกันการสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มวัยรุ่นและวัยทำงานโดยวิทยาลัยประชากรจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยชี้ว่าปัจจัยด้านครอบครัวเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น (ปีงปอนด์ รักอำนวยกิจ และคณะ 2556) ทั้งนี้ในครอบครัวที่มีความอบอุ่นวัยรุ่นมีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้ปกครองและสมาชิกอื่น ๆ มีปฏิสัมพันธ์มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นมีความเข้มงวดในครอบครัวและการอบรมสั่งสอนวัยรุ่นมีแนวโน้มที่จะตั้งครรภ์น้อยกว่าวัยรุ่นที่เติบโตมาจากครอบครัวที่มีลักษณะที่ตรงกันข้ามข้อมูลข้างต้นสอดคล้องกับงานวิจัยอื่นๆ ที่พบว่า การที่วัยรุ่นที่อาศัยอยู่กับครอบครัวขยายจะทำให้มีคู่หรือแต่งงานช้าลงเนื่องจากมีญาติคอยดูแลกำกับความประพฤติ (Jahan 2008) และกลุ่มวัยรุ่นที่ตั้งครรภ์มักถูกเลี้ยงดูแบบไม่ใช้เหตุผลผู้ปกครองมีอาชีพไม่มั่นคงมีการศึกษาและรายได้ต่ำและมีการหย่าร้างในครอบครัวสูงกว่ากลุ่มวัยรุ่นหญิงที่ไม่ได้ตั้งครรภ์นอกจากนี้รายได้รวมของครอบครัวสถานภาพสมรสของบิดามารดา รูปแบบการเลี้ยงดูประวัติการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นของมารดาและญาติความสัมพันธ์กับพี่น้องของวัยรุ่นในกลุ่มที่ตั้งครรภ์และไม่ได้ตั้งครรภ์มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ศิริวรรณ กำแพงพันธ์ 2552) อย่างไรก็ตามผลการวิจัยบางส่วนกลับพบว่า ปัจจัยด้านครอบครัวมีความสำคัญรองลงมาหรือไม่พบว่ามีผลสำคัญเช่นการศึกษาของ Podhisita (2004) ที่ชี้ให้เห็นว่าระดับการศึกษาและรายได้ของบิดามารดาตลอดจนความสัมพันธ์ระหว่างวัยรุ่นกับบิดามารดาหรือพี่น้องและความเข้มงวดของครอบครัวไม่มีอิทธิพลต่อการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรหรือการศึกษาของ Manopaibul (2003) ที่ศึกษาเฉพาะนักเรียนอาชีวศึกษาในจังหวัดเชียงราย พบว่าลักษณะโครงสร้างครอบครัวไม่ว่าจะเป็นการแยกมาอยู่คนเดียวการแยกกันอยู่ของบิดามารดา และความสัมพันธ์ของวัยรุ่นกับคนในครอบครัวไม่มีผลต่อการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น

สภาพแวดล้อมสังคมและวัฒนธรรมล้วนมีผลต่อการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นเช่นการคบเพื่อนที่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการตั้งครรภ์ (ศิริวรรณ กำแพงพันธ์ 2552) การคบเพื่อนที่ชักชวนให้มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมสื่อเทคโนโลยีและสิ่งยั่วยุ (ปิงปอนด์รักอำนวยกิจและคณะ 2556)การมีภูมิลำเนาอยู่ในพื้นที่ห่างไกลจากตัวเมืองประเพณีความเชื่อของคนในท้องถิ่นและเทศกาลต่างๆ (เช่น วันวาเลนไทน์เทศกาลแข่งเรือสลากรัถหรือวันปีใหม่) (สุรเดช บุญยเวทย์ และ คณะ 2551) นอกจากนี้บางการศึกษาระบุว่า ความรุนแรงการถูกบังคับขืนใจหรือละเมิดทางเพศ (sexualcoercion) เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดการมีเพศสัมพันธ์และการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นไทยเช่นเดียวกัน (Manopaiboon, Kilmarx et al. 2003; อนงค์ ประสารณ์วนกิจและคณะพ.ศ. 2552) ปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรมยังมีส่วนกำหนดให้มีการแต่งงานในเด็กและวัยรุ่นที่มีอายุน้อยดังจะเห็นได้จากการที่ภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีสัดส่วนของหญิงที่แต่งงานหรืออยู่กินกับชายก่อนอายุ 18 ปีสูงกว่าปัจจัยสู่การตั้งครรภ์ในวัยรุ่น 31สูงกว่าภาคอื่นๆ (ร้อยละ 23.5 และ 23.8 ตามลำดับ) และเกือบร้อยละ 30 ของหญิงที่แต่งงานก่อนอายุ 18 ปีอยู่ในครัวเรือนที่พูดภาษาอื่นที่ไม่ใช่ภาษาไทย (สำนักงานสถิติแห่งชาติพ.ศ. 2549) จากการศึกษาของศิริวรรณ กำแพงพันธ์, ฐิตวี แก้วพรสวรรค์, สุพร อภินันท์เวช, (วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย 2554; 56(3): 255-266) พบว่า

ลักษณะผู้ปกครอง วัยรุ่นตั้งครรภ์มีผู้ปกครองหลักที่ไม่ใช่บิดามารดาของตนมากกว่ากลุ่มที่ตั้งครรภ์ผู้ปกครองหลักส่วนใหญ่มีอาชีพไม่มั่นคง มีการศึกษาและรายได้น้อย สอดคล้องกับการศึกษาของ Jahan10พบว่าหญิงที่อาศัยอยู่ในครอบครัวที่มีฐานะยากจนผู้ปกครองไม่ได้เรียนหนังสือหรือเรียนจบแค่ชั้นประถมศึกษา ผู้ปกครองมีอาชีพเกษตรกรรมมีความสัมพันธ์กับการแต่งงานเร็วของหญิงวัยรุ่นเช่นเดียวกับ วัฒนาสารชะวัญ 11 พบว่า ปัจจัยทางชีวสังคม ได้แก่ อาชีพและรายได้ต่อเดือนของบิดามารดา มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมทางเพศของนักเรียน เนื่องจากวัยรุ่นที่อยู่กับบิดามารดาได้รับความอบอุ่น การดูแล แนะนำเกิดความรู้สึกมั่นคงไม่ต้องแสวงหาหรือพึ่งพิงบุคคลอื่นอาจมีการคบเพื่อนชายช้อออกไปทำให้มีเพศสัมพันธ์และตั้งครรภ์ช้ากว่า ส่วนเรื่องอาชีพ การศึกษา และรายได้ของผู้ปกครองนั้น พบว่า เมื่อผู้ปกครองมีความรู้จำกัดอาจต้องประกอบอาชีพไม่มั่นคงรายได้น้อยและไม่สม่ำเสมอทำให้ไม่มีเงินมาสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการเรียนของบุตรบุตรจึงต้องออกจากโรงเรียนมาทำงานซึ่งพบในการศึกษาว่าวัยรุ่นเคยประกอบอาชีพมาก่อนที่จะตั้งครรภ์ถึงร้อยละ 41 นอกจากนี้การที่ผู้ปกครองมีการศึกษาน้อยจึงขาดความรู้และทักษะในการสอนเรื่องเพศแก่บุตรทำให้บุตรที่กำลังอยู่ในวัยอยากรู้อยากลองต้องแสวงหาความรู้ด้วยตนเองซึ่งอาจไม่ถูกต้องจึงพลาดพลั้งตั้งครรภ์ในขณะที่เรียน

ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว วัยรุ่นตั้งครรภ์มีบิดาหรือมารดาคนใดคนหนึ่งหรือทั้งคู่ถึงแก่กรรมบิดามารดาแยกกันอยู่และหย่าร้างมากกว่ากลุ่มไม่ตั้งครรภ์เรื่องการอบรมเลี้ยงดูพบว่ากลุ่มที่ตั้งครรภ์ได้รับการเลี้ยงดูไม่เหมาะสมคือปล่อยปละละเลยและบังคับเข้มงวดมากกว่ากลุ่มควบคุม สอดคล้องกับการศึกษาของ จิราภรณ์ เมนะพันธ์ ที่พบมากกว่าครึ่งหนึ่งของมารดาวัยรุ่นนอกสมรสมีลักษณะครอบครัวแตกแยกคือหย่าร้างครอบครัวมีผู้ปกครองเพียงคนเดียวบิดาหรือมารดาเสียชีวิต

การศึกษาของสุธิดาฉายาลักษณ์ 13 พบว่าความสัมพันธ์ในครอบครัวของมารดาวัยรุ่นแยกทางกันร้อยละ 26.47 มีผู้ปกครองเพียงคนเดียวร้อยละ 15.45 และถึงแม้บิดามารดาจะใช้ชีวิตอยู่ด้วยกันแต่พบว่าสัมพันธ์ภาพระหว่างบิดามารดากับวัยรุ่นไม่ดีโดยส่วนใหญ่ได้รับการเลี้ยงดูแบบอิสระค่อนข้างปล่อยปละละเลยจึงพอสรุปได้ว่าการที่วัยรุ่นมีครอบครัวแตกแยกประกอบกับการเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยหรือเข้มงวดเกินไปนั้นทำให้หญิงวัยรุ่นตั้งครรถ์ไม่มีผู้ปกครองดูแลหรือหากมีผู้ปกครองอาจไม่เข้าใจในตัววัยรุ่นวัยรุ่นจึงรู้สึกขาดที่พึ่งไม่มีความผูกพันกับบิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดูจึงแสวงหาความรักจากบุคคลอื่นหันหน้าเข้าหากลุ่มเพื่อนคู่รักด้วยประสบการณ์น้อยทำให้ขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการป้องกันตนเองจึงทำให้เกิดการตั้งครรถ์ขึ้นในขณะที่เรียนหนังสือและต้องออกจากโรงเรียน

ตัวแบบในครอบครัวกลุ่มวัยรุ่นตั้งครรถ์มีประวัติมารดาและญาติตั้งครรถ์ก่อนอายุ 20 ปี มากกว่ากลุ่มไม่ตั้งครรถ์สอดคล้องกับการศึกษา Patricia¹⁴ พบว่าน้องสาวของหญิงวัยรุ่นตั้งครรถ์ยอมรับการตั้งครรถ์ในวัยรุ่นมากกว่าน้องสาวของกลุ่มที่ไม่ได้ตั้งครรถ์และคิดว่าการมีเพศสัมพันธ์และการแต่งงานในวัยรุ่นมีความเหมาะสม East and Jacobson¹⁵ ศึกษาพบว่าน้องสาวของวัยรุ่นตั้งครรถ์มีอัตราเสี่ยงมากที่จะใช้ยาเสพติดและมีความเสี่ยงสูงมากต่อการตั้งครรถ์ในเวลาต่อมาถึงร้อยละ 15 และ Aysun and Carla⁹ พบว่าวัยรุ่นตั้งครรถ์มีญาติเช่นแม่พี่สาวลูกพี่ลูกน้องป้าตั้งครรถ์ขณะเป็นวัยรุ่นมากกว่ากลุ่มไม่ตั้งครรถ์อย่างมีนัยสำคัญทั้งนี้เป็นไปตามทฤษฎีการถ่ายทอดทางสังคมโดยการเป็นตัวแบบคือการที่บิดามารดาปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างของพฤติกรรมต่างๆเป็นผลให้บุตรเลียนแบบการกระทำเหล่านั้น¹⁶ ซึ่งการเลียนแบบเกี่ยวกับเรื่องการตั้งครรถ์ในวัยรุ่นนั้นเป็นการเลียนแบบทางอ้อมนั่นคือบุตรของมารดาวัยรุ่นได้รับเอาแนวคิดความเชื่อแนวทางปฏิบัติมาโดยไม่ได้ตั้งใจซึ่งในการศึกษาครั้งนี้พบเกือบครึ่งหนึ่งของหญิงวัยรุ่นตั้งครรถ์มีประวัติมารดาตั้งครรถ์ในวัยรุ่นถึงร้อยละ 47.8 นอกจากนี้การศึกษาของผู้ปกครองหลักอาจมีความเกี่ยวข้องโดยพบผู้ปกครองหลักของกลุ่มตั้งครรถ์ไม่ได้เรียนหนังสือหรือเรียนแค่ระดับประถมศึกษาถึงร้อยละ 62.7 เนื่องจากการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยพัฒนาความรู้ทักษะเจตคติของการดูแลตนเองและบุตรผู้ปกครองจึงขาดทักษะในการอบรมสั่งสอนบุตรเกี่ยวกับเรื่องเพศตลอดจนการแนะนำเกี่ยวกับการพัฒนาตนเองให้กับบุตรโดยตรงจึงทำให้บุตรขาดความรู้เกี่ยวกับเรื่องเพศและไม่มีเป้าหมายที่จะเรียนต่อระดับสูงเพื่ออาชีพที่มั่นคงจึงรับเอาค่านิยมการมีครอบครัวหรือมีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่นตามอย่างมารดาหรือญาติ

พฤติกรรมเสี่ยงของกลุ่มเพื่อนกลุ่มตั้งครรถ์มีกลุ่มเพื่อนทำพฤติกรรมเสี่ยงมากกว่ากลุ่มไม่ตั้งครรถ์อธิบายได้ว่าหญิงวัยรุ่นที่มีกลุ่มเพื่อนกระทำพฤติกรรมเสี่ยงต่างๆเช่นการใช้ยาเสพติดการเที่ยวกลางคืนการพูดคุยถึงเรื่องเพศสัมพันธ์การมีแฟนเป็นต้นมีโอกาสเสี่ยงต่อการตั้งครรถ์มากกว่าซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ วราพร บุญยะธาน พบว่า วัยรุ่นที่กลุ่มเพื่อนมีพฤติกรรมทางเพศเสี่ยงมากมีโอกาสเสี่ยงต่อการตั้งครรถ์มากกว่าวัยรุ่นที่กลุ่มเพื่อนมีพฤติกรรมเสี่ยงน้อยเป็น 2.56 เท่าเมื่อพิจารณาคะแนนตามรายข้อพบว่ากลุ่มเพื่อนของกลุ่มตั้งครรถ์มีพฤติกรรมเสี่ยงมากกว่ากลุ่มไม่ตั้งครรถ์ทุกข้อเช่นการใช้สุราบุหรี่ยาเสพติดดูภาพโป๊หนังเรียนมีเพศสัมพันธ์กับคู่รักแล้วชอบเที่ยวกลางคืนชอบพูดคุยถึง

เรื่องคนรักหรือเพศสัมพันธ์อยู่กับคนรักโดยไม่ได้แต่งงานตั้งครรภ์หรือมีบุตรแล้วซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้ อาจนำไปสู่การตั้งครรภ์ในวัยรุ่นจากการถูกชักจูงให้มีพฤติกรรมเหมือนกับกลุ่มเพื่อนเพื่อให้เป็นที่ยอมรับของกลุ่มเนื่องจากวัยรุ่นเริ่มมีความเป็นตัวของตัวเองห่างจากบิดามารดาหันมาคบเพื่อนรู้สึกสนิทสนมไว้วางใจเพื่อนประเมินตนเองและพฤติกรรมจากปฏิกิริยาที่เพื่อนแสดงเพื่อนจึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาทางด้านอารมณ์และจิตใจการทำให้เพื่อนยอมรับจึงถือว่าเป็นเรื่องสำคัญ

สารเสพติด กลุ่มตั้งครรภ์มีคนใช้บุหรี่แอลกอฮอล์และยาเสพติดมากกว่ากลุ่มไม่ตั้งครรภ์ สอดคล้องกับการศึกษาของ Santelli พบว่า หญิงวัยรุ่นที่เคยใช้สารเสพติดหลากหลายชนิดมีการใช้ถุงยางอนามัยน้อยกว่าวัยรุ่นที่ไม่ดื่มและไม่ใช้ยาเสพติดและพบวัยรุ่นที่ใช้สารเสพติดมีการเปลี่ยนคู่นอนหลายคน วราพร บุญยะธาน พบว่า วัยรุ่นที่เคยสูบบุหรี่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และใช้สารเสพติดมีโอกาสเสี่ยงต่อการตั้งครรภ์มากกว่าวัยรุ่นที่ไม่เคยใช้เลยอธิบายได้ว่าการใช้สารเสพติดมีผลกระทบต่อระบบประสาทเมื่อ วัยรุ่นใช้สารดังกล่าวจะออกฤทธิ์ไปกดการทำงานของระบบประสาทส่วนกลางทำให้เกิดพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปขาดการควบคุมสติขาดการยับยั้งและอาจส่งผลให้เกิดพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสม 19 แม้พบว่าการสูบบุหรี่มีได้ส่งผลทำให้ขาดสติโดยตรงแต่ส่วนใหญ่พบว่าการสูบบุหรี่มีผลต่อการเพิ่มโอกาสในการทดลองใช้สิ่งเสพติดชนิดอื่น ๆ มากขึ้น การศึกษาครั้งนี้ไม่พบความแตกต่างทางสถิติเกี่ยวกับบุคคลที่พักอาศัยอยู่ด้วย (ก่อนตั้งครรภ์) ความสัมพันธ์ของบิดามารดาในช่วงที่อยู่ด้วยกัน ความรู้สึกอบอุ่นในบ้านอาจสรุปได้ว่าแม่สถานภาพสมรสของบิดามารดาในกลุ่มตั้งครรภ์มีส่วนเกี่ยวข้องกันอยู่ห่างถึงแก่กรรมมากกว่ากลุ่มควบคุมแต่ขณะอยู่ด้วยกันบิดามารดาอาจไม่แสดงความขัดแย้งต่อหน้าบุตรและแม้กลุ่มตั้งครรภ์ส่วนใหญ่มีครอบครัวไม่สมบูรณ์และได้รับการเลี้ยงดูไม่เหมาะสม แต่ด้วยการมีความสัมพันธ์กับพี่น้องดี (ร้อยละ 81.3) จึงทำให้รู้สึกอบอุ่นเมื่ออยู่บ้านรวมถึงไม่พบความแตกต่างของการสื่อสารเรื่องเพศของวัยรุ่นกับผู้ปกครองและความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองทั้งนี้อาจเกี่ยวข้องกับค่านิยมของสังคมไทยที่ไม่นิยมพูดคุยเกี่ยวกับเรื่องเพศและแรงสนับสนุนจากครอบครัว เนื่องจากวัยรุ่นตั้งครรภ์ส่วนใหญ่มีมารดาญาติรวมถึงกลุ่มเพื่อนต่างเคยตั้งครรภ์ขณะเป็นวัยรุ่นมาก่อน อย่างไรก็ตามไม่ควรละเลยประเด็นดังกล่าวเนื่องจากในความจริงยังพบความแตกต่างระหว่างกลุ่มตั้งครรภ์และไม่ตั้งครรภ์อยู่ระดับหนึ่ง

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่าปัจจัยทางจิตสังคมที่ส่งผลต่อการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นได้แก่อาชีพ การศึกษา สถานภาพสมรสหรือรายได้ของผู้ปกครอง การมีประวัติมารดาหรือญาติตั้งครรภ์ในวัยรุ่น การมีเพื่อนที่มีพฤติกรรมเสี่ยงการใช้บุหรี่แอลกอฮอล์หรือสารเสพติดล้วนเป็นปัจจัยที่เสี่ยงต่อการตั้งครรภ์ของวัยรุ่นจึงควรนำปัจจัยดังกล่าวมาศึกษาอย่างเป็นระบบและนำมาใช้วางแผนเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ของหญิงวัยรุ่นต่อไปในอนาคตปัจจัยที่นำไปสู่การตั้งครรภ์ในวัยรุ่นนั้นมีความซับซ้อนเชื่อมโยงกันหลายมิติและมีความแตกต่างกันไปตามคุณลักษณะของวัยรุ่นเองไม่ว่าจะเป็นอายุ สถานภาพสมรส การศึกษาฐานะทางสังคม เศรษฐกิจ ตลอดจนปัจจัยที่มาจากครอบครัวและชุมชน แรงกดดันจากหลากหลายมิติของวัยรุ่นนำไปสู่การตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรเพื่อให้สามารถเปลี่ยนแปลงปัจจัยที่ส่งผลดังกล่าวต่อการ

ตั้งครรภในวัยร่นการร่วมือกันและความสอดคล่องของการทำงานจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องโดยเฉพา
 หน่วยงานภาครัฐจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งความพยายามดังกล่าวรวมถึงการคุ้มครองสิทธิที่ได้กัวัยร่นต้อง
 ได้รับการศึกษาได้รับข้อมูลเรื่องเพศและอนามัยการเจริญพันธุ์ตลอดจนบริการที่เกี่ยวข้องได้รับการ
 คุ้มครองเพื่อไม่ให้ถูกละเมิดทางเพศและถูกบังคับหรือใช้ความรุนแรงไม่ว่าจะเป็นภายในบ้านหรือนอก
 บ้านก็ตามการตระหนักถึงหลักสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานเหล่านี้มีความสำคัญและควรเป็นหลักของการ
 ทำงานไม่ว่าจะเป็นการออกกฎหมายการกำหนดนโยบายหรือโครงการเพื่อตอบสนองกับปัญหาการ
 ตั้งครรภในวัยร่นที่มาจากหลายปัจจัยและมีความซับซ้อนจากงานวิจัยเรื่องนี้มีความใกล้เคียงกับประเด็น
 ที่สนใจศึกษามาก ทั้งนี้มีประสบการณ์ตรงที่ได้มีส่วนให้คำปรึกษากับนักศึกษาที่ตั้งครรภไม่พึงประสงค์
 ในฐานะอาจารย์ผู้สอนและอาจารย์ที่ปรึกษา ตลอดระยะการทำงานยาวนานกว่า 10 ปี ซึ่งมีความเข้าใจ
 เบื้องต้นเกี่ยวกับปรากฏการณ์ วัฒนธรรมของท้องถิ่น จึงเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาวิจัยเพื่อให้ได้ข้อ
 ค้นพบที่มีความชัดเจนเข้าใจบริบท สภาพของพื้นที่ วัฒนธรรมประจำท้องถิ่น วิถีชีวิตของนักศึกษาจาก
 ร่นสู่ร่น มากยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตามการวิจัยดังกล่าวอยู่ในคนละบริบททางวัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม การ
 อบรมเลี้ยงดู ค่านิยม ดังนั้นสิ่งที่ควรตระหนักคือ อคติของ และความเป็นอัตวิสัยของผลการวิจัย ซึ่งจะ
 ทำให้งานวิจัยดังกล่าวขาดความน่าเชื่อถือ หรือเป็นการตีความที่เน้นการตีความของเป็นหลัก

10. การวิจัยครั้งนี้วิเคราะห์สาเหตุการตั้งครรภไม่พึงประสงค์ของนักศึกษา และการศึกษา รายการกรณี case study และการศึกษาปรากฏการณ์

จากการศึกษาพบว่ามีนักวิจัยหลายคนทั้งในประเทศและต่างประเทศ ที่นำวิธีวิทยาของ
 การศึกษาเชิงปรากฏการณ์วิทยาไปใช้ ทั้งในลักษณะของการตีความปรากฏการณ์ และการพรรณนา
 ปรากฏการณ์ ดังที่ได้กล่าวไปแล้วซึ่งการวิจัยครั้งนี้ใช้ทั้งสองแนวทาง และพบว่า แวน แมนเนน
 (Van Manen. 1990. p. 30-34 อ้างถึงใน กัญญฐิตา ศรีภา. 2544. หน้า 85) ได้นำแนวคิดไฮเดกเกอร์
 มาใช้ในเชิงวิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษาวิจัย โดยกำหนดกระบวนการวิจัยที่สอดคล้องกับแนวคิดการวิจัย
 ในครั้งนี้ซึ่งจากการศึกษาพบว่า เป็นแนวทางที่เป็นประโยชน์มากต่อการดำเนินการวิจัยซึ่งเป็นแนวที่
 ผสมผสานระหว่างแนวคิดของ ฮัสเซิร์ล และไฮเดกเกอร์ ได้นำสนใจมากสามารถสรุปกระบวนการ พอ
 สังเขปไว้ 6 ขั้นตอน และในแต่ละกระบวนการมีรายละเอียดที่จะเสนอไว้ในลำดับต่อไป ดังนี้

1. มุ่งสู่ปรากฏการณ์ที่เราศึกษาอันจะนำเราเข้าสู่โลกของประสบการณ์ตามที่บุคคลประสบอยู่
 (“turning to a phenomenon which seriously interests us and commits us to the world”
 เพื่อให้เข้าใจประสบการณ์ชีวิตที่เป็นอยู่จริง (lived experience) ของบุคคลภายใต้โลกประสบการณ์ที่
 บุคคลนั้นประสบ กระบวนการนี้จะเป็นกระบวนการเริ่มแรกของการศึกษาวิจัย โดยจะเป็นกระบวนการ
 ที่ทำให้ได้คำถามการวิจัยและประเด็นคำถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ทำการค้นหา สำนวจประสบการณ์ มิใช่เพียงการสร้างมโนทัศน์เกี่ยวกับประสบการณ์ แต่
 ต้องทำตัวประหนึ่งเป็นส่วนหนึ่ง หรือมีส่วนร่วมในประสบการณ์นั้น (“investigating experience as

we live it rather than as we conceptualize it” ประหนึ่งว่าเป็นส่วนหนึ่งในประสบการณ์นั้น กระบวนการนี้จะเป็นขั้นตอนของการเก็บรวบรวมข้อมูล เน้นให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับโลกประสบการณ์ที่บุคคลใช้ชีวิตอยู่ (life world. the world of lived experience) และทำความเข้าใจข้อมูลเหล่านั้น โดยการไตร่ตรองข้อมูลเข้าไปซ้ำมา (reflecting)

3. ไตร่ตรองข้อมูลที่ได้อย่างรอบคอบ เพื่อกำหนดประเด็นความหมาย หรือ โครงสร้าง ความหมายต่างๆ ที่แสดงถึงคุณลักษณะเฉพาะปรากฏการณ์ที่ศึกษา (“reflecting on the essential themes which characterize the phenomenon”) การตีความโดยสะท้อนโครงสร้างความหมาย สำคัญ (Hermeneutic phenomenological reflection) หรือสะท้อนความคิดเกี่ยวกับข้อมูล เพื่อกำหนดหน่วยโครงสร้างความหมาย (themes) ของปรากฏการณ์ กระบวนการนี้จะเป็นขั้นตอนของการวิเคราะห์ข้อมูล ในที่นี้คือการไตร่ตรองข้อมูล (reflect) เพื่อให้ได้หน่วยหรือโครงสร้างความหมายต่างๆ ของการวิเคราะห์ คือการได้แก่นแท้ของปรากฏการณ์ (essence) หรือโครงสร้างความหมายซึ่งไม่ได้มีเพียงความหมายเดียว แต่เป็นโครงสร้างความหมายที่มีลักษณะหลากหลายมิติ (multi dimension) และหลากหลายชั้น (multi layered) กล่าวคือ ไม่ได้มีเพียงนิยามความหมายเดียว หรือไม่มีนิยามความหมายใดที่แน่นอนตายตัว

4. เขียนพรรณนาปรากฏการณ์อย่างมีศิลปะ โดยมีการทบทวนการเขียนเพื่อปรับเปลี่ยน ส่วนงานการเขียนไปเรื่อยๆ จนกว่าจะสมบูรณ์ (“describing the phenomenon through the art of writing and rewriting”)

5. คำนึงถึงข้อมูลที่สอดคล้องกับปรากฏการณ์ที่ศึกษา มีความชัดเจน ตอบคำถามการวิจัยได้อย่างลึกซึ้งและครอบคลุม (“maintaining a strong and oriented pedagogical relation to the phenomenon”) การเขียนที่มีคุณภาพ ยังต้องคำนึงถึงการได้มาซึ่งข้อมูลที่สามารถตอบคำถามการวิจัยได้อย่างลึกซึ้งและครอบคลุม มีความชัดเจน เป็นการเขียนที่สร้างความเข้าใจให้กับผู้อ่านเกี่ยวกับปรากฏการณ์ที่ศึกษาได้ ตลอดจนเป็นข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถืออย่างเพียงพอ

6. เชื่อมโยงข้อมูลให้มีความสอดคล้อง และสมดุลกัน คำนึงถึงบริบทต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับปรากฏการณ์ที่ศึกษา โดยพิจารณาประสบการณ์ย่อยให้สอดคล้องหรือเข้ากันได้กับประสบการณ์ในภาพรวม (“balancing the research context by considering parts and whole”) โดยพิจารณาความสมดุลของข้อมูลในบริบทส่วนย่อยให้สอดคล้องหรือเข้ากันได้กับข้อมูลในภาพรวม การจะเขียนพรรณนาข้อมูลในแต่ละส่วนให้มีความเชื่อมโยงและสอดคล้องกันอย่างสมดุลนั้น ผู้วิจัยต้องมีศิลปะในการเขียน และมีความเข้าใจปรากฏการณ์ที่ศึกษาอย่างถ่องแท้ การเขียนเชื่อมโยงต้องไตร่ตรองบริบทต่างๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างครอบคลุม เพื่อให้ประเด็นในแต่ละส่วนมีความสมบูรณ์ และมีความสอดคล้องกลมกลืนกัน รวมถึงมีความสอดคล้องกับภาพรวมของปรากฏการณ์ อันเป็นโครงสร้างความหมาย หรือ แก่นแท้ของปรากฏการณ์

โดยในแต่ละขั้นตอนมีรายละเอียดที่สำคัญ เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ สามารถสรุปได้ดังนี้ (Van Manen. 1990. p. 35-173 อ้างถึงใน กัญญฐิตา ศรีภา. 2544. หน้า 86-91)

1. มุ่งสู่ปรากฏการณ์ที่เราศึกษาอันจะนำเราเข้าสู่โลกของประสบการณ์ตามที่บุคคลประสบอยู่ (“turning to a phenomenon which seriously interests us and commits us to the world” เพื่อให้เข้าใจประสบการณ์ชีวิตที่เป็นอยู่จริง (lived experience) ของบุคคลภายใต้โลกประสบการณ์ที่บุคคลนั้นประสบ กระบวนการนี้จะเป็นกระบวนการเริ่มแรกของการศึกษาวิจัยโดยจะเป็นกระบวนการที่ทำให้ได้คำถามการวิจัย และประเด็นคำถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1.1 ทำความเข้าใจกับคำว่า “ประสบการณ์ชีวิตตามที่บุคคลประสบหรือประสบการณ์ใช้ชีวิตของบุคคล” (lived experience) โดยต้องเข้าใจว่าจุดประสงค์หลักของการศึกษาเชิงปรากฏการณ์วิทยา คือการถ่ายทอดประสบการณ์การใช้ชีวิตของบุคคลไปสู่ถ้อยคำหรือคำพรรณนา และตีความเกี่ยวกับแก่นแท้ของปรากฏการณ์ (essence) เน้นการให้ความหมายของบุคคลเกี่ยวกับประสบการณ์ที่ใช้ชีวิตอยู่ ซึ่งเกี่ยวข้องกับบริบท หรือสถานการณ์รอบข้าง ไม่ละเลยอดีตของบุคคล และคำนึงถึงปัจจุบันตามที่เป็นอยู่จริง เพื่อให้เกิดความเข้าใจว่าประสบการณ์นั้นมีความหมายหรือความสำคัญอย่างไรกับบุคคล ซึ่งเกิดจากการตีความของบุคคลเกี่ยวกับประสบการณ์ที่เขาประสบ การศึกษาปรากฏการณ์แบบตีความ ยังเน้นการระลึกถึงหรือตระหนักถึงปฏิสัมพันธ์ต่างๆทั้งภายในตนเองและกับผู้อื่น กล่าวคือการทำความเข้าใจตนเองและการทำความเข้าใจที่ผ่านการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นด้วย ในสภาพการณ์ต่างๆ ที่มีความหมายบุคคลในลักษณะต่างๆ โดยต้องตระหนักว่า บุคคลและโลกไม่สามารถแยกออกจากกันได้นั้น ภาวะที่เป็น(being) ของมนุษย์ภายในโลก (being-in-the-world) ภายใต้ปรากฏการณ์ (phenomena) เพื่อที่จะทำความเข้าใจหรือตีความความหมายเกี่ยวกับ ภาวะที่เป็น(being) ของมนุษย์ในประสบการณ์นั้น และที่ว่าเป็นการตีความ (hermeneutics) เนื่องจากการตีความ สิ่งที่ปรากฏ (expressing) และตีความข้อความ (text) อันเป็นข้อมูลที่ได้จากประสบการณ์ เพื่อที่จะศึกษาว่ามีความหมายใดที่แฝงอยู่ภายใต้สิ่งที่ปรากฏหรือข้อความนั้นๆ

1.2 ทำความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับความหมายของคำว่า “ปรากฏการณ์” (phenomenon) ว่าเน้นการศึกษาแก่นแท้ (essence) ของปรากฏการณ์ อันแสดงถึงโครงสร้างหรือองค์ประกอบสำคัญของประสบการณ์ที่บุคคลประสบ (structure of a lived experience) ศึกษาถึง ภาวะที่เป็น (being) ของบุคคล โดยเน้นการตีความที่เชื่อมโยงจากส่วนย่อยไปสู่ภาพรวมของปรากฏการณ์

1.3 สร้างคำถามการวิจัยที่สอดคล้องกับปรากฏการณ์ที่ศึกษา รวมถึงการกำหนดคำถาม เน้นคำถามปลายเปิดเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ลึกซึ้ง และกระตุ้นให้ผู้ให้ข้อมูลเปิดเผยข้อมูล รวมทั้งผู้วิจัยต้องเปิดใจที่จะรับข้อมูลอย่างเต็มที่ เน้นคำถามที่เกี่ยวกับ ภาวะที่เป็น (being) ของบุคคลอันเกี่ยวข้องกับประสบการณ์ที่บุคคลประสบ เพื่อให้เข้าใจว่าประสบการณ์นั้นมีความหมายเช่นไรต่อบุคคล

1.4 ทำความกระจ่างกับความรู้ ความเข้าใจเดิมเกี่ยวกับปรากฏการณ์ที่จะศึกษา ปัญหาของการศึกษาเชิงปรากฏการณ์วิทยาสวนใหญ่ไม่ได้เกิดจากการที่นักวิจัยขาดความรู้เกี่ยวกับปรากฏการณ์ที่จะ

ศึกษา แต่เป็นการที่นักวิจัยรู้มากเกินไปเกี่ยวกับสิ่งที่จะศึกษา ซึ่งสิ่งที่รู้และเข้าใจจะทำให้เกิดการตีความล่วงหน้า หรือเกิดตั้งสมมติฐานไว้ล่วงหน้า อย่างไรก็ตามปรากฏการณ์วิทยาแบบตีความปฏิเสธการพักมุลบท (bracketing) ตามแนวคิดของฮัสเซิร์ล เนื่องจากมองว่า การละวางความรู้ ความเชื่อเดิมที่มีอยู่ของนักวิจัยเป็นสิ่งที่ทำได้ยาก ดังนั้น วิธีที่เหมาะสมกว่าคือ การทำความเข้าใจอย่างกระจำจรัสถึงความรู้ ความเชื่อเดิม และการตั้งสมมติฐานล่วงหน้าของนักวิจัย โดยไม่ได้ทิ้งหรือละเลยสิ่งเหล่านั้น แต่นำเอามาใช้เพื่อที่จะทำความเข้าใจความหมายที่ซ่อนอยู่ภายใต้ปรากฏการณ์ที่ศึกษา

2. ทำการค้นหาลำรวจประสบการณ์ มิใช่เพียงการสร้างมโนทัศน์เกี่ยวกับประสบการณ์ แต่ต้องทำตัวประหนึ่งเป็นส่วนหนึ่งหรือมีส่วนร่วมในประสบการณ์นั้น (“investigating experience as we live it rather than as we conceptualize it” ประหนึ่งว่าเป็นส่วนหนึ่ง ในประสบการณ์นั้น กระบวนการนี้จะเป็ขั้นตอนของการเก็บรวบรวมข้อมูล เน้นให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับโลกประสบการณ์ที่บุคคลใช้ชีวิตอยู่ (life world, the world of lived experience) และทำความเข้าใจข้อมูลเหล่านั้น โดยการไตร่ตรองข้อมูลเข้าไปซ้ำมา (reflecting)

2.1 เริ่มจากการตรวจสอบตนเอง หรือการทำความเข้าใจเกี่ยวกับประสบการณ์ของตนเองที่เกี่ยวข้องกับประสบการณ์ที่ศึกษา เพื่อที่จะศึกษาและตีความประสบการณ์ของผู้ให้ข้อมูลได้อย่างแจ่มชัด โดยแยกได้ว่า สิ่งใดเป็นความเห็นส่วนตัวหรือการตีความของผู้วิจัยอันเกิดจากความรู้หรือประสบการณ์ที่มีอยู่ และสิ่งใดที่เป็นการตีความของผู้ให้ข้อมูล

2.2 ทำความเข้าใจกับความเป็นมา หรือความหมายที่แท้จริงของภาษาหรือคำต่างๆ ที่นำมาใช้เพื่อที่จะสื่อภาษาออกมาโดยไม่บิดเบือนความหมายที่แท้จริง รวมถึงเพื่อที่จะเข้าใจภาษาที่ผู้ให้ข้อมูลสื่อออกมาโดยไม่บิดเบือนความหมายที่ผู้ให้ข้อมูลต้องการสื่อ

2.3 ทำความเข้าใจให้แจ่มชัดเกี่ยวกับสำนวนภาษาต่างๆ ว่าสื่อความหมายเช่นไร

2.4 ควรเข้าใจว่าจุดมุ่งหมายหลักของการศึกษาปรากฏการณ์วิทยา คือ เน้นคำความเข้าใจประสบการณ์ชีวิตที่บุคคลได้ประสบ ผ่านการตีความประสบการณ์ หรือการทำความเข้าใจเกี่ยวกับประสบการณ์ของบุคคลนั้นๆ เสมือนกับนำข้อมูลความรู้จากประสบการณ์ของบุคคลเพื่อนำไปสู่การเข้าใจปรากฏการณ์ที่ศึกษา ดังนั้นจึงต้องอาศัยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ที่ได้ประสบกับประสบการณ์หรือเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับเรื่องที่ศึกษา โดยการศึกษแบบตีความนั้น ผู้วิจัยจะต้องดำเนินการสัมภาษณ์ โดยเน้นการตั้งข้อสงสัยกับข้อมูลที่ได้เข้าไปซ้ำมา จากการสนทนากับผู้ให้ข้อมูลหลายต่อหลายครั้งจนกว่าจะได้ข้อมูลที่กระจำจรัส ผู้วิจัยจะกำหนดเครื่องมือในการเก็บข้อมูลจากผู้ที่มีประสบการณ์นั้นๆ วิธีการหรือการกำหนดเครื่องมือเน้นให้ได้ข้อมูลที่มีความลึกซึ้ง ครอบคลุม และกระตุ้นให้ผู้ให้ข้อมูลได้เปิดเผยข้อมูลอย่างเต็มที่และสอดคล้องกับประสบการณ์ที่ศึกษา เครื่องมือมีหลากหลายด้วยกัน เช่น การเขียนเรื่องราวตนเอง (protocol writing) การสัมภาษณ์ การสังเกต การเขียนชีวประวัติ การเขียนบันทึกประจำวัน บันทึกทางการแพทย์ เป็นต้น

3. ไตร่ตรองข้อมูลที่ได้อย่างรอบคอบ เพื่อกำหนดประเด็นความหมาย หรือ โครงสร้าง ความหมายต่างๆ ที่แสดงถึงคุณลักษณะเฉพาะปรากฏการณ์ที่ศึกษา (“reflecting on the essential themes which characterize the phenomenon”) การตีความโดยสะท้อนโครงสร้างความหมาย สำคัญ (Hermeneutic phenomenological reflection) หรือสะท้อนความคิดเกี่ยวกับข้อมูล เพื่อกำหนดหน่วยโครงสร้างความหมาย (themes) ของปรากฏการณ์ กระบวนการนี้จะเป็นขั้นตอนของการ วิเคราะห์ข้อมูล ในที่นี้คือการไตร่ตรองข้อมูล (reflect) เพื่อให้ได้หน่วยหรือโครงสร้างความหมายต่างๆ ของการวิเคราะห์ คือ การได้แก่นแท้ของปรากฏการณ์ (essence) หรือโครงสร้างความหมายซึ่งไม่ได้มี เพียงความหมายเดียว แต่เป็นโครงสร้างความหมายที่มีลักษณะหลากหลายมิติ (multi dimension) และหลากหลายชั้น (multi layered) กล่าวคือไม่ได้มีเพียงนิยามความหมายเดียว หรือไม่มีนิยาม ความหมายใดที่แน่นอนตายตัว ขั้นตอนในการได้มาซึ่งโครงสร้างความหมาย มีดังนี้

3.1 เริ่มจากต้องทำความเข้าใจคำว่า หน่วยหรือโครงสร้างความหมายก่อน (theme) ก่อนว่า เป็นเช่นไร ซึ่งในการศึกษาปรากฏการณ์วิทยา หน่วยหรือโครงสร้างความหมายนี้จะแทนโครงสร้าง ปรากฏการณ์ (structures of experience) ดังนั้นการวิเคราะห์ปรากฏการณ์จึงเป็นการวิเคราะห์ว่า โครงสร้างความหมายของประสบการณ์เป็นเช่นไรนั่นเอง ซึ่งจะเป็นลักษณะของ การร่างแนวคิดหรือจัด หมวดหมู่ข้อมูลให้กลายเป็นโครงสร้างที่แทนแก่นแท้ปรากฏการณ์ โดยการไตร่ตรองหรือสะท้อน ความคิดเกี่ยวกับข้อมูลเข้าไปเข้ามา ทำความเข้าใจข้อมูลสถานการณ์ต่างๆ หรือแต่ละท่าทาง การ แสดงออกของแต่ละบุคคล เพื่อโยงไปสู่การเข้าใจภาพรวมของปรากฏการณ์

3.2 เข้าสู่กระบวนการวิเคราะห์เพื่อสร้างหน่วยหรือโครงสร้างความหมาย (themes) โดยพึง ตระหนักว่า การศึกษาเชิงปรากฏการณ์วิทยา เป็นการแสวงหาความหมายภาวะที่เป็น (being) ของ มนุษย์ การแสวงหานี้เป็นความต้องการที่จะค้นหาความหมายโดยใช้คำถามกระตุ้นให้เกิดการสร้าง ความหมายต่างๆ ของบุคคลเกี่ยวกับประสบการณ์ที่ตนเองประสบ โดยกำหนดหน่วยหรือโครงสร้าง ความหมายหรือโครงสร้างความหมายจะเป็นการวิเคราะห์ให้เห็นถึงโครงสร้างประสบการณ์หรือ องค์ประกอบต่างๆ ที่หล่อหลอมกันเป็นลักษณะเฉพาะของประสบการณ์นั้นๆ โดยการสะท้อนความคิด หรือไตร่ตรอง (reflection) เกี่ยวกับสถานการณ์ต่างๆ ของประสบการณ์อย่างละเอียดรอบคอบ

3.3 ค้นหาหน่วยหรือโครงสร้างความหมาย (themes) โดยการตรวจสอบว่าสถานการณ์ ต่างๆ มีความสำคัญเช่นไรกับบุคคล หรือมีความหมายกับ ภาวะที่เป็น (being) ของบุคคลเช่นไร ซึ่งใน กระบวนการค้นหาความหมายนี้ อาจได้หน่วยความหมายหลายๆ อย่าง จึงควรพิจารณาและไตร่ตรอง อย่างรอบคอบว่า ความหมายใดที่สอดคล้องกับปรากฏการณ์ของสถานการณ์นั้นๆ ที่สุด

3.4 หน่วยหรือโครงสร้างความหมาย (themes) เป็นสิ่งที่จะบอกได้ว่าเรื่องราวนั้นมี ความหมายเช่นไร หรือชี้ประเด็นสำคัญอะไรเกี่ยวกับประสบการณ์ เป็นสิ่งที่จะบอกได้ว่า บุคคลทำ ความเข้าใจเกี่ยวกับประสบการณ์ที่พวกเขาประสบอย่างไร และเป็นสิ่งที่ใช้อธิบายลักษณะโครงสร้าง

ประสบการณ์ที่บุคคลประสบอยู่โดยแต่ละหน่วยความหมายย่อยจะประกอบเป็นโครงสร้างปรากฏการณ์ในภาพรวม

3.5 ค้นหาหน่วยหรือโครงสร้างความหมาย (themes) จากข้อมูลหรือเรื่องราวในแต่ละส่วนหรือในแต่ละสถานการณ์ โดยใช้วิธีการต่างๆ ดังนี้

- Wholistic or Sententious approach เป็นวิธีการกำหนดประเด็นความหมาย จากการอ่านและไตร่ตรองข้อมูลในแต่ละส่วน แล้วมองว่ามีประโยคคำพูด หรือคำพูดใด ที่ใช้แทนความหมายของเรื่องราวนั้นได้ อันเกี่ยวข้องกับปรากฏการณ์ที่ศึกษา

- Selective or Highlighting approach เป็นวิธีการกำหนดประเด็นความหมาย จากการอ่านและไตร่ตรองข้อมูลในแต่ละส่วน แล้วมองว่ามีประโยคคำพูดหรือคำพูดใดที่ใช้แทนความหมายของเรื่องราวนั้นได้ อันเกี่ยวข้องกับปรากฏการณ์ที่ศึกษา

- Detail or Line-by-line approach เป็นวิธีการกำหนดประเด็นความหมายจากการอ่านและไตร่ตรองข้อมูลที่ละประโยคคำพูด แล้วมองว่าประโยคนั้นบอกอะไรกับเรา หรือให้ความหมายอะไรที่เกี่ยวข้องกับปรากฏการณ์ที่ศึกษา

3.6 นำหน่วยหรือโครงสร้างความหมาย (themes) ที่ได้มาปรับเปลี่ยนคำให้สามารถสื่อความหมายถึงประสบการณ์ที่ศึกษา (composing linguistic transformation)

3.7 ในระหว่างเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยควรไตร่ตรองและตั้งข้อสงสัยเกี่ยวกับสิ่งที่ได้พบ ได้ยิน เพื่อจะกำหนดเป็นหน่วยหรือโครงสร้างความหมาย (themes) ที่จะใช้สืบค้นหรือถามต่อ กล่าวคือ หน่วยความหมายที่ได้ในแต่ละครั้งจะกลายเป็นเป้าหรือประเด็น (objects) ที่จะให้สืบค้นต่อ ทั้งนี้เพื่อให้ได้หน่วยหรือโครงสร้างความหมายที่แทนคุณลักษณะของปรากฏการณ์อย่างสมบูรณ์ ตรวจสอบว่าแต่ละหน่วยความหมายมีความเชื่อมโยงกันเช่นไร และตีความเข้าไปเข้ามา จนกว่าจะได้หน่วย หรือโครงสร้างความหมาย ที่แสดงแก่นแท้ของปรากฏการณ์อย่างแท้จริง

3.8 วิเคราะห์แต่ละประเด็นความหมาย ผ่านกระบวนการสร้างจินตภาพ (free imaginative variation) ของผู้วิจัยเอง และเขียนอธิบายว่าแต่ละประเด็นความหมายนั้นมีลักษณะอย่างไร หรือหมายถึงอะไร ใช้ภาษาถ่ายทอดทั้งการพรรณนาปรากฏการณ์ และตีความปรากฏการณ์เพื่อบอกลักษณะของหน่วย หรือโครงสร้างความหมายนั้น โดยเน้นภาษาที่แสดงถึงความเป็นปรากฏการณ์ตามที่ศึกษา เพื่อให้ได้โครงสร้างความหมายที่บ่งบอกแก่นแท้ ของปรากฏการณ์ที่ศึกษา อาศัยกรอบแนวคิดอัตถิภาวะนิยม (existential) ซึ่ง แวนแมน (Van Manen. 1990. p. 102-105) ซึ่งจากการศึกษาพบว่าในการวิจัยครั้งนี้สามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์แบบตีความ โดยมีหลักแนวคิด 4 แนวทางได้แก่

- Lived space (spatiality) เป็นการวิเคราะห์ที่พิจารณาถึงพื้นที่ในช่วงสถานการณ์ต่างๆ เนื่องจากแต่ละบุคคลจะมีความรู้สึกที่แตกต่างกันไปในพื้นที่ ที่แตกต่างกัน เช่น เวลาที่เราอยู่สถานที่ ที่

ใหญ่โตกว้างขวาง เราจะรู้สึกที่เราตัวเล็กลง หรือเวลาที่เรายืนในที่โล่งกว้างอาจรู้สึกอิสระ นอกจากนั้นในพื้นที่เดียวกัน เด็กกับผู้ใหญ่อาจมีความรู้สึกแตกต่างกัน เป็นต้น

- Lived body (corporeality) เป็นการวิเคราะห์ที่พิจารณาถึงความเป็นตัวตนในช่วงสถานการณ์ต่างๆ เนื่องจากแต่ละบุคคลจะแสดงตัวตนที่แตกต่างกันไปในแต่ละสถานการณ์ หรือในบางสถานการณ์อาจเปิดเผยตัวตน ในขณะที่บางสถานการณ์อาจปกปิดตัวตนไว้ เช่น เมื่อเราเจอคนแปลกหน้าใหม่ๆ เราอาจจะยังไม่เปิดเผยตัวตนที่แท้จริงของเราออกมาให้เห็น หรือเวลาที่ครูใหม่เริ่มสอนนักศึกษาในวันแรก อาจจะมีความรู้สึกประหม่า ทำให้แสดงพฤติกรรมเคอะเขิน ในขณะที่หลังจากนั้นพฤติกรรมอาจแสดงออกอีกแบบหนึ่ง เป็นต้น

- Lived time (temporality) เวลาในที่นี้ไม่ใช่เวลาตามนาฬิกา แต่หมายรวมถึง ทั้งช่วงระยะ ช่วงวัย หรือช่วงเวลา ที่ทำให้บุคคลมีความรู้สึกที่แตกต่างกัน เช่น เวลาที่เราารู้สึกเบื่อจะรู้สึกเหมือนเวลาผ่านไปช้ามาก แต่เวลาที่เรามีความสุข สนุก อาจรู้สึกว่าเวลาในช่วงนี้ผ่านไปเร็ว หรือช่วงวัยเด็กกับเวลาที่เรเติบโตขึ้น ความคิดอ่านเราอาจเปลี่ยนไป เป็นต้น ในอดีตบุคคล อาจตีความเกี่ยวกับตนเองในแบบหนึ่ง แต่เมื่อเวลาผ่านไป จนถึงปัจจุบันบุคคลอาจตีความเกี่ยวกับตนเองเปลี่ยนไป ซึ่งจะมีผลต่อการคาดหวังเกี่ยวกับตนเองในอนาคต

-Lived other (relationality) เป็นการวิเคราะห์ที่พิจารณาถึงปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ซึ่งบุคคลอาจจะแสดงตน หรือมีพฤติกรรมที่แตกต่างกันไปเมื่อเผชิญหน้าหรือมีปฏิสัมพันธ์กับคนที่ต่างกันไป หรือเมื่อเราพบเจอคนหนึ่ง อาจแสดงพฤติกรรมอย่างหนึ่ง แต่เมื่อต้องเจอหรืออยู่ต่อหน้าคนอื่นอีกคน แม้จะอยู่ในสถานการณ์เดียวหรือการกระทำเรื่องเดียวกัน เราอาจจะแสดงพฤติกรรมที่ตรงข้ามกับที่เคยแสดงไว้ เป็นต้น

3.9 ตรวจสอบการกำหนดประเด็นความหมาย จากผู้วิจัยร่วม หรือผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้เกิดความน่าเชื่อถือ (ในการวิจัยครั้งนี้ใช้การจัดประชุมผู้ทรงคุณวุฒิ (connoisseurship) และการวิพากษ์จากเพื่อนร่วมอาชีพ (peer review))

3.10 ตรวจสอบดูว่ามีประเด็นความหมายที่ได้ เป็นประเด็นความหมายที่แสดงถึงแก่นแท้ของปรากฏการณ์อย่างแท้จริงหรือไม่ โดยการเป็นแก่นแท้ในที่นี้หมายถึง ถ้าปราศจากประเด็นความหมายเหล่านี้แล้ว จะไม่สามารถอธิบายปรากฏการณ์นั้นให้เกิดความเข้าใจได้อย่างกระจ่างชัดเจน

4. เขียนพรรณนาปรากฏการณ์อย่างมีศิลปะ โดยมีการทบทวนการเขียนเพื่อปรับเปลี่ยนสำนวนการเขียนไปเรื่อยๆ จนกว่าจะสมบูรณ์ (“describing the phenomenon through the art of writing and rewriting”) การเขียนพรรณนาปรากฏการณ์ (Hermeneutic phenomenological writing) โดยมีแนวทางดังต่อไปนี้

4.1 อาศัยศิลปะในการเขียน โดยเน้นให้ได้เรื่องราวที่สอดคล้องกับปรากฏการณ์ที่ศึกษา มีการไต่ตรองข้อมูลอย่างรอบคอบเข้าไปเข้ามา แสดงให้เห็นมุมมองของผู้วิจัยที่ชัดเจน และลึกซึ้ง ข้อมูลที่ได้ให้ข้อเสนอแนะ หรือข้อคิดที่สำคัญ และแสดงให้เห็นว่ากระบวนการตีความของผู้วิจัยเป็นเช่นไร

4.2 มีการยกกรณีตัวอย่าง หรือสถานการณ์ที่ได้จากบางกรณี เพื่อช่วยขยายความหรือช่วยให้เกิดความเข้าใจประเด็นความหมายชัดเจนขึ้น

4.3 มีการทบทวนการเขียนเพื่อปรับเปลี่ยนสำนวนการเขียนไปเรื่อง (writing and rewriting) จนกว่าจะสมบูรณ์ หรือสร้างความเข้าใจให้กับผู้อ่านได้มากที่สุด

5. คำนึงถึงข้อมูลที่สอดคล้องกับปรากฏการณ์ที่ศึกษา มีความชัดเจน ตอบคำถามการวิจัยได้อย่างลึกซึ้งและครอบคลุม (“maintaining a strong and oriented pedagogical relation to the phenomenon”) การเขียนที่มีคุณภาพ ยังต้องคำนึงถึงการได้มาซึ่งข้อมูลที่สามารถตอบคำถามการวิจัยได้อย่างลึกซึ้งและครอบคลุม มีความชัดเจน เป็นการเขียนที่สร้างความเข้าใจให้กับผู้อ่านเกี่ยวกับปรากฏการณ์ที่ศึกษาได้ ตลอดจนเป็นข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถืออย่างเพียงพอ

6. เชื่อมโยงข้อมูลให้มีความสอดคล้องและสมดุลกัน คำนึงถึงบริบทต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับปรากฏการณ์ที่ศึกษา โดยพิจารณาประสบการณ์ย่อยให้สอดคล้อง หรือเข้ากันได้กับประสบการณ์ในภาพรวม (“balancing the research context by considering parts and whole”) โดยพิจารณาความสมดุลของข้อมูลในบริบทส่วนย่อยให้สอดคล้อง หรือเข้ากันได้กับข้อมูลในภาพรวม การจะเขียนพรรณนาข้อมูลในแต่ละส่วนให้มีความเชื่อมโยงและสอดคล้องกัน อย่างสมดุลนั้น ผู้วิจัยต้องมีศิลปะในการเขียน และมีความเข้าใจปรากฏการณ์ที่ศึกษาอย่างถ่องแท้ การเขียนเชื่อมโยงต้องได้ตรงบริบทต่างๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างครอบคลุม เพื่อให้ประเด็นในแต่ละส่วนมีความสมบูรณ์ และมีความสอดคล้องกลมกลืนกัน รวมถึงมีความสอดคล้องกับภาพรวมของปรากฏการณ์ อันเป็นโครงสร้างความหมาย หรือแก่นแท้ของปรากฏการณ์

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า วิธีวิทยาของการศึกษาเชิงปรากฏการณ์วิทยา มีการนำไปใช้ อย่างแพร่หลาย และเป็นที่ยอมรับเป็นกระบวนการวิจัยที่เป็นวิทยาศาสตร์ เป็นวิธีวิทยาการวิจัยที่มีความชัดเจนและมีความสอดคล้องกับการวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาเชิงปรากฏการณ์วิทยาของนักศึกษาตั้งครรภ์ไม่ถึงประสงค์ เพื่อทำความเข้าใจ ความหมายกับ ภาวะที่เป็น (being) เพื่อวิเคราะห์สาเหตุของนักศึกษาในระดับปริญญาตรีที่ตั้งครรภ์ไม่ถึงประสงค์ ค้นหาหน่วยหรือโครงสร้างความหมาย (themes) ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ใช้ทั้งสองแนวทาง ทั้งในลักษณะของการตีความปรากฏการณ์ และการพรรณนาปรากฏการณ์ โดย แวน แมนเนน ได้นำแนวคิดไฮเดกเกอร์ มาใช้ ในเชิงวิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษาวิจัย มีกระบวนการวิจัยที่สอดคล้องกับแนวคิด 6 กระบวนการ **ลำดับแรกคือมุ่งสู่ปรากฏการณ์ที่เราศึกษา** อันจะนำเราเข้าสู่โลกของประสบการณ์ตามที่บุคคลประสบอยู่ เพื่อให้เข้าใจประสบการณ์ชีวิตที่เป็นอยู่จริง (lived experience) ของบุคคลภายใต้โลกประสบการณ์ที่บุคคลนั้นประสบ กระบวนการนี้จะเป็นการเริ่มต้นแรก ของการศึกษาวิจัย โดยจะเป็นกระบวนการที่ทำให้ได้คำถามการวิจัย และประเด็นคำถามที่ใช้ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล**ต่อมาคือมุ่งสู่การค้นหา** สำนวนประสบการณ์ มิใช่เพียงการสร้างมโนทัศน์เกี่ยวกับประสบการณ์ แต่ต้องทำตัวประหนึ่งเป็นส่วนหนึ่ง หรือมีส่วนร่วมในประสบการณ์นั้น ประหนึ่งว่าเป็นส่วนหนึ่งในประสบการณ์นั้น กระบวนการนี้ จะเป็นขั้นตอนของการ เก็บรวบรวมข้อมูล

เน้นให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับโลกประสบการณ์ที่บุคคลใช้ชีวิตอยู่ (life world. the world of lived experience) และทำความเข้าใจข้อมูลเหล่านั้นโดยการไตร่ตรองข้อมูลเข้าไปซ้ำมา (reflecting) และ **ตามด้วย** ผู้วิจัยใคร่ครวญ พินิจพิเคราะห์โดยละเอียด ไตร่ตรองข้อมูลที่ได้อย่างรอบคอบทบทวนซ้ำไปซ้ำมา เพื่อกำหนดประเด็นความหมาย หรือ โครงสร้างความหมายต่างๆ ที่แสดงถึงคุณลักษณะเฉพาะปรากฏการณ์ที่ศึกษา (“reflecting on the essential themes which characterize the phenomenon”) การตีความโดยสะท้อนโครงสร้างความหมายสำคัญ (Hermeneutic phenomenological reflection) หรือสะท้อนความคิดเกี่ยวกับข้อมูล เพื่อกำหนดหน่วยโครงสร้างความหมาย (themes) ของปรากฏการณ์ กระบวนการนี้ จะเป็นขั้นตอนของการวิเคราะห์ข้อมูล ในที่นี้คือการไตร่ตรองข้อมูล (reflect) เพื่อให้ได้หน่วย หรือโครงสร้างความหมายต่างๆ ของการวิเคราะห์ คือการได้แก่นแท้ของปรากฏการณ์ (essence) หรือโครงสร้างความหมายซึ่งไม่ได้มีเพียงความหมายเดียว แต่เป็นโครงสร้างความหมายที่มีลักษณะหลากหลายมิติ (multi dimension) และหลากหลายชั้น (multi layered) กล่าวคือไม่ได้มีเพียงนิยามความหมายเดียว กล่าวคือ ไม่มีนิยามความหมายใดที่แน่นอนตายตัว ขั้นตอนในการได้มาซึ่งโครงสร้างความหมาย **ต่อมาคือ** ผู้วิจัยเขียนพรรณนาปรากฏการณ์อย่างมีศิลปะ โดยมีการทบทวนการเขียนเพื่อปรับเปลี่ยนสำนวนการเขียนไปเรื่อยๆ จนกว่าจะสมบูรณ์ **ต่อจากนั้นคือ** ผู้วิจัยต้องไตร่ตรองและคำนึงถึงข้อมูลที่สอดคล้องกับปรากฏการณ์ที่ศึกษา มีความชัดเจน ตอบคำถามการวิจัยได้อย่างลึกซึ้งและครอบคลุมการเขียนที่มีคุณภาพ ยังต้องคำนึงถึงการได้มาซึ่งข้อมูลที่สามารถตอบคำถามการวิจัยได้อย่างลึกซึ้งและครอบคลุม มีความชัดเจน เป็นการเขียนที่สร้างความเข้าใจให้กับผู้อ่านเกี่ยวกับปรากฏการณ์ที่ศึกษาได้ ตลอดจนเป็นข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถืออย่างเพียงพอ**และลำดับสุดท้าย** ผู้วิจัยเชื่อมโยงข้อมูลให้มีความสอดคล้องและสมมูลกัน คำนึงถึงบริบทต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปรากฏการณ์ที่ศึกษา โดยพิจารณาประสบการณ์ย่อยให้สอดคล้องหรือเข้ากันได้กับประสบการณ์ในภาพรวมพิจารณาความสมมูลของข้อมูลในบริบทส่วนย่อยให้สอดคล้องหรือเข้ากันได้กับข้อมูลในภาพรวม การจะเขียนพรรณนาข้อมูลในแต่ละส่วนให้มีความเชื่อมโยงและสอดคล้องกันอย่างสมมูลนั้น ผู้วิจัยต้องมีศิลปะในการเขียน และมีความเข้าใจปรากฏการณ์ที่ศึกษาอย่างถ่องแท้ การเขียนเชื่อมโยงต้องไตร่ตรองบริบทต่างๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างครอบคลุม รอบคอบ เพื่อให้ประเด็นในแต่ละส่วนมีความสมบูรณ์ และมีความสอดคล้องกลมกลืนกัน รวมถึงมีความสอดคล้องกับภาพรวมของปรากฏการณ์ อันเป็นโครงสร้างความหมาย หรือแก่นแท้ของปรากฏการณ์

การควบคุมคุณภาพงานวิจัยเชิงคุณภาพ ผ่องพรรณ ตรียมงคลกุล และสุภาพ ฉัตรภรณ์ (2549. หน้า 244) กล่าวถึง แนวคิดของ แม็กเวล(Maxwell. 1992) ไว้ว่าสนใจเพื่อเป็นแนวทางการวิจัยครั้งนี้ในการให้ได้มาซึ่งข้อมูลและผลการวิจัยที่มีความน่าเชื่อถือ (trustworthiness) สามารถสรุปเพื่อเป็นแนวทางการประยุกต์ใช้แสดงเป็นตารางและอธิบายได้ ดังนี้

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยขอแปล คำว่า “ความเที่ยงตรง ว่า “validity” หมายถึง การพรรณนาปรากฏการณ์ และตีความปรากฏการณ์ ที่ชัดเจน ครอบคลุมปรากฏการณ์ที่ศึกษาเป็นข้อมูล เป็นผลการวิจัยที่ไม่เอนเอียง ปนเปื้อนความคิดเห็นตัดสินคุณค่าประสบการณ์ของนักศึกษาตั้งครรถไม่พึงประสงค์ กล่าวคือ ความเที่ยงตรง ในการวิจัยครั้งนี้ไม่ได้หมายความว่าถึง reliability หรือ ความเชื่อมั่น)

ตารางที่ 2.4 เทคนิคการควบคุมคุณภาพงานวิจัยเชิงคุณภาพ

มิติคุณภาพ/ความหมาย	วิธีการควบคุม
ความเที่ยงตรงเชิงบรรยาย ผู้วิจัยสะท้อนข้อมูลตรงตามความเป็นจริงหรือไม่ เพียงใด	เทคนิคสามเส้า (triangulation technique)
ความเที่ยงตรงเชิงตีความ ผู้วิจัยให้ความหมายของข้อมูลได้ตรงตามความรู้สึกนึกคิดของ “คนใน” หรือไม่ เพียงใด	- การยกคำพูดโดยตรง (direct quote/verbatim) - การยืนยันผลจากแหล่งข้อมูล (participant feedback/member check) - การสะท้อนตนเองของนักวิจัย (reflexivity)
ความเที่ยงตรงเชิงทฤษฎี แบบแผน (pattern) /ทฤษฎี (theory) ที่เป็นข้อค้นพบ มีความสอดคล้องต้องกันกับข้อมูลจริงหรือไม่ เพียงใด	- การยืดเวลาภาคสนาม (extended fieldwork) - เทคนิคสามเส้า (triangulation technique) - การตรวจสอบความสอดคล้องเชิงโครงสร้าง (pattern matching) - การศึกษากรณีที่แตกต่างกัน/เบี่ยงเบน (deviant/negative cased) - การวิพากษ์จากเพื่อนร่วมอาชีพ (peer review)
ความเที่ยงตรงเชิงนัยทั่วไป (เชิงถ่ายโยง) (ความเที่ยงตรงภายในต้องมาก่อน) - ความเที่ยงตรงภายในบริบท ผลการวิจัยมีความสอดคล้องโดยรวมตามที่เห็นจริงในบริบทที่ศึกษา (overall validity) เพียงใด - ความเที่ยงตรงภายนอกบริบท การถ่ายโยงผล: ผลการวิจัยสามารถนำไปใช้อธิบายกับเรื่องเดียวกันในบริบทใกล้เคียงกันได้หรือไม่เพียงใด (บริบท= คน สภาพแวดล้อม ฯลฯ)	- ทุกวิธีข้างต้นช่วยควบคุมความเที่ยงตรงภายในโดยรวม ควบคุมความเที่ยงตรงภายนอกโดย - การบรรยายที่ลุ่มลึก (thick/rich/dense description) - การประยุกต์ใช้ตรรกะของการวิจัยซ้ำ (replication logic) - การเลือกกลุ่มตัวอย่างให้ครอบคลุมและหลากหลาย (sampling of variations)
ความเที่ยงตรงเชิงการประเมิน ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยอย่างเป็นกลางหรือไม่? (ไม่เอนเอียงหรือมีอารมณ์ร่วม ไม่ใส่ความคิดเห็นในเชิงตัดสินคุณค่า)	- ใช้การสะท้อนตนเองของนักวิจัย (reflexivity) - การวิพากษ์จากเพื่อนร่วมอาชีพ (peer review)

ที่มา (Maxwell. 1992.อ้างอิงใน ผ่องพรรณ ตรียมงคลกุล และสุภาพ ฉัตรภรณ์.หน้า 244)

จากตารางสามารถอธิบายได้ดังนี้

1. เทคนิคสามเส้า (triangulation technique) ในทัศนะของนักวิจัยคุณภาพเน้นความสำคัญของเทคนิคนี้ในระดับการเก็บข้อมูลเพื่อเสริมความเชื่อถือได้ ซึ่ง พัตตัน (Patton. 1990. 464-466) กล่าวไว้มี 4 วิธี คือ 1) ต่างวิธี (methods triangulation) 2) ต่างแหล่งข้อมูล (triangulation of

sources) 3) ต่างแหล่งข้อมูล (analyst triangulation) ซึ่งการวิจัยครั้งนี้เลือกใช้ คือการใช้นักวิจัยหลากหลาย ต่างทักษะต่างภูมิหลัง ต่างสาขา เพื่อตรวจสอบและวิเคราะห์ข้อมูล/ข้อค้นพบร่วมกัน ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยวางแผนที่จะขอความร่วมมือจากคณาจารย์จากสาขาวิชาต่างๆ ที่ได้สอนนักศึกษา ตั้งครรรณไม่พึงประสงค์คือ กลุ่มตัวอย่างในครั้งนี้ร่วมตรวจสอบและวิเคราะห์ข้อมูลและ 4) ต่างทฤษฎี/แนวคิด (theory/perspective triangulation)

2. การยกคำพูดโดยตรง (direct quote/verbatim) เป็นส่วนของข้อมูลเชิงบรรยายที่มีระดับการอนุมานต่ำที่สุด (lowest inference descriptor) เพราะผู้วิจัยไม่ได้มีการสรุป-สกัดข้อความนั้นๆ เป็นการนำเสนอคำพูดจริงๆ ซึ่งสะท้อนความรู้สึกนึกคิดของผู้พูดได้โดยไม่ตกหล่น ช่วยให้ผู้อ่านสามารถสัมผัสได้ดีกว่าการบรรยายโดยภาษาของนักวิจัยเอง

3. การยืนยันผลจากแหล่งข้อมูล (participant feedback/member check) ในการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ นักวิจัยต้องมีการตีความ ให้ความหมายแก่ข้อมูลก่อนที่จะสังเคราะห์ และสรุปเป็นข้อค้นพบ เพื่อป้องกันการแก้ไข ความเอนเอียงในการตีความ ของนักวิจัย อาจเลือกใช้วิธีการให้แหล่งข้อมูลนั้นๆ ช่วยยืนยันข้อมูล/ข้อสรุป ซึ่งอาจดำเนินการ ทั้งในระหว่างเก็บข้อมูล เช่นเมื่อถอดเทปเสร็จแต่ละครั้ง หรือเมื่อวิเคราะห์ข้อมูลภาคสนามเสร็จแล้วในเบื้องต้น การยืนยันข้อมูลที่ได้หลายหลายวิธีตามความเหมาะสม เช่น การพูดคุยแบบ ไม่เป็นทางการ การให้ผู้ให้ข้อมูลอ่านทวนผลการวิจัย หรือการจัดเวทีย่อยเพื่อสะท้อนความคิดเห็นจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูล (ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะจัดให้กลุ่มตัวอย่างได้ยืนยันข้อมูลทั้งการพูดคุย ผู้วิจัยสรุปให้ฟัง และให้กลุ่มตัวอย่างอ่านเอกสารที่ถอดเทปในแต่ละครั้งเป็นรายบุคคล ซึ่งจะทำการยืนยันข้อมูลทั้งในช่วงดำเนินการวิจัยและในขั้นตอนการสรุปผลการวิจัย)

4. ใช้การสะท้อนตนเองของนักวิจัย (reflexivity) การเก็บวิเคราะห์ข้อมูลภาคสนามมีโอกาสเกิดความเอนเอียงได้ง่าย ทั้งโดยที่นักวิจัยตั้งใจและไม่ตั้งใจ นักวิจัยจะต้องเฝ้าระวัง ตรวจสอบตนเองอยู่เสมอในระหว่างเก็บข้อมูล วิธีหนึ่งที่ช่วยได้ คือการจดบันทึกภาคสนาม (field notes) ซึ่งนอกจากจะบันทึกข้อมูลในแต่ละวันแล้ว ควรสะท้อนความรู้สึกนึกคิดของตนเองด้วยว่า ในการเก็บข้อมูลครั้งนั้น มีปัญหา อุปสรรคอย่างไร ที่จะส่งผลต่อคุณภาพของข้อมูลมีข้อสังเกตอย่างไรบ้างเพื่อเป็นลู่ทางในการเก็บข้อมูลในครั้งต่อไป บันทึกเหล่านี้ นอกจากจะเป็นประโยชน์โดยตรงในระหว่างการทำงานภาคสนามแล้วยังมีความสำคัญต่อการวิเคราะห์ข้อมูลให้ได้ข้อสรุปที่คมชัดอีกด้วย

5. การยืดเวลาภาคสนาม (extended fieldwork) การใช้เวลาภาคสนาม ไม่กฎเกณฑ์ตายตัวในการทำงานวิจัยแต่ละครั้ง เพราะนักวิจัยจะต้องตอบตนเองให้ได้ว่าถึงจุดที่ข้อมูลอิ่มตัว หรือยัง (data saturation) กล่าวคือ เมื่อข้อค้นพบที่ได้จากข้อมูลมีการยืนยันด้วยข้อมูลเอง อย่างชัดเจน และไม่มีข้อมูลใหม่ๆ ที่แตกต่างไป ดังนั้นเพื่อความแน่ใจ นักวิจัยจึงควรใช้เวลาในภาคสนามให้มากพอ เพื่อตรวจสอบว่าข้อมูลอิ่มตัวแล้ว และจะได้ข้อค้นพบที่กลั่นกรองจากข้อมูลทุกแง่มุม

6. การตรวจสอบความสอดคล้องเชิงโครงสร้าง (pattern matching) เมื่อนักวิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการจัดกลุ่ม และเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูล จนได้ข้อสรุปเชิงโครงสร้างของกลุ่มข้อมูลที่เรียกว่า “pattern” ซึ่งอาจจะพัฒนาต่อไปเป็นทฤษฎีที่กลั่นจากข้อมูล นักวิจัยควรตรวจสอบว่า “pattern” ที่ได้นั้นมีความสอดคล้องกับข้อมูลหรือไม่ ธรรมชาติของการตรวจสอบนี้ เปรียบได้กับการที่นักวิจัยเชิงปริมาณตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ว่า “best fit” หรือไม่เพียงใด เพียงแต่นักวิจัยเชิงคุณภาพไม่ได้ใช้ตรรกะทางสถิติ แต่ใช้ตรรกะเชิงเนื้อหาเพื่อตรวจสอบว่า “pattern” ที่ได้อธิบายข้อมูลในบริบทนั้นๆ ได้ดีที่สุด

7. การศึกษากรณีที่แตกต่างกัน/เบี่ยงเบน (deviant/negative cased) ในการวิจัยเชิงคุณภาพ นั้นข้อสรุปที่ครอบคลุมปรากฏการณ์ใด ไม่ได้อยู่บนฐานของค่าเฉลี่ย แต่อยู่บนฐานของการสะท้อนความหลากหลายทั้งหมดในบริบทนั้นๆ ดังนั้นนักวิจัยจึงไม่เพียงแต่ศึกษาจากคนที่เป็นกรณีทั่วไป (typical case) หรือ กรณีที่พบโดยมาก แต่ควรมองหากรณีที่แปลกแตกต่าง (deviant/negative case) ด้วย แม้ว่าจะเป็นส่วนน้อยก็ตาม เพื่อจะได้ศึกษาทำความเข้าใจและเพิ่มเติมข้อมูล ข้อสรุปให้ครอบคลุมทุกสถานการณ์ในบริบทนั้น ซึ่งจะช่วยให้เสริมความเที่ยงตรงเชิงทฤษฎีของงานวิจัย

8. การวิพากษ์จากเพื่อนร่วมอาชีพ (peer review) บ่อยครั้งที่นักวิจัยเชิงคุณภาพทำงานภาคสนามยาวนานจนเกิดสภาวะ “in” กับบริบทภาคสนามเกินพอดี จนเสียสมดุลของบทบาทระหว่างความเป็น “คนใน” และ “คนนอก” ทำให้การถ่วงดุลระหว่างทัศนะของคนในกับทัศนะของคนนอก ปนเปื้อนด้วยความรู้สึกร่วมของนักวิจัย เมื่อวิเคราะห์ข้อมูล และได้ข้อสรุปจึง อาจสับสนเสี่ยงต่อคุณภาพของงานในด้านความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง และความเที่ยงตรงเชิงประเมิน ดังนั้นจึงควรรับฟังความคิดเห็นจากเพื่อนร่วมวิชาชีพ ซึ่งมีความรู้ประสบการณ์ในแวดวงที่ศึกษาวิจัย เพื่อนำมาร่วมพิจารณาความสมเหตุสมผล และความครบถ้วนของข้อมูล บ่อยครั้งที่นักวิจัยพบว่า มีจุดอ่อนบางประเด็นที่ต้องกลับไปในภาคสนามเพื่อเพิ่มเติม

9. การบรรยายที่ลุ่มลึก (thick/rich/dense description) การบรรยายเชิงพรรณนา และตีความ เป็นพื้นฐานสำคัญของการนำเสนอรายงานการวิจัยเชิงคุณภาพ นักวิจัยต้องนำเสนอภาพที่ชัดเจนของบริบทที่ศึกษาในทุกแง่มุม เพื่อให้ผู้อื่นเข้าใจจนสามารถนึกภาพตามได้ นอกจากบริบทแล้ว การนำเสนอข้อมูลที่ต้องการบรรยายที่ลุ่มลึกเช่นกัน เพื่อสะท้อนข้อเท็จจริงได้มากที่สุดเป็นพื้นฐานรองรับการตีความ การสรุปข้อความอย่างถูกต้องดังกล่าวแล้ว แม้การวิจัยเชิงคุณภาพจะไม่เน้นความเที่ยงตรงภายนอกของการวิจัย เพราะไม่มีจุดมุ่งหมายเพื่อนำข้อค้นพบในบริบทหนึ่งไปใช้อธิบายนอกบริบทที่ศึกษา แต่นักวิจัยเชิงคุณภาพส่วนใหญ่เห็นประโยชน์ของการถ่วงดุลผลการวิจัย และเชื่อว่าการวิจัยเชิงคุณภาพที่ดีควรมีคุณลักษณะของความเที่ยงตรงตามบริบท (contextual validity) หรือนัยทั่วไปตามสภาพจริง (naturalistic generalization) กล่าวคือผลวิจัยสามารถนำไปอธิบายในบริบทอื่นที่คล้ายคลึงกัน ดังนั้น การบรรยายที่ลุ่มลึกจึงช่วยให้ข้อมูลแก่ผู้อ่านเพื่อการพิจารณาใช้ผลการวิจัยดังกล่าว

10. การประยุกต์ใช้ตรรกะของการวิจัยซ้ำ (replication logic) เป็นหลักการหนึ่งของการวิจัยเชิงปริมาณ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการวิจัยเชิงทดลอง เป็นวิธีที่ช่วยเสริมความเที่ยงตรงทั้งภายในและภายนอก โดยมีรูปแบบของการศึกษาซ้ำในระดับต่างๆ กัน ได้แก่ การวิจัยซ้ำแบบเคร่งครัด การวิจัยซ้ำเฉพาะส่วน การวิจัยซ้ำในกรอบแนวคิด เป็นต้น

11. การเลือกกลุ่มตัวอย่างให้ครอบคลุมและหลากหลาย (sampling of variations)

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การวิจัยเชิงคุณภาพมีระบบวิธีควบคุมคุณภาพโดยใช้หลักของการป้องกันความคลาดเคลื่อนที่อาจจะเกิดขึ้น ขณะเดียวกันก็มีเทคนิคในการรับมือกับปัญหาในทุกขั้นตอนของการวิจัย ซึ่งนับได้ว่าเป็นการลดข้อจำกัดในการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการศึกษาเชิงปรากฏการณ์วิทยาที่จะกล่าวถึงในลำดับต่อไป

ข้อจำกัดในการศึกษาเชิงปรากฏการณ์วิทยา

การศึกษาเชิงปรากฏการณ์วิทยาเป็นการศึกษาที่มีความละเอียด ลึกซึ้ง จากการศึกษาวิธีวิทยาของปรากฏการณ์วิทยาตามแนวคิดดังกล่าวที่กล่าวมาแล้วและพบได้เช่นกันว่าการวิจัยเชิงปรากฏการณ์วิทยาก็เหมือนการวิจัยเชิงปริมาณ หรือการวิจัยเชิงคุณภาพแบบอื่นๆ คือ ต่างล้วนมีข้อจำกัด ซึ่งจากการศึกษา ค้นคว้าเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเบื้องต้นครั้งนี้ผู้วิจัยค้นพบข้อจำกัดสำคัญ 4 ประการคือ

1. ผู้วิจัยหรือนักวิจัยเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่สุดในการศึกษาเชิงปรากฏการณ์วิทยา เนื่องจากการทำความเข้าใจหรือตีความความหมายเกี่ยวกับ ภาวะที่เป็น (being) ของมนุษย์ในประสบการณ์นั้นเป็นการตีความ (hermeneutics) จากสิ่งที่ปรากฏ (expressing) และตีความข้อความ (text) อันเป็นข้อมูลที่ได้จากประสบการณ์ การไตร่ตรองข้อมูล (reflect) เพื่อได้แก่นแท้ของปรากฏการณ์ (essence)

2. ในการประยุกต์ใช้แนวคิดระเบียบวิธีวิทยาการวิจัยการศึกษาเชิงปรากฏการณ์วิทยา พบว่า มีนักวิจัยที่นำแนวคิดมาประยุกต์ใช้มีความแตกต่างและหลากหลายในรายละเอียด โดยนักวิจัยที่จะนำแนวคิดไปประยุกต์ใช้ต้องใช้เวลามากในการศึกษาและความเข้าใจ

3. ภาษาที่ใช้ในการสื่อสารระหว่างผู้วิจัยกับผู้ให้ข้อมูลถ่ายทอดประสบการณ์ จำเป็นต้องมีความเข้าใจภาษาที่ใช้ในการสื่อสารอย่างลึกซึ้ง วัฒนธรรม ค่านิยม ทำความเข้าใจกับความเป็นมา หรือความหมายที่แท้จริงของภาษาหรือคำต่างๆ ที่นำมาใช้เนื่องจากในการเก็บข้อมูลการสื่อสารออกมาโดยไม่บิดเบือนความหมายที่แท้จริงเป็นสิ่งสำคัญมาก รวมถึงเพื่อที่จะเข้าใจภาษาที่ผู้ให้ข้อมูลสื่อสารออกมาโดยไม่บิดเบือนความหมายที่ผู้ให้ข้อมูลต้องการสื่อ

4. ผู้วิจัยต้องมีความสามารถในการวิเคราะห์แต่ละประเด็นความหมาย ผ่านกระบวนการสร้างจินตภาพ (free imaginative variation) ของผู้วิจัยเอง เขียนพรรณนาปรากฏการณ์อย่างมีศิลปะ จนกว่าจะสมบูรณ์ กล่าวคืออาศัยศิลปะในการเขียน โดยเน้นให้ได้เรื่องราวที่สอดคล้องกับปรากฏการณ์ที่ศึกษา มีการไตร่ตรองข้อมูลอย่างรอบคอบเข้าไปเข้ามา แสดงให้เห็นมุมมองของผู้วิจัยที่ชัดเจน และ

ลึกซึ้ง ข้อมูลที่ได้ให้ข้อเสนอแนะ หรือข้อคิดที่สำคัญ และแสดงให้เห็นว่ากระบวนการตีความของผู้วิจัยเป็นเช่นไร และเขียนอธิบายว่าแต่ละประเด็นความหมายนั้นมีลักษณะอย่างไร หมายถึงอะไร ใช้ภาษาถ่ายทอดทั้งการพรรณนาปรากฏการณ์ และตีความ

จากการศึกษาพบว่า (กัญญฐิตา ศรีภา.2544.หน้า 91) ได้สรุปข้อจำกัดไว้พอสังเขปอันจะเป็นแนวทางของการวิจัยครั้งนี้ 5 ประการ ดังนี้

1. แนวคิดทางปรัชญาปรากฏการณ์วิทยามีความหลากหลาย และเข้าใจค่อนข้างยาก
2. การเลือกกลุ่มตัวอย่างหรือปรากฏการณ์ที่เหมาะสมกับการวิจัยอาจมีปัญหาในการหาตัวอย่างที่พร้อมจะให้ข้อมูลในการวิจัย
3. นัยและความหมายที่นักวิจัยพบอาจมีหลายอย่าง ทำให้ยากที่จะตัดสินใจว่าจะเลือกความหมายใดดี ซึ่งนักวิจัยจะต้องหาข้อสรุปให้ได้ว่าความหมายที่แท้จริง หรือที่เป็นแก่นหรือสาระที่แท้ (essence) ของปรากฏการณ์หรือประสบการณ์นั้นคืออะไร
4. กฎเกณฑ์และข้อจำกัดของการตีความนั้นทำให้การตีความที่ถูกต้องครอบคลุมในปรากฏการณ์เป็นสิ่งที่เป็นไปได้ยาก เพราะแม้เราจะพยายามตีความปรากฏการณ์อย่างไรก็ตามโอกาสที่เราจะละเลย หรือมองข้ามกระบวนการของปรากฏการณ์ในบางส่วนบางแง่มุมเกิดขึ้นได้เสมอ
5. จุดเน้นของการศึกษาปรากฏการณ์วิทยาแบบตีความคือ การทำความเข้าใจและการสื่อสาร หรือมีการปฏิสัมพันธ์กัน ครอบคลุมความคิด จึงมุ่งประเด็นไปที่การแปลความหมายจากพฤติกรรมซึ่งปัญหามีอยู่ว่า เราจะสามารถเข้าใจสิ่งที่เกิดขึ้นในสถานการณ์ต่างๆ ที่แตกต่างกันอย่างสิ้นเชิงด้วยความรู้ความเข้าใจแบบของเราได้อย่างไร (มรรยาท กิจสุวรรณ. 2532.หน้า 28) โดยเฉพาะเมื่อนุษย์เป็นปัจเจกบุคคลจึงมีการตอบสนองต่อสภาพแวดล้อมที่ต่างกันอีกทั้งสิ่งแวดล้อมที่เชื่อว่ามีอิทธิพลต่อพฤติกรรมมนุษย์ก็มีหลากหลาย ฉะนั้นผู้ตีความจึงต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถและมีมีโนทัศน์ที่รอบคอบ เพราะการตีความจะได้ผลอย่างไรนั้นขึ้นอยู่กับบุคคลที่เป็นผู้ตีความเป็นอย่างมาก

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ระเบียบวิธีวิทยาของการการศึกษาเชิงปรากฏการณ์วิทยานั้นมีข้อจำกัดเหมือนกับระเบียบวิธีวิทยาแบบอื่นๆ ที่ผู้วิจัยต้องคำนึงถึงและทำความเข้าใจเพื่อการดำเนินการวิจัยที่จะไม่ทำให้เกิดข้อสงสัย ความน่าเชื่อถือ ความเที่ยงตรง ความเชื่อมั่นเกี่ยวกับข้อมูลที่ได้ หรือผลการวิจัย ซึ่งข้อจำกัดดังกล่าวผู้วิจัยต้องตระหนักถึงความอคติ ค่านิยม ความคิดเห็นส่วนตัวของผู้วิจัย ซึ่งการทำความเข้าใจและใช้วงจรการตีความอย่างมีประสิทธิภาพ การเก็บข้อมูล กล่าวคือ การวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นระบบตามแบบแผน ยกตัวอย่างเช่น ใช้เทคนิคสามเส้า (triangulation technique) สะท้อนความเที่ยงตรงเชิงบรรยายว่าผู้วิจัยสะท้อนข้อมูลได้ตรงตามความเป็นจริงหรือไม่เพียงใด หรือ ใช้การยกคำพูดโดยตรง (direct quote/verbatim) ใช้การยืนยันผลจากแหล่งข้อมูล (participant feedback/member check) หรือใช้การสะท้อนตนเองของนักวิจัย (reflexivity) เพื่อความเที่ยงตรงเชิงการตีความ เพื่อทำความเข้าใจว่าผู้วิจัยได้ให้ความหมายของข้อมูลได้ตรงตามความรู้สึกนึกคิดของ “คนใน” หรือไม่อย่างไร ซึ่งในประเด็นความเที่ยงตรง

(validity) (ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยขอแปล คำว่า “ความเที่ยงตรง” ว่า “validity” หมายถึง การพรรณนาปรากฏการณ์ และตีความปรากฏการณ์ ที่ชัดเจน ครอบคลุมปรากฏการณ์ที่ศึกษาเป็นข้อมูล เป็นผลการวิจัยที่ไม่เอนเอียง ปนเปื้อนความคิดเห็นตัดสินคุณค่าประสบการณ์ของนักศึกษาตั้งครรถ์ไม่พึงประสงค์ กล่าวคือ ความเที่ยงตรง ในการวิจัยครั้งนี้ไม่ได้หมายความว่าถึง reliability หรือความเชื่อมั่น) ของผู้วิจัยและความเชื่อมั่นมีความสัมพันธ์กันเชิงการประเมินนั้น ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยอย่างไรเป็นกลางหรือไม่ ? ซึ่งต้องไม่เอนเอียงหรือมีอารมณ์ร่วม ไม่ใส่ความคิดเห็นในเชิงตัดสินคุณค่า และสามารถใช้การวิพากษ์จากเพื่อนร่วมอาชีพ (peer review) และการสะท้อนตนเองของผู้วิจัยได้ตรวจสอบตนเองได้ทั้งหมดที่กล่าวมาเป็นตัวอย่างของการลดข้อจำกัด และเป็นเทคนิคการควบคุมคุณภาพงานวิจัยได้

จริยธรรมในการศึกษาเชิงปรากฏการณ์วิทยาของการศึกษานักศึกษาระดับปริญญาตรีที่ ตั้งครรถ์ไม่พึงประสงค์

สทีน่า คาวาเล่(SteinarKvale. 1996. p. 111 อ้างถึงใน ชาย โพธิ์สิตา.หน้า 389) กล่าวว่า จริยธรรมไม่ใช่สิ่งที่นักวิจัยจะพึงปฏิบัติเฉพาะในเวลาที่เกิดการเก็บข้อมูลซึ่งนักวิจัยจะมี การติดต่อโดยตรงกับแหล่งข้อมูลเท่านั้น ที่ถูกต้องแล้ว เรื่องนี้เป็นสิ่งที่ต้องนำมาพิจารณาในทุกขั้นตอนของการวิจัย ตั้งแต่เริ่มเลือกหัวข้อที่จะศึกษา ไปจนกระทั่งดำเนินการเก็บข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และเขียนรายงานวิจัยในขั้นสุดท้าย ผู้แต่งตำราเกี่ยวกับการสัมภาษณ์ในการวิจัย เชิงคุณภาพ กล่าวถึงประเด็นทางจริยธรรมที่นักวิจัยควรให้ความสำคัญ ในขั้นตอนต่างๆ ของการวิจัยเพื่อเป็นแนวทางในการวิจัยครั้งนี้ สามารถสรุปได้ 7 ประการดังนี้

1. ขึ้นกำหนดหัวข้อเรื่องที่จะทำการวิจัยควรเป็นเรื่องเกี่ยวกับประเด็นสำคัญของมนุษย์ซึ่งถ้าได้ความรู้มาแล้วจะยังประโยชน์แก่สังคมโดยรวม ไม่ควรเป็นเรื่องที่มุ่งหาความรู้เพื่อสนองความอยากรู้ของนักวิจัย หรือเพื่อความก้าวหน้าของศาสตร์เพียงอย่างเดียว นั่นคือ ต้องสามารถบอกได้ว่าเรื่องที่จะศึกษาเป็นประโยชน์แก่มนุษย์อย่างไรบ้าง
2. ขั้นตอนการออกแบบการวิจัย ในการวางแผนกลุ่มตัวอย่างที่จะเก็บข้อมูล ควรคำนึงว่าสำหรับกลุ่มตัวอย่างที่จะเลือกมาศึกษานั้น จะขอความยินยอมเพื่อให้เขาร่วมมือในการศึกษาอย่างไร จะรักษาความลับของเขาอย่างไร และจะป้องกันไม่ให้เกิดผลกระทบอันเนื่องมาจากการที่เขาให้ความร่วมมือในการศึกษาอย่างไร
3. ขั้นตอนการเก็บข้อมูล ระหว่างการเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ หรือการสังเกต เป็นต้น นักวิจัยมีแผนที่จะไม่ให้เกิดการรบกวนชีวิตและการทำงานตามปกติของแหล่งข้อมูล หรือรบกวนน้อยที่สุดได้อย่างไร ควรหลีกเลี่ยงวิธีการที่จะก่อให้เกิดความเครียดหรือความวิตกกังวลแก่ผู้ให้ข้อมูล ควรคำนึงถึงระดับความสัมพันธ์ที่เหมาะสมระหว่างผู้วิจัยกับผู้ให้ข้อมูล

4. ขั้นการจัดบันทึกและการถอดเทปการสัมภาษณ์ การจัดบันทึกและการถอดเทปการสัมภาษณ์ต้องคำนึงถึงการรักษาความลับ ต้องเคารพในผู้ให้ข้อมูลโดยไม่ใส่อะไรที่ไม่ใช่สิ่งที่ผู้ให้ข้อมูลกล่าวในบทบันทึก หรือบทสัมภาษณ์ในระหว่างการถอดเทป

5. ขั้นการวิเคราะห์ นักวิจัยจำเป็นต้องทำการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างละเอียดลึกซึ้งเพียงใด และเพื่อไม่ให้เกิดความห่างไกลจากความเป็นจริงเกินไป ควรจะให้ผู้ให้ข้อมูลมีส่วนร่วมในการตีความข้อมูลด้วยหรือไม่ มากน้อยเพียงใด

6. ขั้นการตรวจสอบความถูกต้องของการวิเคราะห์ เป็นความรับผิดชอบของนักวิจัยที่จะเผยแพร่เฉพาะความรู้ที่ผ่านการตรวจสอบความถูกต้อง และความน่าเชื่อถือแล้วเท่านั้น ผลการศึกษาใดที่ยังคลุมเครือหรือยังไม่ได้ตรวจสอบอย่างรอบคอบไม่ควรเปิดเผย เพราะอาจก่อให้เกิดผลเสียหายแก่แหล่งข้อมูล

7. ขั้นการรายงานผล ควรพิจารณาว่า ในรายงานผลการวิจัยจะเปิดเผยข้อมูลที่ทำให้ผู้อ่านรู้ว่าใครเป็นผู้ให้ความร่วมมือในการวิจัยครั้งนี้หรือไม่ การตัดสินใจในเรื่องนี้ควรยึดผลประโยชน์ของประชาชนผู้ให้ความร่วมมือเป็นสำคัญ

นักวิจัยสามารถวางแผนเกี่ยวกับจริยธรรมไปพร้อมๆ กับการออกแบบการวิจัย จะต้องเก็บข้อมูลเรื่องอะไรบ้าง และจะเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะอย่างไร การทำเช่นนี้จะทำให้มั่นใจว่าโครงการวิจัยจะเป็นที่ยอมรับได้ในทางจริยธรรม คาวาเล่(Kvale. 1996) และข้อปฏิบัติทางจริยธรรมพื้นฐาน 3 ประการ ซึ่งขาดไม่ได้ในการวิจัยเกี่ยวกับคน มีดังนี้ 1) การขอความยินยอมโดยให้ข้อมูลเพียงพอก่อน 2) การรักษาความลับ และ 3) การป้องกันผลกระทบที่อาจเกิดกับแหล่งข้อมูลอันเนื่องมาจากการให้ความร่วมมือในการวิจัย

การรักษาความลับของผู้ให้ข้อมูล

ข้อมูลที่นักวิจัยได้จากกลุ่มตัวอย่างนั้นไม่ว่าจะเป็นเรื่องอะไรก็ตาม ต้องถือว่าเป็นเรื่องส่วนตัว หรือเป็นความลับเฉพาะของแต่ละคนทั้งสิ้น “ความลับ” ในที่นี้ไม่จำเป็นต้องเป็นเรื่องที่อาจจะก่อให้เกิดความเสียหาย เรื่องคอขาดบาดตาย หรือเรื่องส่วนตัวของผู้ให้ข้อมูล แต่หมายถึงข้อมูลเรื่องอะไรก็ได้ที่ได้จากแหล่งข้อมูลแต่ละคนหลักปฏิบัติง่ายๆ แต่ตรงไปตรงมาในเรื่องนี้มีอยู่อย่าง นักวิจัยพึงรักษาความลับของแหล่งข้อมูลไว้อย่างดีที่สุด ทำนองเดียวกับแพทย์ต้องรักษาความลับของไข้ หรือ ผู้การแนะนำปัญหาชีวิตต้องรักษาความลับของผู้รับบริการ เช่นเดียวกับรักษาความลับของผู้ที่รับคำปรึกษา และการบันทึกข้อมูลต่างๆ ที่ต้องใส่ชื่อสถานที่เข้ามาเกี่ยวข้องปรากฏอยู่ด้วย ในการจัดบันทึกนักวิจัยมักจดเอาชื่อจริงและลักษณะส่วนตัวจริงๆ เพื่อให้สิ่งที่บันทึกไว้นั้นเป็นเรื่องจริงและเหตุการณ์จริงทั้งหมดในกรณีเช่นนี้มีสิ่งที่นักวิจัยต้องระวังอยู่ 2 ประการ (ชาย โพธิ์สิตา. 2548. หน้า 398-399) คือ 1) การเปิดเผยชื่อของบุคคลและสถานที่ทำการวิจัยในรายงานวิจัย ไม่ควรมีข้อมูลที่จะทำให้ผู้อ่านกำหนดรู้ได้ว่าผู้ให้ข้อมูลคือใคร หรือชุมชนที่ศึกษานั้นคือที่ใด นักวิจัยควรใช้ชื่อสมมติแทน อย่างไรก็ตาม การใช้ชื่อสมมติในตัวเองก็อาจมีปัญหาได้เหมือนกัน ในเฉพาะกรณีที่ประชาชนแหล่งข้อมูลต้องการให้เปิดเผยชื่อจริง โดย

ที่เขาอาจจะเป็นฝ่ายขอให้นักวิจัยใช้ชื่อจริงของชุมชนทั้งเพื่อผลประโยชน์บางอย่าง เป็นต้นในกรณีเช่นนี้นักวิจัยต้องตัดสินใจทางจริยธรรมอย่างรอบคอบ และ 2) เป็นเรื่องของการเข้าถึงของข้อมูล ปัญหาอยู่ว่าใครคือผู้มีสิทธิเข้าถึงข้อมูลโครงการวิจัย แนวทางปฏิบัติในเรื่องนี้คือ เฉพาะผู้ที่เกี่ยวข้องในการวิจัยเท่านั้นจึงควรมีสิทธิ์ นั่นคือผู้ทำการเก็บข้อมูลและผู้วิเคราะห์ข้อมูลเท่านั้นที่จะมีสิทธิ์เข้าถึงข้อมูล เพื่อป้องกันไม่ให้ผู้ที่ไม่เกี่ยวข้องเข้าถึงข้อมูลได้ นักวิจัยจะต้องมีมาตรการในการเก็บข้อมูลอย่างดี เก็บข้อมูลที่มิถูกขโมยไปเป็นต้น

การตั้งครมในนักศึกษาและมาตรฐานสำคัญตามหลักสิทธิมนุษยชนประกอบด้วยสิทธิของบุคคล (UNFPA. 2513 State of World Population. Motherhood in Childhood: Facing the challenges of adolescent)

• มีอิสรภาพและได้รับการคุ้มครอง

- รักษาความเป็นส่วนตัว
- ตัดสินใจด้วยตนเอง
- ให้การยินยอมในการแต่งงานหรือใช้ชีวิตคู่และมีความเท่าเทียมกันในการแต่งงาน
- สุขภาพโดยเฉพาะในเรื่องสุขภาวะทางเพศและอนามัยการเจริญพันธุ์
- ความเท่าเทียมและไม่ถูกกีดกันเนื่องจากอายุ
- มีอิสระไม่ถูกบังคับคุกคามหรือทำให้กลัวถูกกีดกันหรือทรมานถูกรังเกียจดูถูกหมิ่นศักดิ์ศรีหรือถูกล่วงโทษ

- มีอิสระปราศจากความรุนแรงทางเพศ
- เข้าถึงการศึกษาซึ่งรวมถึงเพศศึกษา
- มีส่วนร่วมในกิจการสาธารณะ
- ได้รับข้อมูล
- มีอิสระในการแสดงความคิดเห็น

สิทธิต่างๆเหล่านี้ปรากฏในอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิสัญญาต่างๆหลายฉบับรวมทั้งในอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (Convention of the Rights of the Child- CRC) และแผนปฏิบัติการพัฒนาประชากร (International Conference on Population and Development. ICPD Programme of Action pregnancy)

ในเรื่องของการเข้าถึงข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คือ มิติเชิงจริยธรรมที่น่าคิดบางประการ (Steinar Kvale 1996. อ้างถึงในชาย โพธิ์สีดา. 2548. หน้า 400) ได้ยกประเด็นค่อนข้างที่เป็นกรณีโต้แย้งและยากแก่การตัดสินใจของนักวิจัยมาเป็นประเด็นพิจารณา เช่น ในกรณีการสัมภาษณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมส่วนตัวด้านใดด้านหนึ่งของภรรยา กับสามี นักศึกษากับครู พ่อแม่กับลูก เพื่อนกับเพื่อน ฯลฯ ในการวิจัยเรื่องเดียวกัน แม้จะมีการสัมภาษณ์แยกกัน แต่ถ้าฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ซึ่งรู้รู้ว่าอีกฝ่ายหนึ่งก็ถูกสัมภาษณ์ด้วย เกิดอยากรู้ว่าอีกฝ่ายมีพฤติกรรมส่วนตัวอย่างไร และเขาพูดถึงตัวเองอย่างไรบ้าง แล้ว

ขอร้องให้นักวิจัยเปิดเผยข้อมูลให้ทราบ กรณีเช่นนี้อาจทำให้นักวิจัยตัดสินใจลำบากว่าควรเปิดเผยข้อมูลหรือไม่ หลักปฏิบัติในที่นี้คือ นักวิจัยไม่ควรเปิดเผยข้อมูลตามที่ขอร้อง ข้อมูลของผู้ตอบแต่ละคนจะต้องถูกเก็บเป็นความลับ แต่ก็ควรอธิบายด้วยเหตุผลและอย่างนุ่มนวล

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะเก็บรักษาความลับ เนื่องจากเป็นประเด็นศึกษาที่ละเอียดอ่อน ซึ่งมีความตั้งใจว่าจะดำเนินการถอดเทปการสัมภาษณ์พูดคุยด้วยตัวผู้วิจัยเอง จะดำเนินการเก็บเอกสารอย่างมิดชิด และเปิดเผยข้อมูลในทุกขั้นตอนอย่างระมัดระวังไม่ให้ เกิดผลกระทบต่อผู้ให้ข้อมูลและแหล่งข้อมูล

ผลกระทบต่อผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยเชิงปรากฏการณ์วิทยา

ชาย โพธิ์สิตา (2548) กล่าวว่าประเด็นที่ควรได้รับการพิจารณาอยู่ 2 เรื่อง คือผลกระทบหรือสิ่งที่อาจจะเกิดขึ้นกับแหล่งข้อมูลและชุมชน อันเนื่องมาจากการให้ความร่วมมือในการวิจัย เรื่องที่ 2 คือ สิ่งตอบแทนสำหรับแหล่งข้อมูลจากการวิจัยสรุปได้ดังนี้

เรื่องแรก ผลกระทบนั้นอาจจะเป็นเรื่องที่ดีหรือไม่ดีก็ได้ หลักปฏิบัติขั้นพื้นฐานในเรื่องนี้คือการดำเนินการวิจัยต้องไม่ก่อให้เกิดความเสี่ยงหรืออันตรายใดๆ แก่แหล่งข้อมูล นักวิจัยจึงควรคิดให้ตลอดตั้งแต่แรกในการออกแบบการวิจัยว่า ข้อมูลที่ต้องการก็ดี วิธีการเก็บข้อมูลที่จะใช้ก็ดี จะมีผลกระทบต่อแหล่งข้อมูลอย่างไรหรือไม่ ต้องคิดถึงผลกระทบต่อแหล่งข้อมูลอย่างไรหรือไม่ต้องคิดถึงเรื่องผลที่อาจเกิดแก่แหล่งข้อมูลในทุกทาง การตัดสินใจในเรื่องนี้ต้องอยู่บนพื้นฐานหลักที่ว่าผลประโยชน์ของแหล่งข้อมูลควรมาก่อน นั่นหมายถึงว่าอาจจำเป็นต้องลดระดับความเคร่งครัดในการวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลบ้าง แต่ต้องไม่ลดมากจนกระทั่งเสียหลักการของวิธีนั้นๆ ซึ่งเป็นหลักพื้นฐานในการวิจัย

ต้องยอมรับว่า บางครั้งเป็นการยากที่จะทราบล่วงหน้าว่า ผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นแก่แหล่งข้อมูลน่าจะเป็นอะไร แม้จะคิดอย่างดีแล้วในขั้นการออกแบบการวิจัยก็ตาม นักวิจัยจะต้องใช้ “สัญชาตญาณ” และตระหนักในผลกระทบที่อาจจะมีต่อแหล่งข้อมูลให้มาก เนื่องจากสถานการณ์ในสนามเป็นสิ่งที่ไม่สามารถจะควบคุมให้เป็นอย่างนี้นักวิจัยต้องการได้เสมอไป ดังนั้น ความรู้ประสบการณ์และความคุณธรรมของนักวิจัย จะช่วยให้การตัดสินใจในเรื่องนี้เป็นไปอย่างเหมาะสมได้ นั่นคือ จริยธรรมในกรณีนี้อาจต้องอาศัยจุดยืนทางจริยธรรม

เรื่องที่สอง เกี่ยวกับการให้สิ่งตอบแทนแก่ผู้ให้ข้อมูล ไม่ว่าจะเป็นเงินหรือสิ่งของก็ตามเป็นเรื่องถูกต้องและชอบธรรม เพราะเหตุผลง่ายๆ คือ ในการให้ความร่วมมือแก่นักวิจัยนั้นผู้ให้ข้อมูลต้องสละเวลาที่เขาควรจะได้ใช้ในกิจกรรมอื่น เพื่อมาให้ข้อมูลแก่นักวิจัย ถ้าคิดในทางเศรษฐศาสตร์ก็ล้วนเป็นสิ่งที่มีความหมาย แม้ว่าค่าของเวลาอาจจะไม่เท่ากันสำหรับผู้ให้ข้อมูลแต่ละคนก็ตาม ถ้านักวิจัยจะให้อะไรเป็นสิ่งตอบแทนแก่ผู้ให้ข้อมูลก็เป็นการกระทำที่ยุติธรรมและชอบด้วยจริยธรรม

แต่ในอีกด้านหนึ่ง การให้สิ่งตอบแทนแก่ผู้ให้ข้อมูล ถ้าไม่จัดการอย่างเหมาะสมอาจจะเข้าข่ายการ “ติดสินบน” หรือการ “ซื้อ” ข้อมูล การให้อย่างเหมาะสมในที่นี้หมายถึงการให้โดยไม่ให้ผู้รับ

เข้าใจเป็นอื่น นอกจากเป็นการขอบคุณที่เขาให้ความร่วมมือ สิ่งทีให้นั้นไม่ใช่ค่าจ้างเพื่อให้เขาบอกข้อมูลที่นักวิจัยต้องการ แต่อาจจะรวมถึงค่าชดเชยสิ่งที่เขาอาจเสียไปเนื่องจากการให้ความร่วมมือในการวิจัยเช่น ค่าเดินทางมาร่วมในการสนทนากลุ่ม เป็นต้น ถ้าไม่จำเป็นนักวิจัยไม่ควรกล่าวถึงสิ่งตอบแทนที่จะให้ในระหว่างการเริ่มติดต่อเพื่อขอความร่วมมือ เหตุผลคือ ถ้าบอกให้ทราบล่วงหน้าก่อนว่ามีของตอบแทนจะให้ อาจจะมีผลกระทบต่อข้อมูล และต่อการเลือกกลุ่มตัวอย่างที่อาจจะทำในโอกาสต่อไปได้ นักวิจัยต้องใช้วิจารณญาณของตน และตัดสินใจในการจัดการกับสถานการณ์เฉพาะหน้าให้เหมาะสม ข้อมูลที่มีประโยชน์ต่อการพัฒนาการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษา และผู้วิจัยจะตระหนักอยู่เสมอว่า จะต้องทำงานวิจัยครั้งนี้ด้วยความรับผิดชอบ และการเสนอผลการวิจัยที่เป็นประโยชน์แก่ส่วนร่วมผู้วิจัยจะจารึกคำขอบคุณประชากรกลุ่มตัวอย่างและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องที่ให้ความร่วมมือ ซึ่งจะใส่ไว้ในกิตติกรรมประกาศ (Acknowledgement) และในคำนำ โดยจะระลึกเสมอว่าการวิจัยที่ดีคือการวิจัยที่ทั้งนักวิจัย กลุ่มตัวอย่างผู้ถูกวิจัย และสังคมโดยรวมได้รับผลประโยชน์ร่วมกัน

สรุปได้ว่า การศึกษาเชิงปรากฏการณ์วิทยาเพื่อวิเคราะห์สาเหตุของการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษา เป็นการวิจัยที่ต้องเกี่ยวข้องกับบุคคลที่ให้ข้อมูลหลายฝ่าย ทั้งนักศึกษาที่ตั้งครรภ์ ฝ่ายชาย กลุ่มเพื่อน สมาชิกในครอบครัว เช่นพ่อ แม่ หรือญาติ และอาจารย์ผู้สอน รวมถึงเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมด้วย จริยธรรมจึงเป็นประเด็นสำคัญที่ผู้วิจัยให้ความสำคัญไม่น้อยไปกว่าเรื่องความถูกต้อง ความเที่ยงตรงและความน่าเชื่อถือของผลการวิจัย ดังที่ ชาย โพธิ์สีตา (2548) กล่าวว่า การวิจัยที่ดีและยอมรับกันได้ในสากลไม่ใช่การวิจัยที่ดำเนินการถูกต้องตามหลักวิธีวิทยา หรือมีการดำเนินการอย่างเป็นวิทยาศาสตร์เพียงอย่างเดียว แต่ต้องเป็นการวิจัยที่ถูกต้องตามหลักจริยธรรมแห่งการวิจัยด้วย หัวใจสำคัญของเรื่องจริยธรรมในการวิจัยอยู่ที่ความคุ้มครองคนที่มีส่วนร่วมในการวิจัย ซึ่งโดยปกติแล้วคือประชากรผู้ให้ข้อมูลในรูปแบบต่างๆ ด้วยหลักการ คือ ความปลอดภัย และผลประโยชน์ของทุกคนที่ถูกเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง ทั้งหมดที่กล่าวมาซึ่งผู้วิจัยจะตระหนักถึงความสำคัญของจริยธรรมในการวิจัยอย่างเคร่งครัดตลอดทุกระบวนการวิจัยที่กล่าวไว้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

ลำดับข้อมูล วัตถุประสงค์ เครื่องมือและกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 3.1 การดำเนินงานเพื่อเก็บข้อมูลตามวัตถุประสงค์และกรอบการทำงานของโครงการ

ลำดับข้อมูล	วัตถุประสงค์และกรอบการทำงานของโครงการ	เครื่องมือ/วิธีการ	กลุ่มตัวอย่าง/กลุ่มทดลอง
2.1	ศึกษาความรู้ความเข้าใจสาเหตุการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี	แบบประเมินความรู้ความเข้าใจสาเหตุของการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี	นักศึกษาระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคกลาง จำนวน 5 แห่ง จำนวน 1.896 คน
2.2	ศึกษาแนวทางการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี	1) สัมภาษณ์เชิงลึกบุคคลที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษา ประเด็นการทำความเข้าใจ/ตีความความหมายเกี่ยวกับภาวะที่เป็น (being) ของมนุษย์ในประสบการณ์นั้น เป็น การ ตี ค ว า ม (hermeneutics) จากสิ่งที่ปรากฏ (expressing) และตีความข้อความ (text) อันเป็น ข้อมูล ที่ ได้ จ า ก ประสบการณ์ การไตร่ตรองข้อมูล (reflect) เพื่อได้แก่นแท้ของปรากฏการณ์ (essence) ค้นหาหน่วยหรือโครงสร้างความหมาย (themes) โดยการ	1) นักศึกษาที่อยู่ในภาวะตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์และเพื่อนชาย 1 คู่ 2) อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์แนะแนว อาจารย์ผู้สอน 2 คน 3) นักจิตวิทยา 1 คน 4) ผู้ปกครอง 2 คน 5) ผู้ดูแลหอพัก 2 คน 6) ผู้บริหารของมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ 1 คน

ตารางที่ 3.1 การดำเนินงานเพื่อเก็บข้อมูลตามวัตถุประสงค์และกรอบการทำงานของโครงการ (ต่อ)

ลำดับ ข้อมูล	วัตถุประสงค์และ กรอบการทำงานของโครงการ	เครื่องมือ/วิธีการ	กลุ่มตัวอย่าง/ กลุ่มทดลอง
2.2 (ต่อ)		ตรวจ สอบ ว่า สถานการณ์ต่างๆ มี ความสำคัญ 2) กรอบดำเนินการสี่ ประการ (The Four Actions Framework)	
2.3	พัฒนาโมเดลกระบวนการเรียนรู้ด้วยกล ยุทธ์น่านน้ำสี่ครามเพื่อการป้องกัน นักศึกษาตั้งครรรค์ไม่พึงประสงค์ ในส่วน ของแกนหลักมุ่งส่งเสริมคือ 3 ส่วน คือ1) การมีเป้าหมายในชีวิต การเห็นคุณค่าใน ตนเอง และการเคารพตนเอง2) ผนวก กับการสร้างความตระหนักถึงการคบ เพื่อน รุ่นพี่รุ่นน้องในมหาวิทยาลัย ความสัมพันธ์ในครอบครัว และ กลุ่ม และเพื่อนสมัยเรียนมัธยมศึกษา 3) ความรู้ความเข้าใจสาเหตุของการ ตั้งครรรค์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษา ระดับปริญญาตรี	ประยุกต์แนวคิดของ กลยุทธ์น่านน้ำสี่คราม	
2.4	ศึกษาผลของการใช้กระบวนการเรียนรู้ ด้วยกลยุทธ์น่านน้ำสี่ครามเพื่อป้องกัน การตั้งครรรค์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษา ระดับปริญญาตรี ก่อนทดลอง หลัง ทดลอง และระยะติดตามผล	การทดลองโดยการจั ดอบรม 3 วัน	นักศึกษาระดับปริญญาตรี ของ คุรุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราช นครินทร์ ชั้นปีที่ 4 จำนวน 18 คน

ตารางที่ 3.1 การดำเนินงานเพื่อเก็บข้อมูลตามวัตถุประสงค์และกรอบการทำงานของโครงการ (ต่อ)

ลำดับ ข้อมูล	วัตถุประสงค์และ กรอบการทำงานของโครงการ	เครื่องมือ/วิธีการ	กลุ่มตัวอย่าง/ กลุ่มทดลอง
2.4 (ต่อ)	2.4.1 ระดับความรู้ความเข้าใจสาเหตุของการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในมิติด้านความคิด (cognitive domain) มิติด้านพฤติกรรม (behavioral domain) มิติด้านอารมณ์ (affective domain)	“แบบประเมินความรู้ความเข้าใจสาเหตุของการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี” ก่อนการทดลอง และ หลังการทดลอง และ ระยะติดตามผล	นักศึกษาระดับปริญญาตรีของ คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ ชั้นปีที่ 4 จำนวน 18 คน
	2.4.2 การเรียนรู้ที่เกิดจากโมเดลฯ คือ 1) กามีเป้าหมายในชีวิต การเห็นคุณค่าในตนเอง และการเคารพตนเอง 2) ผนวกกับการสร้างความตระหนักในการคบเพื่อน รุ่นพี่รุ่นน้องในมหาวิทยาลัย ความสัมพันธ์ในครอบครัว และเพื่อนสมัยเรียนมัธยมศึกษา	การสัมภาษณ์หลังการทดลองในแต่ละวัน	นักศึกษาระดับปริญญาตรีของ คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ ชั้นปีที่ 4 จำนวน 18 คน

รูปแบบการวิจัยเชิงผสมผสานวิธี (Mixed Method Research)

ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงผสมผสานวิธี (Mixed Method Research) ซึ่งเป็นการผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ และการวิจัยคุณภาพ เพื่อวิเคราะห์สาเหตุการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษา และสร้างโมเดลกระบวนการเรียนรู้ด้วยกลยุทธ์น่านน้ำสี่ครามเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ ของนักศึกษา รวมถึงศึกษาทดลองโมเดลกระบวนการเรียนรู้ด้วยกลยุทธ์น่านน้ำสี่ครามเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ โดยแบ่งการศึกษาเป็น 3 ระยะ ประกอบด้วย

แนวคิดของความรอบรู้ด้านสุขภาพเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์

ความรอบรู้ด้านสุขภาพตามแนวคิดของ Nutbeam ในปี 2008 ซึ่งมีผู้นำมาประยุกต์ใช้กันมากได้จำแนกความรอบรู้ด้านสุขภาพออกเป็น 3 ระดับคือ (กองสุศึกษากรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข)

ระดับที่ 1 ความรอบรู้ด้านสุขภาพขั้นพื้นฐาน (Functional health literacy) ได้แก่ทักษะด้านการฟังพูดอ่านและเขียนที่จำเป็นต่อความเข้าใจและการปฏิบัติในชีวิตประจำวันเช่นการปฏิบัติตาม

คำแนะนำของบุคคลากรทางการแพทย์รวมทั้งการอ่านและความเข้าใจเกี่ยวกับตัวเลขเช่นการอ่านใบยินยอม (consent form) ฉลากยา (medical label) เป็นต้น

ระดับที่ 2 ความรอบรู้ด้านสุขภาพความรอบรู้ด้านสุขภาพ ขั้นการมีปฏิสัมพันธ์ (Interactive Health literacy) ทักษะด้านการนึกคิด (Cognitive) ทักษะทางสังคมการรู้เท่าทันสื่อรวมทั้งประยุกต์ใช้ข้อมูลข่าวสารใหม่ๆเพื่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ

ระดับ 3 ความรอบรู้ด้านสุขภาพขั้นวิจารณ์ญาณ (Critical health literacy) ได้แก่ทักษะทางสังคมและปัญญาที่สูงขึ้นสามารถประยุกต์ใช้ข้อมูลข่าวสารในการวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบและควบคุมการดำเนินชีวิตในชีวิตประจำวันการรู้เท่าทันทางสุขภาพขั้นวิจารณ์ญาณเน้นการกระทำของแต่ละบุคคลและการมีส่วนร่วมผลักดันสังคมการเมืองไปพร้อมกันจึงเป็นการเชื่อมโยงประโยชน์ของบุคคลกับสังคมและสุขภาพของประชาชนทั่วไป

สรุปได้ว่าความสามารถและทักษะในการเข้าถึงข้อมูลความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกันและลดความเสี่ยงต่อการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาอันจะนำไปสู่การวิเคราะห์ประเมินการปฏิบัติและจัดการตนเองรวมทั้งสามารถชี้แนะเรื่องสุขภาพส่วนบุคคลและสังคมเพื่อป้องกันและควบคุมความเสี่ยงต่อการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรโดยวัดจากองค์ประกอบ 6 ด้านที่สะท้อนจากคุณลักษณะและพฤติกรรมคือความรู้ความเข้าใจการเข้าถึงข้อมูลทักษะการสื่อสารทักษะการตัดสินใจการจัดการตนเองและการรู้เท่าทันสื่อ

4. แบบประเมินการป้องกันการตั้งครรภ์นั้นถูกใช้เพื่อจะประเมิน 3 ส่วน คือ

- 3) ประเมินคัดกรองคัดเลือกรูปแบบตัวอย่างเพื่อใช้เป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
- 4) ประเมินก่อนการทดลองและ
- 3) ประเมินหลังการทดลอง

5. การวิจัยครั้งนี้วางแผนของการพัฒนาแบบประเมินการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ก่อนดำเนินการสร้างโมเดลฯ โดยมีตัวอย่างแนวคำถามในแบบประเมิน ดังนี้

1. การมีแฟนในขณะที่เรียนไม่มีผลเสียต่อการเรียน
2. ผู้หญิงสามารถเปลี่ยนแฟนได้ เมื่อแฟนไม่ให่เกียรติกัน
3. คนที่เป็นแฟนกันสามารถนัดพบ/ไปเที่ยวห่างสรรพสินค้าตามลำพังได้
4. คนที่เป็นแฟนกันสามารถกอดจูบหรือเฝ้าโลมกันได้
5. การมีแฟนมากกว่า 1 คน เป็นเรื่องปกติของนักศึกษาคนนี้
- 6.การมีแฟนเป็นการดี เป็นการเตรียมตัวเพื่อเป็นผู้ใหญ่ในวันข้างหน้า
7. การมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานเป็นเรื่องไม่เสียหาย
8. การมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนเป็นสิทธิส่วนบุคคล สามารถทำได้อย่างเสรี
9. การมีเพศสัมพันธ์กับผู้ชายหลายคน เป็นเรื่องปกติของนักศึกษา
10. การเป็นแฟนกันแต่ไม่มีเพศสัมพันธ์ เป็นเรื่องผิดปกติของนักศึกษา

11. ท่านตัดสินใจตั้งครรรค์ เพราะแผนแสดงความห่วงใยเมื่อรู้ว่าท่านตั้งครรรค์

ฯลฯ

6. คณะผู้วิจัยสร้างโมเดลโมเดลกระบวนการเรียนรู้ด้วยกลยุทธ์น่านน้ำสี่ครามเพื่อป้องกันนักศึกษาตั้งครรรค์ไม่พึงประสงค์เพื่อใช้ในการทดลอง

กำหนดขอบเขตวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ใช้รูปแบบการวิจัยแบบผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ดังรายละเอียดซึ่งแต่ละกระบวนการจัดให้นักศึกษาที่สนใจเข้าร่วมศึกษาสังเกตเรียนรู้ร่วมกันเป็นผู้ช่วยดำเนินการวิจัย

2. การทบทวนเอกสาร และการสำรวจสนามเบื้องต้น การทบทวนเอกสารที่มิวิจัยได้รวบรวมแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

3. การศึกษารายกรณี (Case Study) การศึกษาเชิงปรากฏการณ์วิทยา (Phenomenology)

4. การสัมภาษณ์เชิงลึก (Indept-Interview) แบบกึ่งโครงสร้าง Semi-Structured Interview โดยการวิจัยครั้งนี้จะสร้างเครื่องมือชุดคำถามหรือรูปแบบการสัมภาษณ์

5. ดำเนินการตามกรอบดำเนินการสี่ประการ (The Four Actions Framework) เพื่อสร้างนวัตกรรมเชิงคุณค่า (Value Innovation) ของกลยุทธ์น่านน้ำสี่ครามการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อประยุกต์ใช้

6. การวิเคราะห์นวัตกรรมเชิงคุณค่า (value innovations) มีการนำผลงานวิจัยสู่การใช้ประโยชน์การจัดเวทีเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยได้รับการรับรองการใช้ประโยชน์จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

7. การทดลองใช้โมเดลโมเดลกระบวนการเรียนรู้ด้วยกลยุทธ์น่านน้ำสี่ครามเพื่อป้องกันนักศึกษาตั้งครรรค์ไม่พึงประสงค์

8. สถานที่ทำการทดลองมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

9. ระยะที่ 1 เพื่อวิเคราะห์สาเหตุและการป้องกันการตั้งครรรค์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษา โดยเก็บข้อมูล เชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ จากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเกี่ยวกับการตั้งครรรค์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษา

9.1 กำหนดขอบเขตผู้ให้ข้อมูลเชิงปริมาณโดยสร้างแบบประเมิน “สาเหตุและการป้องกันการตั้งครรรค์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษา” โดยเก็บจากนักศึกษาโดยการสุ่มโดยใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified sampling) จากมหาวิทยาลัยราชภัฏจำนวน 38 แห่ง โดยสุ่มตามภูมิภาคละ 2 แห่ง สุ่มแต่ละ 2 คณะ สุ่มคณะละ 50 คน รวมได้ 600 ชุด

9.2 การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพซึ่งมี 3 มิติ คือ 1) ด้านความรู้ 2) ด้านอารมณ์ 3) ด้านพฤติกรรม กำหนดขอบเขตกลุ่มเป้าหมายที่จะใช้เก็บข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้อง ใกล้ชิดกับนักศึกษาที่ตั้งครรรค์ไม่พึงประสงค์กำหนดขอบเขตของผู้ให้ข้อมูลเชิงปริมาณ คือ ผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้อง ใกล้ชิดกับนักเรียนที่มีภาวะตั้งครรรค์ไม่พึงประสงค์ซึ่งสามารถจำแนก ดังนี้

- 1) นักศึกษาที่อยู่ในภาวะตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์และเพื่อนชาย
- 2) อาจารย์ที่ปรึกษาอาจารย์แนะแนวอาจารย์ผู้สอน
- 3) นักจิตวิทยาที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับสูติในโรงพยาบาล

ผู้ปกครอง ชุมชน

ผู้ดูแลหอพักเอกชนผู้ดูแลหอพักของมหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์

ผู้บริหารของมหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์

ระยะที่ 2 เพื่อสร้างโมเดลกระบวนการเรียนรู้ด้วยกลยุทธ์น่านน้ำสี่ครามเพื่อป้องกันนักศึกษาตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์

10.1 กำหนดขอบเขตในการสร้างโมเดลกระบวนการเรียนรู้ด้วยกลยุทธ์น่านน้ำสี่ครามเพื่อป้องกันนักศึกษาตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ ซึ่งมี 3 องค์ประกอบ คือ

- 1) ด้านความรู้
- 2) ด้านอารมณ์
- 3) ด้านพฤติกรรม

ขอบเขตของโมเดลกระบวนการเรียนรู้ ประกอบด้วย

1. กลยุทธ์น่านน้ำสี่คราม เช่น

1) กรอบดำเนินการสี่ประการ (The Four Actions Framework: ERRC)

สร้างนวัตกรรมเชิงคุณค่า (Value Innovation) วิเคราะห์ผลการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยราชภัฏว่า ควรดำเนินการ ตัด (Eliminate) ลด (Reduce) ยกย่อง (Raise) และ สร้าง (Create Grid) และในระดับใด และปัจจัยใดหรือ หรือสิ่งใดบ้างที่มหาวิทยาลัยราชภัฏไม่เคยมีมาก่อนเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษา

2) ภาพบนผืนผ้าใบเชิงยุทธศาสตร์ (The Strategy Canvas)

3) การเน้นภาพใหญ่ไม่ใช่ตัวเลข (Focus on the Big Picture, not the Number)

4) การตื่นตัวเชิงภาพ (Visual Awakening)

5) การแสดงภาพยุทธศาสตร์ (Visual Strategy Fair)

6) สร้างการดำเนินการในยุทธศาสตร์ (Build Execution into Strategy)

2. หลักการพัฒนานิสิตนักศึกษาของซิกเกอร์และไรเซอร์

- 1) การพัฒนาความสามารถ (developing competence)
- 2) การจัดการด้านอารมณ์ (managing emotions)

3) การพัฒนาจากความเป็นตัวของตัวเองไปสู่การพึ่งพาอาศัยกัน (moving through autonomy toward interdependence)

4) การพัฒนาสัมพันธภาพกับผู้อื่นอย่างมีวุฒิภาวะ (developing mature interpersonal relationships)

5) การสร้างอัตลักษณ์เฉพาะตน (establishing identity)

6) การพัฒนาเป้าหมาย (developing purpose)

7) การพัฒนาความมีศักดิ์ศรี (developing integrity)

3. ประยุกต์ใช้วิธีการสอนนักศึกษาตามวงจรการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพของ โคลบ (Kolb's learning style model) (Kolb.1984).

1) Concrete Experience: CE เป็นมิติเกี่ยวกับความรู้สึก (feeling)

2) Reflective Observation: RO เป็นมิติเกี่ยวกับการเฝ้าสังเกต (watching)

3) Active Experimentation: AE เป็นมิติเกี่ยวกับการคิด (thinking)

4) Abstract Conceptualization: AC เป็นมิติเกี่ยวกับการลงมือปฏิบัติ (doing)

4. ประยุกต์ใช้กิจกรรมที่ส่งผลต่อการพัฒนานักศึกษาของชิกเคอริงและแกมสัน (Arthur W. Chickering and Zelda F. Gamson. 1987) ที่ตี 7 ประการ (Seven Principles for Good Practice in Undergraduate Education)

1) มีการติดต่อ สนับสนุนนักศึกษาให้มีส่วนร่วมในการเรียนการสอน

2) สนับสนุนให้นักศึกษาร่วมมือกัน

3) สนับสนุนการเรียนแบบ active learning

4) ให้คำแนะนำและข้อมูลย้อนกลับทันที

5) ให้ความสำคัญเรื่องเวลาและงานที่ทำ

6) แจ้งให้นักศึกษาทราบถึงสิ่งที่คาดหวัง

7) มีวิธีการสอนหลากหลายตามความสามารถและความถนัดของนักศึกษา

ระยะที่ 3 เพื่อการทดลองใช้โมเดลกระบวนการเรียนรู้ด้วยกลยุทธ์น่านน้ำสีครามเพื่อป้องกันนักศึกษาตั้งครครไม่พึงประสงค์ ใช้รูปแบบการวิจัยแบบผสมผสานวิธีแบบ Emabeded Design: Emabeded Experimental Model ซึ่งเป็นการศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพภายในวิธีวิทยาการวิจัยเชิงปริมาณที่เป็นเชิงทดลองมาใช้โดยผู้วิจัยจะนำวิธีเชิงคุณภาพโดยใช้การสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการกับกลุ่มทดลองหลังการทดลองแต่ละครั้งและเมื่อเสร็จสิ้นการทดลอง โดยทดลองกับนักศึกษาคณะครุศาสตร์ชั้นปีที่ 4 ที่ได้จากการสุ่มจากแบบประเมินฯ ที่สร้างในระยะที่ระยะที่ 1 และใช้การสัมภาษณ์สอบถามความสนใจ โดยในเบื้องต้นจะเป็นนักศึกษาสาขาวิชาการแนะแนวและการให้คำปรึกษาและการสอนภาษาไทย จำนวน 1ห้อง เพื่อเตรียมความพร้อมในการทดลองใช้โมเดล ฯ ตลอดการทดลอง

และสุ่มเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมในเบื้องต้นจะผนวกกับการขอความร่วมมือเข้าร่วมการทดลอง
ยกห้องเรียนเป็นการทดลองทั้งห้องเรียน โดยมีกลุ่มทดลองจำนวน 18 คน

กำหนดขอบเขตประชากรที่ใช้ในการทดลอง ดังนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ในการวิจัยครั้งนี้เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์สาเหตุการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษา คือ

- 1) แบบสอบถามกับกลุ่มเป้าหมายและบุคคลใกล้ชิด (สร้างโดยคณะผู้วิจัย)
- 2) แบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบกึ่งโครงสร้าง (สร้างโดยคณะผู้วิจัย) โดยศึกษาแนวทางการสร้างเครื่องมือจากการวัดความรอบรู้ด้านสุขภาพในนักศึกษาจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการวัดความรอบรู้ด้านสุขภาพในนักศึกษพบว่าเครื่องมือที่ใช้วัด Health Literacy ซึ่งแบ่งได้เป็น 3 ประเภทดังนี้

1. แบบวัดความรอบรู้ด้านสุขภาพมีดังนี้

1.1 Rapid Estimate of Adolescent Literacy in Medicine (REALM-Teen) เป็นแบบทดสอบที่ถูกพัฒนาขึ้นเพื่อใช้วัดระดับความรอบรู้ด้านสุขภาพของผู้ป่วยที่เป็นกลุ่มเยาวชนทั้งนี้เครื่องมือดังกล่าวได้รับการพัฒนาจากแบบทดสอบเดิมคือ Rapid Estimate of Adult Literacy in Medicine (REALM) โดย Davis et al. (2006) เพื่อใช้ระบุเยาวชนที่มีข้อจำกัดด้านทักษะการอ่านและความเข้าใจเกี่ยวกับศัพท์ทางการแพทย์เช่นเดียวกับแบบทดสอบหลักและได้มีการเผยแพร่ในวารสาร Pediatrics ผ่านบทความ “Development and validation of the Rapid Estimate of Adolescent Literacy in Medicine (REALM-Teen): a tool to screen adolescents for below-grade reading in health care settings” การพัฒนาแบบสอบถาม REALM-Teen ถูกพัฒนาจากคณะแพทยพยาบาลนักสังคมสงเคราะห์นักจิตวิทยาและนักการศึกษา

1.2 Test of Functional Health Literacy in Adults (TOFHLA) Test of Functional Health Literacy in Adults shortened (S-TOFHLA) Test of Functional Health Literacy in Adults (TOFHLA) เป็นแบบทดสอบที่ถูกพัฒนาเพื่อใช้วัดระดับความรอบรู้ด้านสุขภาพของผู้ป่วยโดย Parker et al. (1995) และมีการเผยแพร่ในวารสาร J Gen Intern Med. ฉบับที่ 10 ปีที่ 10 ค.ศ. 1995 โดยมีข้อความว่า “The test of functional health literacy in adults: a new instrument for measuring patients’ literacy skills” ทั้งนี้ในการพัฒนาเครื่องมือดังกล่าวมีการพัฒนาแนวคิดเกี่ยวกับความรอบรู้ด้านสุขภาพ

1.3 แบบวัดความรอบรู้ด้านสุขภาพด้วยตนเองคือ The e-Health Literacy Scale (eHEALS) ซึ่งเป็นแบบทดสอบที่พัฒนาเพื่อใช้วัดความสามารถของบุคคลในการใช้สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวข้องกับทางการแพทย์เพื่อใช้ในการแก้ไขปัญหาด้านสุขภาพของตนเองในกลุ่มประชากรในภาพรวมเครื่องมือดังกล่าวได้รับการพัฒนาโดย Norman and Skinner (2006) ใน

ประเทศแคนาดาและนำเสนอเป็นบทความ “eHEALS: The eHealth Literacy Scale” เผยแพร่ในวารสาร J Med Internet Res. ฉบับที่ 4 ปีที่ 8 ค.ศ. 2006 การพัฒนาแบบสอบถาม eHEALS นั้นมีเนื้อหาของข้อคำถามต่างๆอยู่บนพื้นฐานของทฤษฎี Lily theoretical model of eHealth Literacy ของ Norman and Skinner (2006) มี 6 องค์ประกอบคือ Traditional. Information. Health. Computer. Media และ Scientific literacy ประกอบด้วยข้อคำถาม 8 ข้อ โดยให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามด้วยตนเองเครื่องมือดังกล่าวไม่มีการรายงานระยะเวลาในการทำแบบสอบถามและข้อจำกัดที่สำคัญของแบบสอบถามดังกล่าวคือไม่มีการรายงานคะแนนวิธีการคำนวณคะแนนหรือการจำแนกระดับความรู้ด้านสุขภาพการทดสอบคุณภาพเครื่องมือนี้มีการทดสอบความตรงเชิงเนื้อหาและมีการทดสอบความตรงเชิงโครงสร้างด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบผลการวิเคราะห์พบว่าข้อคำถามทั้ง 8 ข้อขององค์ประกอบความรู้ด้านสุขภาพสามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 55.99 โดยคะแนนน้ำหนักองค์ประกอบมีค่าระหว่าง 0.6 – 0.84 และมีการทดสอบค่าความเที่ยงโดยใช้วิธีการหาความสอดคล้องภายในพบว่ามีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับสูง ($\alpha = 0.88$)

ระยะที่ 2 เพื่อสร้างโมเดลกระบวนการเรียนรู้ด้วยกลยุธินำนาน้ำสีครามเพื่อป้องกันนักศึกษาตั้งครกไม่พึงประสงค์

นำข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพที่ได้จากการศึกษาศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการเรียนรู้ด้วยกลยุธินำนาน้ำสีคราม และข้อค้นพบที่ได้จากระยะที่ 1 คือ ผลการวิเคราะห์สาเหตุการตั้งครกไม่พึงประสงค์ของนักศึกษา โดยบูรณาการข้อมูลทั้งหมดเพื่อสร้างโมเดลโมเดลกระบวนการเรียนรู้ด้วยกลยุธินำนาน้ำสีครามเพื่อป้องกันนักศึกษาตั้งครกไม่พึงประสงค์ และสร้างแบบประเมินการป้องกันการตั้งครกไม่พึงประสงค์ (สร้างโดยคณะผู้วิจัย) ประเมินทั้ง 3 มิติ คือ มิติด้านความคิด (cognitive domain) มิติด้านอารมณ์ (affective domain) และมิติด้านพฤติกรรม (behavioral domain) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญด้านกลยุธินำนาน้ำสีครามและผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการกระบวนการเรียนรู้ และผู้เชี่ยวชาญด้านการตั้งครกของนักศึกษาหรือนักศึกษา จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) ปรับปรุงแก้ไข ไปทดลองใช้ (tryout) กลุ่มเป้าหมายที่เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่ตั้งครกไม่พึงประสงค์ นักศึกษากลุ่มเสี่ยงที่จะตั้งครกซ้ำ และนักศึกษาที่มีความเสี่ยงที่จะตั้งครกใหม่ ที่ไม่ใช่กลุ่มทดลองและเป็นเวลา 4 สัปดาห์ และนำมาปรับปรุงอีกครั้งก่อนนำไปใช้กับกลุ่มทดลอง ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน

1. กลยุธินำนาน้ำสีคราม เช่น

1) กรอบดำเนินการสี่ประการ (The Four Actions Framework: ERRC) สร้างนวัตกรรมเชิงคุณค่า (Value Innovation) วิเคราะห์ผลการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยราชภัฏว่าควรดำเนินการ ตัด (Eliminate) ลด (Reduce) ยกย่อง (Raise) และ สร้าง (Create Grid) และใน

ระดับใด และปัจจัยใดหรือ หรือสิ่งใดบ้างที่มหาวิทยาลัยราชภัฏไม่เคยมีมาก่อนเพื่อป้องกันการป้องกัน นักศึกษาดังครรรณ์ไม่พึงประสงค์

- 2) ภาพบนผืนผ้าใบเชิงยุทธศาสตร์ (The Strategy Canvas)
- 3) การเน้นภาพใหญ่ไม่ใช่ตัวเลข (Focus on The Big Picture. not the Number)
- 4) การตื่นตัวเชิงภาพ (Visual Awakening)
- 5) การแสดงภาพยุทธศาสตร์ (Visual Strategy Fair)
- 6) สร้างการดำเนินการในยุทธศาสตร์ (Build Execution into Strategy)

2. หลักการพัฒนานิสิตนักศึกษาของซิกเกอร์และไรเซอร์

- 1) การพัฒนาความสามารถ (developing competence)
- 2) การจัดการด้านอารมณ์ (managing emotions)
- 3) การพัฒนาจากความเป็นตัวของตัวเองไปสู่การพึ่งพาอาศัยกัน (moving through autonomy toward interdependence)
- 4) การพัฒนาสัมพันธภาพกับผู้อื่นอย่างมีวุฒิภาวะ (developing mature interpersonal relationships)
- 5) การสร้างอัตลักษณ์เฉพาะตน (establishing identity)
- 6) การพัฒนาเป้าหมาย (developing purpose)
- 7) การพัฒนาความมีศักดิ์ศรี (developing integrity)

3. ประยุกต์ใช้วิธีการสอนนักศึกษาตามวงจรการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพของโคป (Kolb's learning style model) (Kolb.1984).

- 1) Concrete Experience: CE เป็นมิติเกี่ยวกับความรู้สึก (feeling)
- 2) Reflective Observation: RO เป็นมิติเกี่ยวกับการเฝ้าสังเกต (watching)
- 3) Active Experimentation: AE เป็นมิติเกี่ยวกับการคิด (thinking)
- 4) Abstract Conceptualization: AC เป็นมิติเกี่ยวกับการลงมือปฏิบัติ (doing)

4. ประยุกต์ใช้กิจกรรมที่ส่งผลต่อการพัฒนานักศึกษาของซิกเกอร์และแกมสัน (Arthur W. Chickering and Zelda F. Gamson. 1987) ที่ 7 ประการ (Seven Principles for Good Practice in Undergraduate Education)

- 1) มีการติดต่อ สนับสนุนนักศึกษาให้มีส่วนร่วมในการเรียนการสอน
- 2) สนับสนุนให้นักศึกษาร่วมมือกัน
- 3) สนับสนุนการเรียนแบบ active learning

- 4) ให้คำแนะนำและข้อมูลย้อนกลับทันที
- 5) ให้ความสำคัญเรื่องเวลาและงานที่ทำ
- 6) แจ้งให้นักศึกษาทราบถึงสิ่งที่คาดหวัง
- 7) มีวิธีการสอนหลากหลายตามความสามารถและความถนัดของนักศึกษา

ระยะที่ 3 เพื่อการทดลองใช้โมเดลกระบวนการเรียนรู้ด้วยกลยุธินานน้ำสครามเพื่อ ป้องกันนักศึกษาตั้งครกไม่พึงประสงค์

ผู้วิจัยจะใช้รูปแบบการวิจัยแบบผสมวิธีแบบ Emabeded Design: Embeaded Experimental Model ซึ่งเป็นการศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพภายในวิธีวิทยาการวิจัยเชิงปริมาณที่เป็นเชิงทดลองมาใช้โดยผู้วิจัยจะนำวิธีเชิงคุณภาพโดยใช้การสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการกับกลุ่มทดลองหลังการทดลองแต่ละครั้งและเมื่อเสร็จสิ้นการทดลอง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ

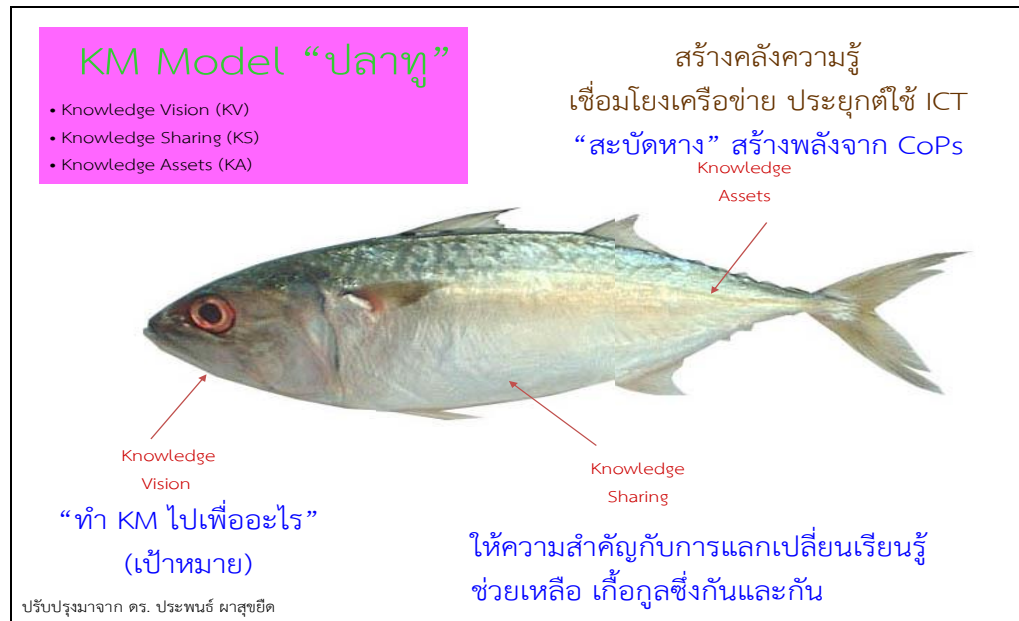
- 1) แบบประเมินกระบวนการเรียนรู้เพื่อป้องกันการตั้งครกไม่พึงประสงค์ของนักศึกษา (สร้างโดยคณะผู้วิจัย) ประเมินทั้ง 3 มิติ คือ มิติด้านความคิด (cognitive domain) มิติด้านอารมณ์ (affective domain) และมิติด้านพฤติกรรม (behavioral domain)
- 2) แบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบกึ่งโครงสร้าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลอง

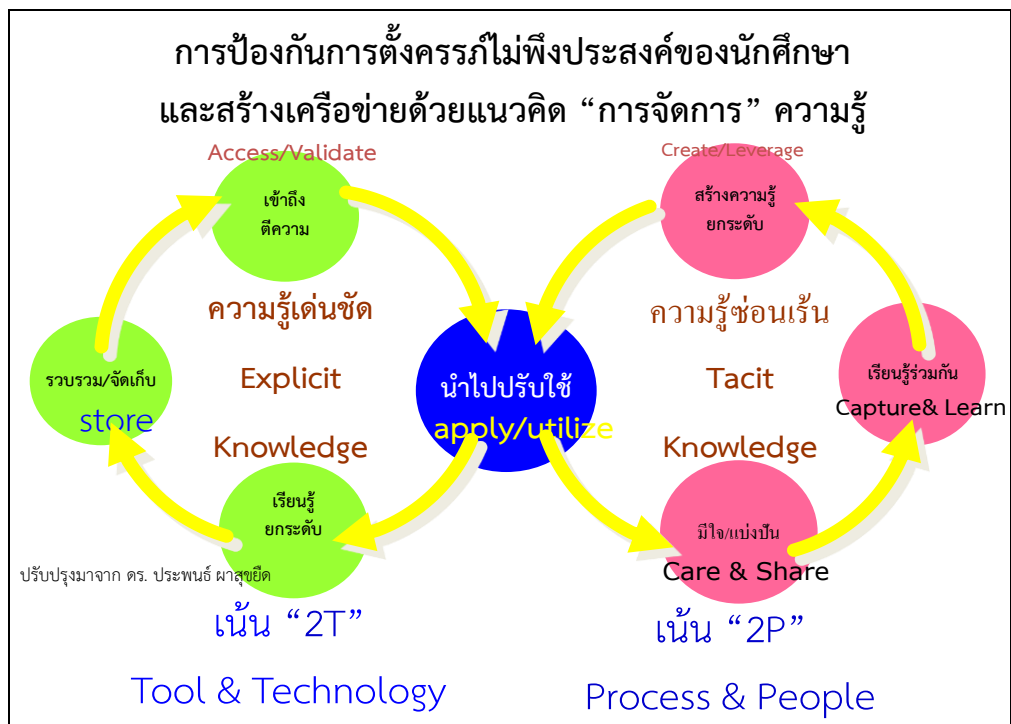
ในการวิจัยครั้งนี้ เนื่องจากการปัญหาการตั้งครกเป็นเรื่องละเอียดอ่อนและอาศัยความไว้วางใจที่จะเปิดเผยข้อมูล ความคุ้นเคยกันของนักศึกษาและอาจารย์ที่ดำเนินการวิจัยในการทดลองโมเดลฯ ในครั้งนี้ จึงเลือกทดลองที่มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ที่ผู้วิจัยทำงานอยู่ เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ ชั้นปีที่ 4 จำนวน 18 คน

โดยผู้วิจัยจะนำวิธีเชิงคุณภาพ ได้แก่ การสังเกตแบบมีส่วนร่วมมาใช้ ทั้งก่อน ระหว่างและหลังการทดลองการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการกับกลุ่มทดลองหลังการทดลองแต่ละครั้ง และจัดเวทีเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำเสนอผลการวิจัย ใช้วิธีการจัดการความรู้ (KM) เป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งในวิจัย ด้วยการจัดการความรู้จัดเวทีเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อป้องกันการตั้งครกของนักศึกษาในระหว่างการทดลองและเมื่อเสร็จสิ้นการทดลองเพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์ร่วมกับการแปลผลการทดลองและสรุปเป็นแนวคิดดังภาพต่อไปนี้

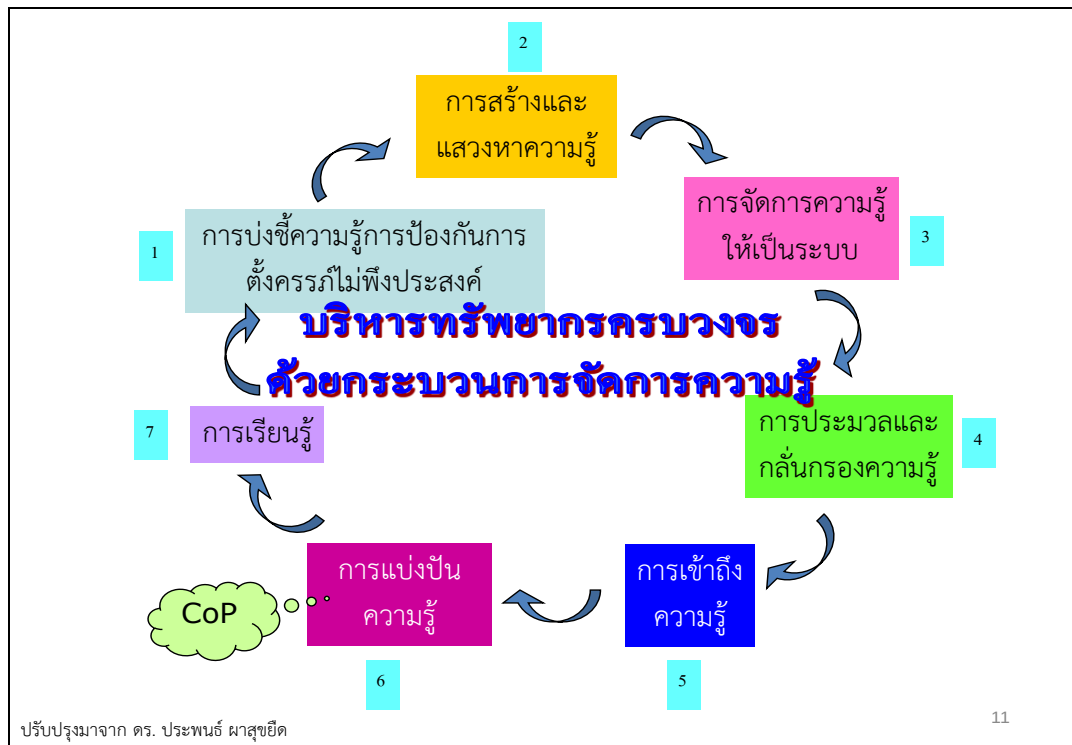
ภาพที่ 3.1 รูปแบบกระบวนการ การจัดการความรู้

ภาพที่ 3.2 การป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาและสร้างเครือข่ายด้วยแนวคิด “การจัดการ” ความรู้

ภาพที่ 3.3 การบริหารทรัพยากรครบวงจรด้วยกระบวนการจัดการความรู้

แบบแผนการทดลองครั้งนี้ใช้การทดลองแบบ Quasi Experiment ประชากรใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 15 คน โดยรูปแบบการวิจัยแบบ Nonequivalent Control Group Design (Pretest-Posttest Nonrandomized Design) (Campbell & Stanley. 1969) ดังแสดงในภาพประกอบดังต่อไปนี้

การจัดกระทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

ทีมผู้วิจัยดำเนินการจัดกระทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS 11.5 เพื่อวิเคราะห์สถิติพื้นฐาน หาค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาและการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผล โดยมีรายละเอียดต่างๆ ดังนี้

1. วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนแบบประเมินการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษา
2. วิเคราะห์ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบประเมินการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษา กรณีที่ 1 โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์ที่กำหนดไว้

3. เปรียบเทียบ posttest โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม ซึ่งนำ pretest เป็นตัวแปรร่วม (covariate) เป็นวิธีวิเคราะห์ที่เหมาะสมมากสำหรับแบบการวิจัยนี้

4. เปรียบเทียบ posttest เพื่อดูความแตกต่างของผลการทดลองระหว่างกลุ่ม ทั้งนี้ต้องอาศัยข้อมูลการเปรียบเทียบ pretest มาช่วยยืนยันข้อสรุป เช่น ถ้าผลการเปรียบเทียบ posttest พบว่าแตกต่าง โดยที่ pretest ไม่แตกต่าง ก็พอจะสรุปได้ว่า โมเดลกระบวนการเรียนรู้ด้วยกลยุทธ์น่านน้ำสีครามเพื่อป้องกันนักศึกษาตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ ให้ผลต่างกันในการเปรียบเทียบใช้ t-test หรือ การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว

การอธิบายความเชื่อมโยงความเป็นเหตุเป็นผลในการนำแนวคิดน่านน้ำสีคราม

การแก้ปัญหาการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษา และการทบทวนแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรตามในที่นี้คือ “การป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษา” เพื่อพัฒนารอบแนวคิดและวิธีวิทยาในการตอบโจทย์การวิจัยให้ชัดเจนขึ้น ดังนี้

ตารางที่ 3.2 ความเชื่อมโยงความเป็นเหตุเป็นผลในการนำแนวคิดน่านน้ำสีคราม

แนวคิดน่านน้ำสีครามมาใช้ในการสร้างโมเดลฯ	การป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษา	วิธีวิทยาในการตอบโจทย์การวิจัย
กลยุทธ์น่านน้ำสีคราม (The Blue Ocean strategy: BOS) หมายถึง กระบวนการ หรือวิธีการในการคิดเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีได้ที่เป็นพลวัตร มีการเปลี่ยนแปลงในการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ทั้ง 3 มิติ คือ มิติด้านความคิด (cognitive domain) มิติด้านอารมณ์ (affective domain) และมิติด้านพฤติกรรม (behavioral domain) เพื่อค้นหายุทธศาสตร์ใหม่ๆ เพื่อให้มหาวิทยาลัยราชภัฏสามารถสร้างสรรค์ บุกเบิก สร้างขอบเขตและความต้องการใหม่ สร้างบัณฑิตหรือนักศึกษา หลักสูตรและการให้บริการใหม่ที่ไม่เคยมีมาก่อน พัฒนาวัฒนธรรมด้วยความยุติธรรมในกระบวนการ สร้างทัศนคติแห่งความไว้วางใจ มุ่งเน้นส่วนรวมมากกว่าส่วนตัว การทุ่มเททิศของบุคลากร สร้างนวัตกรรมเชิงคุณค่าร่วมกันเพื่อป้องกันนักศึกษาตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ได้ใช้กระบวนการและเครื่องมือของกลยุทธ์น่านน้ำสีคราม โดยมีกระบวนการหลักประกอบด้วย 1.1 ภาพบนผืนผ้าใบเชิงยุทธศาสตร์(The Strategy Canvas)หมายถึง เครื่องมือในการศึกษาสภาพปัจจุบันของนักศึกษาที่ตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ โดยวาดภาพบนผืนผ้าใบเชิงยุทธศาสตร์จากข้อมูลสาเหตุของการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ 1.2 นวัตกรรมเชิงคุณค่า (Value Innovation) หมายถึง ระบบ รูปแบบ วิธีการ ที่ผู้เรียน ทุกคนที่จะนำมาซึ่งการป้องกันนักศึกษาการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ 1.3 กรอบดำเนินการสี่ประการ(The Four Actions Framework: ERRC)หมายถึง การวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน ควรดำเนินการ ตัด (Eliminate) ลด (Reduce) ยกกระดับ (Raise) และสร้าง (Create Grid) และในระดับใด และปัจจัยใดหรือสิ่งใดบ้างที่ไม่เคยมีมาก่อนเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษา เพื่อสร้างนวัตกรรมเชิงคุณค่า (Value Innovation) ด้วยการมุ่งมั่น มีประเด็นที่ต้องพิจารณาดังนี้	นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ และมีการเปลี่ยนแปลงใน มิติด้านความคิด (cognitive domain) มิติด้านอารมณ์ (affective domain) และมิติด้านพฤติกรรม (behavioral domain) บุคคล ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ (active participation learning) ประยุกต์ใช้กิจกรรมที่ส่งผลต่อการพัฒนา นักศึกษาของซิกเคอร์ริงและแกมสัน (Arthur W. Chickering and Zelda F. Gamson. 1987) ที่ตี 7 ประการ (Seven Principles for Good Practice in Undergraduate Education)	1. ใช้รูปแบบการวิจัยแบบผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ดังรายละเอียดซึ่งแต่ละกระบวนการจัดให้มีนักศึกษาที่สนใจเข้าร่วมศึกษาสังเกตเรียนรู้ร่วมกัน เป็นผู้ช่วยดำเนินการวิจัย 2. การทบทวนเอกสาร และการสำรวจสนามเบื้องต้น การทบทวนเอกสารที่มิวิจัยได้รวบรวมแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง 3. การศึกษารายกรณี (Case Study) การศึกษาเชิงปรากฏการณ์วิทยา (Phenomenology) การสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group Interview) ใช้รูปแบบการจัดเวทีสนทนากลุ่มโดยมี

แนวคิดน่าน้ำสีครามมาใช้ในการสร้างโมเดลฯ (ต่อ)	การป้องกันการตั้งครรภ์ ไม่พึงประสงค์ของ นักศึกษา	วิธีวิทยาในการตอบโจทย์ การวิจัย
1) ตัด (Eliminate) (Which of Prevent Unwanted Pregnancies that should be eliminated?) หมายถึง จะพิจารณาตัดอะไรได้บ้างเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษา 2) ลด (Reduce) (Which Prevent Unwanted Pregnancies should be reduced well below standard?) หมายถึง จะลดอะไรได้บ้างเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษา 3) ยกกระดืบ (Raise) (Which Prevent Unwanted Pregnancies should be raised standard?) หมายถึง จะยกกระดืบอะไรให้สูงกว่าระดับมาตรฐานในปัจจุบันได้บ้างเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษา 4) สร้าง (Create Grid) (Which Prevent Unwanted Pregnancies should be created that has never offered?) หมายถึง จะสร้างอะไรใหม่ที่ไม่เคยสร้างมาก่อนเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษา 1.4 การสร้างขอบเขตตลาดใหม่(Reconstruct Market Boundaries) หมายถึง วิธีการและกระบวนการหลีกเลี่ยงการแข่งขันแบบเดิม (Head-to-Head Competition) เพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาไม่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยมีกรอบเส้นทางการดำเนินการหลัก 6 ประการ คือ วงจรการประยุกต์ใช้กลยุทธ์น่าน้ำสีคราม ในการพัฒนาโมเดลกระบวนการเรียนรู้เพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย 6 กระบวนการเรียนรู้หลัก (1) วาดภาพบนผืนผ้าใบเชิงยุทธศาสตร์ (The Strategy Canvas) (2) วิเคราะห์กรอบดำเนินการสี่ประการ (The Four Actions Framework) (3) การมองภาพรวมใหญ่ (Focus on The Big Picture) (4) การตื่นตัวเชิงภาพ (Visual Awakening) (5) การแสดงภาพยุทธศาสตร์ (Visual Strategy Fair) ค้นหา นวัตกรรมเชิงคุณค่า (Value Innovation และ (6) สร้างการดำเนินการในยุทธศาสตร์ (Build Execution into Strategy) 1.5 การเน้นภาพใหญ่ไม่ใช่ตัวเลข (Focus on The Big Picture. not the Number)หมายถึง กระบวนการสร้างความตระหนัก เพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของความรู้และความเข้าใจโดยให้ความสำคัญ การสื่อสารให้เห็นภาพการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาตามลำดับ		รายละเอียดของขั้นตอนต่างๆ 4. การสัมภาษณ์เชิงลึก (Indept Interview) แบบกึ่งโครงสร้าง Semi-Structured Interview โดยการวิจัยครั้งนี้จะสร้างเครื่องมือชุดคำถามหรือรูปแบบการสัมภาษณ์ 5. ดำเนินการตามกรอบดำเนินการสี่ประการ (The Four Actions Framework) เพื่อสร้างนวัตกรรมเชิงคุณค่า (Value Innovation) ของกลยุทธ์น่าน้ำสีครามการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อการประยุกต์ใช้ เครื่องมือที่ใช้ 1) แบบประเมินการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษา 2) ทดลองโมเดลกระบวนการเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษา

แนวคิดน่าน้ำสีครามมาใช้ในการสร้างโมเดลฯ (ต่อ)	การป้องกันการตั้งครม ไม่พึงประสงค์ของ นักศึกษา	วิธีวิทยาในการตอบโจทย์ การวิจัย
1.6 การตื่นตัวเชิงภาพ (Visual Awakening) หมายถึง การตระหนักถึงใน“สภาพที่เป็นจริง”นำไปสู่ยุทธศาสตร์ใหม่ที่จะนำไปใช้เพื่อป้องกันการตั้งครมไม่พึงประสงค์ 1.7 การสำรวจเชิงภาพ(Visual Exploration) หมายถึงการออกภาคสนามเพื่อสำรวจเส้นทางหกลประการ เพื่อสร้างกลยุทธ์น่าน้ำสีครามเพื่อป้องกันการตั้งครมไม่พึงประสงค์ 1.8 การแสดงภาพยุทธศาสตร์ (Visual Strategy Fair) หมายถึง การวาดภาพเพื่อป้องกันการตั้งครมไม่พึงประสงค์ของ”ที่ควรจะเป็น”สร้างกลยุทธ์น่าน้ำสีครามที่คิดว่าจะ “ดีที่สุด”ในอนาคต เพื่อดำเนินการนำไปสู่ป้องกันการตั้งครมไม่พึงประสงค์ของนักศึกษา 1.9 การสื่อสารให้เห็นภาพ (Visual Communication) หมายถึง นำไปสู่กลยุทธ์ใหม่ในขั้นตอนการนำกลยุทธ์น่าน้ำสีครามสู่การปฏิบัติจริงในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์เพื่อป้องกันการตั้งครมไม่พึงประสงค์ของนักศึกษา กลยุทธ์ใหม่ในกระบวนการนำในขั้นตอนการนำกลยุทธ์น่าน้ำสีครามสู่การปฏิบัติจริงในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์เพื่อ 1.10 การก้าวพ้นความต้องการที่มีอยู่เดิม (Reach Beyond Existing Demand) หมายถึงกระบวนการ การวิเคราะห์ การบุกเบิกใหม่ การสร้างอุปสงค์หรือสร้างความต้องการใหม่ที่ไม่มีใครทำมาก่อนเพื่อป้องกัน การตั้งครมไม่พึงประสงค์ของนักศึกษา 1.11 กำหนดลำดับยุทธศาสตร์ให้ถูกต้อง (Get the Strategic Sequence Right) หมายถึงกระบวนการ วิธีการคิด เพื่อป้องกันการตั้งครมไม่พึงประสงค์ของนักศึกษา โดยคำตอบคือ ตอบว่าใช่ทั้ง 4 ประการ ดังต่อไปนี้ 1) ได้รับประโยชน์สูงสุด (Buyer utility) 2) มีความคุ้มค่าที่สุด (Price) 3) เหมาะสมที่สุด (Cost) และ 4) มีคุณค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด (Adoption) 1.12 การเอาชนะอุปสรรคสำคัญ (Overcome Key Hurdles) หมายถึง กระบวนการ และวิธีการคิดเพื่อปฏิบัติการแบบหักมุม ในการเอาชนะอุปสรรคเพื่อป้องกันการตั้งครมไม่พึงประสงค์ของนักศึกษา 1.13 สร้างการดำเนินการในยุทธศาสตร์ (Build Execution into Strategy) หมายถึง กระบวนการ วิธีการ การปฏิรูป การรณรงค์ เพื่อสร้างวัฒนธรรมในการรักตนเอง เพื่อป้องกันการตั้งครมไม่พึงประสงค์		

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการดำเนินงานตามโครงการ“โครงการวิจัยการใช้กลยุทธ์น่านน้ำสีครามเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์” ได้ดำเนินการตามวัตถุประสงค์และกรอบการทำงานของโครงการ ดังนี้
ผลการดำเนินงานตาม“โครงการวิจัยการใช้กลยุทธ์น่านน้ำสีครามเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์” แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ความรู้ความเข้าใจสาเหตุการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษา

ส่วนที่ 2 แนวทางการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์

ส่วนที่ 3 กระบวนการเรียนรู้เพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์

ส่วนที่ 4 ผลของการใช้กระบวนการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นมา

ส่วนที่ 1 ความรู้ความเข้าใจสาเหตุการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษา

การวิเคราะห์ความรู้ความเข้าใจสาเหตุของการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่ได้จากแบบประเมินความรู้ความเข้าใจสาเหตุของการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีดังนี้

ตารางที่ 4.1 การดำเนินการเก็บข้อและวิเคราะห์ความรู้ความเข้าใจสาเหตุของการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ตามวัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย ข้อที่ 1

ลำดับ ข้อมูล	วัตถุประสงค์ และกรอบการทำงาน	เครื่องมือ/วิธีการ	กลุ่มตัวอย่าง/ กลุ่มทดลอง
2.1	ศึกษาความรู้ความเข้าใจสาเหตุ การตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของ นักศึกษาระดับปริญญาตรี	แบบประเมินความรู้ความ เข้าใจสาเหตุของการ ตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของ นักศึกษาระดับปริญญาตรี	นักศึกษาระดับปริญญาตรี ของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่ม ภาคกลาง จำนวน 5 แห่ง จำนวน 1.896 คน

โดยสัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนดสัญลักษณ์เพื่อความเข้าใจตรงกันในการวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

$\bar{X}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
SD	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าสถิติการแจกแจงที (t-distribution)
F	แทน	ค่าสถิติการแจกแจงเอฟ (F-distribution)
df	แทน	ระดับชั้นแห่งความอิสระ (Degree of freedom)
p	แทน	ความน่าจะเป็น (Probability)
*	แทน	ค่ามีนัยสำคัญทางสถิติ $p < .05$
**	แทน	ค่ามีนัยสำคัญทางสถิติ $p < .01$

ตารางที่ 4.2 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบประเมิน

กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในกลุ่มภาคกลาง 5 มหาวิทยาลัยราชภัฏ ในปี 2558 มีประชากร 43,344 คน ใช้ตารางสำเร็จรูปของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane. อ้างถึงใน ปริญญา มีสุข. 2559 หน้า 193-194) กำหนดความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ที่ 5 % ระดับความเชื่อมั่นที่ 95 % ได้ขนาดของตัวอย่าง ทั้ง 5 แห่งรวมกันได้ 1,896 คน

มหาวิทยาลัยราชภัฏ กลุ่มภาคกลาง จำนวน 5 แห่ง	จำนวน ตัวอย่าง	ร้อยละ
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา	385	20.30
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี	366	19.30
มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์	382	20.10
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี	375	19.80
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระ บรมราชูปถัมภ์	388	20.50
รวม	1,896	100.00
1. ชั้นปีที่กำลังศึกษา		
1.1 ชั้นปีที่ 1	490	25.90
1.2 ชั้นปีที่ 2	514	27.10
1.3 ชั้นปีที่ 3	410	21.60
1.4 ชั้นปีที่ 4	482	25.40
รวม	1,896	100.00

2. เพศ		
2.1 ชาย	706	36.90
2.2 หญิง	1.190	62.70
รวม	1.896	99.60
3. อายุ		
3.1 น้อยกว่า 20 ปี	622	32.80
3.2 ระหว่าง 20-21 ปี	882	46.50
3.3 ระหว่าง 22 -23 ปี	369	19.50
3.4 ตั้งแต่ 23 ปีขึ้นไป	23	1.20
รวม	1.896	100.00

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 1.896 คน เป็น นักศึกษาระดับปริญญาตรี มาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์ ร้อยละ 20.50 รองลงมาคือมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ร้อยละ 20.30 มหาวิทยาลัยราชภัฏราช นครินทร์ ร้อยละ 20.10 มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ร้อยละ 19.80 และมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพ พรรณี ร้อยละ 19.30 ตามลำดับ เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 1 ร้อยละ 25.90 ชั้นปีที่ 2 ร้อยละ 27.10 ชั้นปีที่ 3 ร้อยละ 21.60 และชั้นปีที่ 4 ร้อยละ 25.40 เป็นนักศึกษา ชายร้อยละ 36.90 และหญิง ร้อยละ 62.70 ด้านอายุพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีอายุน้อยกว่า 20 ปี ร้อยละ 32.80 ระหว่าง 20-21 ปี ร้อยละ 46.50 ระหว่าง 22-23 ปี ร้อยละ 19.50 และ อายุมากกว่า 23 ปีขึ้นไป ร้อยละ 1.20

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความรู้ความเข้าใจสาเหตุของการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ระดับปริญญาตรี โดยกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้

3.51 – 4.00 หมายถึง มีความรู้ความเข้าใจระดับดีที่สุด

2.51 – 3.50 หมายถึง มีความรู้ความเข้าใจระดับดีมาก

1.51 – 2.50 หมายถึง มีความรู้ความเข้าใจระดับพอใช้

1.00 – 1.50 หมายถึง มีความรู้ความเข้าใจระดับน้อยควรปรับปรุง

กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏในเขต ภาคกลาง มีจำนวน 5 แห่ง	$\bar{X}$	SD	ระดับความรู้ความเข้าใจสาเหตุการ ตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษา ระดับปริญญาตรี
มหาวิทยาลัยราชภัฏ พระนครศรีอยุธยา	2.79	.354	ดีที่สุด
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี	2.75	.385	ดีที่สุด
มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์	2.71	.562	ดีที่สุด
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี	2.72	.658	ดีที่สุด
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์	2.65	.739	ดีที่สุด
รวม	2.73	.563	ดีที่สุด

จากตารางที่ 4.3 พบว่านักศึกษาระดับปริญญาตรี มีความรู้ความเข้าใจสาเหตุการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ในมิติด้านความคิด (cognitive domain) มิติด้านพฤติกรรม (behavioral domain) และมิติด้านอารมณ์ (affective domain) อยู่ในระดับดีที่สุดทั้ง 5 แห่ง คือ มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ที่ 2.73

ตารางที่ 4.4 การประเมินความรู้ความเข้าใจสาเหตุการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี จำแนกตามเพศ ($n = 1.896$)

	เพศชาย		เพศหญิง		t	P
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
การประเมินสาเหตุตั้งครรภ์ ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับ ปริญญาตรี	2.73	.712	2.72	.453	.150	.881

จากตารางที่ 4.4 ผลการศึกษาความรู้ความเข้าใจสาเหตุการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีจำแนกตามเพศ พบว่า นักศึกษาหญิงและชาย มีความรู้ความเข้าใจการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.5 ความแปรปรวนของความรู้ความเข้าใจสาเหตุของการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

ความแปรปรวน	<i>df</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>
ระหว่างกลุ่ม	4	4.429	1.107	3.51
ภายในกลุ่ม	1892	596.611	.316	
รวมทั้งหมด	1896	601.041		

ตารางที่ 4.6 การประเมินความรู้ความเข้าใจสาเหตุของการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีจำแนกตามมหาวิทยาลัย

กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตภาคกลาง มีจำนวน 5 แห่ง	$\bar{X}$	<i>SD</i>	<i>df</i>	<i>F</i>	<i>P</i>
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา	2.79	.354	4	3.510	.007
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี	2.75	.385			
มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์	2.71	.562			
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี	2.72	.658			
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์	2.65	.738			
รวม	2.73	.563			

จากตารางที่ 4.6 พบว่า นักศึกษาระดับปริญญาตรีของแต่ละแห่งมีระดับ ความรู้ความเข้าใจสาเหตุการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งหมายความว่า มีค่าเฉลี่ยระดับความรู้ความเข้าใจสาเหตุของการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี อย่างน้อย 1 คู่ ที่แตกต่างกัน ($F=3.51$. $P = .007$)

ตารางที่ 4.7 การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของ LSDเปรียบเทียบระดับความรู้ความเข้าใจสาเหตุของการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏ ในเขตภาคกลาง มีจำนวน 5 แห่ง	$\bar{X}$	มหาวิทยาลัยราชภัฏ พระนครศรีอยุธยา	มหาวิทยาลัย ราชภัฏรำไพ พรรณี	มหาวิทยาลัย ราชภัฏราช นครินทร์	มหาวิทยาลัย ราชภัฏเทพ สตรี	มหาวิทยาลัยราชภัฏ วไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์
		2.79	2.75	2.71	2.72	2.65
มหาวิทยาลัยราชภัฏ พระนครศรีอยุธยา	2.79		0.041	0.088*	0.070	0.143*
มหาวิทยาลัยราชภัฏ รำไพพรรณี	2.75			0.047	0.029	0.102*
มหาวิทยาลัยราชภัฏ ราชนครินทร์	2.71				-0.017	0.055
มหาวิทยาลัยราชภัฏ เทพสตรี	2.72					0.072
มหาวิทยาลัยราชภัฏ วไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์	2.65					

*P<.05

จากตารางที่ 4.7 เมื่อเปรียบเทียบระดับความรู้ความเข้าใจสาเหตุของการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี จำแนกตามมหาวิทยาลัยราชภัฏเป็นรายคู่ พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 3 คู่ ได้แก่ คู่ที่ 1) มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา กับ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ คู่ที่ 2) มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา กับ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์ และ คู่ที่ 3) มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี กับ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์

ตารางที่ 4.8 ความแปรปรวนของระดับความรู้ความเข้าใจสาเหตุของการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี จำแนกตามชั้นปี

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	3	101.174	33.725	127.64
ภายในกลุ่ม	1893	499.866	.264	
รวมทั้งหมด	1896	601.041		

ตารางที่ 4.9 ระดับความรู้ความเข้าใจสาเหตุของการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี จำแนกตามชั้นปีการศึกษา

ชั้นปีที่ศึกษา	$\bar{X}$	SD	df	F	P
ชั้นปีที่ 1	2.43	.504	3	127.64	.000
ชั้นปีที่ 2	2.77	.458			
ชั้นปีที่ 3	2.62	.592			
ชั้นปีที่ 4	3.06	.507			

จากตารางที่ 4.9 พบว่า นักศึกษาระดับปริญญาตรีแต่ละชั้นปี มีระดับความรู้ความเข้าใจสาเหตุของการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งหมายความว่า นักศึกษาระดับปริญญาตรี มีค่าเฉลี่ยระดับความรู้ความเข้าใจสาเหตุของการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ อย่างน้อย 1 คู่ ที่แตกต่างกัน ($F=127.6$, $P = .000$)

ตารางที่ 4.10 การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของ LSD เปรียบเทียบระดับความรู้ความเข้าใจสาเหตุการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี จำแนกตามชั้นปีการศึกษา

ชั้นปีที่ศึกษา	$\bar{X}$	ชั้นปีที่ 1	ชั้นปีที่ 2	ชั้นปีที่ 3	ชั้นปีที่ 4
		2.43	2.77	2.62	3.06
ชั้นปีที่ 1	2.43		-0.336*	-0.191*	-0.627*
ชั้นปีที่ 2	2.77			0.144*	-0.291*
ชั้นปีที่ 3	2.62				-0.436*
ชั้นปีที่ 4	3.06				

* $P < .0$

จากตารางที่ 4.10 เมื่อเปรียบเทียบระดับความรู้ความเข้าใจสาเหตุของการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี จำแนกตามชั้นปีเป็นรายคู่ พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกคู่ ได้แก่ ชั้นปีที่ 1 กับชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 1 กับชั้นปีที่ 3 ชั้นปีที่ 1 กับชั้นปีที่ 4 ชั้นปีที่ 2 กับชั้นปีที่ 3 ชั้นปีที่ 2 กับชั้นปีที่ 4 และชั้นปีที่ 3 กับชั้นปีที่ 4

ตารางที่ 4.11 ความแปรปรวนของความรู้ความเข้าใจสาเหตุของการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีจำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	<i>df</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>
ระหว่างกลุ่ม	3	88.209	29.403	108.47
ภายในกลุ่ม	1892	512.832	.271	
รวมทั้งหมด	1895	601.041		

ตารางที่ 4.12 ความรู้ความเข้าใจสาเหตุของการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีจำแนกตามอายุของนักศึกษา

อายุ	$\bar{X}$	<i>SD</i>	<i>df</i>	<i>F</i>	<i>P</i>
น้อยกว่า 20 ปี	2.49	.514	3	108.477	.000
20- 21ปี	2.72	.517			
22 -23 ปี	3.11	.543			
23 ปีขึ้นไป	2.89	.445			

จากตารางที่ 4.12 พบว่า นักศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีอายุแตกต่างกัน มีระดับความรู้ความเข้าใจสาเหตุของการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งหมายความว่า นักศึกษาระดับปริญญาตรี มีค่าเฉลี่ยระดับความรู้ความเข้าใจสาเหตุของการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ อย่างน้อย 1 คู่ ที่แตกต่างกัน ($F=108.477$. $P = .000$)

ตารางที่ 4.13 การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของ LSD เปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจสาเหตุของการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีจำแนกตามอายุ

อายุ	$\bar{X}$	น้อยกว่า 20 ปี	ระหว่าง 20- 21ปี	ระหว่าง 22 -23 ปี	ตั้งแต่ 23 ปีขึ้นไป
		2.49	2.72	3.11	2.89
น้อยกว่า 20 ปี	2.49		-0.230*	-0.615*	-0.391*
ระหว่าง 20- 21ปี	2.72			-0.384*	-0.161
ระหว่าง 22 -23 ปี	3.11				0.223*
ตั้งแต่ 23 ปีขึ้นไป	2.89				

*P<.05

จากตารางที่ 4.13 เมื่อเปรียบเทียบระดับความรู้ความเข้าใจสาเหตุของการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี จำแนกตามอายุเป็นรายคู่ พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 5 คู่ ได้แก่ คู่ที่ 1) น้อยกว่า 20 ปี กับ 20 – 21 ปี คู่ที่ 2) น้อยกว่า 20 ปี กับ 22 -23 ปี คู่ที่ 3) น้อยกว่า 20 ปีกับ 23 ปีขึ้นไปคู่ที่ 4) 20- 21 ปี กับ 22 -23 ปี และ คู่ที่ 5) 22- 23 ปี กับ 23 ปีขึ้นไป

ส่วนที่ 2 แนวทางการป้องกันการตั้งครมไม่พึงประสงค์

ผลการวิเคราะห์แนวทางการป้องกันการตั้งครมไม่พึงประสงค์ของนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

ตารางที่ 4.14 การดำเนินการเก็บข้อมูลการวิเคราะห์แนวทางการป้องกันการตั้งครมไม่พึงประสงค์
ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ตามวัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย ข้อที่ 2

ลำดับ ข้อมูล	วัตถุประสงค์และกรอบการ ทำงานของโครงการ	เครื่องมือ/วิธีการ	กลุ่มตัวอย่าง รวม 10 คน
2.2	ศึกษาแนวทางการป้องกันการ ตั้งครมไม่พึงประสงค์ของ นักศึกษาระดับปริญญาตรี	1) สัมภาษณ์เชิงลึก บุคคลที่เกี่ยวข้องกับ นักศึกษา โดยประเด็นการ ทำความเข้าใจ/ตีความ ความหมายเกี่ยวกับ ภาวะที่ เป็น (being) ของมนุษย์ใน ประสบการณ์นั้น เป็นการ ตีความ (hermeneutics) จากสิ่งปรากฏ (expressing) และตีความ ข้อความ (text) อันเป็น ข้อมูลที่ได้จากประสบการณ์ การไตร่ตรองข้อมูล (reflect) เพื่อได้แก่นแท้ของ ปรากฏการณ์ (essence) ค้นหาหน่วยหรือโครงสร้าง ความหมาย (themes) 2) วิเคราะห์กรอบ ดำเนินการสี่ประการ (The Four Actions Framework)	1) นักศึกษาที่อยู่ในภาวะ ตั้งครมไม่พึงประสงค์และเพื่อน ชาย 1 คู่ 2) อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ แนะแนว อาจารย์ผู้สอน 2 คน 3) นักจิตวิทยา 1 คน 4) ผู้ปกครอง 2 คน 5) ผู้ดูแลหอพัก 2 คน 6) ผู้บริหารของมหาวิทยาลัย ราชภัฏราชนครินทร์ 1 คน

ตารางที่ 4.15 สรุปผลการสัมภาษณ์เชิงลึกบุคคลที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษาที่ตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ และวิเคราะห์กรอบดำเนินการสี่ประการ (The Four Actions Framework) สรุปเป็นตาราง ดังนี้

ข้อ	บุคคลที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษา	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสัมภาษณ์เชิงลึก และกรอบดำเนินการสี่ประการ (The Four Actions Framework)
2.1.1)	นักศึกษาที่อยู่ในภาวะตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ และเพื่อนชาย 1 คู่ (ฝ่ายหญิงเป็นนักศึกษาที่ผู้วิจัยสอนในภาคเรียนที่ 1/2559)	1. เป็นแฟนกันมาตั้งแต่ ม ต้น คิดว่าใช้ตั้งแต่แรกพบ (ดูทั้งคู่รักกันมาก) ไม่คิดว่าจะท้องเพราะป้องกันมาตลอดและแล้วก็ท้อง ไม่คิดว่าจะทำแท้งเลย ตอนนี้อาเรียนไหว ปิดเทอมจะคลอดพอดี แม่ของแฟนจะช่วยเลี้ยง เพราะตอนนี้พ่อแม่โกรธมากเพราะอายุญาติ ปกติก็ทะเลาะกันบ่อยๆ เพราะชอบกลับบ้านค่าๆ ไม่ได้แบ่งเบางานที่บ้านไม่ได้ไปช่วยขายของวันหยุด ปัจจุบันเลยย้ายมาอยู่กับแฟน แม่ของแฟนก็ไม่พอใจนัก แต่เห็นว่าใกล้จะเรียนจบแล้วอีกเทอมเดียวคงกลั้นใจมากและมักมีปากเสียงกับลูกชาย (แฟน) บ่อยๆ จึงให้เรียนกันให้จบจะได้เลี้ยงตัวเองได้ ยังโชคดีที่ฐานะทางบ้านแฟนค่อนข้างมีฐานะพอเลี้ยงดู 2. ที่จริงไม่ชอบเรียนหนังสือ อยากมีร้านขายของเล็กๆ ชอบร้านทุกอย่าง 20 บาท ประมาณนั้น คงไม่ต้องใช้ความรู้อะไร แต่ก็ไม่มีเงินพอที่จะขายอะไรได้ เพื่อนหลายคนก็ไปทำงานในห้าง บางคนก็ช่วยงานที่บ้าน ไม่รู้ว่าจะเรียนไปเพื่ออะไร เห็นพี่เรียนจบมาก็ขับมอเตอร์ไซค์วิน แต่พ่อแม่อยากให้เรียนก็มาเรียนไปวันๆ งานก็ไม่ค่อยทำส่งบางวิชาก็ติดโอ 3. คิดว่าชีวิตที่ผ่านมามันไร้ค่า เคยคิดจะฆ่าตัวตาย แต่ตอนนี้คิดว่าจะทำทุกอย่างให้ดีเรียนให้จบช่วยๆ กันทำงานและสอบให้ผ่าน เรียนคนละคณะแต่ก็ยังไม่ว่าจะจบมาจะไปหางานอะไรทำ เพราะรุ่นพี่ที่จบก็ยังไม่หางานไม่ได้หลายคน และอีกอย่างไม่ได้ชอบหรือตั้งใจจะเรียนสาขาที่เรียนอยู่นี้เลย เลือกตามเพื่อน 4. ไม่เชื่อมั่นว่าจะผ่านไปได้ในสิ่งที่ทั้งสองคนเจอตอนนี้ แต่ก็รักเด็ก เราอาจจะมีลูกเร็ว ปัญหาอยู่ข้างหน้าอีกมาก แต่จะลองดู โชคดีที่อาจารย์ที่สอนก็ให้ออกาส่งงานล่าช้า สอบซ่อมได้ ก็จะพยายามลองดูที่จริงไม่อยากเรียนเลย 5. ดูจากสายตาเพื่อนและอาจารย์บางคนไม่ยอมรับกับการที่ท้องแล้วมาเรียนแบบนี้ เครียดมาก อดทนเพราะอีกเทอมเดียว

ตารางที่ 4.15 (ต่อ) สรุปผลการสัมภาษณ์เชิงลึกบุคคลที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษาที่ตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ และวิเคราะห์กรอบดำเนินการสี่ประการ (The Four Actions Framework) สรุปเป็นตาราง ดังนี้

ข้อ (ต่อ)	บุคคลที่เกี่ยวข้อง กับนักศึกษา	ผลวิเคราะห์ข้อมูลสัมภาษณ์เชิงลึกและ กรอบดำเนินการสี่ประการ (The Four Actions Framework)
2.1.2)	อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์แนะแนว อาจารย์ผู้สอน 2 คน (เป็นอาจารย์ที่ ปรึกษา 1 คน)	1. นักศึกษาปีนี้ได้ขึ้นได้เรียนจบและตกเดือนเพราะถ้าเป็นแบบนี้ จะเรียนไม่จบเพราะปีที่แล้วมาเรียนไปวันๆ ขาดความรับผิดชอบ ไม่ค่อยจะทำงานส่ง มีอาจารย์โทรมาบ่นเป็นประจำ 2. คิดว่าโดยรวมนักศึกษาเป็นคนขยันและตั้งใจเรียนแต่ก็มีจำนวน หนึ่งที่ไม่ว่าอะไร ไม่รู้มาเรียนทำไม ไม่คิดว่าเป็นอาจารย์ที่ ปรึกษาจะเครียดมากขนาดนี้ 3. เรื่องท้องก็เห็นจนชินตา ถ้าใส่เสื้อคลุมตัวใหญ่ๆ ก็แนวโน้มนะใช้ โน้มนๆ ให้ท้องหนึ่งจะมีประมาณ 1-3 คน แรกๆก็ไม่เข้าใจรับไม่ได้ ตอนนี้ก็เริ่มจะชิน บางท้องท้องเกือบยกท้อง มันเกิดอะไรขึ้น 4. คิดว่าครอบครัวสำคัญต้องดูแลเอาใจใส่ เราสอนแล้วก็ปล่อยไป ดังนั้นคนที่ต้องดูคือพ่อแม่ และตัวเค้าเองต้องรู้ว่าชีวิตจะไปทาง ไหนเรียนไม่จบท้องจะมีอาชีพได้อย่างไร ไม่ใช่ให้มากอย่กับกับผิด ถูกดีชั่วตลอดเวลา อาจารย์เองงานเยอะมากแล้ว 5. สำคัญที่สุดตัวนักศึกษานั้นต้องคิดเป็น คิดได้ ชีวิตตัวเอง โทมาก แล้ว วิทยาลัยต้องเรียนเพื่อจะประกอบอาชีพแล้ว เป้าหมายในชีวิต ของตนเองควรรู้ว่าต้องทำอะไร การท้องในช่วงที่เรียนก็ต้องรู้ว่า จะเผชิญกับปัญหาอะไรบ้าง ใครจะยอมรับ ความภาคภูมิใจจะ อยู่ไหน พ่อแม่จะรับได้หรือเปล่า ดังนั้นถ้าคิดเป็นก็จะไม่ต้อง
	(อาจารย์แนะแนว และสอนด้วย 1 คน)	1. ความคิดที่เค้ามีต่อตนเองเป็นสิ่งสำคัญที่สุด ถ้ารู้ว่าชีวิตนี้ต้องการ อะไร มาเรียนทำไม ทำอย่างไรจะประสบความสำเร็จ 2. กำลังใจความมานะบากบั่นต่อเป้าหมายนั้น ถ้าคิดว่าสามารถจะ ฝ่าฟันไปได้เจออะไรก็ไม่ถอย คิดว่าเก่งพอไหว ทำได้ 3. คนที่คิดว่าตนเองมีคุณค่า เป็นคนคิดดีมีความกตัญญู อะไรที่พ่อ แม่เสียใจก็จะระวังตัว จะพยายามทำเพื่อคนที่เค้ารักและรักเค้า 4. ครอบครัวที่อบอุ่นจะเป็นส่วนที่สำคัญให้นักศึกษาดำรงตนอยู่ ในทางที่เหมาะสม 5. ต้องมีทักษะในการคบเพื่อนหลายคนที่ไม่เจอเสียคนเพราะเพื่อน เช่น ทักษะการปฏิเสธ จำเป็นมาก

ตารางที่ 4.15 (ต่อ) สรุปผลการสัมภาษณ์เชิงลึกบุคคลที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษาและวิเคราะห์กรอบดำเนินการสี่ประการ (The Four Actions Framework) โดยสรุปเป็นตาราง ดังนี้

ข้อ (ต่อ)	บุคคลที่เกี่ยวข้องกับ นักศึกษา	ผลวิเคราะห์ข้อมูลสัมภาษณ์เชิงลึกและ กรอบดำเนินการสี่ประการ (The Four Actions Framework)
2.1.3)	นักจิตวิทยา 1 คน (เป็นพยาบาลจิตเวช จากโรงพยาบาล พุทธโสธร จังหวัดฉะเชิงเทรา)	1. สำคัญมากที่สุด คือสอนให้คิดเป็น รักตัวเอง เป็นหญิงก็ต้องรักนวล สงวนตัว การสอนเรื่องการคุมกำเนิดให้กับนักเรียน นักศึกษา เป็นเรื่องปลายเหตุไม่ใช่แค่ตั้งครรภ์ที่น่ากังวล แต่โรคภัยที่มากับการมีเพศสัมพันธ์เช่น ติดเชื้อเอชไอวี เราต้องยอมรับว่า ธรรมชาติและความต้องการ เป็นสิ่งที่ควบคุมยาก จึงควรปลูกฝังอย่างจริงจังในทุกภาคส่วน 2. นักศึกษาที่ต้องเผชิญกับสถานการณ์ตั้งครรภ์นี้น่าห่วงมาก ร่างกายมีการเปลี่ยนแปลงมาก จิตใจด้วย จำเป็นที่ทุกฝ่ายต้องดูแลเยียวยา และพามาฝากครรภ์และให้ความรู้เกี่ยวกับการเตรียมพร้อม ในโรงพยาบาลจะมีหน่วยดูแล 3. นักศึกษาที่ตั้งครรภ์จะมีความรู้สึกลบกับตัวเอง และคนรอบข้าง มองโลกที่ยากที่เราจะเข้าใจ เป็นจิตใจที่บอบบาง ถ้าไม่ได้รับการดูแลจากครอบครัวและคนใกล้ชิด ในช่วงเริ่มแรกจะอันตรายที่สุด 4. การพูดคุยด้วยความเข้าใจ ให้มองไปข้างหน้า เป็นสิ่งสำคัญ และให้คิดถึงลูกที่อยู่ในท้องที่เป็นผู้บริสุทธิ์ ไม่โทษผู้อื่นหรือตัวเอง แต่ให้มุ่งที่การทำแต่ละวันที่ดีต่อตนเองและลูก 5. เท่าที่เห็นมาฝากครรภ์ส่วนมากจะมีฝ่ายชายมาด้วย หรือบางทีก็มากับผู้ปกครอง นับว่าเป็นเรื่องที่ดีถ้าฝ่ายชายจะอยู่ดูแล อันนี้จะไม่น่าห่วงมาก มีบ้างที่มากคนเดียว

ตารางที่ 4.15 (ต่อ) สรุปผลการสัมภาษณ์เชิงลึกบุคคลที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษาและวิเคราะห์กรอบดำเนินการสี่ประการ (The Four Actions Framework) โดยสรุปเป็นตาราง ดังนี้

ข้อ (ต่อ)	บุคคลที่เกี่ยวข้อง กับนักศึกษา	ผลวิเคราะห์ข้อมูลสัมภาษณ์เชิงลึกและ กรอบดำเนินการสี่ประการ (The Four Actions Framework)
2..14)	ผู้ปกครอง 2 คน (เป็นมารดาของ นักศึกษา นักศึกษาที่อยู่ใน ภาวะตั้งครรรภ์ 1 คน ในข้อ 2.1.1)	1. ปกติก็ไม่ค่อยสนิทกับลูกทำงานหนักมาก เพราะเลี้ยงลูกหลาย คน พ่อก็เป็นคนดุ พุดกันหน่อยก็ทะเลาะกัน ผู้ชายที่เป็นแฟน เห็นมาส่งกันตั้งแต่ ม ต้น การที่มาท้องนี้ทำให้เสียใจและ ผิดหวังมาก อายุญาติ และชาวบ้าน ก็ให้ทางโน้น (บ้านฝ่าย ชาย) เขาเลี้ยงกันเอา 2. ก็ไม่รู้ว่าที่เขาเรียนจะไปทำอาชีพอะไรนะ แต่เห็นเขาเรียนๆ กันก็มีงานทำ ก็อยากให้เรียนมีงานที่ดีกว่าแม่ ก็พยายามส่ง เสียเท่าที่ทำได้และโชคดีก็กู้เงิน กยศ. มาช่วยอีก ไม่หวังว่าจะ ให้มาดูแลแม่ตอนแก่แล้วเพราะให้เอาชีวิตให้รอดก็คงยาก ทุก อย่างมันต้องใช้เงิน 3. คิดว่าถ้าคนเรารักตัวเอง นึกถึงหน้าพ่อแม่บ้างก็ไม่น่าจะปล่อย ตัวเองเป็นคนที่ยืนชื่อว่าใจง่ายท้องตั้งแต่เรียนไม่จบ นึกถึงมี ลูกสาวเหมือนมีสัวมอยู่หน้าทาง บ้าน ที่จริงเขาก็เห็นว่าไม่มี ปริญญามันลำบากดูแลเป็นตัวอย่าง แต่เค้าก็ทำให้ผิดหวัง 4. อนาคตจะเอาความดี ความภูมิใจอะไรสอนลูกสอนหลานเรื่อง นี้อย่างไร ทำตัวเองไร้ค่า ฝ่ายโน้นเค้าคงคิดเหมือนกันแต่คงทำ อะไรไม่ได้ 5. ลูกที่ทำตัวแบบนี้ให้แต่ทุกข์ใจบาปมาก
	(เป็นบิดาของ นักศึกษาชาย 1 คน ในข้อ 2.1.1)	1. เราเป็นฝ่ายผู้ชายก็ต้องรับผิดชอบไม่เป็นไรคนเราผิดพลาดกัน ได้ แต่ทำวันต่อไปให้ดีขึ้น ก็ให้กำลังใจให้มองอนาคตว่าจะทำ อะไรเพื่อลูกที่เกิดมา 2. เด็กๆ ควรได้รู้ว่าอนาคตจะทำอะไร ชีวิตเกิดมาเพื่ออะไร แล้ว ทำอย่างไรจะไปถึงเป้าหมายนั้น 3. ครอบครัวสำคัญมากที่จะดูแล อบรมสั่งสอนในเรื่องนี้ 4. เค้าต้องรู้ว่าชีวิตเค้ามีค่าต่อใครบ้าง และรอวันที่เค้าเรียนจบ เราควรพูดให้เขาฟังตอกย้ำถึงสิ่งที่เราคาดหวังกับพวกเค้า 5. การคบเพื่อนมันสำคัญนะถ้าเพื่อนดีก็จะพากันไปทำอะไรดีๆ

ตารางที่ 4.15 (ต่อ) สรุปผลการสัมภาษณ์เชิงลึกบุคคลที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษาและวิเคราะห์กรอบดำเนินการสี่ประการ (The Four Actions Framework) โดยสรุปเป็นตาราง ดังนี้

ข้อ (ต่อ)	บุคคลที่เกี่ยวข้องกับ นักศึกษา	ผลวิเคราะห์ข้อมูลสัมภาษณ์เชิงลึกและ กรอบดำเนินการสี่ประการ (The Four Actions Framework)
2.1.5)	ผู้ดูแลหอพัก 2 คนเป็น ผู้ดูแลหอพักที่เก่าแก่ ตั้งอยู่ข้างมหาวิทยาลัย ราชภัฏราชนครินทร์ 1 คน	1. การรักตัวเองน่าจะสำคัญเพราะถ้ารักตัวเองจะไม่ปล่อยตัวปล่อยใจจนท้อง 2. ถ้าเขารู้ว่าอะไรรอเค้าอยู่ข้างหน้าเค้าคงไม่ทำอะไรที่ส่งผลให้ตนเองท้อง 3. ครอบครัวสำคัญที่สุด นักศึกษาจะมาอยู่หอพักหรืออยู่บ้าน ถ้าครอบครัวอบอุ่นจะเป็นภูมิคุ้มกันที่ดีน้อยมากที่ผู้ปกครองมาดูแลลูกที่หอพัก ส่วนมากมาครั้งแรกที่มาจอง 4. ถ้านักศึกษาคิดเสมอว่าต้องการความสำเร็จมีคู่ชีวิตและครอบครัวที่ดีในวันข้างหน้า การรู้ว่าชีวิตจะประสบความสำเร็จจะต้องทำอะไรบ้าง 5. ค่านิยมของนักศึกษาสำคัญมากทำให้ส่งผลต่อการใช้ชีวิต ความอดออม ความพอเพียงตามที่ตนเองมีไม่ต้องทำตามกระแสเปรียบเทียบกับเพื่อนที่มีมากกว่า 6. ภาพที่จินตนาการคือนักศึกษาใช้ชีวิตอยู่ในวัยเรียนหลายห้องอยู่กันเป็นคู่ๆ กินเหล้า เที่ยวกลางคืนดึกๆ มีทั้งใส่ชุดนักเรียนและชุดนักศึกษาเป็นเรื่องปกติ
	ผู้ดูแลหอพักของ เอกชน 1 คน	1. นักศึกษาต้อง รู้ว่าหน้าที่คืออะไร คือทำให้พ่อแม่ภูมิใจ 2. สังคมและตัวนักศึกษาต้องไม่มองว่าการท้องในวัยเรียนมันเป็นเรื่องปกติ 3. สำคัญคือต้องรู้ว่าชีวิตมีค่าและต้องทำตัวให้มีค่า 4. ไม่เห็นว่ามหาวิทยาลัยจะให้ความสนใจกับเรื่องนี้ มองว่าเป็นเรื่องส่วนตัว แต่ส่วนตัวมองว่ามันเป็นสิ่งที่สะท้อนว่าการศึกษาล้มเหลว นักศึกษาผู้หญิงบางทีบุกไปห้องผู้ชายเป็นเรื่องปกติ นั่งกอดกันตามที่สาธารณะ มันน่าอายที่สุดสำหรับคนที่เขามาเห็น 5. มีทั้งนักเรียน นักศึกษา เป็นภาพปกตินะที่มีพฤติกรรมและไปมาหาสู่มารับมาส่งกันประจำจินตนาการคนแบบนี้

ตารางที่ 4.15 (ต่อ) สรุปผลการสัมภาษณ์เชิงลึกบุคคลที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษาและวิเคราะห์กรอบดำเนินการสี่ประการ (The Four Actions Framework) ดังนี้

ข้อ(ต่อ)	บุคคลที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษา	สรุปผลวิเคราะห์ข้อมูลสัมภาษณ์เชิงลึก และกรอบดำเนินการสี่ประการ (The Four Actions Framework)
2.1.6)	ผู้บริหารของมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ 1 คน เป็นรองคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษาที่ดูแลใกล้ชิดกับนักศึกษา	1. นักศึกษาต้องมีเป้าหมายในอนาคตรู้ว่าต้องทำอะไร อย่างไร เพื่ออะไร เพื่อใคร ที่ชัดเจนไม่ใช่เรียนอยู่ปี 2 แล้วยังไม่ชอบสาขาที่เรียน และยังไม่รู้เรียนจบแล้วจะไปทำอาชีพอะไร บางคนคิดว่าจะสอบ กพ. ค่อยไปเริ่มกันตอนนั้น คำที่ต้องรู้ว่าจะเรียนเพื่อทำอาชีพอะไร คำไฝฝินอะไรไว้ในชีวิต 2. การคบเพื่อนสำคัญต่อชีวิตนักศึกษา ถ้าคบเพื่อนไม่ดีชีวิตจะดีได้ยากเพื่อนชวนกินเหล้าไม่ชอบแต่ก็กินเพราะเพื่อนไม่ยอมรับเข้ากลุ่มกลายเป็นติดบุหรี่ยึดติดเหล้าตามๆ กัน เรียนก็แย่ลง ชวนกันเล่นเกมนอนดึกก็ขาดเรียนกัน 3. นักศึกษาต้องรักตนเอง รู้ว่าตัวเองสำคัญและมีค่าต่อครอบครัวจะได้ไม่ทำตัวแบบไร้ค่า 4. ถ้านักศึกษาตระหนักในศักดิ์ศรี พอใจในตัวเองรู้ว่าตนเองพึ่งตนเองได้จะไม่ทำตัวให้ตกต่ำ มันน่าจะเป็นจุดเริ่มต้นชีวิตที่พอเพียง และซื่อสัตย์ การปลูกฝังความพอเพียงตามในหลวงก็เป็นอีกเรื่องที่สำคัญที่นักศึกษาทุกคน อาจารย์ด้วยต้องมีกัน ปัญหาจะลดเบาบางไปมาก 5. ครอบครัวของนักศึกษามีอิทธิพลสูงเพราะความรักความเข้าใจจะช่วยให้นักศึกษามีที่พึ่งทางใจและกาย รวมถึงครูอาจารย์ที่ต้องดูเป็นที่พึ่งปรึกษาหารือได้

จากตารางที่ 4.15 สามารถนำมาประมวลสรุปข้อมูลที่ได้สังเคราะห์จัดลำดับเพื่อสรุปประเด็นที่ค้นพบเบื้องต้นในการวิจัยครั้งนี้จะนำ 3 อันดับแรกมาพัฒนานักศึกษาก่อนเนื่องจากด้วยข้อจำกัดด้านเวลาที่ทดลองในการวิจัยในการทดลองครั้งนี้ โดยนำข้อมูลมารวมกันสังเคราะห์เพื่อหา นิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการเป็นแนวทางในการพัฒนาโมเดลกระบวนการเรียนรู้ เพื่อป้องกันการตั้งครุกรรม ไม่เพียงประสงค์นักศึกษาต้องการสร้าง (Create Grid) และยกระดับ (Raise) คือ การมีเป้าหมายในชีวิต การเห็นคุณค่าในตนเอง และ การเคารพตนเอง สิ่งควรลด (Reduce) และ ตัด (Eliminate) ปัจจัยที่มีผลต่อการตั้งครุกรรมไม่เพียงประสงค์ คือ การคบเพื่อน รุ่นพี่รุ่นน้อง ความสัมพันธ์ที่ไม่ดีในครอบครัว และ กลุ่มเพื่อนสมัยเรียนมัธยมศึกษา ดังนี้

คุณลักษณะของนักศึกษาที่มีอิทธิพลต่อการป้องกันการตั้งครุกรรมไม่เพียงประสงค์ของนักศึกษา คณะนักวิจัย พบว่า 3 ลำดับแรก สรุปนิยามได้ดังนี้

1. อิทธิพลต่อการป้องกันการตั้งครุกรรมไม่เพียงประสงค์ของนักศึกษาทั้งความคิด ความรู้สึก และ พฤติกรรมของนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่แสดงออกให้เห็นว่า สิ่งที่เราให้ความสำคัญ และปรารถนาจะ ให้เกิดขึ้นในอนาคต และเป็นแรงจูงใจให้คนเรามีพลังมุ่งไปสู่อนาคต การมีเป้าหมายในชีวิตจะช่วยให้ คนเราใช้ชีวิตอย่างมีความหมาย มีความหวัง และมีทิศทางมุ่งสู่อนาคตเพราะการมีเป้าหมายจะเป็นตัว บ่งชี้ว่า ต้องการอะไรบ้าง จะมีชีวิตอยู่เพื่ออะไร เพื่อใคร ในการวิจัยครั้งนี้ใช้คำว่า การมีเป้าหมายใน ชีวิต (Life Goals)

2. อิทธิพลต่อการป้องกันการตั้งครุกรรมไม่เพียงประสงค์ของนักศึกษาทั้งความคิด ความรู้สึก และ พฤติกรรมของนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่แสดงออกให้เห็นว่าตนเองมีค่า มีความสุข มีประโยชน์ กระทำแต่ในสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น เป็นที่รักของบุคคลรอบข้าง ประกอบด้วยคิดว่า ตนเองเป็นบุคคลที่มีค่ารู้สึกมีความสุขกับสิ่งที่เป็นอยู่ สิ่งที่ทำนั้นมีคุณค่าต่อจิตใจของตนเอง คิดว่า ตนเองเป็นบุคคลที่มีประโยชน์ต่อผู้อื่น และรู้สึกว่าตนเองเป็นที่รักของบุคคลรอบข้าง ในการวิจัยครั้งนี้ใช้ คำว่า การเห็นคุณค่าในตนเอง (Self-worth)

3. อิทธิพลต่อการป้องกันการตั้งครุกรรมไม่เพียงประสงค์ของนักศึกษาทั้งความคิด ความรู้สึก และ พฤติกรรมของนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่แสดงออกให้เห็นว่า ได้ให้ความสำคัญในการดูแลตนเองไม่ เปรียบตนเองกับบุคคลอื่น ชื่นชมในสิ่งที่ตนเองกระทำ มีความศรัทธาในศักดิ์ศรีของตน และให้ ให้ความสำคัญกับความรู้สึกของตนเอง ประกอบด้วย ให้ความสำคัญกับการกับการดูแลตนเอง ไม่มี ความคิดที่จะเอาตนเองไปเปรียบเทียบกับบุคคลอื่น มีความชื่นชมในสิ่งที่ตนเองทำเสมอ มีความศรัทธา ในคุณค่าของชีวิตที่ตนเองมีและ ให้ความสำคัญกับความรู้สึกของตนเอง ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้คำว่า เคารพตนเอง (Self-respect)

บุคคลที่มีอิทธิพลต่อการป้องกันอีกทั้งพบว่าเป็นปัจจัยเสี่ยงคือส่งเสริมให้นักศึกษที่ตั้งครุกรรมไม่ เพียงประสงค์ 3 ลำดับแรกสรุปดังนี้

1. ความตระหนักในการคบเพื่อน/รุ่นพี่รุ่นน้องในมหาวิทยาลัย

2. ความสัมพันธ์ในครอบครัว

3. กลุ่มและเพื่อนสมัยเรียนมัธยมศึกษา

สรุปได้ว่า เพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์นักศึกษาต้องการสร้าง (Create Grid) และ ยกกระต๊اب (Raise) คือ การมีเป้าหมายในชีวิต การเห็นคุณค่าในตนเอง และ การเคารพตนเอง สิ่งควรลด (Reduce) และ ตัด (Eliminate) ปัจจัยที่มีผลต่อการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ คือ การคบเพื่อน รุ่นพี่ รุ่นน้อง ความสัมพันธ์ที่ไม่ดีในครอบครัว และ กลุ่มเพื่อนสมัยเรียนมัธยมศึกษา ในการสร้างโมเดล “กลยุทธ์น่านน้ำสีครามเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี” จะพัฒนาอะไรในตัวนักศึกษาเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ ได้ประชุมกลุ่มย่อยระดมสมองช่วยกันแสดงความคิดเห็น ชั้นปีที่ 4 ที่ไม่ตั้งครรภ์ในวัยเรียนและกำลังจะสำเร็จการศึกษา จำนวน 6 คน ซึ่งผู้วิจัยเชื่อว่าจะเป็น การได้ข้อมูลที่มีค่าต่อการวิจัยครั้งนี้ จึงเป็นการเพิ่มเติมขั้นตอนจากกรอบการวิจัยที่ตั้งไว้ โดยตั้งประเด็นสำคัญที่พูดคุยกันคือ “อะไรที่เป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้นักศึกษาไม่ตั้งครรภ์ในขณะที่เรียน” สรุปประเด็นที่ได้ ได้ดังนี้

1. อยากมีงานทำที่มั่นคงเลี้ยงดูพ่อแม่และมีครอบครัวที่ดี
2. ความลำบากในชีวิตที่ผ่านมา อยากให้ชีวิตดีขึ้น ให้พ่อแม่ภูมิใจ ญาติๆ อยากให้ทุกคนยอมรับ
3. เห็นเพื่อนที่ท้องมานั่งเรียน ใส่เสื้อคลุมตัวใหญ่เดินท้องโย้มา นึกถึงภาพตัวเองเลยว่าจะไม่มีทางเป็นแบบนี้
4. เชื่อว่าจะทำได้ต้องเรียนจบ แม้จะเจอปัญหาหลายครั้งแต่ก็ผ่านมาได้ ตอนนั้นก็คิดว่ายังไงก็จะเรียนให้จบ
5. ไม่เคยทำอะไรให้ตนเองภูมิใจ พ่อแม่ก็คงอยากเห็น เด็กๆ เรียนก็ไม่เก่งเหมือนพี่ๆ น้องๆ แต่คิดว่าจะเรียนให้จบและสอบบรรจุครูให้ได้
6. ที่บ้านฐานะไม่ดี กู้เงิน กยศ. เรียนมีหนี้สิน พ่อแม่ก็เครียด ต้องส่งน้องๆ เรียน คิดว่าถ้าตนเองเรียนจบจะได้แบ่งเบาครอบครัวได้ ชีวิตแม้เลือกเกิดไม่ได้แต่อยากเลือกที่จะต้องสู้เพื่อวันข้างหน้าที่ดีกว่า
7. มีแฟนอยู่ด้วยกันตอนปี 1 เทอม 2 แต่พ่อแม่ฝ่ายชายรับรู้ ที่บ้านลำบากคิดว่าช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายให้ที่บ้านได้ เพราะฝ่ายชายดูแลทุกอย่าง ศึกษาวิธีคุมกำเนิดจากอินเทอร์เน็ตและร้านยา ก็กินยาคุมกำเนิดตอนแรกๆ ตอนนี้อยู่ฉีดเพื่อคุมกำเนิด
8. ชีวิตที่มีคุณค่าคือชีวิตที่มีงานทำ สอบบรรจุได้ อะไรที่ดีในชีวิตจะตามมา
9. อยากเรียนจบ อยากรับปริญญาและอยากเรียนต่อ
10. เห็นเพื่อนๆ มีแฟน คบกัน ทะเลาะกัน เดี่ยวดีเดี๋ยวเลิก เสียใจร้องไห้คิดว่ามันไร้สาระ เพราะทำให้การเรียนเสีย คือมีแล้วส่งเสริมกันช่วยกันเรียนก็มีแต่น้อย
11. การอยู่บ้าน เห็นพ่อแม่ลำบาก เลิกเรียนมาช่วยแม่ทำงานแบ่งเบา อะไรที่มันไม่ดี

12. เพื่อนช่วยได้มาก มีอะไรก็ช่วยกันทำให้มีกำลังใจ
13. มีแฟนเป็นผู้หญิงคบกันตั้งแต่ ม ปลาย พ่อแม่ไม่ยอมรับ แต่ก็คิดว่าไม่ได้ทำให้เสียหาย เพื่อนก็เป็นแบบนี้หลายคน
14. เคยอกหักตอน ม ต้น เช็ดเลยไม่คิดว่าจะมีอีกเพราะตอนนั้นกว่าจะลุกขึ้นมาได้ทุกอย่างในชีวิตแย่ไปหมด ถ้ามีช่วงเรียนคงไม่จบ เลยไม่จริงจังอะไรกับใครคุยไปเรื่อยๆ แต่บอกทุกคนว่าคุยเยอะไม่จริงจังอะไร ใครไม่พอใจรับไม่ได้ก็ไม่ต้องมาคุย รับผิดชอบคิดว่าชีวิตดีมากสบายใจ
15. ไม่แน่ใจตัวเองว่าชอบผู้หญิง หรือชอบผู้ชาย เลยมีคบไว้ทั้งสองแบบตอนนี้ก็ยังไม่รู้จักชอบทั้งสองคน เลยคุยไปเรื่อย คนรอบข้างมองว่าไม่จริงจัง บ้าไหม อะไรกัน แต่ก็ดีคบไปเรื่อยๆ ไปก่อน มีปัญหาเยอะเหมือนกันแต่ก็ไม่มีอะไรเกินเลย และไม่มีใครจริงจังจริงจังกับเรานั้นคือสิ่งที่เรานี้ก็ต้องยอมรับ
16. ส่วนมากจะเล่นเกมและดู Series เกาหลีมากกว่าถ้าไม่มีการบ้าน ไม่ค่อยได้สนใจเรื่องนี้และไม่ชอบไปเที่ยวไหน
17. ต้องไปทำงาน part time ที่ Big C บางที่ต้องขาดเรียนเพราะเหนื่อยมาตื่นมาไม่ไหว จึงไม่มีเวลาเหลือจะไปคุยหรือคบกับใคร เพราะเงินที่กู้เรียนก็ส่งให้ครอบครัวด้วย
18. เคยมีแฟนตอน ม ปลาย ตอนนี้อยู่คบกัน แต่เรียนที่เชียงใหม่ เพราะเขาย้ายไปกับแม่ที่แยกทางกัน ดังนั้นคิดว่าเรียนให้จบแล้วจะหางานที่มั่นคง ไปอยู่ด้วยกันที่ไหนสักแห่ง คุย line กันทุกวันช่วงปิดเทอมถึงได้เจอกัน
19. ส่วนมากเวลาที่มีจะขายของ online ไม่มีเวลาที่จะทำอย่างอื่นมากนัก เลยไม่ได้คิดเรื่องนี้จริงจังกับใคร เพราะชอบมากได้เงินมากและอยากซื้ออะไรก็ซื้อได้ด้วยตนเองไม่ต้องหวังพึ่งใคร เห็นเพื่อนบางคนต้องรอให้แฟนซื้อให้ เอาเงินพ่อแม่ซื้อ แต่ตอนนี้ภูมิใจที่หาเงินใช้เองได้ตั้งแต่ปี 1
20. คิดว่าตนเองเป็นคนสวย เกิดมาโชคดีหลายอย่างแล้ว ต้องดึงตัวเองให้อยู่ในจุดที่ดี ดังนั้นถ้าจะมีแฟนต้องดูนานๆ เพราะคงไม่ได้มีบ่อยๆ หรือหลายๆ คนได้ เห็นเพื่อนทำตัวบางที่คิดว่ามันเป็นการทำตัวไม่มีค่า สุดท้ายผู้ชายก็ทิ้งไปคบกับรุ่นน้องที่เข้ามาใหม่สวยกว่า เรื่องน้อยกว่า ก็ไม่ยากให้เกิดกับตัวเอง คนภายนอกมองว่าสวยและหยิ่ง จริงๆ แล้วแค่ต้องการสิ่งที่ดีๆ ไม่ต้องเสียใจ
21. อายญาติๆ คงถูก นินทาสงสารพ่อแม่ เหมือนญาติข้างบ้านที่มาเรียนแล้วต้องส่งลูกไปให้แม่ที่ต่างจังหวัดช่วยเหลือแล้วมาเรียนต่อต้องหยุดไปปี สุดท้ายเพื่อนคนนี้ก็เรียนไม่จบต้องไปทำงานโรงงานเพื่อส่งเงินให้แม่ ส่วนผู้ชายก็ไปมีคนอื่น ตอนนี้ไปทำงานที่ร้าน Cafe มีแฟนใหม่เป็นผู้ชายสูงอายุ ซึ่งมีเมียเก่าตามราวี่เป็นประจำ ชีวิตหาความสุขไม่ได้ จะเลิกก็ต้องการเงิน ชีวิตก็ลำบากมากเพราะจะทำงานอะไรได้เรียนไม่จบ

22. การมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนไม่ใช่เรื่องที่ผิด ต้องรู้จักการป้องกัน ผิดที่สุดที่รับไม่ได้คือ เมื่อท้องขึ้นมาไม่รู้จักรับผิดชอบไปทำแท้ง อย่างไรก็ตามก็ชื่นชมเพื่อที่ท้องแล้วยอมรับและดูแลลูกของตัวเอง แต่เท่าที่เห็นไม่ค่อยมีนะที่ผู้ชายจะยอมรับว่าเป็นลูก เห็นแต่ผู้หญิงที่ต้องเลี้ยงลูกตามลำพังและต้องออกจากมหาวิทยาลัยไป
23. ตามมุมมองของกลุ่มคิดว่า การตั้งครรภ์โดยขาดความรู้ ความเข้าใจเรื่องการป้องกัน ต้องรู้จักเลือกคบเพื่อน การดูแลตัวเองปัญหาความสัมพันธ์ในครอบครัว ปัญหาเศรษฐกิจมีส่วนสำคัญ การตั้งครรภ์ไม่ใช่ครั้งแรก และเคยทำแท้งมาแล้วการเรียนที่มีคาบว่าง กิจกรรมที่ทำในมหาวิทยาลัยน้อย อาจารย์มีส่วนสำคัญในการให้ความรู้ ตกเตือน สอดแทรกในเนื้อหา ค่านิยม ทัศนคติ ยอมรับมากขึ้นมองว่าไม่เสียหายมีโรคติดต่อรุนแรง ผลการเรียนตกต่ำและออกกลางคัน ตั้งครรภ์เพราะคิดว่าเป็นทางออกที่ดีที่สุด ส่วนมากไม่บอกผู้ปกครอง อาจารย์

เมื่อวิเคราะห์เรียบร้อยแล้วพบว่า ทุกคนต้องเผชิญกับปัญหามากมาย คล้ายๆ กัน แต่ทำให้คณะผู้วิจัยประจักษ์ในการฝ่าฟันกับปัญหา มีความศรัทธาในความเข้มแข็งที่มี ที่สำคัญพบว่าความยากจนช่วยให้จิตใจมุ่งมั่นและต่อสู้ ดังนั้น คนที่ไม่ตั้งครรภ์ไม่ใช่ไม่มีปัญหา แต่จุดต่างแม้จะเป็นเพียงเส้นที่เบาบางคือ มีปัญหาแต่ประคับประคองจิตใจและร่างกายให้รอดมา และ เชื่อว่าถ้ามีเป้าหมายในชีวิตที่ชัดเจนแล้วจะเป็นสิ่งที่ช่วยให้ทุกคนเกาะติดอยู่กับเป้าหมายไม่ออกนอกกลุ่มนอกทาง คณะผู้วิจัยสรุปได้ว่ามีแนวคิดไปในทิศทางเดียวกัน ในการสร้างโมเดล “กลยุทธ์น่านน้ำสีครามเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี” จะพัฒนาอะไรในตัวนักศึกษา กำหนดโครงการอบรม 3 วัน เพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์นักศึกษาต้องการสร้าง (Create Grid) และยกระดับ (Raise) คือ การมีเป้าหมายในชีวิต การเห็นคุณค่าในตนเอง และการเคารพตนเอง สิ่งควรลดลง (Reduce) และ ตัด (Eliminate) ปัจจัยที่มีผลต่อการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ คือ การคบเพื่อน รุ่นพี่รุ่นน้อง ความสัมพันธ์ที่ไม่ดีในครอบครัว และ กลุ่มเพื่อนสมัยเรียนมัธยมศึกษา

ส่วนที่ 3 กระบวนการเรียนรู้เพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์

ผลการพัฒนาโมเดลกระบวนการเรียนรู้ด้วยกลุ่มนานน้ำสีครามเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์

ตารางที่ 4.16 การดำเนินการพัฒนาโมเดลการเรียนรู้ด้วยกลุ่มนานน้ำสีครามเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ตามวัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย ข้อที่ 3

ลำดับ ข้อมูล	วัตถุประสงค์และกรอบการทำงานของ โครงการ	เครื่องมือ/วิธีการ	กลุ่มตัวอย่าง/ กลุ่มทดลอง
2.3	พัฒนาโมเดลกระบวนการเรียนรู้ด้วยกลุ่มนานน้ำสีครามเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์โมเดลกระบวนการเรียนรู้ในส่วนของแกนหลักมุ่งส่งเสริม 3 ส่วน คือ 1) การมีเป้าหมายในชีวิต การเห็นคุณค่าในตนเอง และการเคารพตนเอง 2) การสร้างความตระหนักในการคบเพื่อน รุ่นพี่รุ่นน้องในมหาวิทยาลัย ความสัมพันธ์ในครอบครัว และ กลุ่มและเพื่อนสมัยเรียนมัธยมศึกษา 3) ความรู้ความเข้าใจสาเหตุของการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี	ประยุกต์แนวคิดของ กลุ่มนานน้ำสีคราม	-

ตารางที่ 4.17 กรอบการอบรม “โมเดลกระบวนการเรียนรู้ด้วยกลยุทธ์น่านน้ำสีครามเพื่อป้องกันการตั้งครกไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี”

ข้อมูล	กิจกรรม
ระยะเวลา	3 วัน ประกอบด้วย 6 กระบวนการเรียนรู้
จำนวนนักศึกษา	18 คน (จำเป็นต้องเข้าร่วมกิจกรรมครบทั้ง 3 วันเป็นกิจกรรมต่อเนื่อง)
	ละเบียน
	ปฐมนิเทศชี้แจงวัตถุประสงค์ เป้าหมาย ระยะเวลา ข้อตกลง และสิ่งที่คาดหวังของการอบรมและสิ่งที่คาดหวังของนักศึกษา
โมเดลประกอบด้วย 6 กระบวนการเรียนรู้หลัก	(1) วาดภาพบนผืนผ้าใบเชิงยุทธศาสตร์ (The Strategy Canvas) (2) วิเคราะห์กรอบดำเนินการสี่ประการ (The Four Actions Framework) (3) การมองภาพรวมใหญ่ (Focus on The Big Picture) (4) การตื่นตัวเชิงภาพ (Visual Awakening) (5) การแสดงภาพยุทธศาสตร์ (Visual Strategy Fair) ค้นหานวัตกรรมเชิงคุณค่า (Value Innovation และ (6) สร้างการดำเนินการในยุทธศาสตร์ (Build Execution into Strategy)
เป้าหมายปลายทางเพื่อป้องกันการตั้งครกไม่พึงประสงค์นักศึกษาต้องการสร้าง (Create Grid) และยกระดับ (Raise) คือการมีเป้าหมายในชีวิต การเห็นคุณค่าในตนเอง และการเคารพตนเอง สิ่งควรลดลง (Reduce) และ ตัด (Eliminate) ปัจจัยที่มีผลต่อการ	- นักศึกษาแต่ละคนมีวิถีทาง หรือกระบวนการเรียนรู้ของตนเองในการที่จะค้นพบวิธีในการก้าวผ่านความคิดแบบเดิม พฤติกรรมความเคยชินแบบเดิม การบุกเบิกวิธีคิดใหม่ มีกระบวนการคิด หรือมีวิธีการใหม่อย่างสร้างสรรค์ สร้างขอบเขตเป้าหมายชีวิตและความต้องการใหม่ โดยเห็นภาพความสำเร็จของตนเองที่ชัดเจน - <u>นักศึกษาแต่ละคนโดยทุกคนมีแผนยุทธศาสตร์เป็นเข็มทิศชีวิตของตนเอง</u> ที่ไปสู่เป้าหมาย ค้นพบ <u>การสำเร็จการศึกษา โดยมีนวัตกรรมเชิงคุณค่า (Value Innovation) ของตนเอง</u> มีแผนการดำเนินการในยุทธศาสตร์ นักศึกษาจะมีวิธีในการก้าวผ่านความคิด พฤติกรรมความเคยชินเดิมๆ โดยจะมีการบุกเบิกวิธีคิด กระบวนการ หรือวิธีการใหม่อย่างสร้างสรรค์ สร้างขอบเขตและความต้องการใหม่ โดยเห็นภาพตนเองที่ชัดเจน ทำได้ด้วยต้นทุนที่ต่ำในที่นี้คือใช้เวลา น้อย มีค่าใช้จ่ายน้อย

ตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ คือ การคบเพื่อน รุ่นพี่รุ่นน้อง ความสัมพันธ์ที่ไม่ดี	
ข้อมูล	กิจกรรม
ในครอบครัว กลุ่มเพื่อนสมัยมัธยมศึกษา	เหมาะสมกับสภาพและบริบท เรียบง่าย พอเพียงแต่ได้ผลสูง โดยมีความแน่นอนและชัดเจนตรงประเด็นสำคัญ เพื่อดูและประทับประครองร่างกายและจิตใจของตนเองจะไม่ตั้งครรภ์ก่อนแต่งงานหรือสำเร็จการศึกษา มีงานทำที่มั่นคงแล้ว โดยจะรอความพร้อมของชีวิตและเวลาที่เหมาะสม
สิ่งที่ต้องคำนึงถึงของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการจัดอบรม 3 วัน	กระบวนการคิดที่เน้นจากการประยุกต์ใช้กลยุทธ์น่านน้ำสี่คราม 6 กระบวนการเรียนรู้มีเป้าหมายปลายทางคือ 1) สำหรับนักศึกษา คือ เสริมสร้าง พัฒนาวิธีในการก้าวผ่านความคิดแบบเดิม พฤติกรรมความเคยชินแบบเดิม การบุกเบิกวิธีคิดใหม่ มีกระบวนการคิด หรือมีวิธีการใหม่อย่างสร้างสรรค์ สร้างขอบเขตเป้าหมายชีวิตและความต้องการใหม่ โดยเห็นภาพความสำเร็จของตนเองที่ชัดเจน 2) สำหรับอาจารย์/นักวิจัย คือ สังเกตและบันทึกความคิด พฤติกรรมของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการเรียนรู้ดังกล่าว เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ดังกล่าวเพื่อในแต่ละช่วงของกิจกรรมตลอดโครงการวิจัย โดยให้ความสนใจกับทุกพฤติกรรมและของทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน 3) นำผลการค้นพบในวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ของการวิจัยมาเสริมสร้างให้กับนักศึกษา (ซึ่งสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามสิ่งที่ค้นพบของแต่ละแห่งซึ่งมีบริบทที่แตกต่างกัน) โดยโมเดลกระบวนการเรียนรู้ในส่วนของแกนหลักมุ่งส่งเสริม 3 ส่วน คือ 1) การมีเป้าหมายในชีวิต การเห็นคุณค่าในตนเอง และ การเคารพตนเอง 2) การสร้างความตระหนักถึงการคบเพื่อน รุ่นพี่รุ่นน้องในมหาวิทยาลัย ความสัมพันธ์ในครอบครัว และ กลุ่มและเพื่อนสมัยเรียนมัธยมศึกษา 3) ความรู้ความเข้าใจสาเหตุของการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี - เวลาในแต่ละช่วงของการดำเนินกิจกรรมจะยืดหยุ่นตามสถานการณ์และความเหมาะสมกับการทำกิจกรรมของนักศึกษา

ข้อมูล	กิจกรรม
	- ทดสอบก่อน (Pre-test) ใช้แบบประเมินฯ / การสัมภาษณ์ - ร่วมสัญญาใจ “กฎพื้นฐานของกลุ่ม”/แจกป้ายชื่อ อุปกรณ์ - สำหรับเครื่องดื่มและอาหารว่าง ช่วง นักศึกษาสามารถพักเบรกได้ตามอัธยาศัยโดยจัดเตรียมไว้รับรองตลอดการอบรมทั้ง 3 วัน
<u>วันที่ 1</u>	เริ่มด้วยกิจกรรมสร้างความคุ้นเคยและสร้างสายสัมพันธ์ระหว่างคณะนักวิจัยและระหว่างกลุ่มตัวอย่าง (1) วาดภาพบนผืนผ้าใบเชิงยุทธศาสตร์ (The Strategy Canvas) กระบวนการเรียนรู้ทุกขั้นตอนเน้นให้นักศึกษา วิเคราะห์ตนเอง และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เน้นการสำรวจตนเอง ประเมินตนเองในด้านต่างๆ โดยมุ่งให้นักศึกษาเข้าใจตนเอง รู้จักตนเอง และมองเห็นแนวทางการดำเนินชีวิตเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ โดยการเสริมแรง การฟังอย่างตั้งใจ การสะท้อนความคิด การสะท้อนความรู้สึก ประเด็นหลักดังต่อไปนี้ - คณะผู้วิจัย สะท้อนภาพให้เห็นข้อมูลโดยสรุปที่ได้จากเก็บ “แบบประเมินสาเหตุและการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี” ใน 3 มิติ คือ มิติด้านความคิด (cognitive domain) มิติด้านพฤติกรรม (behavioral domain) มิติด้านอารมณ์ (affective domain) - คณะผู้วิจัย สะท้อนภาพให้เห็นข้อมูลโดยสรุปที่ได้จากการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์ จากบุคคลที่เกี่ยวข้อง - วิเคราะห์กรณีศึกษา และ - สะท้อนความคิด สรุปองค์ความรู้ความเข้าใจสาเหตุของการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี
	(พักรับประทานอาหารกลางวันร่วมกัน)
	(2) วิเคราะห์กรอบดำเนินการสี่ประการ (The Four Actions Framework) กระบวนการเรียนรู้ทุกขั้นตอนเน้นให้นักศึกษา วิเคราะห์ตนเอง และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เน้นการสำรวจตนเอง ประเมินตนเองในด้านต่างๆ โดยมุ่งให้นักศึกษาเข้าใจตนเอง รู้จักตนเอง และมองเห็นแนวทางการดำเนินชีวิตเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึง

	ประสงค์ โดยการเสริมแรง การฟังอย่างตั้งใจ การสะท้อนความคิด การสะท้อน
ข้อมูล	กิจกรรม
	ความรู้สึกรู้สึก ประเด็นหลักดังต่อไปนี้ - ระดมสมองวิเคราะห์กรอบดำเนินการสี่ประการ นักศึกษาวิเคราะห์จะดำเนินการ ตัด (Eliminate) ลด (Reduce) ยกย่อง (Raise) และ สร้าง (Create Grid) และในระดับใด และปัจจัยใดหรือ หรือสิ่งใดบ้าง เพื่อป้องกัน การตั้งคร่ำครึไม่ฟังประสงค์ อันจะเป็นการสร้างนวัตกรรม เชิงคุณค่า (Value Innovation) สำหรับนักศึกษา (นักศึกษา ทำได้ด้วยต้นทุนที่ต่ำในที่นี้คือใช้เวลา น้อย มีค่าใช้จ่ายน้อย เหมาะสมกับสภาพและบริบท เรียบง่าย พอเพียงแต่ได้ผลสูง โดยมีความแน่นอนและชัดเจนตรงประเด็นสำคัญ โดย นักศึกษาคูและประทับประคองร่างกายและจิตใจของตนเอง จะไม่ตั้งคร่ำครึก่อนแต่งงานหรือสำเร็จการศึกษามีงานทำ ที่มั่นคงแล้ว - นักศึกษาวิเคราะห์ตนเองและกำหนดเป้าหมายในชีวิต - นักศึกษาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กลุ่มย่อย และกลุ่มใหญ่โดยสรุปองค์ความรู้ที่ได้ จากวิเคราะห์ตนเองและกำหนดเป้าหมายในชีวิต - มอบการบ้านให้แต่ละคนเขียนรายงานอย่างน้อยคนละครึ่งหน้า ในหัวข้อ <u>“ชีวิตที่มีคุณค่าของฉัน”</u> เพื่อนำเสนอในวันที่ 2
คณะผู้วิจัย	บันทึกข้อมูลจากการสังเกตในการทำกิจกรรมวันที่ 1
<u>วันที่ 2</u>	(3) การมองภาพรวมใหญ่ (Focus on The Big Picture) กระบวนการเรียนรู้ทุก ขั้นตอนเน้นให้นักศึกษา วิเคราะห์ตนเอง และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เน้นการสำรวจ ตนเอง ประเมินตนเองในด้านต่างๆ โดยมุ่งให้นักศึกษาเข้าใจตนเอง รู้จักตนเอง และ มองเห็นแนวทางการดำเนินชีวิตเพื่อป้องกันการตั้งคร่ำครึไม่ฟังประสงค์ โดยการ เสริมแรง การฟังอย่างตั้งใจ การสะท้อนความคิด การสะท้อนความรู้สึก ประเด็นหลัก ดังต่อไปนี้ - สะท้อนความคิดสิ่งที่ได้จากกิจกรรมการเรียนรู้ในวันที่ 1 - ใ้ทำงาน ให้นักศึกษาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กลุ่มย่อย และกลุ่มใหญ่

ข้อมูล	กิจกรรม(ต่อ)
	- นักศึกษาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กลุ่มย่อย และกลุ่มใหญ่ โดยสรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยนำเสนอสรุปว่าเมื่อมองภาพรวมใหญ่ <u>ชีวิตที่มีคุณค่า</u>ของฉันเพื่อตระหนักถึง การเห็นคุณค่าในตนเอง - สรุปในครั้งที่ 2 โดยนำการบ้านของแต่ละคนที่เสนอเป็นภาพของกลุ่มใหญ่ โดยร่วมกันต่อเติมเสริมแต่งชีวิตที่มีคุณค่าของฉันเพื่อตระหนักถึง การเห็นคุณค่าในตนเองเพื่อให้เห็นภาพที่จะนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างชัดเจนที่สุดในการที่จะป้องกันการตั้งครมไม่พึงประสงค์ - <u>สรุปร่วมกันถึงการเห็นคุณค่าในตนเอง (Self-worth) คือความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมของนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่แสดงออกให้เห็นว่าตนเองมีค่า มีความสุข มีประโยชน์ กระทำแต่ในสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น เป็นที่รักของบุคคลรอบข้าง ประกอบด้วยคิดว่าตนเองเป็นบุคคลที่มีค่ารู้สึกมีความสุขกับสิ่งที่เป็นอยู่ สิ่งที่ทำนั้นมีคุณค่าต่อจิตใจของตนเอง คิดว่าตนเองเป็นบุคคลที่มีประโยชน์ต่อผู้อื่น และรู้สึกว่าตนเองเป็นที่รักของใครรอบข้าง</u>
	(พักรับประทานอาหารกลางวันร่วมกัน)
	(4) การตื่นตัวเชิงภาพ (Visual Awakening) กระบวนการเรียนรู้ทุกขั้นตอนเน้นให้นักศึกษา วิเคราะห์ตนเอง และแลกเปลี่ยนเรียนรู้เน้นการสำรวจตนเอง ประเมินตนเองในด้านต่างๆ โดยมุ่งให้นักศึกษาเข้าใจตนเอง รู้จักตนเอง และมองเห็นแนวทางการดำเนินชีวิตเพื่อป้องกันการตั้งครมไม่พึงประสงค์ โดยการเสริมแรง การฟังอย่างตั้งใจ การสะท้อนความคิด การสะท้อนความรู้สึก ประเด็นหลักดังต่อไปนี้ - นักศึกษาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กลุ่มย่อย และกลุ่มใหญ่ โดยสรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยนำเสนอสรุปว่าเมื่อ ดำเนินชีวิตคนเรามักจะทำในสิ่งที่เคยชินตามแบบเดิมๆ ที่เคยทำ นักศึกษาจะมีวิธีในการก้าวผ่านความคิด พฤติกรรม

ข้อมูล	กิจกรรม(ต่อ)
	- ความเคยชินเดิมๆ โดยจะมีการบุกเบิกวิธีคิด กระบวนการ หรือวิธีการใหม่ อย่างสร้างสรรค์ สร้างขอบเขตและความต้องการใหม่ โดยเห็นภาพตนเองที่ชัดเจน คือมีการตื่นตัวเชิงภาพเห็นตนเองในภาพแห่งความสำเร็จ ใจจดจ่อกับสิ่งที่คิดเพื่ออนาคตที่แน่นอน อย่างไรก็ตามได้บ้างที่นักศึกษาดูและระดับประครองร่างกายและจิตใจของตนเองจะไม่ตั้งครรภ์ก่อนแต่งงานหรือสำเร็จการศึกษา มีงานทำที่มั่นคงแล้ว - ให้นักศึกษาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กลุ่มย่อย และกลุ่มใหญ่โดยสรุปองค์ความรู้ที่ได้จากวิเคราะห์ตนเองโดยนำเสนอ ในหัวข้อ “การเคารพตนเอง” คืออะไร สำคัญอย่างไรในการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษา บ้าง - <u>สรุปร่วมกันถึง การเคารพตนเอง (Self-respect) คือความคิด ความรู้สึก และ พฤติกรรมของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่แสดงออกให้เห็นว่า ได้ให้ความสำคัญในการดูแลตนเอง ไม่เปรียบตนเองกับบุคคลอื่น ชื่นชมในสิ่งที่ตนเองกระทำ มีความศรัทธาในศักดิ์ศรีของตน และให้ความสำคัญกับความรู้สึกของตนเอง ประกอบด้วย ให้ความสำคัญกับการกับการดูแลตนเอง ไม่มีความคิดที่จะเอาตนเองไปเปรียบเทียบกับบุคคลอื่น มีความชื่นชมในสิ่งที่ตนเองทำเสมอ มีความศรัทธาในคุณค่าของชีวิตที่ตนเองมีและ ให้ความสำคัญกับความรู้สึกของตนเอง</u> สรุปในวันที่ 2 นี้ทุกคน ได้ผ่านกระบวนการมา 4 กระบวนการแล้ว คือ วิเคราะห์ตนเอง และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เน้นการสำรวจตนเอง ประเมินตนเองในด้านต่างๆ โดยมุ่งให้นักศึกษาเข้าใจตนเอง รู้จักตนเอง และมองเห็นแนวทางการดำเนินชีวิตเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ ให้เห็นภาพรวมของข้อมูลจากภาพบนผืนผ้าใบเชิงยุทธศาสตร์ รู้ว่าตนเองมีความรู้ความเข้าใจในการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์แล้ว ทั้งในภาพรวมใหญ่และตนเอง ได้วิเคราะห์รอบดำเนินการสู่ประการว่าจะจัดการตัด เพิ่ม ลด และยกระดับโดยสรุปองค์ความรู้ที่ได้จากวิเคราะห์ตนเองโดยนำเสนอ ในหัวข้อ “ชีวิตที่มีคุณค่าของฉัน”

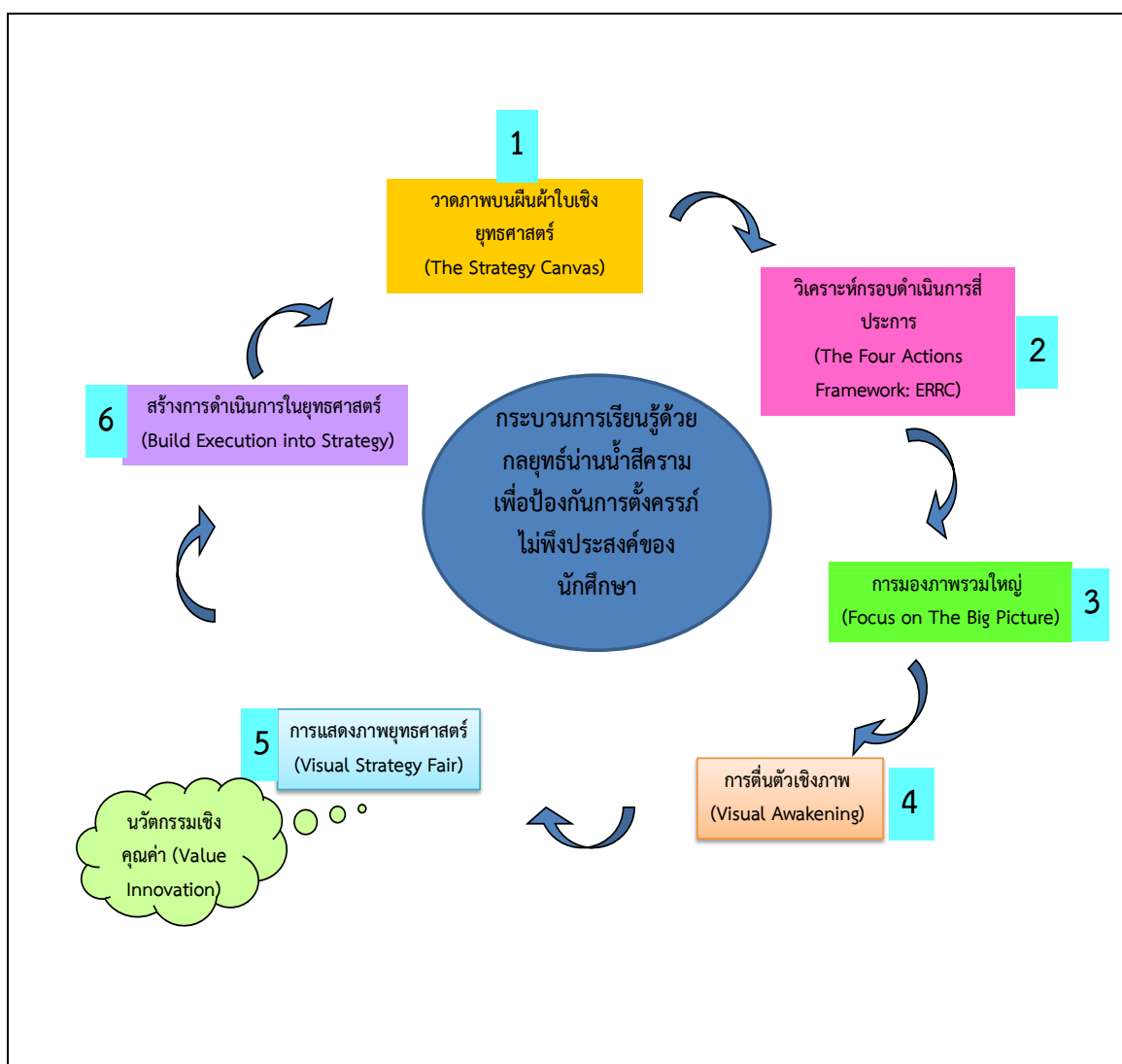
ข้อมูล	กิจกรรม(ต่อ)
	- ชีวิตอย่างไร ได้มองภาพรวมใหญ่ของชีวิตตนเอง ได้ค้นพบแนวทางที่จะหลุดผ่านชีวิตแบบเดิมด้วยการตื่นตัวเชิงภาพมองเห็นเป้าหมายในชีวิตของตนเอง ได้ชัดเจนมากขึ้น ได้ชื่นชมในเป้าหมายในชีวิตของเพื่อนๆ และของตนเอง ได้ตระหนักในคุณค่าของตนเอง เคารพตนเอง - การบ้าน ให้นักศึกษา เขียนแผนยุทธศาสตร์เป็นเข็มทิศชีวิตของตนเอง ที่ไปสู่เป้าหมายคือ <u>การสำเร็จการศึกษา</u> จะต้องดำเนินชีวิตอย่างไร และจะมีทักษะหรือแนวทางอย่างไรที่จะป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์โดยเสนอเป็นภาพรวมของกระบวนการ ข้อค้นพบค้นพบ
คณะผู้วิจัย	- บันทึกข้อมูลจากการสังเกตในการทำกิจกรรมวันที่ 2
<u>วันที่ 3</u>	(5) การแสดงภาพยุทธศาสตร์ (Visual Strategy Fair) ค้นหา นวัตกรรมเชิงคุณค่า (Value Innovation) กระบวนการเรียนรู้ทุกขั้นตอนเน้นให้นักศึกษา วิเคราะห์ตนเอง และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เน้นการสำรวจตนเอง ประเมินตนเองในด้านต่างๆ โดยมุ่งให้นักศึกษาเข้าใจตนเอง รู้จักตนเอง และมองเห็นแนวทางการดำเนินชีวิตเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ โดยการเสริมแรง การฟังอย่างตั้งใจ การสะท้อนความคิด การสะท้อนความรู้สึก ประเด็นหลักดังต่อไปนี้ - แลกเปลี่ยนเรียนรู้การบ้านของแต่ละคนและสรุปร่วมกัน จัดเป็นกลุ่มย่อย ได้นำแผนยุทธศาสตร์เป็นเข็มทิศชีวิตของตนเอง ที่ไปสู่เป้าหมายคือ <u>การสำเร็จการศึกษา</u> จะต้องดำเนินชีวิตอย่างไร และจะมีทักษะหรือแนวทางอย่างไรที่จะป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์โดยเสนอเป็นภาพรวมของกระบวนการ ข้อค้นพบค้นพบ - <u>นำเสนอข้อค้นพบและให้นักศึกษาร่วมนำเสนอแนวทาง วิธีการ ทักษะชีวิต ข้อเตือนใจ หลักในการดำเนินชีวิต ฯลฯ โดยสรุปข้อมูล “จากการสัมภาษณ์เชิงลึกกรณีศึกษาและบุคคลใกล้ชิดหรือเกี่ยวข้อง โดยการศึกษาเชิงปรากฏการณ์วิทยาเพื่อ</u>

ข้อมูล	กิจกรรม(ต่อ)
	- วิเคราะห์สาเหตุและการป้องกันของการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษา ประกอบด้วย 1) นักศึกษาที่อยู่ในภาวะตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ และเพื่อนชาย 2) อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์แนะแนว อาจารย์ผู้สอน 3) นักจิตวิทยาที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับสูติในโรงพยาบาล 4) ผู้ปกครอง 5) ผู้ดูแลหอพักเอกชน ผู้ดูแลหอพักของมหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ และ 6) ผู้บริหารของมหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ มีข้อค้นพบที่สำคัญสำหรับแนวทางการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก และวิเคราะห์ “การวิเคราะห์กรอบดำเนินการสี่ประการ (The Four Actions Framework)” มี 2 ส่วน ส่วนที่หนึ่งที่สำคัญที่สุดคือ ตัวของนักศึกษาเอง ประกอบด้วย 3 ข้อที่จำเป็นต้องมี คือ การมีเป้าหมายในชีวิต เห็นคุณค่าในตนเอง และ การเคารพตนเอง ส่วนที่สองคือ คนใกล้ชิดที่สำคัญ มีบุคคล 3 ฝ่ายที่สำคัญคือ กลุ่มเพื่อน/รุ่นพี่รุ่นน้องในมหาวิทยาลัย ความสัมพันธ์ในครอบครัว และ กลุ่มและเพื่อนสมัยเรียนมัธยมศึกษา อีกทั้งพบว่า บุคคล 3 ฝ่าย ยังเป็นตัวแปรสำคัญที่ทำให้เกิดความเสี่ยงต่อการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษา” - ร่วมกันบันทึกข้อค้นพบ <u>แนวทาง วิธีการ ทักษะชีวิต ข้อเตือนใจ หลักในการดำเนินชีวิต ฯลฯ ข้อคิด การสร้างความตระหนักถึงการคบเพื่อน รุ่นพี่รุ่นน้องในมหาวิทยาลัย ความสัมพันธ์ในครอบครัว และ กลุ่มและเพื่อนสมัยเรียนมัธยมศึกษา</u> - <u>ฝากข้อคิดก่อนพักกลางวัน</u> ให้ทุกคนค้นหา “นวัตกรรมเชิงคุณค่า (Value Innovation) ของตนเอง” โดย นักศึกษาจะมีวิธีในการก้าวผ่านความคิด พฤติกรรมความเคยชินเดิมๆ โดยจะมีการบุกเบิกวิธีคิด กระบวนการ หรือวิธีการใหม่อย่างสร้างสรรค์ สร้างขอบเขตและความต้องการใหม่ โดยเห็นภาพตนเองที่ชัดเจน ทำได้ด้วยต้นทุนที่ต่ำในที่นี้คือใช้เวลาน้อย มีค่าใช้จ่ายน้อย เหมาะสมกับสภาพและบริบท เรียบง่าย

ข้อมูล	กิจกรรม(ต่อ)
	เพื่อดูและปรับประคับประคองร่างกายและจิตใจของตนเองจะไม่ ตั้งคร่ำครึก่อนแต่งงานหรือสำเร็จการศึกษามีงานทำที่มั่นคง แล้ว โดยจะรอความพร้อมของชีวิตและเวลาที่เหมาะสม
	(พักรับประทานอาหารกลางวันร่วมกัน)
	(6) สร้างการดำเนินการในยุทธศาสตร์ (Build Execution into Strategy) กระบวนการเรียนรู้ทุกขั้นตอนเน้นให้นักศึกษา วิเคราะห์ตนเอง และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เน้นการสำรวจตนเอง ประเมินตนเองในด้านต่างๆ โดยมุ่งให้นักศึกษาเข้าใจตนเอง รู้จักตนเอง และมองเห็นแนวทางการดำเนินชีวิตเพื่อป้องกันการตั้งคร่ำครึไม่พึงประสงค์ โดยการเสริมแรง การฟังอย่างตั้งใจ การสะท้อนความคิด การสะท้อนความรู้สึก ประเด็นหลักดังต่อไปนี้ - ให้นักศึกษาทุกคนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยนำเสนอ “นวัตกรรมเชิงคุณค่า (Value Innovation) ของตนเอง” - ให้นักศึกษานำแผนยุทธศาสตร์เป็นเข็มทิศชีวิตของตนเองที่ไปสู่เป้าหมายคือ “<u>การสำเร็จการศึกษา</u>” (ผลงานของวันที่ 2 ในช่วงเช้า) ขึ้นมา โดยให้ทุกคนนำ “นวัตกรรมเชิงคุณค่า (Value Innovation) ของตนเอง” ผนวกเข้าไปในแผนยุทธศาสตร์นั้น และสร้างการดำเนินการในยุทธศาสตร์คือ ภาพรวมทั้งหมดที่ได้จากการอบรม 3 วัน - ขออาสาสมัครนำเสนอผลงานดังกล่าว และร่วมกันสรุปและสะท้อนภาพรวม ประเมินเป้าหมายของแต่ละคนและภาพรวมของการจัดกิจกรรม และทดสอบหลัง (Pre-test)
คณะผู้วิจัย	- บันทึกข้อมูลจากการสังเกตในการทำกิจกรรมวันที่ 3 และสรุปกานบันทึกทั้ง 3 วัน
	ปัจฉิมนิเทศคณะนักวิจัยกล่าวขอบคุณนักศึกษาและทุกฝ่ายที่สนับสนุนการดำเนินกิจกรรม โดยสัมภาษณ์พูดคุยอย่างไม่เป็นทางการเพื่อประเมินความคิด ความรู้สึกที่ได้รับ และนัดวันที่จะติดตามผล มอบของที่ระลึก (กระเป๋าและอุปกรณ์การเรียน) รับประทานอาหารเย็นร่วมกัน

หลังทดลอง 1 เดือน	ช่วงติดตามผล ใช้สัมภาษณ์รายบุคคล/รายกลุ่มและทดสอบระยะติดตามผล (Follow-up)
----------------------	--

ภาพที่ 4.1 วงจรการประยุกต์ใช้กลยุทธ์น่านน้ำสีคราม ในการพัฒนาโมเดลกระบวนการเรียนรู้เพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน

ที่มา ธัญญภัทร์ศิริธัชชนาโรจน์ ประยุกต์จากแนวคิดกลยุทธ์น่านน้ำสีครามจาก Kim C. and Mauborgne. R. 2005. Blue Ocean Strategy. Boston: Harvard Business School Press.

จากภาพที่ 1 วงจรการประยุกต์ใช้กลยุทธ์น่านน้ำสีคราม ในการพัฒนาโมเดลกระบวนการเรียนรู้เพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย 6 กระบวนการเรียนรู้หลัก (1) วาดภาพบนผืนผ้าใบเชิงยุทธศาสตร์ (The Strategy

Canvas)(2) วิเคราะห์กรอบดำเนินการสี่ประการ (The Four Actions Framework) (3) การมองภาพรวมใหญ่ (Focus on The Big Picture)(4) การตื่นตัวเชิงภาพ (Visual Awakening) (5) การแสดงภาพยุทธศาสตร์ (Visual Strategy Fair) ค้นหา นวัตกรรมเชิงคุณค่า (Value Innovation และ (6) สร้างการดำเนินการในยุทธศาสตร์ (Build Execution into Strategy)

ภาพที่ 4.2 แบบฟอร์ม “กฎพื้นฐานของกลุ่ม”

กฎพื้นฐานของกลุ่ม ● การรักษาความลับของกลุ่มไม่นำเรื่องที่พูดคุยกันไปพูดต่อนอกกลุ่ม ● ไม่กระทำในสิ่งที่เป็นอันตรายต่อทั้งตนเองหรือผู้อื่น ● สมาชิกกลุ่มทุกคนมีเวลาและโอกาสที่จะพูดเท่าๆ กัน ● เมื่อสมาชิกคนใดคนหนึ่งกำลังพูด สมาชิกคนอื่นๆ จะต้องเงียบและฟัง ● สมาชิกทุกคนมีสิทธิที่จะไม่พูดหรือไม่แสดงออก เมื่อตนเองไม่ต้องการ ● อื่นๆ ที่สมาชิกตกลงร่วมกัน (ถ้ามี) _____ ลายเซ็นสมาชิกกลุ่ม (เซ็นสัญญา) 1. _____ 2. _____ 3. _____ 4. _____ 5. _____ 6. _____ 7. _____ 8. _____ 9. _____ 10. _____ 11. _____ 12. _____ 13. _____ 14. _____ 15. _____ 16. _____ 17. _____

18. _____ วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____
--

ส่วนที่ 4 ผลของการใช้กระบวนการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นมา

ผลการวิเคราะห์การทดลองใช้โมเดลกระบวนการเรียนรู้ด้วยกลยุทธ์น่านน้ำสี่
 ครามเพื่อป้องกันนักศึกษาตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์

ผลการวิเคราะห์ที่ได้จากแบบประเมิน

ตารางที่ 4.18 การดำเนินการทดลองใช้โมเดลกระบวนการเรียนรู้ด้วยกลยุทธ์น่านน้ำสี่ครามเพื่อป้องกัน
 ตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 4

ลำดับ ข้อมูล	วัตถุประสงค์และกรอบการทำงาน ของโครงการ	เครื่องมือ/วิธีการ	กลุ่มตัวอย่าง/ กลุ่มทดลอง
2.4	ศึกษาผลของการใช้กระบวนการเรียนรู้ด้วยกลยุทธ์น่านน้ำสี่ครามเพื่อ การป้องกันนักศึกษาตั้งครรภ์ไม่พึง ประสงค์ของนักศึกษาระดับปริญญา ตรี ก่อนทดลองหลังทดลอง และ ระยะติดตามผล	การทดลองโดยการจัด อบรม 3 วัน	นักศึกษาระดับปริญญา ตรีของ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราช นครินทร์ ชั้นปีที่ 4 จำนวน 18 คน
	2.4.1 ความรู้ความเข้าใจสาเหตุของ การตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ในมิติด้าน ความคิด (cognitive domain) มิติ ด้านพฤติกรรม (behavioral domain) มิติด้านอารมณ์ (affective domain)	“แบบประเมินความรู้ ความเข้าใจสาเหตุของการ ตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของ นักศึกษาระดับปริญญา ตรี” ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และ ระยะติดตามผล	นักศึกษาระดับปริญญา ตรีของ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราช นครินทร์ ชั้นปีที่ 4 จำนวน 18 คน
	2.4.2 ผลที่เกิดจากกระบวนการ เรียนรู้ คือ 1) การมีเป้าหมายในชีวิต การเห็นคุณค่าในตนเอง และ การ เคารพตนเอง 2) การสร้างความ ตระหนักถึงการคบเพื่อน รุ่นพี่รุ่น น้องในมหาวิทยาลัย ความสัมพันธ์ใน	- การสัมภาษณ์ก่อนการ ทดลองในแต่ละวัน หลัง การทดลองในแต่ละวัน และ ระยะติดตามผล	นักศึกษาระดับปริญญา ตรีของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราช นครินทร์ ชั้นปีที่ 4 จำนวน 18 คน

	ครอบครัว และเพื่อนสมัยเรียน มัธยมศึกษา		
--	---	--	--

โดยสรุปผลการวิเคราะห์ระดับความรู้ความเข้าใจการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของ
นักศึกษาระดับปริญญาตรีดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.19 ความแปรปรวนของความรู้ความเข้าใจการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของ
นักศึกษาระดับปริญญาตรี ก่อนทดลอง หลังทดลอง และระยะติดตามผล(n = 18)

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	11.414	5.707	68.00
ภายในกลุ่ม	51	4.280	.084	
รวมทั้งหมด	53	15.694		

ตารางที่ 4.20 ความรู้ความเข้าใจการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี
ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผล

อายุ	$\bar{X}$	SD	df	F	P
ก่อนใช้โมเดล	2.68	.265	2	68.003	.000
หลังใช้โมเดล	3.69	.323			
ระยะติดตามผล	3.62	.276			

จากตารางที่ 4.20 พบว่า นักศึกษา ก่อนการทดลอง และหลังการทดลอง และระยะติดตามผล มีระดับ
ความรู้ความเข้าใจการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ
.01 ซึ่งหมายความว่า หลังการทดลอง และระยะติดตามผลมีค่าเฉลี่ยระดับความรู้ความเข้าใจการ
ป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ สูงกว่าก่อนทดลอง

ตารางที่ 4.21 การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของ Tamhane ผลการเปรียบเทียบ ก่อน
การทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผล

อายุ	$\bar{X}$	ก่อนเรียน	หลังเรียน	ติดตามผล
		2.68	2.69	3.62

ก่อนการทดลอง	2.68	-1.008*	-0.937*
หลังทดลอง	3.69		0.071
ระยะติดตามผล	3.62		

*P<.05

จากตารางที่ 4.21 พบว่า ผลการเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สรุปได้ว่า นักศึกษาก่อนการทดลองและหลังการทดลอง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 โดยหลังการทดลอง มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าก่อนการทดลอง ส่วนหลังการทดลอง และระยะติดตามผลพบว่าไม่แตกต่างกัน

ผลการวิเคราะห์ที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกและการวิเคราะห์กรอบดำเนินการสี่ประการ

โดยคณะผู้วิจัยทำความเข้าใจ/ตีความความหมายเกี่ยวกับ ภาวะที่เป็น (being) ของมนุษย์ ในประสบการณ์นั้น เป็นการตีความ (hermeneutics) จากสิ่งที่ปรากฏ (expressing) และตีความข้อความ (text) อันเป็นข้อมูลที่ได้จากประสบการณ์ การไตร่ตรองข้อมูล (reflect) เพื่อได้แก่นแท้ของปรากฏการณ์ (essence) ค้นหาหน่วยหรือโครงสร้างความหมาย (themes) โดยให้แต่ละคนได้ประเมินตนเองว่าแต่ละประเด็น ให้คะแนนตนเองในระดับใด โดยมี 3 ระดับคือ น้อย ปานกลาง และ ดีมากสรุปเป็นตารางเพื่อประเมินผลการทดลอง และเพื่อนำไปพัฒนาการพัฒนาโมเดลกระบวนการเรียนรู้ในโอกาสต่อไปและใช้กรอบดำเนินการสี่ประการเป็นกรอบคำถามเพื่อสรุป โดยถามคำถามสุดท้ายในแต่ละช่วงตามกรอบดำเนินการสี่ประการ (The Four Actions Framework)

1. นักศึกษาคิดว่าควรลดลง (Reduce) พฤติกรรมอะไรหรือสิ่งใดบ้างในชีวิตเพื่อไม่ให้เกิดการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์
2. นักศึกษาคิดว่าจะตัด (Eliminate) พฤติกรรมอะไรหรือสิ่งใดในชีวิต บ้างเพื่อไม่ให้เกิดการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์
3. นักศึกษาคิดว่าจะยกระดับ (Raise) พฤติกรรมหรือสิ่งใดในชีวิตบ้างเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์
4. นักศึกษาคิดว่าจะสร้าง (Create Grid) พฤติกรรมหรือสิ่งใดในชีวิตบ้างเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์

ตารางที่ 4.22 ข้อที่นักศึกษากลุ่มทดลองประเมินว่าตนเองดีขึ้นในระยะเวลาหลังการทดลองและใน
ระยะติดตามผล สรุปได้ดังนี้

ข้อที่ดีขึ้น	แนวคำถามที่นักศึกษาประเมินตนเองหลังการสัมภาษณ์เพื่อป้องกันการตั้งครมไม่พึงประสงค์ นักศึกษาต้องการสร้าง และยกระดับสิ่งควรลด และ ตัด ปัจจัยที่มีผลต่อการตั้งครม
1	นักศึกษามีใจเรื่องอะไรมากที่สุดในชีวิตและคิดว่าตนเองเป็นบุคคลที่มีค่าอย่างไรบ้างคะ
2	นักศึกษาวาดฝันเรื่องความรักและการแต่งงานไว้อย่างไรบ้างคะ
3	ปกติแล้วบริหารเวลาเรื่องเรียน ทำการบ้าน และเวลาพักผ่อนอย่างไรบ้าง กิจกรรมทำมาว้างและงาน อดิเรกชอบทำอะไร นักศึกษาคิดว่าตนเองเป็นคนที่มีความใฝ่รู้ที่ไม่หยุดนิ่งโดยชอบเรียนรู้ตลอดเวลา อย่างไรบ้างคะ
4	นักศึกษาคิดว่า ความสำเร็จในชีวิต ที่จะก้าวไปสู่จุดหมายที่ตั้งใจไว้ จะต้องทำอย่างไรบ้าง
5	สาขาวิชาที่เรียนใครเป็นคนสำคัญในการตัดสินใจเลือกให้เรียน ใช้สิ่งที่นักศึกษาใฝ่ฝันไว้ไหม /ถ้าไม่ใช่ เลือกเอง แล้วตอนนี้คิดอย่างไร จะไปสู่จุดหมายที่ตนเองและครอบครัวคาดหวังได้ไหม ถ้าไปไม่ถึง จุดหมาย เรียนไม่จบ ใครจะเสียใจที่สุดคะ
6	นักศึกษาคิดค้นวิธีการแก้อย่างสร้างสรรค์เพื่อให้ชีวิตไปสู่เป้าหมายอย่างไรบ้างคะ
8	นักศึกษาคิดว่าตนเองเป็นคนที่เปิดใจกว้างรับสิ่งใหม่ๆ ตลอดเวลาไหม อย่างไรบ้าง
12	นักศึกษามีความคิดที่มุ่งมั่นในการทำสิ่งที่ตั้งใจไว้ให้ประสบความสำเร็จอย่างไรบ้าง
13	นักศึกษาไม่ค่อยให้ความสำคัญกับการดูแลชีวิตของตนเองอย่างไรบ้าง
18	นักศึกษายอมรับในจุดดีและจุดด้อยของตนเองอย่างไรบ้าง
19	สำหรับมุมมองของนักศึกษาคำว่า “เพื่อน” คืออะไร
20	ถ้ามีใครบอกว่าเพื่อคือคนสำคัญที่จะส่งผลต่อความสำเร็จ หรือความล้มเหลวได้ ในประเด็นนี้คิดเห็น อย่างไร และคิดว่าจะมีแนวทางอย่างไรที่จะดูแลตนเองในเรื่องนี้
28	กิจกรรมที่นักศึกษาทำร่วมกันกับครอบครัวคืออะไรบ้าง บ่อยไหม ใครเป็นคนเลือกกิจกรรมเป็น ส่วนมากคะ
30	นักศึกษานิยามกับใครมากที่สุดบ้าง แล้วเวลามีปัญหามักจะปรึกษาใครเป็นหลักคะ
34	นักศึกษามีเพื่อนสมัยเรียนมัธยมศึกษาเยอะไหม และตอนนี้ยังคบพูดคุยไปมาหาสู่กันไหม ไปที่ไหน ไป ทำอะไรบ้างคะ
35	นักศึกษามีเพื่อนสนิท หรือแฟน หรือยัง มีกี่คน เคยอกหักมาก็ครั้ง ความรักครั้งแรกเกิดขึ้นที่ไหน ตน นั้นเรียนชั้นไหน แล้วครอบครัวรับรู้ไหม เคยพาแฟนไปที่บ้านไหมคะ
36	นักศึกษาคิดว่า มีโอกาสที่เปอร์เซ็นต์ที่ นักศึกษาจะตั้งครมในระหว่างเรียนระดับปริญญาตรีครั้งนี้คะ เพราะอะไรถึงคิดว่ามี.....เปอร์เซ็นต์คะ

37	นักศึกษาคิดว่าปัจจัยที่เสี่ยงที่สุดที่ทำให้เกิดการตั้งครกสำหรับนักศึกษาคืออะไรคะ
38	นักศึกษาคิดว่าอะไรคือ แรงบันดาลใจ หรืออะไรคือสิ่งที่ยึดเหนี่ยวจิตใจให้เอาชนะอุปสรรคต่างๆ ที่จะเรียนให้จบปริญญาตรีด้วยความเรียบร้อย และไม่มีการตั้งครกในช่วงเรียน นักศึกษามั่นใจไหมคะ

จากตารางที่ 4.22 สรุปได้ว่า ผลการวิเคราะห์ที่ได้จากการสัมภาษณ์เพื่อแบบประเมิน การมีเป้าหมายในชีวิต การเห็นคุณค่าของตนเอง การเคารพตนเอง และ การสร้างความตระหนักการคบเพื่อน รุ่นพี่รุ่นน้องในมหาวิทยาลัย ความสัมพันธ์ในครอบครัว และเพื่อนสมัยเรียนมัธยมศึกษาโดยรวม นักศึกษาประเมินตนเองว่าได้รู้จักและเข้าใจตนเองมากขึ้น มองเห็นวิถีทางของตนเองในการก้าวผ่านความคิดแบบเดิม พฤติกรรมความเคยชินแบบเดิม มีวิธีการใหม่อย่างสร้างสรรค์เป้าหมายชีวิตและความต้องการใหม่ โดยเห็นภาพความสำเร็จของตนเองที่ชัดเจนขึ้นใน โดย ข้อที่นักศึกษากลุ่มทดลองประเมินว่าตนเองดีขึ้นในระยะหลังการทดลองและใน ระยะติดตามผล คือ รู้สึกว่าภูมิใจในตนเอง มองความรักและการแต่งงานชัดเจนขึ้น รู้ว่าต้องบริหารเวลาอย่างไรให้ดีที่สุดสำหรับตัวเอง รู้ว่าจะไปสู่เป้าหมายในชีวิตต้องทำอะไรบ้างและทำอย่างไร รู้ว่าสาขาที่เรียนต้องยอมรับและทำใจก้าวต่อไป เปลี่ยนมุมมองใหม่ เปิดใจยอมรับสิ่งใหม่ๆ ได้มากขึ้น ตระหนักได้ว่าความมุ่งมั่นจะพาไปสู่จุดหมาย รู้ว่าการคบเพื่อต้องเลือกคบคนที่จะนำพาชีวิตไปในทางที่ดี รู้ว่าจุดดีจุดด้อยของตนเองคืออะไรและต้องปรับตัวอย่างไร จะให้ความสำคัญกับการสร้างสัมพันธ์ในครอบครัวจะเป็นฝ่ายที่เริ่มเข้าหาครอบครัวให้มากขึ้น มีความมั่นใจและตระหนักว่าจะไม่ตั้งครกในระหว่างที่เรียน จะดูแลตนเองจนกว่าจะเรียนสำเร็จ โดยค้นพบแรงบันดาลใจที่จะเอาชนะอุปสรรคต่างๆ ซึ่ง นักศึกษาแต่ละคนโดยทุกคนมีแผนยุทธศาสตร์เป็นเข็มทิศชีวิตของตนเอง ที่ไปสู่เป้าหมาย ค้นพบ การสำเร็จการศึกษา โดยมีนวัตกรรมเชิงคุณค่า (Value Innovation) ของตนเอง มีแผนการดำเนินการในยุทธศาสตร์นักศึกษาจะมีวิธีในการก้าวผ่านความคิด พฤติกรรมความเคยชินเดิม

ตารางที่ 4.23 ข้อที่นักศึกษากลุ่มทดลองประเมินว่าตนเองยังต้องการเสริมสร้างเพิ่มขึ้นเนื่องจากยังรู้สึกว่าตนเองยังไม่ดีขึ้นในระดับน้อย ถึงปานกลางตั้งแต่ก่อนทดลอง หลังการทดลองและในระยะติดตามผล สรุปได้ดังนี้

ข้อที่ต้องการพัฒนาต่อไป	แนวคำถามที่นักศึกษาประเมินตนเองหลังการสัมภาษณ์เพื่อป้องกันการตั้งครกไม่พึงประสงค์ นักศึกษาต้องการสร้าง (Create Grid) และยกระดับ (Raise) สิ่งควรลดลง (Reduce) และตัด (Eliminate) ปัจจัยที่มีผลต่อการตั้งครกไม่พึงประสงค์
7	นักศึกษามักจะวิตกกังวลกับความคิดของคนอื่นจนทำให้ชีวิตตนเองเป็นทุกข์ อย่างไรบ้างคะ
9	นักศึกษาชอบงานที่มีความท้าทายซึ่งต้องใช้ความสามารถอย่างมาก อย่างไรบ้าง
10	นักศึกษารู้สึกว่าเป็นที่รักของคนรอบข้างอย่างไรบ้าง
11	นักศึกษามีความพยายามเพื่อที่จะประสบความสำเร็จในชีวิตอย่างไรบ้าง
13	นักศึกษาไม่ค่อยให้ความสำคัญกับการดูแลชีวิตของตนเองอย่างไรบ้าง

14	นักศึกษาไม่เคยคิดที่จะเอาตนเองไปเปรียบเทียบกับบุคคลอื่นอย่างไรบ้าง
15	นักศึกษามักจะชื่นชมในสิ่งที่ตนเองทำได้ตามเป้าหมายที่วางไว้อย่างไรบ้าง
16	นักศึกษาเห็นคุณค่าของการดำเนินชีวิตในแต่ละวันอย่างไรบ้าง
17	นักศึกษาให้ความสำคัญกับความรู้สึกของตนเองเสมออย่างไรบ้าง
21	การสร้างความตระหนัก หรือการคบเพื่อน มีผลอย่างไรกับชีวิตและการเรียนบ้าง
22	ปกติทำกิจกรรมอะไรร่วมกันบ้าง คิดว่าเพื่อที่คบอยู่นี้เป็นเพื่อนที่ดี มีเพื่อนสนิทมากไหม
25	นักศึกษาคิดว่าความสัมพันธ์ในครอบครัวเป็นอย่างไรบ้าง และถ้าสมมติว่าวันหนึ่งเกิดตั้งครรภ์ขึ้นมาตอนระหว่างเรียนนี้ แล้วจะส่งผลอย่างไรกับชีวิตบ้าง
26	ที่บ้านมีกติกา หรือ กฎ อะไรบ้างที่นักศึกษาต้องปฏิบัติตามโดยเคร่งครัด
27	มีอะไรบ้างที่นักศึกษาทำแล้วพ่อแม่และครอบครัวจะรับไม่ได้บ้าง เคยทะเลาะกันรุนแรงที่สุดครั้งสุดท้ายเมื่อไร /ถ้ามี ตอนนี้อยู่สถานการณ์เป็นอย่างไรคะ
28	กิจกรรมที่นักศึกษาทำร่วมกันกับครอบครัวคืออะไรบ้าง บ่อยไหม ใครเป็นคนเลือกกิจกรรมเป็นส่วนมากคะ
29	ตอนนี้อยู่กับครอบครัว หรือมาอยู่หอพัก /ถ้าพักที่หอพักได้พักอยู่ร่วมกับใครคะ
31	พ่อแม่เลี้ยงแบบไหน ให้อิสระในการคิดตัดสินใจ หรือฟังความคิดเห็นลูกๆ ใหมคะ
32	ครอบครัวคาดหวังในอนาคตทางการเรียนของนักศึกษาอย่างไรบ้างคะ

จากตารางที่ 4.23 ผลการวิเคราะห์ที่ได้จากการสัมภาษณ์เพื่อแบบประเมิน การมีเป้าหมายในชีวิต การเห็นคุณค่าของตนเอง การเคารพตนเอง และ การสร้างความตระหนักการคบเพื่อน รุ่นพี่รุ่นน้องในมหาวิทยาลัย ความสัมพันธ์ในครอบครัว และเพื่อนสมัยเรียนมัธยมศึกษาโดยรวม ข้อที่นักศึกษากลุ่มทดลองประเมินว่าตนเองยังต้องการเสริมสร้างเพิ่มขึ้นเนื่องจากยังรู้สึกว่าตนเองยังไม่ดีขึ้น คืออยู่ในระดับน้อย ถึงปานกลาง ตั้งแต่ก่อนทดลอง หลังการทดลองและในระยะติดตามผล คือ การวิตกกังวลกับความคิดของคนอื่นจนมักจะนำมาซึ่งความทุกข์เสมอ ขาดความมั่นใจในสิ่งที่ทำ เครียดมากเมื่อต้องเจอสิ่งที่ยากและท้าทายความสามารถ รู้สึกว่าตนเองไม่ค่อยมีค่าในสายตาของทุกคนที่อยู่รอบข้างซึ่งอาจจะไม่เป็นเช่นนั้นแต่ก็ยังคิดว่าความยังอยู่ท่ามกลางความขัดแย้งที่ยากจะแก้ไขได้ ทั้งกับครอบครัว เพื่อน อาจารย์บางคนที่ชอบ คิดว่ายังพยายามไม่มากพอที่จะไปให้ถึงเป้าหมายในชีวิต และยังไม่ได้ตระหนักถึงการดูแลสุขภาพมากพอ ที่ผ่านมามีได้มีเป้าที่ชัดเจนและจะพยายามเริ่มคิดว่าอนาคตจะได้ชื่นชมความสำเร็จของตนเอง ในแต่ละวันยังไม่เห็นคุณค่าของชีวิต ยังเล่นเกม ดูหนัง ไม่ทุ่มเทเรื่องเรียน ไม่มีสมาธิจดจ่อเท่าที่ควร เอาชนะการผัดวันประกันพรุ่งยังไม่ได้เป็นส่วนมาก เพื่อนก็จะมีหลายแบบเพื่อนบางคนไม่ดีแต่ก็จริงใจ บางครั้งก็ต้องตามใจเพื่อน จะพยายามปรับตัวเข้าหาครอบครัว

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า เพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์นักศึกษาต้องการสร้าง (Create Grid) และยกระดับ (Raise) คือ การมีเป้าหมายในชีวิต การเห็นคุณค่าในตนเอง และ การเคารพตนเอง สิ่งควรลดลง (Reduce) และ ตัด (Eliminate) ปัจจัยที่มีผลต่อการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ คือ การคบเพื่อน รุ่นพี่รุ่นน้อง ความสัมพันธ์ที่ไม่ดีในครอบครัว และ กลุ่มเพื่อนสมัยเรียนมัธยมศึกษา

บทที่ 5

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจสาเหตุและแนวทางการป้องกันการตั้งครกไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี พัฒนาและศึกษาผลของโมเดลกระบวนการเรียนรู้ด้วยกลยุทธ์น่านน้ำสีคราม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ แบบประเมินความรู้ความเข้าใจและการสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อสร้างโมเดลกระบวนการเรียนรู้เพื่อป้องกันการตั้งครกไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคกลาง 5 แห่งที่ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 39,844 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Yamane ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 1,896 คน ส่วนกลุ่มทดลองที่ใช้ในการอบรม มีจำนวน 1 กลุ่ม 18 คน ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 เป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ โดยใช้ใช้สถิติพื้นฐาน ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิจัยพบว่า

1. นักศึกษาในกลุ่มภาคกลาง มีความรู้ในภาพรวมในระดับดี ถึงดีมากทั้ง 3 ด้าน คือ มิติด้านความคิด มิติด้านพฤติกรรม และมิติด้านอารมณ์ โดยภาพรวมมีความรู้ในระดับดีมากโดยมีค่าเฉลี่ยรวมที่ 2.73
2. การป้องกันการตั้งครกไม่พึงประสงค์นักศึกษาต้องการสร้าง (Create Grid) และยกระดับ (Raise) คือ การมีเป้าหมายในชีวิต การเห็นคุณค่าในตนเอง และการเคารพตนเอง สิ่งควรลดลง (Reduce) และ ตัด (Eliminate) ปัจจัยที่มีผลต่อการตั้งครกไม่พึงประสงค์ คือ การคบเพื่อน รุ่นพี่ รุ่นน้อง ความสัมพันธ์ที่ไม่ดีในครอบครัว และ กลุ่มเพื่อนสมัยเรียนมัธยมศึกษา
3. การสร้างโมเดลกระบวนการเรียนรู้สังเคราะห์แนวคิดกลยุทธ์น่านน้ำสีคราม มี 6 กระบวนการเพื่อป้องกันการตั้งครกไม่พึงประสงค์ คือ (1) วาดภาพบนผืนผ้าใบเชิงยุทธศาสตร์ (2) วิเคราะห์รอบดำเนินการสี่ประการ (3) การมองภาพรวมใหญ่ (4) การตื่นตัวเชิงภาพ (5) การแสดงภาพยุทธศาสตร์ ค้นหา นวัตกรรมเชิงคุณค่า และ (6) สร้างการดำเนินการในยุทธศาสตร์

4. กลุ่มทดลองมีระดับความรู้ความเข้าใจการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ โดยหลังการทดลอง และระยะติดตามผลมีค่าเฉลี่ยระดับความรู้ความเข้าใจการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์สูงกว่าก่อนทดลอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01

5. กลุ่มทดลองมีเป้าหมายในชีวิต การเห็นคุณค่าของตนเอง การเคารพตนเอง และการสร้างความตระหนักการคบเพื่อน รุ่นพี่รุ่นน้องในมหาวิทยาลัย ความสัมพันธ์ในครอบครัว และเพื่อนสมัยเรียนมัธยมศึกษาโดยรวมดีขึ้นในระยะหลังการทดลองและใน ระยะติดตามผล โดยมีนวัตกรรมเชิงคุณค่า (Value Innovation) ของตนเอง และยังต้องการพัฒนาตนเองเพิ่มขึ้น

สรุปผลการดำเนินโครงการวิจัย

โครงการวิจัย “การใช้กลยุทธ์น่านน้ำสีครามเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์” เป็นงานวิจัยและพัฒนา (Research and Development) มีวัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย 4 ข้อ คือ 1) เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจสาเหตุการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี 2) เพื่อศึกษาแนวทางการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี 3) เพื่อพัฒนาโมเดลกระบวนการเรียนรู้ด้วยกลยุทธ์น่านน้ำสีครามเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีและ 4) เพื่อศึกษาผลของการใช้กระบวนการเรียนรู้ด้วยกลยุทธ์น่านน้ำสีครามเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ก่อนทดลอง หลังทดลอง และระยะติดตามผล

ได้สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- 1) แบบประเมินความรู้ความเข้าใจสาเหตุการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี
- 2) แบบฟอร์มแนวทางการสัมภาษณ์เชิงลึกกรณีศึกษาและบุคคลใกล้ชิดหรือเกี่ยวข้อง /แนวคำถามที่ใช้ในการศึกษาเชิงปรากฏการณ์วิทยาเพื่อวิเคราะห์การป้องกันการตั้งครรภ์ ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษา
- 3) แบบฟอร์มแนวคำถามสัมภาษณ์เชิงลึกบุคคลที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษาตามกรอบดำเนินการสี่ประการ (The Four Actions Framework)
- 4) แบบฟอร์มแนวคำถามสัมภาษณ์แบบประเมิน การมีเป้าหมายในชีวิต การเห็นคุณค่าของตนเอง และการเคารพตนเองการสร้าง ความตระหนักการคบเพื่อน รุ่นพี่รุ่นน้องในมหาวิทยาลัย ความสัมพันธ์ในครอบครัว และเพื่อนสมัยเรียนมัธยมศึกษา

ได้สร้างและทดลองกับนักศึกษาคณะครุศาสตร์ จำนวน 18 คน ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 เป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ โมเดลกระบวนการเรียนรู้ด้วยกลยุทธ์น่านน้ำสีครามเพื่อการป้องกันนักศึกษาตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ เพื่อใช้ในการอบรม ได้เก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล จำนวน รวม 1.896 ตัวอย่าง จากมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคกลาง

จำนวน 5 แห่ง ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 39.844 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตร Yamane (1973) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

- 1) มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา รวม 385 ตัวอย่าง
- 2) มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี รวม 366 ตัวอย่าง
- 3) มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ รวม 382 ตัวอย่าง
- 4) มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี รวม 375 ตัวอย่าง
- 5) มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์รวม 388 ตัวอย่าง

จากการวิเคราะห์สาเหตุการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่ได้จาก “แบบประเมินความรู้ความเข้าใจสาเหตุการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี” ชี้ให้เห็นว่านักศึกษาในกลุ่มภาคกลางทั้ง 5 แห่ง คือ 1) มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา 2) มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี 3) มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ 4) มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี และ 5) มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์ มิติด้านความคิด มิติด้านพฤติกรรม มิติด้านอารมณ์ ในภาพรวมมีความรู้ในระดับดีมากโดยมีค่าเฉลี่ยรวมที่ 2.73 ดังนั้น

การจัดการศึกษา หลักสูตรของมหาวิทยาลัย การรณรงค์จากหน่วยงานภาครัฐ ส่งผลดีประสบความสำเร็จที่ทำให้นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจและการปฏิบัติตนเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ ส่วนของข้อมูลของรายงานตัวเลขแนวโน้มการตั้งครรภ์ของนักเรียน นักศึกษา ก็ยังคงมีตัวเลขที่สูงขึ้น ดังนั้น จึงเป็นความท้าทายให้ค้นหาว่านอกจากความรู้ความเข้าใจแล้ว มีปัจจัยใดที่จะช่วยป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาได้

ได้เก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล จำนวน รวม 10 ตัวอย่าง จากบุคคลที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษา **แนวทางการสัมภาษณ์เพื่อ** ทำความเข้าใจ/ตีความความหมายเกี่ยวกับ ภาวะที่เป็น (being) ของมนุษย์ ในประสบการณ์นั้น เป็นการตีความ (hermeneutics) จากสิ่งที่ปรากฏ (expressing) และตีความข้อความ (text) อันเป็นข้อมูลที่ได้จากประสบการณ์ การไตร่ตรองข้อมูล (reflect) เพื่อได้แก่นแท้ของปรากฏการณ์ (essence) ค้นหาหน่วยหรือโครงสร้างความหมาย (themes)

- 1) นักศึกษาที่อยู่ในภาวะตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์และเพื่อนชาย 1 คู่
- 2) อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์แนะแนว อาจารย์ผู้สอน 2 คน
- 3) นักจิตวิทยา 1 คน
- 4) ผู้ปกครอง 2 คน
- 5) ผู้ดูแลหอพัก 2 คน
- 6) ผู้บริหารของมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ 1 คน

การสัมภาษณ์เชิงลึกร่วมกับการวิเคราะห์กรอบดำเนินการสี่ประการ (The Four Actions Framework:)” กับบุคคลใกล้ชิดหรือเกี่ยวข้องกับนักศึกษา เพื่อวิเคราะห์การป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึง

ประสงค์ของนักศึกษา ประกอบด้วย 1) นักศึกษาที่อยู่ในภาวะตั้งครรถ์ไม่พึงประสงค์และเพื่อนชาย 2) อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์แนะแนว อาจารย์ผู้สอน 3) นักจิตวิทยาที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาล 4) ผู้ปกครอง 5) ผู้ดูแลหอพักเอกชน ผู้ดูแลหอพักของมหาวิทยาลัย และ 6) ผู้บริหารของมหาวิทยาลัย พบข้อมูลสำคัญ 2 ส่วน เพื่อป้องกันการตั้งครรถ์ไม่พึงประสงค์นักศึกษาต้องการสร้าง (Create Grid) และยกระดับ (Raise) คือ การมีเป้าหมายในชีวิต การเห็นคุณค่าในตนเอง และการเคารพตนเอง สิ่งควรลดลง (Reduce) และ ตัด (Eliminate) ปัจจัยที่มีผลต่อการตั้งครรถ์ไม่พึงประสงค์ คือ การคบเพื่อน รุ่นพี่รุ่นน้อง ความสัมพันธ์ที่ไม่ดีในครอบครัว และ กลุ่มเพื่อนสมัยเรียนมัธยมศึกษา

1) จากข้อมูลทั้งสองส่วนที่กล่าวมานำมาสู่การสร้างโมเดลกระบวนการเรียนรู้ “การใช้กลยุทธ์น่านน้ำสี่ครามเพื่อป้องกันการตั้งครรถ์ไม่พึงประสงค์นักศึกษาระดับปริญญาตรี” เพื่อป้องกันการตั้งครรถ์ไม่พึงประสงค์นักศึกษาต้องการสร้าง (Create Grid) และยกระดับ (Raise) คือ การมีเป้าหมายในชีวิต การเห็นคุณค่าในตนเอง และการเคารพตนเอง สิ่งควรลดลง (Reduce) และ ตัด (Eliminate) ปัจจัยที่มีผลต่อการตั้งครรถ์ไม่พึงประสงค์ คือ การคบเพื่อน รุ่นพี่รุ่นน้อง ความสัมพันธ์ที่ไม่ดีในครอบครัว และ กลุ่มเพื่อนสมัยเรียนมัธยมศึกษา กำหนดโครงการอบรม 3 วัน มุ่งส่งเสริมการมีเป้าหมายในชีวิต การเห็นคุณค่าในตนเอง และการเคารพตนเอง จึงเป็นแกนหลัก ผูกกับการสร้างความตระหนักในการคบเพื่อน รุ่นพี่รุ่นน้องในมหาวิทยาลัย ความสัมพันธ์ในครอบครัว และกลุ่มเพื่อนสมัยเรียนมัธยมศึกษา โดยสังเคราะห์ใช้แนวคิดกลยุทธ์น่านน้ำสี่ครามในครั้งนี้ จัดเป็น 6 กระบวนการเรียนรู้ ทดลองกับนักศึกษา 1 กลุ่ม มีจำนวน 18 คน พบว่า กลุ่มทดลองมีระดับความรู้ความเข้าใจการป้องกันการตั้งครรถ์ไม่พึงประสงค์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 ซึ่งหมายความว่า หลังการทดลอง และระยะติดตามผลมีค่าเฉลี่ยระดับความรู้ความเข้าใจการป้องกันการตั้งครรถ์ไม่พึงประสงค์ สูงกว่าก่อนทดลอง ส่วนผลการเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจการป้องกันการตั้งครรถ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สรุปได้ว่า นักศึกษาก่อนการทดลองและหลังการทดลอง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 โดยหลังการทดลอง มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าก่อนการทดลอง ส่วนหลังการทดลอง และระยะติดตามผลพบว่าไม่แตกต่างกัน

2) กลุ่มทดลองมีเป้าหมายในชีวิต การเห็นคุณค่าของตนเอง การเคารพตนเอง และการสร้างความตระหนักการคบเพื่อน รุ่นพี่รุ่นน้องในมหาวิทยาลัย ความสัมพันธ์ในครอบครัว และเพื่อนสมัยเรียนมัธยมศึกษาโดยรวมนักศึกษาประเมินตนเองว่าได้รู้จักและเข้าใจตนเองมากขึ้น มองเห็นวิถีทางของตนเองในการก้าวผ่านความคิดแบบเดิม พฤติกรรมความเคยชินแบบเดิม มีวิธีการใหม่อย่างสร้างสรรค์เป้าหมายชีวิตและความต้องการใหม่ โดยเห็นภาพความสำเร็จของตนเองที่ชัดเจนขึ้น ข้อที่นักศึกษากลุ่มทดลองประเมินว่าตนเองดีขึ้นในระยะหลังการทดลองและใน ระยะติดตามผล คือ รู้สึกว่าภูมิใจในตนเอง มองความรักและการแต่งงานชัดเจนขึ้น รู้ว่าต้องบริหารเวลาอย่างไรให้ดีที่สุดสำหรับตัวเอง รู้ว่าจะไปสู่เป้าหมายในชีวิตต้องทำอะไรบ้างและทำอย่างไร รู้ว่าสาขาที่เรียนต้องยอมรับและทำใจก้าวต่อไป เปลี่ยนมุมมองใหม่เปิดใจยอมรับสิ่งได้มากขึ้น ตระหนักได้ว่าความมุ่งมั่นจะพาไปสู่จุดหมาย

และต้องปรับตัวอย่างไร มีความมั่นใจและตระหนักว่าจะไม่ตั้งคร่ำครวญจะดูแลตนเองจนกว่าจะเรียนสำเร็จ โดยค้นพบแรงบันดาลใจที่จะเอาชนะอุปสรรคต่างๆ ซึ่งนักศึกษาแต่ละคนโดยทุกคนมีแผนยุทธศาสตร์ เป็นเข็มทิศชีวิตของตนเอง ที่ไปสู่เป้าหมาย ค้นพบ การสำเร็จการศึกษา โดยมีนวัตกรรมเชิงคุณค่า (Value Innovation) ของตนเอง

3) ข้อที่นักศึกษากลุ่มทดลองประเมินว่าตนเองยังต้องการเสริมสร้างเพิ่มขึ้นเนื่องจากยังรู้สึก ว่าตนเองยังไม่ดีขึ้น คืออยู่ในระดับน้อย ถึงปานกลาง ตั้งแต่ก่อนทดลอง หลังการทดลองและในระยะ ติดตามผล คือ การวิตกกังวลกับความคิดของคนอื่น ขาดความมั่นใจ เมื่อต้องเจอสิ่งที่ยากและท้าทาย รู้สึกว่าตนเองไม่ค่อยมีค่า ยังอยู่ท่ามกลางความขัดแย้งที่ยากจะแก้ไขได้ ทั้งกับครอบครัว เพื่อน มีความ พยายามไม่มากพอ ที่ผ่านมามีได้มีเป้าที่ชัดเจนและจะพยายาม ไม่มีสมาธิ

4) สิ่งที่สะท้อนให้เห็นอีกประการหนึ่งคือ นักศึกษาที่เป็นกลุ่มทดลอง มีความเห็นว่า 1) การ อบรมควรมีเวลาประมาณ 1 สัปดาห์เป็นอย่างน้อย 2) ควรเพิ่มหรือสอดแทรกกิจกรรมทางศาสนา ธรรมะ 3) ควรจัดในช่วงปิดภาคเรียน 3) ควรจัดปีละครั้ง 4) อยากให้เพิ่มกิจกรรมการเรียนรู้ใน ห้องเรียนปกติที่ทำให้รู้สึกดีกับตนเองได้รู้จักและเข้าใจตนเองเหมือนกับการอบรม

อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์สาเหตุการตั้งคร่ำครวญไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่ได้จาก “แบบประเมินความรู้ความเข้าใจสาเหตุการตั้งคร่ำครวญไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี” ชี้ให้เห็นว่านักศึกษาในกลุ่มภาคกลางทั้ง 5 แห่ง คือ 1) มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา 2) มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี 3) มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ 4) มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพ สตรี และ 5) มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์ พบว่า มิติด้านความคิด มิติด้าน พฤติกรรม มิติด้านอารมณ์ ในภาพรวมมีความรู้ในระดับดีมากโดยมีค่าเฉลี่ยรวมที่ 2.73 ยกตัวอย่างเช่น ความรู้ในการใช้ถุงยางและการคุมกำเนิดในวัยรุ่นนั้นมีวัยรุ่นครึ่งหนึ่งที่ใช้อย่างอนามัยในการมีเพศสัมพันธ์ ครั้งแรก โดยจะใช้ถุงยางในครั้งต่อไปน้อยลง ในขณะที่เดียวกันผู้หญิงวัยรุ่นไม่สามารถเข้าถึงการ คุมกำเนิดกึ่งถาวร เพราะมีราคาแพง และยังไม่ครอบคลุมการให้บริการในระบบหลักประกันสุขภาพการ แก้ไขปัญหาจึงต้องการความร่วมมือจากหลายภาคส่วน ทั้งการให้ความรู้ และการให้บริการในเชิง ป้องกัน เช่น การเข้าถึงยาคุมกำเนิดและถุงยางอนามัย ทั้งนี้ยังคงมีการต่อต้านและโต้เถียงว่าควรจะมี การจำหน่ายถุงยางอนามัยอย่างเปิดเผยหรือจัดให้มีถุงยางในสถานศึกษาหรือไม่ ขณะเดียวกันเด็กวัยรุ่น ไม่กล้าซื้อถุงยางจากร้านสะดวกซื้อ ส่วนหนึ่งไม่มีเงินซื้อและอีกส่วนหนึ่งไม่แน่ใจในคุณภาพของถุงยางที่ ได้รับแจกฟรี สถานศึกษาบางแห่งสนับสนุนให้มีการติดตั้งเครื่องจำหน่ายถุงยางในสถานศึกษาแต่ไม่ เปิดเผยเพื่อหลีกเลี่ยงการถูกวิพากษ์วิจารณ์ นอกจากนี้ต้องมีการปรับทัศนคติและวิถีคิดของผู้ให้บริการ สาธารณสุขว่าวัยรุ่นที่มารับบริการอนามัยการเจริญพันธุ์ ไม่ว่าจะเป็นการขอคำปรึกษาขอบริการ คุมกำเนิดหรือถุงยางนั้นเป็นวัยรุ่นที่ฉลาดรู้จักป้องกันก่อนที่จะเกิดปัญหาแล้วค่อยจึงมาแก้ปัญหาทีหลัง

(ลดาวัลย์ เรื่องอร่าม พยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลบ้านลาด อ.บ้านลาด จ.เพชรบุรี.กองทุนประชากร แห่งสหประชาชาติประจำประเทศไทย. 2556หน้า 54)ดังนั้น การจัดการศึกษา หลักสูตรของ มหาวิทยาลัย การรณรงค์จากหน่วยงานภาครัฐ ส่งผลดี ประสบความสำเร็จที่ทำให้นักศึกษามีความรู้ ความเข้าใจและการปฏิบัติตนเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ ส่วนของข้อมูลของรายงานตัวเลข แนวโน้มการตั้งครรภ์ของนักเรียน นักศึกษา ก็ยังคงมีตัวเลขที่สูงขึ้น ดังนั้น จึงเป็นความท้าทายให้ค้นหา ว่านอกจากความรู้ความเข้าใจแล้ว มีปัจจัยใดที่จะช่วยป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาได้ และสอดคล้องกับการทดลองในครั้งนี้ที่ กลุ่มทดลองมีระดับความรู้ความเข้าใจการป้องกันการตั้งครรภ์ ไม่พึงประสงค์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 ซึ่งหมายความว่า หลังการทดลอง และ ระยะเวลาติดตามผลมีค่าเฉลี่ยระดับความรู้ความเข้าใจการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ สูงกว่าก่อน ทดลอง ส่วนผลการเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษา ระดับปริญญาตรี สรุปได้ว่า นักศึกษาก่อนการทดลองและหลังการทดลอง มีความแตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 โดยหลังการทดลอง มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าก่อนการทดลอง ส่วนหลังการ ทดลอง และระยะติดตามผลพบว่าไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับการ การศึกษาความภาคภูมิใจในตนเอง และความหย่นตัวของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ที่พบว่าระดับความภาคภูมิใจในตนเอง และความหย่นตัวของนักศึกษาระดับปริญญาตรี อยู่ในระดับมาก การเปรียบเทียบความแตกต่างพบว่า นักศึกษาระดับปริญญาตรีจำแนกตามเพศมีความภาคภูมิใจในตนเองและความหย่นตัวแตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เปรียบเทียบตามระดับชั้นปี พบว่า นักศึกษาระดับชั้นปีต่างกันมีความ ภาคภูมิใจและความหย่นตัวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ความภาคภูมิใจในตนเอง มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลางกับความหย่นตัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คิดเป็นร้อยละ 35.76 (ธัญญภัทร์ ศิริธัชชนาโรจน์ (Vol 9 No 3 May-August 2016 หน้า 716)

ทั้งนี้อาจเนื่องจากการดูแลเอาใจใส่จากผู้ปกครอง ประสบการณ์ที่ได้รับความรักความอบอุ่น ที่เกิดขึ้นจากครอบครัวและสถานศึกษา เนื่องจากครอบครัว ชุมชน สถานศึกษา รวมถึงหน่วยงาน และ องค์กรต่างๆ เป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยเหลือ ป้องกัน กระตุ้นให้เกิดความมานะพยายามในการปรับตัวช่วยให้ สามารถผ่านพ้นความทุกข์หรือความเครียดไปได้ และทำให้เป็นบุคคลที่มีความเข้มแข็ง ซึ่งสอดคล้องกับ มาสเทนเบสท์ และ กามาซี (Masten. Best and Germezy.1989 cited in Roghanchi et al. 2013. 179) การดูแลเอาใจใส่จากผู้ปกครอง ประสบการณ์ที่ได้รับความรักความอบอุ่นที่เกิดขึ้นจากครอบครัว และสถานศึกษาชุมชน รวมถึงหน่วยงาน และองค์กรต่างๆ ที่ช่วยเหลือและป้องกัน ซึ่งการรับรู้ ความสามารถแห่งตน (Self-efficacy) จะเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดความมานะพยายามในการปรับตัวใน การเผชิญกับอุปสรรคและลุกขึ้นมาก้าวต่อไปได้ (Werner and Smith. 1982: 231) ความสัมพันธ์ ภายในครอบครัว ระบบสนับสนุนภายนอก (Existence of External Support Systems) เช่น การ สนับสนุนของชุมชนเป็นต้น อนึ่งผู้วิจัยได้งานวิจัยที่เปรียบเทียบความภาคภูมิใจในตนเองและความหย่น ตัวในบริบทของไทยยังไม่พบที่จะนำมาอภิปรายได้ ทั้งนี้เนื่องจากวัฒนธรรมการเลี้ยงดูบุตรของพ่อ

แม้ผู้ปกครองที่ให้การยอมรับในการตัดสินใจของบุตร การให้การศึกษาของโรงเรียนและสถาบันการศึกษาที่ผ่านมาที่เปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นที่เปิดกว้าง ทำให้นักศึกษาที่ได้ผ่านการอบรมเลี้ยงดูและการศึกษา เกิดกระบวนการเรียนรู้ เกิดความมั่นใจ กล้าแสดงออก นำไปสู่ความภาคภูมิใจในตนเองซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ คูเปอร์สมิธ และ แบรินเดน (Coopersmith. 1984: 236; Branden. 1969: 111) มีแนวคิดตรงกันว่า ความภาคภูมิใจในตนเองเป็นกระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยจะสามารถวัดหรือมองเห็นได้ และจะเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาตามที่ได้เรียนรู้ประสบการณ์ใหม่ๆ ที่เข้ามา ซึ่งจะนำไปตามวัย เพศ วุฒิภาวะ สภาพทางสังคม การอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัว การได้รับประสบการณ์จากโรงเรียน อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมมีความสำคัญ เช่น พ่อ แม่ ญาติ ครูอาจารย์ และเพื่อน เป็นต้น ซึ่งกระบวนการเรียนรู้ที่สำคัญคือ การมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมและสังคมที่อาศัยอยู่ โดยครอบครัว จะมีอิทธิพลมาก ซึ่งความรัก ความเอาใจใส่ให้การยอมรับ การดูแลอบรมเลี้ยงดูจะเป็นรากฐานที่สำคัญของการพัฒนาความภาคภูมิใจในตนเอง

จากผลการวิจัยที่พบในข้อที่ 2. การป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์นักศึกษาต้องการสร้าง (Create Grid) และยกระดับ (Raise) คือ การมีเป้าหมายในชีวิต การเห็นคุณค่าในตนเอง และการเคารพตนเอง สิ่งควรลดลง (Reduce) และ ตัด (Eliminate) ปัจจัยที่มีผลต่อการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ คือ การคบเพื่อน รุ่นพี่รุ่นน้อง ความสัมพันธ์ที่ไม่ดีในครอบครัว และ กลุ่มเพื่อนสมัยเรียนมัธยมศึกษา สอดคล้องกับ ปิงปอนด์ รักอำนวนยกิจ และคณะ พ.ศ. 2556) ในประเด็น **ครอบครัวของวัยรุ่น** พฤติกรรมของวัยรุ่นส่วนหนึ่งถูกกำหนดโดยลักษณะของครอบครัวที่วัยรุ่นเติบโตมาเช่น การอาศัยอยู่ในครอบครัวเดี่ยวหรือครอบครัวขยาย(Extended family) ลักษณะการอยู่อาศัยของวัยรุ่นอยู่ตามลำพังหรืออยู่หอพักอีกทั้งสถานะทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัวที่ส่งผลต่อวิถีเลี้ยงดูอบรมสั่งสอนปลูกฝังค่านิยมการมีโอกาสทางการศึกษานอกจากนี้มิติด้านความสัมพันธ์ระหว่างวัยรุ่นกับคนในครอบครัวก็มีความสำคัญเช่นเดียวกันการสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มวัยรุ่นและวัยทำงานโดยวิทยาลัยประชากรจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยชี้ว่าปัจจัยด้านครอบครัวเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นทั้งนี้ในครอบครัวที่มีความอบอุ่นวัยรุ่นมีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้ปกครองและสมาชิกอื่นมีปฏิสัมพันธ์มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นมีความเข้มงวดในครอบครัวและการอบรมสั่งสอนวัยรุ่นมีแนวโน้มที่จะตั้งครรภ์น้อยกว่าวัยรุ่นที่เติบโตมาจากครอบครัวที่มีลักษณะที่ตรงกันข้ามข้อมูลข้างต้นสอดคล้องกับงานวิจัยอื่นๆที่พบว่าการที่วัยรุ่นที่อาศัยอยู่กับครอบครัวขยายจะทำให้มีคู่หรือแต่งงานช้าลงเนื่องจากมีญาติคอยดูแลกำกับความประพฤติ (Jahan 2008) และกลุ่มวัยรุ่นที่ตั้งครรภ์มักถูกเลี้ยงดูแบบไม่ใช้เหตุผลผู้ปกครองมีอาชีพไม่มั่นคงมีการศึกษาและรายได้ต่ำและมีการหย่าร้างในครอบครัวสูงกว่ากลุ่มวัยรุ่นหญิงที่ไม่ได้ตั้งครรภ์นอกจากนี้รายได้รวมของครอบครัวสถานภาพสมรสของบิดามารดา รูปแบบการเลี้ยงดูประวัติการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นของมารดาและญาติความสัมพันธ์กับพี่น้องของวัยรุ่นในกลุ่มที่ตั้งครรภ์และไม่ได้ตั้งครรภ์มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ศิริวรรณ กำแพงพันธ์ พ.ศ. 2552) อย่างไรก็ตามผลการวิจัยบางส่วนกลับพบว่าปัจจัยด้านครอบครัวมีความสำคัญรองลงมาหรือไม่พบว่ามี

ความสำคัญเช่นการศึกษาของPodhisita (2004) ที่ชี้ให้เห็นว่าระดับการศึกษาและรายได้ของบิดามารดาตลอดจนความสัมพันธ์ระหว่างวัยรุ่นกับบิดามารดาหรือพี่น้องและความเข้มงวดของครอบครัวไม่มีอิทธิพลต่อการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรหรือการศึกษาของManopaibul (2003) ที่ศึกษาเฉพาะนักเรียนอาชีวศึกษาในจังหวัดเชียงรายพบว่าลักษณะโครงสร้างครอบครัวไม่จะเป็นการแยกมาอยู่คนเดียวการแยกกันอยู่ของบิดามารดา และความสัมพันธ์ของวัยรุ่นกับคนในครอบครัวไม่มีผลต่อการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น

สภาพแวดล้อมสังคมและวัฒนธรรมล้วนมีผลต่อการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นเช่นการคบเพื่อนที่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการตั้งครรภ์ (ศิริวรรณ กำแพงพันธ์ 2552) การคบเพื่อนที่ชักชวนให้มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมสื่อเทคโนโลยีและสิ่งยั่วยุ (ปิงปอนด์รักอำนวยกิจและคณะ พ.ศ. 2556)การมีภูมิลำเนาอยู่ในพื้นที่ห่างไกลจากตัวเมืองประเพณีความเชื่อของคนในท้องถิ่นและเทศกาลต่างๆ (เช่น วันวาเลนไทน์ เทศกาลแข่งเรือสลากรัถหรือวันปีใหม่) (สุรเดช บุญยเวทย์ และคณะ พ.ศ.2551) นอกจากนี้บางการศึกษาระบุว่าความรุนแรงการถูกบังคับขืนใจหรือละเมิดทางเพศ (sexual coercion) เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดการมีเพศสัมพันธ์และการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นไทยเช่นเดียวกัน (Manopaiboon. Kilmarx et al. 2003; อนงค์ ประสานนวนกิจ และคณะ 2552) ปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรมมีส่วนกำหนดให้มีการแต่งงานในเด็กและวัยรุ่นที่มีอายุน้อยดังจะเห็นได้จากการที่ภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีสัดส่วนของหญิงที่แต่งงานหรืออยู่กินกับชายก่อนอายุ 18 ปีหลากหลายปัจจัยสู่การตั้งครรภ์ในวัยรุ่น 31 สูงกว่าภาคอื่นๆ (ร้อยละ 23.5 และ 23.8 ตามลำดับ) และเกือบร้อยละ 30 ของหญิงที่แต่งงานก่อนอายุ 18 ปีอยู่ในครัวเรือนที่พูดภาษาอื่นที่ไม่ใช่ภาษาไทย (สำนักงานสถิติแห่งชาติ พ.ศ. 2549) จากการศึกษาของ ศิริวรรณ กำแพงพันธ์, จิตวี แก้วพรสวรรค์, สุพร อภินันท์เวช. (วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย 2554; 56(3): 255-266)

ลักษณะผู้ปกครอง วัยรุ่นตั้งครรภ์มีผู้ปกครองหลักที่ไม่ใช่บิดามารดาของตนมากกว่ากลุ่มไม่ตั้งครรภ์ผู้ปกครองหลักส่วนใหญ่มีอาชีพไม่มั่นคง มีการศึกษาและรายได้น้อย สอดคล้องกับการศึกษาของ Jahan10พบว่าหญิงที่อาศัยอยู่ในครอบครัวที่มีฐานะยากจนผู้ปกครองไม่ได้เรียนหนังสือหรือเรียนจบแค่ชั้นประถมศึกษา ผู้ปกครองมีอาชีพเกษตรกรรมมีความสัมพันธ์กับการแต่งงานเร็วของหญิงวัยรุ่น เช่นเดียวกับ วัฒนาสารชะวัญ 11 พบว่า ปัจจัยทางชีวสังคม ได้แก่ อาชีพและรายได้ต่อเดือนของบิดามารดา มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมทางเพศของนักเรียน เนื่องจากวัยรุ่นที่อยู่กับบิดามารดาได้รับความอบอุ่น การดูแล แนะนำเกิดความรู้สึกมั่นคงไม่ต้องแสวงหาหรือพึ่งพิงบุคคลอื่นอาจมีการคบเพื่อนชาย ช้าออกไปทำให้มีเพศสัมพันธ์และตั้งครรภ์ช้ากว่า ส่วนเรื่องอาชีพ การศึกษา และรายได้ของผู้ปกครองนั้น พบว่า เมื่อผู้ปกครองมีความรู้จำกัดอาจต้องประกอบอาชีพไม่มั่นคงรายได้น้อยและไม่สม่ำเสมอทำให้ไม่มีเงินมาสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการเรียนของบุตรบุตรจึงต้องออกจากโรงเรียนมาทำงานซึ่งพบในการศึกษาว่าวัยรุ่นเคยประกอบอาชีพมาก่อนที่จะตั้งครรภ์ถึงร้อยละ 41 นอกจากนี้การที่ผู้ปกครองมี

การศึกษาน้อยจึงขาดความรู้และทักษะในการสอนเรื่องเพศแก่บุตรทำให้บุตรที่กำลังอยู่ในวัยอยากรู้อยากลองต้องแสวงหาความรู้ด้วยตนเองซึ่งอาจไม่ถูกต้องจึงพลาดพลั้งตั้งครรภ์ในขณะเรียน

ความสัมพันธ์ภายในครอบครัววัยรุ่นตั้งครรภ์มีบิดาหรือมารดาคนใดคนหนึ่งหรือทั้งคู่ถึงแก่กรรมบิดามารดาแยกกันอยู่และหย่าร้างมากกว่ากลุ่มไม่ตั้งครรภ์เรื่องการอบรมเลี้ยงดูพบว่ากลุ่มตั้งครรภ์ได้รับการเลี้ยงดูไม่เหมาะสมคือปล่อยปละละเลยและบังคับเข้มงวดมากกว่ากลุ่มควบคุมสอดคล้องกับการศึกษาของ จิราภรณ์ เมนะพันธ์ ที่พบมากกว่าครึ่งหนึ่งของมารดาวัยรุ่นนอกสมรสมีลักษณะครอบครัวแตกแยกคือหย่าร้างครอบครัวมีผู้ปกครองเพียงคนเดียวบิดาหรือมารดาเสียชีวิต การศึกษาของสุธิดาฉายาลักษณ์¹³ พบว่าความสัมพันธ์ในครอบครัวของมารดาวัยรุ่นแยกทางกันร้อยละ 26.47 มีผู้ปกครองเพียงคนเดียวร้อยละ 15.45 และถึงแม้บิดามารดาจะใช้ชีวิตอยู่ด้วยกันแต่พบว่าสัมพันธ์ภาพระหว่างบิดามารดากับวัยรุ่นไม่ดีโดยส่วนใหญ่ได้รับการเลี้ยงดูแบบอิสระค่อนข้างปล่อยปละละเลยจึงพอสรุปได้ว่าการที่วัยรุ่นมีครอบครัวแตกแยกประกอบกับการเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยหรือเข้มงวดเกินไปนั้นทำให้หญิงวัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่มีผู้ปกครองดูแลหรือหากมีผู้ปกครองอาจไม่เข้าใจในตัววัยรุ่นวัยรุ่นจึงรู้สึกขาดที่พึ่งไม่มีความผูกพันกับบิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดูจึงแสวงหาความรักจากบุคคลอื่นหันหน้าเข้าหากลุ่มเพื่อนคู่รักด้วยประสบการณ์น้อยทำให้ขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการป้องกันตนเองจึงทำให้เกิดการตั้งครรภ์ขึ้นในขณะเรียนหนังสือและต้องออกจากโรงเรียน

ตัวแบบในครอบครัวกลุ่มวัยรุ่นตั้งครรภ์มีประวัติมารดาและญาติตั้งครรภ์ก่อนอายุ 20 ปี มากกว่ากลุ่มไม่ตั้งครรภ์สอดคล้องกับการศึกษา Patricia¹⁴ พบว่าน้องสาวของหญิงวัยรุ่นตั้งครรภ์ยอมรับการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นมากกว่าน้องสาวของกลุ่มที่ไม่ได้ตั้งครรภ์และคิดว่าการมีเพศสัมพันธ์และการแต่งงานในวัยรุ่นมีความเหมาะสม East and Jacobson¹⁵ ศึกษาพบว่าน้องสาวของวัยรุ่นตั้งครรภ์มีอัตราเสี่ยงมากที่จะใช้ยาเสพติดและมีความเสี่ยงสูงมากต่อการตั้งครรภ์ในเวลาต่อมาถึงร้อยละ 15 และ Aysun and Carla⁹ พบว่าวัยรุ่นตั้งครรภ์มีญาติเช่นแม่พี่สาวลูกพี่ลูกน้องป้าตั้งครรภ์ขณะเป็นวัยรุ่นมากกว่ากลุ่มไม่ตั้งครรภ์อย่างมีนัยสำคัญทั้งนี้เป็นไปตามทฤษฎีการถ่ายทอดทางสังคมโดยการเป็นตัวแบบคือการที่บิดามารดาปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างของพฤติกรรมต่างๆเป็นผลให้บุตรเลียนแบบการกระทำเหล่านั้น¹⁶ ซึ่งการเลียนแบบเกี่ยวกับเรื่องการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นนั้นเป็นการเลียนแบบทางอ้อมนั่นคือบุตรของมารดาวัยรุ่นได้รับเอาแนวคิดความเชื่อแนวทางปฏิบัติมาโดยไม่ได้ตั้งใจซึ่งในการศึกษารุ่นนี้พบเกือบครึ่งหนึ่งของหญิงวัยรุ่นตั้งครรภ์มีประวัติมารดาตั้งครรภ์ในวัยรุ่นถึงร้อยละ 47.8 นอกจากนี้การศึกษาของผู้ปกครองหลักอาจมีความเกี่ยวข้องโดยพบผู้ปกครองหลักของกลุ่มตั้งครรภ์ไม่ได้เรียนหนังสือหรือเรียนแค่ระดับประถมศึกษาถึงร้อยละ 62.7 เนื่องจากการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยพัฒนาความรู้ทักษะเจตคติของการดูแลตนเองและบุตรผู้ปกครองจึงขาดทักษะในการอบรมสั่งสอนบุตรเกี่ยวกับเรื่องเพศตลอดจนการแนะนำเกี่ยวกับการพัฒนาตนเองให้กับบุตรโดยตรงจึงทำให้บุตรขาดความรู้เกี่ยวกับเรื่องเพศและไม่มีเป้าหมายที่จะเรียนต่อระดับสูงเพื่ออาชีพที่มั่นคงจึงรับเอาค่านิยมการมีครอบครัวหรือมีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่นตามอย่างมารดาหรือญาติ

พฤติกรรมเสี่ยงของกลุ่มเพื่อน กลุ่มตั้งครรรค์มีกลุ่มเพื่อนทำพฤติกรรมเสี่ยงมากกว่ากลุ่มไม่ตั้งครรรค์อธิบายได้ว่าหญิงวัยรุ่นที่มีกลุ่มเพื่อนกระทำพฤติกรรมเสี่ยงต่างๆเช่นการใช้ยาเสพติดการเที่ยวกลางคืนการพูดคุยถึงเรื่องเพศสัมพันธ์การมีแฟนเป็นต้นมีโอกาสเสี่ยงต่อการตั้งครรรค์มากกว่าซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ วราพร บุญยะธาน พบว่า วัยรุ่นที่กลุ่มเพื่อนมีพฤติกรรมทางเพศเสี่ยงมากมีโอกาสเสี่ยงต่อการตั้งครรรค์มากกว่าวัยรุ่นที่กลุ่มเพื่อนมีพฤติกรรมเสี่ยงน้อยเป็น 2.56 เท่าเมื่อพิจารณาคะแนนตามรายข้อพบว่ากลุ่มเพื่อนของกลุ่มตั้งครรรค์มีพฤติกรรมเสี่ยงมากกว่ากลุ่มไม่ตั้งครรรค์ทุกข้อเช่นการใช้สารบุหรี่ยาเสพติดดูภาพโป๊หนังเรี่ยนมีเพศสัมพันธ์กับคูรักแล้วชอบเที่ยวกลางคืนชอบพูดคุยถึงเรื่องคนรักหรือเพศสัมพันธ์อยู่กับคนรักโดยไม่ได้แต่งงานตั้งครรรค์หรือมีบุตรแล้วซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้อาจนำไปสู่การตั้งครรรค์ในวัยรุ่นจากการถูกชักจูงให้มีพฤติกรรมเหมือนกับกลุ่มเพื่อนเพื่อให้เป็นที่ยอมรับของกลุ่มเนื่องจากวัยรุ่นเริ่มมีความเป็นตัวของตัวเองห่างจากบิดามารดาหันมาคบเพื่อนรู้สึกสนิทสนมไว้วางใจเพื่อนประเมินตนเองและพฤติกรรมจากปฏิกิริยาที่เพื่อนแสดงเพื่อนจึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาทางด้านอารมณ์และจิตใจการทำให้เพื่อนยอมรับจึงถือว่าเป็นเรื่องสำคัญ

สารเสพติด กลุ่มตั้งครรรค์มีคนใช้บุหรี่ยาแอลกอฮอล์และยาเสพติดมากกว่ากลุ่มไม่ตั้งครรรค์สอดคล้องกับการศึกษาของ Santelli พบว่า หญิงวัยรุ่นที่เคยใช้สารเสพติดหลากหลายชนิดมีการใช้ถุงยางอนามัยน้อยกว่าวัยรุ่นที่ไม่ดื่มและไม่ใช้ยาเสพติดและพบวัยรุ่นที่ใช้สารเสพติดมีการเปลี่ยนคู่นอนหลายคน วราพร บุญยะธาน พบว่าวัยรุ่นที่เคยสูบบุหรี่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และใช้สารเสพติดมีโอกาสเสี่ยงต่อการตั้งครรรค์มากกว่าวัยรุ่นที่ไม่เคยใช้เลยอธิบายได้ว่าการใช้สารเสพติดมีผลต่อระบบประสาทเมื่อวัยรุ่นใช้สารดังกล่าวจะออกฤทธิ์ไปกดการทำงานของระบบประสาทส่วนกลางทำให้เกิดพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปขาดการควบคุมสติขาดการยับยั้งและอาจส่งผลให้เกิดพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสม 19 แม้พบว่าการสูบบุหรี่มีได้ส่งผลทำให้ขาดสติโดยตรงแต่ส่วนใหญ่พบว่าการสูบบุหรี่มีผลต่อการเพิ่มโอกาสในการทดลองใช้สิ่งเสพติดชนิดอื่นๆมากขึ้นการศึกษาครั้งนี้ไม่พบความแตกต่างทางสถิติเกี่ยวกับบุคคลที่พักอาศัยอยู่ด้วย (ก่อนตั้งครรรค์) ความสัมพันธ์ของบิดามารดาในช่วงที่อยู่ด้วยกัน ความรู้สึกอบอุ่นในบ้านอาจสรุปได้ว่าแม่สถานภาพสมรสของบิดามารดาในกลุ่มตั้งครรรค์มีสัดส่วนแยกกันอยู่หย่าร้างถึงแก่กรรมมากกว่ากลุ่มควบคุมแต่ขณะอยู่ด้วยกันบิดามารดาอาจไม่แสดงความขัดแย้งต่อหน้าบุตรและแม้กลุ่มตั้งครรรค์ส่วนใหญ่มีครอบครัวไม่สมบูรณ์และได้รับการเลี้ยงดูไม่เหมาะสม แต่ด้วยการมีความสัมพันธ์กับพี่น้องดี (ร้อยละ 81.3) จึงทำให้รู้สึกอบอุ่นเมื่ออยู่บ้านรวมถึงไม่พบความแตกต่างของการสื่อสารเรื่องเพศของวัยรุ่นกับผู้ปกครองและความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองทั้งนี้อาจเกี่ยวข้องกับค่านิยมของสังคมไทยที่ไม่นิยมพูดคุยเกี่ยวกับเรื่องเพศและแรงสนับสนุนจากครอบครัวเนื่องจากวัยรุ่นตั้งครรรค์ส่วนใหญ่มีมารดาอยู่รวมถึงกลุ่มเพื่อนต่างเคยตั้งครรรค์ขณะเป็นวัยรุ่นมาก่อน อย่างไรก็ตามไม่ควรละเลยประเด็นดังกล่าวเนื่องจากในความจริงยังพบความแตกต่างระหว่างกลุ่มตั้งครรรค์และไม่ตั้งครรรค์อยู่ระดับหนึ่ง

จากผลการวิจัยที่พบในข้อที่ 5 กลุ่มทดลองมีเป้าหมายในชีวิต การเห็นคุณค่าของตนเอง การเคารพตนเอง และ การสร้างความตระหนักรู้การคบเพื่อน รุ่นพี่รุ่นน้องในมหาวิทยาลัย ความสัมพันธ์ในครอบครัว และเพื่อนสมัยเรียนมัธยมศึกษาโดยรวมดีขึ้นในระยะหลังการทดลองและใน ระยะติดตามผล โดยมีนวัตกรรมเชิงคุณค่า (Value Innovation) ของตนเอง และยังต้องการพัฒนาตนเองเพิ่มขึ้น

กลุ่มทดลองมีเป้าหมายในชีวิต การเห็นคุณค่าของตนเอง การเคารพตนเอง และ การสร้างความตระหนักรู้การคบเพื่อน รุ่นพี่รุ่นน้องในมหาวิทยาลัย ความสัมพันธ์ในครอบครัว และเพื่อนสมัยเรียนมัธยมศึกษาโดยรวมนักศึกษาประเมินตนเองว่าได้รู้จักและเข้าใจตนเองมากขึ้น มองเห็นวิถีทางของตนเองในการก้าวผ่านความคิดแบบเดิม พฤติกรรมความเคยชินแบบเดิม มีวิธีการใหม่อย่างสร้างสรรค์ เป้าหมายชีวิตและความต้องการใหม่ โดยเห็นภาพความสำเร็จของตนเองที่ชัดเจนขึ้น ข้อที่นักศึกษาในกลุ่มทดลองประเมินว่าตนเองดีขึ้นในระยะหลังการทดลองและใน ระยะติดตามผล คือ รู้สึกว่าภูมิใจในตนเอง มองความรักและการแต่งงานชัดเจนขึ้น รู้ว่าต้องบริหารเวลาอย่างไรให้ดีที่สุดสำหรับตัวเอง รู้ว่าจะไปสู่เป้าหมายในชีวิตต้องทำอะไรบ้างและทำอย่างไร รู้ว่าสาขาที่เรียนต้องยอมรับและทำใจก้าวต่อไป เปลี่ยนมุมมองใหม่เปิดใจยอมรับสิ่งได้มากขึ้น ตระหนักได้ว่าความมุ่งมั่นจะพาไปสู่จุดหมายและต้องปรับตัวอย่างไร มีความมั่นใจและตระหนักว่าจะไม่ตั้งคร่ำครวญจะดูแลตนเองจนกว่าจะเรียนสำเร็จ โดยค้นพบแรงบันดาลใจที่จะเอาชนะอุปสรรคต่างๆ ซึ่งนักศึกษาแต่ละคนโดยทุกคนมีแผนยุทธศาสตร์เป็นเข็มทิศชีวิตของตนเอง ที่ไปสู่เป้าหมาย ค้นพบ การสำเร็จการศึกษา โดยมีนวัตกรรมเชิงคุณค่า (Value Innovation) ของตนเอง และข้อที่นักศึกษาในกลุ่มทดลองประเมินว่าตนเองยังต้องการเสริมสร้างเพิ่มขึ้น เนื่องจากยังรู้สึกว่าตนเองยังไม่ดีขึ้น คืออยู่ในระดับน้อย ถึงปานกลาง ตั้งแต่ก่อนทดลอง หลังการทดลองและในระยะติดตามผล คือ การวิตกกังวลกับความคิดของคนอื่น ขาดความมั่นใจ เมื่อต้องเจอสิ่งที่ยากและท้าทาย รู้สึกว่าตนเองไม่ค่อยมีค่า ยังอยู่ท่ามกลางความขัดแย้งที่ยากจะแก้ไขได้ ทั้งกับครอบครัว เพื่อน มีความพยายามไม่มากพอ ที่ผ่านมามีเป้าหมายที่ชัดเจนและจะพยายาม ไม่มีสมาธิ สอดคล้องกับตัวอย่างอีกหนึ่งแนวทางที่สถาบันอุดมศึกษาที่ดูแลการตั้งคร่ำครวญไม่พึงประสงค์

โดย รศ.พญ.สุวรรณา เรืองกาญจนเศรษฐ์ รองอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหิดล กล่าวว่า มหิดลโมเดลยังดูแลเรื่องสิทธิประโยชน์ด้วยเนื่องจากแม่วัยรุ่นจะยากจน เมื่อมาที่โรงพยาบาลจะได้รับการดูแลฝากท้อง เจาะเลือดฟรีทั้งหมด มีการดูแลก่อนคลอด การทำคลอด การดูแลหลังคลอด และการเยี่ยมบ้าน ให้ฉีดวัคซีนเด็กฟรี มีผ้าอ้อมสำเร็จรูป มีนมให้ สอนการเลี้ยงดู แม่หลังคลอดจะได้รับยาฝังยาคุมกำเนิดราคาประมาณ 2.500 บาท ซึ่งไม่ได้รับสิทธิตามเกณฑ์หลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า โครงการนี้มีพื้นที่อยู่รอบมหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายา โดยเชิญชวนชุมชน ผู้นำชุมชน กศน. อบต. นายอำเภอ อสม.นายกเทศมนตรี โรงพยาบาล ตำรวจ โรงเรียนที่อยู่ในเขต และการมีส่วนร่วมของชุมชนเป็นการทำงานอย่างบูรณาการกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องอย่างแท้จริงอีกทั้งในด้านการเรียน มหิดลโมเดลทำงานกับสถานศึกษาในพื้นที่ให้เด็กที่ตั้งครรภ์เรียนหนังสือต่อได้ หรือถ้าเด็กไม่อยากเรียน จะมีการฝึกอาชีพให้ โดยการสนับสนุนจาก อบจ. อบต. โรงเรียน และ กศน. ทั้งนี้จะมีการศึกษา

เปรียบเทียบในพื้นที่สาขาระหว่างกลุ่มที่ได้รับและไม่ได้รับการดำเนินการตาม “มhitลโมเดล” ว่ามีอัตราการมีเพศสัมพันธ์ อัตราการตั้งครรภ์ อัตราการคลอด และอัตราการท้องซ้ำอย่างไรข้อมูลจากรศ.พญ.สุวรรณา เรืองกาญจนเศรษฐ์ รองอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหิดล. กองทุนประชากรแห่งสหประชาชาติประจำประเทศไทย. 2556 หน้า 54)

เป้าหมายของผลผลิต (output) และตัวชี้วัด

ตารางที่ 5.1 แสดงผลผลิตและตัวชี้วัดของโครงการวิจัย

ผลผลิตที่สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์การวิจัยมีดังนี้	ตัวชี้วัด	
	เชิงคุณภาพ	เชิงปริมาณ
1) วิเคราะห์สาเหตุการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษา	1) ค้นพบปัจจัยรายละเอียดสาเหตุของการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาจากการเก็บข้อมูลจากการศึกษารายกรณี ด้วยวิธีการเชิงปรากฏการณ์วิทยา	1) ได้ข้อมูลทางสถิติ จำนวนของ ข้อมูลสถานการณ์ บริบท สภาพปัจจุบันที่เป็นสาเหตุของการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์
2) สร้างแบบประเมินการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษา	2) ได้แบบประเมินการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษา ประเมินทั้ง 3 มิติ คือ มิติด้านความคิด (cognitive domain) มิติด้านอารมณ์ (affective domain) และมิติด้านพฤติกรรม (behavioral domain)	2) ได้แบบประเมินการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาเพื่อใช้ในการคัดกรองและใช้ประเมินก่อนการทดลองและหลังการทดลอง
3) สร้างโมเดลกระบวนการเรียนรู้ด้วยกลยุทธ์เรียนรู้ด้วยกลยุทธนานน้ำสีครามเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษา	3) ได้โมเดลกระบวนการเรียนรู้ด้วยกลยุทธนานน้ำสีครามเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษา	3. ได้โมเดลกระบวนการเรียนรู้ด้วยกลยุทธนานน้ำสีครามเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษา
4) การทดลองใช้โมเดลกระบวนการเรียนรู้ด้วยกลยุทธนานน้ำสีครามเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษา	4) ได้ผลของการทดลองโมเดลกระบวนการเรียนรู้ด้วยกลยุทธนานน้ำสีครามเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษา	4) เกิดโมเดลกระบวนการเรียนรู้ด้วยกลยุทธนานน้ำสีครามเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษา จำนวน สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี

เป้าหมายของผลลัพธ์ (outcome) และตัวชี้วัด

ตารางที่ 5.2 แสดงผลลัพธ์และตัวชี้วัดของโครงการวิจัย

ผลลัพธ์	ตัวชี้วัด	
	เชิงคุณภาพ	เชิงปริมาณ
1) สร้างองค์ความรู้ การศึกษาและสร้างสรรค์การวิจัย เพื่อพัฒนาศักยภาพและคุณลักษณะของผู้เรียนการเรียนรู้เกี่ยวกับการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีและ2) ได้สร้างแบบประเมินเพื่อคัดกรองกลุ่มเป้าหมาย คือ แบบประเมินการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษา 3) การสร้างและทดลองใช้โมเดลกระบวนการเรียนรู้ด้วยกลยุทธ์น่านน้ำสีครามเพื่อป้องกันนักศึกษาตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ เพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษา และสามารถนำสิ่งที่ค้นพบในงานวิจัยนี้ไปปรับใช้กับนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสังคมในบริบทต่างๆ เพื่อลดปัญหาการทำแท้ง ความไม่พร้อมในการเผชิญปัญหาของการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ในวัยเรียน เป็นทางเลือกในการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่ตั้งครรภ์ และการป้องกันการตั้งครรภ์ซ้ำของนักศึกษาในโอกาสต่อไป ซึ่งเป็นปัญหาของสังคมในปัจจุบัน แนวทางการจัดการการเรียนรู้ภายใต้กรอบ Social Emotional, Ethical and Academic Education เพื่อพัฒนาคุณลักษณะผู้เรียนให้พร้อมเป็นสมาชิกในสังคมไทยและสังคมโลก (P)	1) ป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาลดปัญหาสุขภาพของนักศึกษาและเยาวชนค้นพบปัจจัยรายละเอียดสาเหตุของการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษา 2) ได้แบบประเมินการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษา ประเมินทั้ง 3 มิติ คือ มิติด้านความคิด (cognitive domain) มิติด้านอารมณ์ (affective domain) และ มิติ ด้าน พฤติกรรม (behavioral domain) 3) ได้โมเดลกระบวนการเรียนรู้ด้วยกลยุทธ์น่านน้ำสีครามเพื่อป้องกันนักศึกษาตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ 4) ได้ผลของการทดลองโมเดลกระบวนการเรียนรู้ด้วยกลยุทธ์น่านน้ำสีคราม	1) ป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาลดปัญหาสุขภาพของนักศึกษาและเยาวชน และการป้องกันการตั้งครรภ์ซ้ำการตั้งครรภ์.โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์/ HIV ในนักศึกษา และอื่นๆ 2) ได้ข้อมูลทางสถิติ จำนวนของ ข้อมูลสภาวะการ บริบท สภาพปัจจุบันที่เป็นสาเหตุของการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ 2) ได้แบบประเมินการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษา เพื่อใช้ในการคัดกรองและใช้ประเมินก่อนการทดลอง และหลังการทดลอง3.ได้โมเดลกระบวนการเรียนรู้ด้วยกลยุทธ์น่านน้ำสีครามเพื่อป้องกันนักศึกษาตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ จำนวน สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 -4 4) ได้ผลของการทดลองโมเดลกระบวนการเรียนรู้ด้วยกลยุทธ์น่านน้ำสีครามเพื่อป้องกันนักศึกษา

	เพื่อป้องกันนักศึกษา ตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์	ตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์จำนวน สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี
--	--	---

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับเครื่องมือส่วนที่ 1 “แบบประเมินความรู้ความเข้าใจสาเหตุการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี” และ “แบบฟอร์มแนวทางการสัมภาษณ์เชิงลึกกรณีศึกษาและบุคคลใกล้ชิดหรือเกี่ยวข้อง / แนวคำถามที่ใช้ในการศึกษาเชิงปรากฏการณ์วิทยาเพื่อวิเคราะห์การป้องกันของการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษา” รวมถึง แบบฟอร์มแนวคำถามสัมภาษณ์เชิงลึกบุคคลที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษาตามกรอบดำเนินการสี่ประการ (The Four Actions Framework) สามารถนำไปปรับใช้ตามความเหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างของการวิจัยครั้งนี้ได้

2. ข้อเสนอแนะสำหรับเครื่องมือส่วนที่ 2 “โมเดลกระบวนการเรียนรู้ด้วยกลยุทธ์น่านน้ำสี่ครามเพื่อป้องกันตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี” และ “แบบฟอร์มแนวคำถามสัมภาษณ์แบบประเมิน การมีเป้าหมายในชีวิต การเห็นคุณค่าของตนเอง การเคารพตนเอง และการสร้างความตระหนักรู้การคบเพื่อน รุ่นพี่รุ่นน้องในมหาวิทยาลัย ความสัมพันธ์ในครอบครัว และเพื่อนสมัยเรียนมัธยมศึกษา” สามารถนำไปปรับใช้ตามความเหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างของการวิจัยครั้งนี้ได้ เช่น ใช้บางกระบวนการ หรือใช้สลับกระบวนการ นำไปผสมหรือบูรณาการกับกระบวนการเรียนรู้อื่นๆ ได้สุดแต่ดุลพินิจไม่มีสิ่งใดผิดหรือสมบูรณ์ โดยสิ่งสำคัญคณะผู้วิจัยพบว่าอยู่ที่เจตนารมณ์ที่ต้องการป้องกันไม่ให้นักศึกษาตั้งครรภ์เป็นส่วนสำคัญที่สุด

3. ข้อเสนอแนะสำหรับอาจารย์ ครู ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับนักเรียน นักศึกษา เช่น การจัดทำเอกสารประกอบการสอน หนังสือ ตำรา ควรสอดแทรกเนื้อหา และกิจกรรมการเรียนการสอนเกี่ยวกับการมีเป้าหมายในชีวิต เห็นคุณค่าในตนเอง และ การเคารพตนเอง และให้ความสำคัญกับกลุ่มเพื่อน/รุ่นพี่รุ่นน้องในมหาวิทยาลัย ความสัมพันธ์ในครอบครัว และ กลุ่มและเพื่อนสมัยเรียนมัธยมศึกษา

4. ข้อเสนอแนะสำหรับการคัดเลือกนักศึกษาเข้าเรียน ควรมีการเตรียมความพร้อมให้นักศึกษาได้มีเป้าหมายในชีวิต มีเป้าหมายในการเลือกเรียนสาขาวิชาที่สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัด เพื่อให้นักศึกษามีเป้าหมายในชีวิตที่ชัดเจนอันจะเป็นการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์อีกส่วนหนึ่ง รวมถึงการสร้างเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง และการเคารพตนเอง

5. ข้อเสนอแนะสำหรับคณะนักวิจัยควรนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนของตนเอง เช่น เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ให้กับนักศึกษา คือ บูรณาการกระบวนการเรียนรู้และเพิ่มเนื้อหาของหนังสือที่ใช้ประกอบการสอนวิชาจิตวิทยากับการพัฒนาตน จัดพิมพ์ครั้งที่ 2 ปี 2560 (ธัญญภัทร์ ศิริธรรมาโรจน์. (2560). จิตวิทยากับการพัฒนาตน. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.)

5. การจะทำลดปัญหาตั้งครรถไม่พร้อมได้อย่างแท้จริงเฉพาะหน้า ควรใช้ควบคู่กับวิธีการอื่นๆ เช่น การคุมกำเนิดชั่วคราว หรือการนับรอบเดือน การใส่ถุงยางอนามัย เป็นต้น เนื่องจากการส่งเสริมให้เกิดความรักนวลสงวนตัว รักตนเอง รักอนาคตและไม่ปล่อยตัวปล่อยใจในวัยเรียนเป็นสิ่งที่ต้องใช้เวลามากเพื่อป้องกันตั้งครรถไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

6. ควรนำข้อค้นพบไปใช้พัฒนากลไกเชิงระบบ บูรณาการกับพันธกิจปกติ เพื่อให้เกิดการต่อยอดขยายผลและพัฒนาต่อเนื่องเพื่อป้องกันตั้งครรถไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

7. เพื่อให้เกิดเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่เป็นกลไกเชิงระบบ เพื่อยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ของเด็กเยาวชนเพื่อภูมิคุ้มกันปัจจัยเสี่ยงเพศวิถี โดยมีการเชื่อมโยงภาคีทั้งภายในและภายนอก เพื่อป้องกันตั้งครรถไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีจากทุกภาคส่วน

8. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

อันดับแรก คณะผู้วิจัย พบว่า นักศึกษาระดับปริญญาตรี มีความรู้ความเข้าใจสาเหตุของการตั้งครรถไม่พึงประสงค์ **อยู่ในระดับดีมาก**ทั้งในมิติด้านความคิด (cognitive domain) มิติด้านพฤติกรรม (behavioral domain) มิติด้านอารมณ์ (affective domain) **ดังนั้น ควรมีการศึกษาความรู้ความเข้าใจสาเหตุของการตั้งครรถไม่พึงประสงค์ ในระดับประถมและมัธยมศึกษา** เพื่อเปรียบเทียบกับตัวเลขแนวโน้มการตั้งครรถ อันจะเป็นอีกแนวทางที่จะพัฒนาต่อไป

ข้อต่อมา คือ คณะผู้วิจัย พบว่า 3 อันดับแรกที่นักศึกษาระดับปริญญาตรีควรได้รับการส่งเสริมหรือพัฒนาเพื่อป้องกันการตั้งครรถไม่พึงประสงค์เพื่อป้องกันการตั้งครรถไม่พึงประสงค์ นักศึกษาต้องการสร้าง (Create Grid) และยกระดับ (Raise) คือ การมีเป้าหมายในชีวิต การเห็นคุณค่าในตนเอง และ การเคารพตนเอง สิ่งควรลด (Reduce) และ ตัด (Eliminate) ปัจจัยที่มีผลต่อการตั้งครรถไม่พึงประสงค์ คือ การคบเพื่อน รุ่นพี่รุ่นน้อง ความสัมพันธ์ที่ไม่ดีในครอบครัว และ กลุ่มเพื่อนสมัยเรียนมัธยมศึกษา ดังนั้น **ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนาทั้ง 3 ส่วนนี้และศึกษาผล หรือศึกษาตัวแปรส่งผ่านอันจะนำมาเพื่อป้องกันการตั้งครรถไม่พึงประสงค์อีกหนทางหนึ่ง**

ข้อที่ 3ควรมีการศึกษาวิจัยเพื่อเสริมสร้างหรือพัฒนา การมีเป้าหมายในชีวิต การเห็นคุณค่าในตนเอง และ การเคารพตนเองกับนักเรียนหรือผู้เรียนกลุ่มอื่น เช่น นักเรียนอาชีวะ นักเรียนระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา

ข้อที่ 4 ควรมีการศึกษาวิจัยหรือให้ความสำคัญกับคนใกล้ชิดกับนักศึกษาประกอบด้วย กลุ่มเพื่อน/รุ่นพี่รุ่นน้องในมหาวิทยาลัย ความสัมพันธ์ในครอบครัว และ กลุ่มและเพื่อนสมัยเรียนมัธยมศึกษา อีกทั้งพบว่า บุคคล 3 ฝ่าย ยังเป็นตัวแปรสำคัญที่ทำให้เกิดความเสี่ยงต่อการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษา และ

ข้อสุดท้ายสามารถศึกษาและกระบวนการเรียนรู้เพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์กับนักศึกษา ในสถาบันอุดมศึกษาต่างๆ เช่น มหาวิทยาลัยราชภัฏทั่วประเทศอีก 38 แห่งที่กระจายอยู่ในภูมิภาค รวมถึงมหาวิทยาลัยสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยเอกชนเป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กองทุนประชากรแห่งสหประชาชาติประจำประเทศไทย. (2556). **แม่วัยใส ความท้าทายการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น**. องค์การสหประชาชาติ. กรุงเทพฯ: แอดวานส์ปรีนติ้ง.
- กองสุศึกษากรมสนับสนุนบริการสุขภาพ. (2556). **แนวทางการพัฒนาความฉลาดทางสุขภาพ (Health Literacy) เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรม 3อ.2ส. และลดเสี่ยง**. นนทบุรี: กระทรวงสาธารณสุข.
- กมลรัตน์ กรีทอง. (2545). **ทฤษฎีและแนวทางปฏิบัติในการให้คำปรึกษากลุ่ม**. ใน **ประมวลสาระชุดวิชาทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการให้คำปรึกษา**. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- กฤตยา อาชวนิจกุล. (2554). **ความรุนแรงทางเพศในสังคมไทยและข้อเสนอเชิงนโยบาย**. ชุด โครงการ “การวิจัยเพื่อวางรากฐานองค์ความรู้สู่การขับเคลื่อนนโยบายสุขภาวะทางเพศ”. แผนงานสร้างเสริมสุขภาวะทางเพศ ระยะที่สอง. มูลนิธิสร้างสุขภาวะผู้หญิง (สคส.) และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)
- กาญจนา ไชยพันธุ์. (2549). **การให้คำปรึกษากลุ่ม**. กรุงเทพฯ. โอเดียนสโตร์.
- กัญญฐิตา ศรีภา. (2544). **ประสบการณ์ใกล้ตายของผู้ป่วยมะเร็งระยะสุดท้าย: การศึกษาเชิงปรากฏการณ์วิทยา**. วิทยาสตรดุษฎีนิพนธ์ สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- กัญญา วจนสาระ. (2554). **เพศจากข่าว 3 ปี: ช่มชืด ท้องไม่พร้อม นักศึกษาที่ตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์และเทคโนโลยีช่วยเจริญพันธุ์**. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสร้างสุขภาวะผู้หญิง (สคส.) และสถาบันวิจัยประชากรและสังคม (วปส.) มหาวิทยาลัยมหิดล.
- คณะกรรมการสาธารณสุข. (2553). **รายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง ปัญหาการตั้งครรภ์ในนักศึกษา**. วุฒิสภา. 4-5. 15-29.
- จุฬารักษ์ มาเสถียรวงศ์. (2550). **เด็กไทยบนทางสามแพร่ง: บทสังเคราะห์กรณีศึกษาเด็กและเยาวชนรายจังหวัด**. สถาบันรามจิตติ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) และ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว).
- ชาย โพธิ์สีตา (2548). **ศาสตร์และศิลป์แห่งการวิจัยเชิงคุณภาพ**. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- ตติพันธ์ กันจันะ. (2547). **นักศึกษา กับ SEX: ปรากฏการณ์ที่ไม่เป็นไปตามความคาดหวังที่สังคมกำหนดและบทสะท้อนการมีส่วนร่วมของเยาวชน**. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) และ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว).

- ธารีวรรณ ไชยบุญเรือง และ สุสันหา ยิ้มแย้ม. (2556). **สมรรถนะในการดูแลสตรีตั้งครรภ์ของนักศึกษาพยาบาลหลักสูตรนานาชาติ**. สนับสนุนการวิจัยโดยคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. *Thai Journal of Nursing Council*; Vol. 28 No. 3: 55-67. September 30. 2007. from ([www.http://phenomenologyonline](http://phenomenologyonline).)
- ธัญญภัทร์ ศิริธรรมาโรจน์. (2560). **จิตวิทยากับการพัฒนาตน**. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธัญญภัทร์ ศิริธรรมาโรจน์.สกล วรเจริญศรี และ ปริญญา มีสุข. (Vol. 9. No. 2. May – August. 2016). **การศึกษาความภาคภูมิใจในตนเองและความหย่นตัวของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์**. *Veridian E-Journal.Silpakorn University*. 715-732.
- ปริญญา มีสุข. (2559). **การวิจัยทางการศึกษา: Educational Research**. กรุงเทพฯ: ทริปเพิ้ลเอดิเคชัน.
- ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. (2545). **การเปรียบเทียบทฤษฎีการให้คำปรึกษาและการพัฒนาแนวปฏิบัติในการให้คำปรึกษา ใน ประมวลสาระชุดวิชา ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการให้คำปรึกษา**. นนทบุรี. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- พสุ เดชะรินทร์.การนำกลยุทธ์น่านน้ำสีครามมาใช้กับหน่วยงานราชการ. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา คอลัมน์ “แนวคิดการบริหาร” หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายสัปดาห์.[2556 มกราคม 9]
- พสุ เดชะรินทร์.คิดแบบ Blue Ocean Strategy ตอนที่ 2. คอลัมน์ “มองมุมใหม่”[ออนไลน์]. 2549. แหล่งที่มา :กรุงเทพธุรกิจออนไลน์. www.Pasuonline.net คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย [2556 มกราคม 4]
- พสุ เดชะรินทร์.แนวทางการสร้างกลยุทธ์น่านน้ำสีคราม และการนำไปประยุกต์ใช้. [ออนไลน์].2550.] แหล่งที่มา:http://www.nrct.net/downloads/1105507_strategy50.pdf[2556 มกราคม 9]
- พสุ เดชะรินทร์.พัฒนาการต่อไปของ Blue Ocean Strategy. [ออนไลน์]. 2550. แหล่งที่มา หนังสือพิมพ์ กรุงเทพธุรกิจออนไลน์. คอลัมน์ ”มองมุมใหม่”. [2556 มกราคม 9]
- พสุ เดชะรินทร์.มองมุมใหม่. [ออนไลน์]. 2550. แหล่งที่มา กรุงเทพธุรกิจออนไลน์ : http://www.nrct.net/downloads/1105507_strategy50.pdf [2550 มกราคม 20]
- พรชูลี อาชาวอรุณ.(2550).**การพัฒนานิสิตนักศึกษา**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนามาตรการเจริญพันธุ์แห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ.2553-2557). กระทรวงสาธารณสุข
- พันธ์ศักดิ์ พลสารมัย. 2540.**การพัฒนากระบวนการบริหารงานสถาบันอุดมศึกษาตามแนวคิดการบริหารงานแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์กร : กรณีศึกษาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**.วิทยานิพนธ์ปริญญา ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาอุดมศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการ และความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. 2542. **หลักและพื้นฐานการอุดมศึกษา**. กรุงเทพฯ : ภาควิชาอุดมศึกษา ภาควิชา
นโยบาย การจัดการ และความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. 2549. **กระบวนการทัศน์ใหม่ในการบริหารจัดการอุดมศึกษาไทย**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :
ภาควิชาอุดมศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการ และความเป็นผู้นำทางการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพโรจน์ ตัวงวิเศษ. 2543. **การพัฒนาแผนกลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนทางครุศาสตร์
ศึกษาศาสตร์ในสถาบันราชภัฏ**. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุณบัณฑิต สาขาวิชาอุดมศึกษา
ภาควิชานโยบาย การจัดการ และความเป็นผู้นำทางการศึกษาคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- ยุพา พูนขำ ประกายดาว พรหมประพัฒน์ กอบกุล ไพศาลอัชพงษ์ และรณภูมิ สามัคคีคารมย์.
(2553). **รายงานการศึกษาแนวทางการส่งเสริมสุขภาพป้องกันพฤติกรรมเสี่ยง และปัญหา
สุขภาพเยาวชน**. องค์การอนามัยโลกประจำประเทศไทย.
- รัฐจวน คำวชิรพิทักษ์. (2545). **ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการให้คำปรึกษาแบบผู้รับการปรึกษาเป็น
ศูนย์กลาง**. ใน **ประมวลสาระชุดวิชา ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการให้คำปรึกษา**. นนทบุรี
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- วิจิตร ศรีสอ้าน. 2550. **หลักการอุดมศึกษา: เอกสารประกอบการบรรยาย**. สาขาวิชาอุดมศึกษา ภาควิชา
นโยบาย การจัดการ และความเป็นผู้นำทางการศึกษาคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.
(2554). **สภาวะการมีบุตรของนักศึกษาไทย**. สืบค้นเมื่อ 12 สิงหาคม 2557 จาก
<http://www.stopteenmom.com/education-detail.php?id=8>
- ศิริพร จิรวัดนุกุล.สมพร รุ่งเรืองกลกิจ. ดารุณี จงอุดมการณ์. กฤตยา แสงเจริญ.สร้อย อนุสรณ์
ธีรกุล. สมพร วัฒนุกุลเกียรติ. โสมภัทร ศรีไชย. นิลุบล รุจิรประเสริฐ. สมจิตร เมืองพิล และ
อิงกญาโคตนารา. (2556) **การศึกษาแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการ ตั้งครรภ์ไม่
พร้อมในนักศึกษา. (Prevention of and Dealing with Teenage pregnancy).**ศูนย์
ประสานงานองค์การอนามัยโลกด้านการวิจัยด้านเพศภาวะและสุขภาพสตรี
มหาวิทยาลัยขอนแก่น. The Thai Journal of Primacy Care and Family Medicine; Vol.
3 No. 2: October 2012-January 2013.
- ศิริวรรณ กำแพงพันธ์. ฐิติวิ แก้วพรสวรรค์. สุพร อภินันทเวช.(2554) **วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย**
ไทย 56(3): 255-266)
- สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข. (2541). **นิยามศัพท์ส่งเสริมสุขภาพ**.ฉบับปรับปรุงพ.ศ. 2541 แปล
โดยพิสมัยจันทิมล. นนทบุรี.

สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์. (2550). สถานการณ์อนามัยการเจริญพันธุ์ในนักศึกษาและเยาวชน.

กรุงเทพฯ: กรมอนามัยกระทรวงสาธารณสุข.

สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2556). รายงานการวิเคราะห์

สถานการณ์ทางสังคม.โครงการพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศในรูปแบบที่ทางสังคม
ปีงบประมาณ 2556.

สำนักงานพัฒนาระบบข้อมูลข่าวสารสุขภาพ. (2555). ปมปัญหาการตั้งครรภ์ในนักศึกษาที่ตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ . สืบค้นเมื่อ 29 เมษายน 2557.จาก

http://www.hiso.or.th/hiso/tonkit/tonkits_22.php

สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์กระทรวงสาธารณสุข. (2556). ยุทธศาสตร์ตัวชี้วัดและแนวทางการจัดเก็บ
ข้อมูล กระทรวงสาธารณสุขปีงบประมาณพ.ศ. 2557.

สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข. (2554). แผนยุทธศาสตร์

สุขภาพดีวิถีไทยพ.ศ. 2554-2563. กรุงเทพฯ. โรงพิมพ์สำนักพระพุทธรักษาแห่งชาติ.

สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2556). รายงานการวิเคราะห์

สถานการณ์ทางสังคม.โครงการพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ ในรูปแบบที่ทางสังคม
ปีงบประมาณ 2556.

สุคนธ์ ไชแก้ว. (2547). ตั้งครรภ์นักศึกษา: การส่งเสริมสุขภาพ.วารสารพยาบาลศาสตร์. 22(1) : 20-27

สุมาลี สวยสะอาด. (2550). ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับความพร้อมในการมีพฤติกรรมเสี่ยง

ทางเพศของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานคร.วิทยานิพนธ์. วท.ม. (การวิจัย

พฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สุนิตย์ สร้างศรีวงศ์. (2549). เพศศึกษาการคุมกำเนิดและการตั้งครรภ์ในนักศึกษา.วารสารแพทย์

เขต 6-7. 25(1): 107-15.

ทรงพร จันทรพัฒน์. (2543). การพยาบาลภาวะจิตสังคมของหญิงตั้งครรภ์. สงขลา: ภาควิชาการพยาบาล

สูติรีเวชและผดุงครรภ์มหาวิทยาลัยสงขลานคร.

นฤมลตรีเพชรศรีอุไรและเดชาเกตุฉ่ำ. (2554). การพัฒนาเครื่องมือวัดความรู้ด้านสุขภาพเกี่ยวกับ

โรคอ้วนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (ระยะที่ 1) .กรุงเทพฯ: กองสุขศึกษากรมสนับสนุน

บริการสุขภาพกระทรวงสาธารณสุข.

บุญฤทธิ์ สุรัตน์. (2557). การตั้งครรภ์ในนักศึกษา. นโยบายแนวทางการดำเนินงานและติดตาม

ประเมินผล. นนทบุรี : กรมอนามัยกระทรวงสาธารณสุข.

พนม เกตุมาน. (2535). สุขใจกับนักศึกษา.กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แปลนพับลิชชิ่ง.

มะลิวรรณ หมั่นแก้วกล้าวิจิต. (2551). ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ภาวะสุขภาพแรงสนับสนุน

ทางสังคมเจตคติต่อการตั้งครรภ์และการฝากครรภ์ของสตรีตั้งครรภ์นักศึกษา.วิทยานิพนธ์.

พย.ม.(การพยาบาลมารดาและทารกแรกเกิด). นครปฐม : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหิดล.

- อรรถัย ทรงผาสุข. (2551). **อิทธิพลของปัจจัยส่วนบุคคลอัตมโนทัศน์และแรงสนับสนุนจากคู่สมรส ต่อพัฒนาการของการตั้งครรภ์ในหญิงตั้งครรภ์นักศึกษาตอนปลาย.วิทยานิพนธ์. พย.ม. (การพยาบาลมารดาและทารกแรกเกิด).** นครปฐม : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหิดล.
- อังศินันท์อินทรกำแหง. (กันยายน.2551). **สังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเครียดและการเผชิญความเครียดของคนไทย.วารสารพฤติกรรมศาสตร์. 14(1).**135-150.
- Branden N. (1969). **The Psychology of Self-esteem.** Los Angeles: Nash Publishing.
- Coopersmith. S. (1984). **SEI: Self-esteem Inventories.** California: Psychologist Press Inc.
- Knowles. S.A. 1970. **The international encyclopedia of higher education.** San Francisco : Jossey – Bass.
- Kim. C. &Mauborgne. R.(2005). **Blue Ocean Strategy.** Boston: Harvard Business School Press. P.210 ISBN 1591396100.
- Kim. C. &Mauborgne. R. (2550).**Blue Ocean Strategy.**แปลโดย ศิริวรรณ เสรีรัตน์. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: เนชั่นบุ๊คส์ อินเตอร์เนชั่นแนลเนชั่นกรุ๊ป. ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- Kim. C. &Mauborgne. R. (2005). **Blue Ocean Strategy.** Boston: Harvard Business School Press.
- Kim and Mauborgne. **Blue Ocean Strategy.** ศิริวรรณ เสรีรัตน์. พิมพ์ครั้งที่ 4. เนชั่นบุ๊คส์ อินเตอร์เนชั่นแนล.เนชั่นกรุ๊ป. ซีเอ็ดดูเคชั่น. 2550.
- Nutbeam. D. (2008). **Health Literacy and adolescents: a framework and agenda for future research.** Health Education Research. Oxford University Press.
- Nutbeam. D. (2008). **The evolving concept of health literacy.** Social Science & Medicine. 67: 2072-2078.
- Nutbeam. D. (2008). **Health Literacy and adolescents: a framework and agenda for future research.** Health Education Research. Oxford University Press.
- Nutbeam. D. (2008). **The evolving concept of health literacy.** Social Science & Medicine. 67: 2072-2078.
- Roghanchi. M.. et al. (Vol. 40. No. 2. April 2013). **The Effect of Integrating Rational Emotive Behavior Therapy and Art Therapy on Self-esteem and Resilience. The Arts in Psychotherapy.** 179 –184.
- WHO. (2006). **Pregnant adolescent: delivering on global promise of hope.** National Center for Health Statistics.
- WHO.(2011). **WHO Guidelines on preventing early pregnancy and poor reproductive outcomes among adolescent in developing countries.**

ภาคผนวก

ภาคผนวก 1
แผนดำเนินงาน

แผนการดำเนินงาน

แผนการดำเนินงาน	เดือนที่														
	1 ปี												ช่วงขยายเวลา		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1. ประชุมคณะผู้วิจัยที่ปรึกษาโครงการวิจัย เพื่อวางแผนดำเนินการวิจัยให้ตรงตามวัตถุประสงค์และกรอบการทำงานของโครงการ	X	X													
2. นำเสนอความก้าวหน้า 3 เดือน/ ปรับแก้ไขตามผู้ทรงคุณวุฒิ			X												
3. ประชุมเพื่อสร้างเครื่องมือตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย			X	X											
4. เก็บข้อมูลจากนักศึกษา ระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคกลาง จำนวน 5 แห่ง โดยใช้แบบประเมินความรู้ความเข้าใจสาเหตุของการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี				X	X	X									
5. คีย์ข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากข้อ 4							X								
6. นำเสนอความก้าวหน้า 6 เดือน/ ปรับแก้ไขตามผู้ทรงคุณวุฒิ							X								

แผนการดำเนินงาน (ต่อ)

แผนการดำเนินงาน (ต่อ)	เดือนที่														
	1 ปี												ช่วงขยาย เวลา		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
7. ส่งเล่มรายงานความก้าวหน้า และรายงานการใช้จ่ายเงินและเบิก งวดที่ 2								X	X						
8. เก็บข้อมูลจาก 1) นักศึกษาที่อยู่ในภาวะ ตั้งครรถ์ไม่พึงประสงค์และ เพื่อนชาย 2) อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ แนะแนว อาจารย์ผู้สอน 3) นักจิตวิทยา 4) ผู้ปกครอง 5) ผู้ดูแลหอพัก 6) ผู้บริหารของมหาวิทยาลัย ราชภัฏราชนครินทร์ โดยใช้ 1) สัมภาษณ์เชิงลึก บุคคลที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษา และ 2) กรอบดำเนินการสี่ ประการ (The Four Actions Framework)						X	X	X	X	X					
9. สรุปวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จาก ข้อ 8 พิจารณาข้อมูลจากข้อ 5 ประชุมวางแผนเพื่อสร้าง โมเดลกระบวนการเรียนรู้ตาม แนวคิดกลยุทธ์น่านน้ำสี่คราม											X	X			

แผนการดำเนินงาน (ต่อ)

[illegible]

ภาคผนวก 2

ตารางเปรียบเทียบวัตถุประสงค์ กิจกรรมที่วางแผนไว้ และกิจกรรม
ที่ดำเนินการมา และผลที่ได้รับตลอดโครงการ

ตารางเปรียบเทียบวัตถุประสงค์ กิจกรรมที่วางแผนไว้ และกิจกรรมที่ดำเนินการมา
และผลที่ได้รับตลอดโครงการ

ข้อที่	วัตถุประสงค์มี 4 ข้อ	กิจกรรมที่วางแผนไว้และ กิจกรรมที่ดำเนินการ	ผลที่ได้รับตลอดโครงการ
1	ศึกษาความรู้ ความเข้าใจ สาเหตุการ ตั้งครรรค์ไม่พึง ประสงค์ของ นักศึกษาระดับ ปริญญาตรี	1) วางแผนสร้างแบบ ประเมินความรู้ความเข้าใจ สาเหตุของการตั้งครรรค์ไม่ พึงประสงค์ของนักศึกษา ระดับปริญญาตรี 2) วางแผนและเก็บ ข้อมูลจากนักศึกษาระดับ ป ร ิ ญ ญ า ต ร ี ข อ ง มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่ม ภาคกลาง จำนวน 5 แห่ง จำนวน 1.896 คน 3) วางแผนการคีย์ และวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับ	1) ได้ข้อมูลระดับความรู้ความเข้าใจสาเหตุการ ตั้งครรรค์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างโมเดลการเรียนรู้ฯ <u>คณะผู้วิจัย</u> นักศึกษาทั้ง 5 แห่ง คือ 1) มหาวิทยาลัย ราชภัฏพระนครศรีอยุธยา 2) มหาวิทยาลัยราชภัฏ รำไพพรรณี 3) มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ 4) มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี และ 5) มหาวิทยาลัย ราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์ มิติด้าน ความคิด (cognitive domain) มิติด้านพฤติกรรม (behavioral domain) มิติด้านอารมณ์ (affective domain) สรุปได้ว่า ในภาพรวมนักศึกษามีความรู้เรื่องสาเหตุ การตั้งครรรค์ไม่พึงประสงค์ มีความเข้าใจ และ พฤติกรรมในการดูแลตนเอง อยู่ในระดับดี ถึงดีมาก 2) คณะผู้วิจัย และที่ปรึกษาโครงการฯ ได้ ประสบการณ์การเรียนรู้ในส่วนกระบวนการทำงาน ได้เรียนรู้และฟันฝ่าอุปสรรค การทำงานร่วมกัน การ สื่อสาร การประสานงานกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการ เก็บข้อมูลแต่ละแห่ง
2.	ศึกษาแนวทางการ ป้องกัน การตั้งครรรค์ไม่ พึง ประสงค์ ของนักศึกษา ระดับปริญญา ตรี	1) สร้างเครื่องมือ สัมภาษณ์เชิงลึกบุคคลที่ เกี่ยวข้องกับผู้ศึกษา โดย ประเด็นการทำความเข้าใจ/ตีความความหมาย เกี่ยวกับ ภาวะที่เป็น (being) ของมนุษย์ใน	1) ได้ข้อมูลแนวทางการป้องกันการตั้งครรรค์ไม่พึง ประสงค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี <u>คณะผู้วิจัย</u> พบว่า 3 อันดับแรกที่นักศึกษาระดับปริญญาตรีควร ได้รับการส่งเสริมหรือพัฒนาเพื่อป้องกันการตั้งครรรค์ ไม่พึงประสงค์ ส่วนที่หนึ่งที่สำคัญที่สุดคือ ตัวของ นักศึกษาเอง ประกอบด้วย 3 ข้อที่จำเป็นต้องมี คือ การมีเป้าหมายในชีวิต เห็นคุณค่าในตนเอง และ การเคารพ

ตารางเปรียบเทียบวัตถุประสงค์ กิจกรรมที่วางแผนไว้ และกิจกรรมที่ดำเนินการมา
และผลที่ได้รับตลอดโครงการ (ต่อ)

ข้อที่	วัตถุประสงค์มี 4 ข้อ	กิจกรรมที่วางแผนไว้และกิจกรรมที่ ดำเนินการ	ผลที่ได้รับตลอดโครงการ
2. (ต่อ)		ประสบการณ์นั้น เป็นการตีความ (hermeneutics) จากสิ่งที่ปรากฏ (expressing) และตีความข้อความ (text) อันเป็นข้อมูลที่ได้จากประสบการณ์ การไตร่ตรองข้อมูล (reflect) เพื่อได้แก่นแท้ของปรากฏการณ์ (essence) ค้นหาหน่วยหรือโครงสร้างความหมาย (themes) 2) วางแผนและสร้างเครื่องมือเพิ่มจำนวน 4 ชุด ประกอบด้วย (1) แบบฟอร์มแนวทางการสัมภาษณ์เชิงลึกกรณีศึกษาและบุคคลใกล้ชิดหรือเกี่ยวข้อง / แนวคำถามที่ใช้ในการศึกษาเชิงปรากฏการณ์วิทยาเพื่อวิเคราะห์การป้องกันของการตั้งครมร์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษา (2) แบบฟอร์มแนวคำถามสัมภาษณ์เชิงลึกบุคคลที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษาตามกรอบดำเนินการสี่ประการ (The Four Actions Framework)	ตนเอง ดังนั้น ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนาทั้ง 3 ส่วนนี้และศึกษาผลดี หรือศึกษาตัวแปรส่งผ่านอันจะนำมาเพื่อป้องกันการตั้งครมร์ไม่พึงประสงค์อีกหนทางหนึ่ง 2) นำข้อมูลที่ค้นพบมาวางแผนเพื่อสร้างโมเดลกระบวนการเรียนรู้ 3) คณะผู้วิจัยได้เรียนรู้เพิ่มประสบการณ์ในส่วนกระบวนการทำงานได้เรียนรู้และฟันฝ่าอุปสรรคและข้อจำกัดในการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ ซึ่งครั้งนี้ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกเป็นหลัก

ตารางเปรียบเทียบวัตถุประสงค์ กิจกรรมที่วางแผนไว้ และกิจกรรมที่ดำเนินการมา
และผลที่ได้รับตลอดโครงการ (ต่อ)

ข้อที่	วัตถุประสงค์มี 4 ข้อ	กิจกรรมที่วางแผนไว้และกิจกรรมที่ ดำเนินการ	ผลที่ได้รับตลอดโครงการ
2. (ต่อ)		3) โดยนำเครื่องมือส่งผู้ทรงคุณวุฒิตรวจ 3 ท่าน และนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไป Tryout 4) นำเครื่องมือที่ได้วางแผนและดำเนินการเก็บข้อมูลโดยสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 10 คน คือ (1) นักศึกษาที่อยู่ในภาวะตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์และเพื่อนชาย 1 คู่ (2) อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์แนะแนว อาจารย์ผู้สอน 2 คน (3) นักจิตวิทยา 1 คน (4) ผู้ปกครอง 2 คน (5) ผู้ดูแลหอพัก 2 คน (6) ผู้บริหารของมหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ 1 คน	
3	พัฒนาโมเดลกระบวนการเรียนรู้ด้วยกลยุทธ์น่านน้ำสี่ครามเพื่อการป้องกันนักศึกษาตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์	1) สังเคราะห์ แนวคิดกลยุทธ์น่านน้ำสี่คราม 2) สังเคราะห์ข้อมูลที่ค้นพบประมวลทั้งสองส่วนเพื่อสร้างโมเดล 3) สังเคราะห์เป้าหมายของโมเดลกระบวนการเรียนรู้ สรุปแกนหลักมุ่งส่งเสริม คือ 1) การมีเป้าหมายในชีวิต	1) ได้กระบวนการเรียนรู้ที่สังเคราะห์แนวคิดกลยุทธ์น่านน้ำสี่ครามที่จะนำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย 6 กระบวนการเรียนรู้ คือ (1) วาดภาพบนผืนผ้าใบเชิงยุทธศาสตร์ (The Strategy Canvas) (2) วิเคราะห์กรอบดำเนินการสี่ประการ (The Four Actions Framework) (3) การมองภาพรวมใหญ่ (Focus on The Big Picture)

ตารางเปรียบเทียบวัตถุประสงค์ กิจกรรมที่วางแผนไว้ และกิจกรรมที่ดำเนินการมา
และผลที่ได้รับตลอดโครงการ (ต่อ)

ข้อ ที่	วัตถุประสงค์ มี 4 ข้อ	กิจกรรมที่วางแผนไว้ และกิจกรรมที่ ดำเนินการ	ผลที่ได้รับตลอดโครงการ
3 (ต่อ)		การเห็นคุณค่าในตนเอง และ การเคารพตนเอง 2) ผนวกกับการสร้างความตระหนักถึงการคบเพื่อน รุ่นพี่รุ่นน้อง ในมหาวิทยาลัย ความสัมพันธ์ในครอบครัว และกลุ่มและเพื่อนสมัยเรียนมัธยมศึกษา 3) ความรู้ความเข้าใจสาเหตุของการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษา ระดับปริญญาตรี 3) ความรู้ความเข้าใจสาเหตุการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษา ระดับปริญญาตรี	(4) การตื่นตัวเชิงภาพ (Visual Awakening)(5) การแสดงภาพยุทธศาสตร์ (Visual Strategy Fair) ค้นหานวัตกรรมเชิงคุณค่า (Value Innovation และ (6) สร้างการดำเนินการในยุทธศาสตร์ (Build Execution into Strategy) 2) ได้เป้าหมายของนักศึกษาแต่ละคนมีวิถีทาง คือมีกระบวนการเรียนรู้ของตนเองในการที่จะค้นพบวิธีในการก้าวผ่านความคิดแบบเดิม พฤติกรรมความเคยชินแบบเดิม การบุกเบิกวิธีคิดใหม่กระบวนการคิด หรือมีวิธีการใหม่อย่างสร้างสรรค์สร้างขอบเขตเป้าหมายชีวิตและความต้องการใหม่โดยเห็นภาพความสำเร็จของตนเองที่ชัดเจน นักศึกษาแต่ละคนโดยทุกคนมีแผนยุทธศาสตร์เป็นเข็มทิศชีวิตของตนเองที่ไปสู่เป้าหมาย ค้นพบความสำเร็จการศึกษา โดยมีนวัตกรรมเชิงคุณค่า (Value Innovation) ของตนเอง มีแผนการดำเนินการในยุทธศาสตร์ นักศึกษาจะมีวิธีในการก้าวผ่านความคิด พฤติกรรมความเคยชินเดิมๆ โดยจะมีการบุกเบิกวิธีคิด กระบวนการ หรือวิธีการใหม่อย่างสร้างสรรค์

**ตารางเปรียบเทียบวัตถุประสงค์ กิจกรรมที่วางแผนไว้ และกิจกรรมที่ดำเนินการมา
และผลที่ได้รับตลอดโครงการ (ต่อ)**

ข้อ ที่	วัตถุประสงค์ มี 4 ข้อ	กิจกรรมที่วางแผนไว้และ กิจกรรมที่ดำเนินการ	ผลที่ได้รับตลอดโครงการ
			สร้างขอบเขตและความต้องการใหม่ โดยเห็นภาพตนเองที่ชัดเจน ทำได้ด้วยต้นทุนที่ต่ำในที่นี่คือใช้เวลา น้อย มีค่าใช้จ่ายน้อยกิจกรรมเหมาะสมกับสภาพและบริบท เรียบง่าย พอเพียง แต่ได้ผลสูง โดยมีความแน่นอนและชัดเจนตรงประเด็นสำคัญ เพื่อดูและประคับประคองร่างกายและจิตใจของตนเองจะไม่ตั้งคร่ำครวญก่อนแต่งงานหรือสำเร็จการศึกษามีงานทำที่มั่นคงแล้ว โดยจะรอความพร้อมของชีวิตและเวลาที่เหมาะสม
4	ศึกษาผลของ การ ใ ช้ กระบวนการ เรียนรู้ด้วย กล ยุ ท ธิ์ น ำ น ้ำ ส ี ครามเพื่อ ป้องกันการ ตั้งคร่ำครวญ ไม่พึงประสงค์ ของนักศึกษา ร ะ ด ับ ปริญญาดรี ก่อนทดลอง หลังทดลอง และ ะ ระ ยะ ติดตามผล	1) วางแผน เตรียมวัสดุ อุปกรณ์ เอกสาร สถานที่ อาหารว่าง เครื่องดื่ม เครื่อง มือ ที่ ต ้อง ไ ช้ (แบบประเมินฯ แบบ สัมภาษณ์ที่ต้องใช้) ก่อน ทดลอง หลังทดลอง และ ระ ยะ ต ี ต ำ ม ผล ประสานงาน เตรียมกลุ่ม ตัวอย่าง 2) ดำเนินการทดลองตาม แผนโดยการจัดอบรม 3 วัน	1) กลุ่มทดลอง นักศึกษาระดับปริญญาตรีของ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรนครินทร์ ชั้นปีที่ 4 จำนวน 18 คน ได้เรียนรู้ตามแผนที่ได้ วางไว้ (1)ผลที่เกิดจากกระบวนการเรียนรู้ ป้องกันการตั้งคร่ำครวญไม่พึงประสงค์นักศึกษา ต้องการสร้าง (Create Grid) และยกระดับ (Raise) คือ การมีเป้าหมายในชีวิต การเห็น คุณค่าในตนเอง และ การเคารพตนเอง สิ่งควร จะลด (Reduce) และ ตัด (Eliminate) ปัจจัยที่ มีผลต่อการตั้งคร่ำครวญไม่พึงประสงค์ คือ การคบ เพื่อน รุ่นพี่รุ่นน้อง ความสัมพันธ์ที่ไม่ดีใน ครอบครัว และ กลุ่มเพื่อนสมัยเรียนมัธยมศึกษา (2) ผลการเสริมความรู้ความเข้าใจ สาเหตุของการตั้งคร่ำครวญไม่พึงประสงค์ของ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ในมิติด้านความคิด มิติด้านพฤติกรรม มิติด้านอารมณ์

ภาคผนวก 3

รูปภาพการทำกิจกรรม

รูปการทำกิจกรรมต่างๆ ที่มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์	
รูปที่ 1 บรรยายรายงานความก้าวหน้า 3 เดือน	รูปที่ 2 บรรยายทดสอบวันที่ 1
	
รูปที่ 3 บรรยายทดสอบวันที่ 1	รูปที่ 4 บรรยายทดสอบวันที่ 2
	
รูปที่ 5 บรรยายทดสอบวันที่ 3	รูปที่ 6 บรรยายทดสอบวันที่ 3
	

ภาคผนวก 4

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

4.1 แบบประเมินความรู้ความเข้าใจสาเหตุการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของ นักศึกษาระดับปริญญาตรี

4.2 แบบฟอร์มแนวทางการสัมภาษณ์เชิงลึกกรณีศึกษาและ บุคคลใกล้ชิดหรือ เกี่ยวข้อง /แนวคำถามที่ใช้ในการศึกษาเชิงปรากฏการณ์วิทยาเพื่อวิเคราะห์ การป้องกันของการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษา

4.3แบบฟอร์มแนวคำถามสัมภาษณ์เชิงลึกบุคคลที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษาตาม กรอบดำเนินการสี่ประการ (The Four Actions Framework)

4.4แบบฟอร์มแนวคำถามสัมภาษณ์เพื่อประเมินการมีเป้าหมายในชีวิตการเห็นคุณค่าของตนเอง การเคารพตนเอง และ การสร้างความตระหนักรู้การคบเพื่อน รุ่นพี่รุ่นน้องในมหาวิทยาลัย ความสัมพันธ์ในครอบครัว และเพื่อนสมัยเรียน มัธยมศึกษา

แบบประเมินความรู้ความเข้าใจสาเหตุการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

คำชี้แจง 1. แบบประเมินนี้มีความประสงค์จะสอบถาม ความคิด ความรู้สึก ตลอดจนการแสดงออกที่เกี่ยวกับตัวท่าน ซึ่งข้อคำถามในแต่ละข้อไม่มีคำตอบถูกผิดเพราะต่างบุคคลก็ย่อมมีคุณลักษณะที่แตกต่างกัน ดังนั้นคำตอบที่ดีที่สุดคือคำตอบที่ตรงกับความคิด ความรู้สึก และการแสดงออกที่เกี่ยวกับตัวท่านมากที่สุด

2. โปรดตอบคำถามให้ครบทุกข้อจึงจะเป็นคำตอบที่สมบูรณ์ ขอให้ท่านเติมข้อมูลลงในช่องว่างหรือใส่ ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับท่าน

1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง

2. ชั้นปีที่ ☐ ชั้นปีที่ 1 ☐ ชั้นปีที่ 2 ☐ ชั้นปีที่ 3 ☐ ชั้นปีที่ 4

3. โปรดอ่านข้อความแต่ละข้อแล้วให้ทำเครื่องหมาย ☐ ลงในช่องใดช่องหนึ่งเพียงช่องเดียว โดยให้ท่านพิจารณาว่าข้อความแต่ละข้อนั้นตรงกับความคิด ความรู้สึกและพฤติกรรมของท่านมากน้อยเพียงใดสำหรับตัวท่านโดยในแต่ละข้อคำถามได้กำหนดค่าระดับความภาคภูมิใจในตนเองของนักศึกษาระดับปริญญาตรีดังนี้

4 หมายถึง เมื่อข้อความนั้นตรงกับความคิด ความรู้สึกและพฤติกรรมของท่านมากที่สุด

3 หมายถึง เมื่อข้อความนั้นตรงกับความคิด ความรู้สึกและพฤติกรรมของท่านมาก

2 หมายถึง เมื่อข้อความนั้นตรงกับความคิด ความรู้สึกและพฤติกรรมของท่านน้อย

1 หมายถึง เมื่อข้อความนั้นตรงกับความคิด ความรู้สึกและพฤติกรรมของท่านน้อยที่สุด

ข้อความ	ระดับ			
	4	3	2	1
มิติด้านความคิด (cognitive domain)				
1. ท่านได้รับความรู้และแนวคิดเกี่ยวกับสาเหตุและการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์จากห้องเรียน ครู ความสัมพันธ์ในครอบครัว และเพื่อนๆ				
2. ท่านได้รับความรู้และแนวคิดเกี่ยวกับสาเหตุและการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์จากสื่อต่างๆ เช่น อินเทอร์เน็ต โทรศัพท์ วารสาร นิตยสาร หนังสือ เป็นต้น				
3. ท่านได้รับความรู้เกี่ยวกับสาเหตุและการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์จากการอบรมของมหาวิทยาลัยและจากคณะ หน่วยงานจากทางราชการรวมถึง หน่วยงานต่างๆ เช่น โรงพยาบาล มหาวิทยาลัย เป็นต้น				

ข้อความ (ต่อ)	ระดับ			
	4	3	2	1
4. ท่านได้รับความรู้และแนวคิดเกี่ยวกับสาเหตุและการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์				
5. ท่านได้รับความรู้และแนวคิดเกี่ยวกับคำสอนของศาสนา การรักษาวงศ์วานตัว การเป็นสุภาพบุรุษ ค่านิยมที่สังคมส่วนมากยอมรับ				
มิติด้านอารมณ์ (affective domain)				
6. ท่านรู้สึกว่าการกอดจูบลูบคลำไม่ใช่เรื่องธรรมดาจะเสี่ยงต่อการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์				
7. ท่านรู้สึกว่าจะไม่พอใจเมื่อเพื่อนชวนท่านไปหาความสุขด้วยการดื่มแอลกอฮอล์หรือของมีเมาพุดคุดแต่เรื่องทางเพศที่ทะเล่ลามกจะเสี่ยงต่อการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์				
8. ท่านรู้สึกว่าการที่เพื่อนๆ ชอบเที่ยวกลางคืนจนติดกับเพื่อนต่างประเทศจะเสี่ยงต่อการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ จะเสี่ยงต่อการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์				
9. ท่านรู้สึกว่าจะเราไม่ควรไว้วางใจใคร และไม่ควรรพาทนเองไปอยู่ในสถานการณ์ที่อันตรายทั้งปวง และจะเสี่ยงต่อการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์				
10. ท่านเห็นด้วยว่าการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานเป็นเรื่องไม่เสียหาย				
11. ท่านเห็นด้วยว่าผู้หญิงหรือผู้ชายสามารถเปลี่ยนแฟนได้ไปเรื่อยๆ ถ้ายังไม่แต่งงาน				
12. ท่านเห็นด้วยว่าการมีแฟนในขณะที่เรียนไม่มีผลเสียต่อการเรียน				
13. ท่านเห็นด้วยว่าคนที่เป้นแฟนกันสามารถนัดพบ/ไปเที่ยวห้างสรรพสินค้าตามลำพังได้				
14. ท่านเห็นด้วยว่าคนที่เป้นแฟนกันสามารถกอดจูบหรือเล้าโลมกันได้				
15. ท่านเห็นด้วยว่าการมีแฟนมากกว่า 1 คน เป็นเรื่องปกติของนักศึกษาคนนี้				
16. ท่านเห็นด้วยว่าการมีแฟนเป็นการดี เป็นการเตรียมตัวเพื่อเป็นผู้ใหญ่ในวันข้างหน้า				
17. ท่านเห็นด้วยว่าการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนเป็นสิทธิส่วนบุคคล สามารถทำได้อย่างเสรี				
18. ท่านเห็นด้วยว่าการมีเพศสัมพันธ์กับผู้ชายหรือกับผู้หญิงหลายคน เป็นเรื่องปกติของนักศึกษา				

ข้อความ (ต่อ)	ระดับ			
	4	3	2	1
19. ท่านเห็นด้วยว่าการเป็นแฟนกันแต่ไม่มีเพศสัมพันธ์ เป็นเรื่องผิดปกติของนักศึกษา				
มิติด้านพฤติกรรม (behavioral domain)				
20. ท่านมีการแสดงออกในการพูดอ่านเขียนข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติตนในการดูแลสุขภาพทางเพศและการปรับตัวทางเพศเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์				
21. ท่านมีการแสดงออกในการพูดคุยอย่างเปิดเผยกับเพื่อนหรือคนในความสัมพันธ์ในครอบครัวเกี่ยวกับปัญหาทางเพศหรือการดูแลสุขภาพทางเพศของตนเองและของแฟนเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์				
22. ท่านมีการหาข้อมูลสุขภาพทางเพศการป้องกันการตั้งครรภ์ของตนเองและแฟน การใช้ยาคุม การใช้ถุงยางอนามัย การดูแลครรภ์ ค้นหาข้อมูลหรือสอบถามผู้รู้จนได้ข้อมูลที่ถูกต้องทันสมัย เกี่ยวกับปัญหาทางเพศหรือการดูแลสุขภาพทางเพศเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์				
23. ถ้าเพื่อนชายหรือเพื่อนหญิงชวนท่านไปเที่ยวด้วยกันสองต่อสองท่านมั่นใจว่าจะสามารถจัดการกับสถานการณ์นี้ได้เพื่อหลีกเลี่ยงการตั้งครรภ์ที่จะเกิดขึ้นได้				
24. ท่านเป็นผู้ที่มีการปฏิบัติตนเพื่อการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ที่ดีมากและให้ความสำคัญต่อการปฏิบัติตนเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการตั้งครรภ์ที่เกิดผลดีต่อสุขภาพตนเองและแฟนอย่างเคร่งครัดที่เป็นแบบอย่างให้เพื่อนได้				
25. ท่านเป็นผู้ที่มีทักษะทางปัญญาอยู่ในระดับการมีวิจารณญาณสูงในการดูแลตนเองและแฟนเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์				

ขอขอบคุณท่านที่กรุณาให้ความร่วมมือมา ณ โอกาสนี้

**แบบฟอร์มแนวทางการสัมภาษณ์เชิงลึกกรณีศึกษาและบุคคลใกล้ชิดหรือเกี่ยวข้อง
/แนวคำถามที่ใช้ในการศึกษาเชิงปรากฏการณ์วิทยาเพื่อวิเคราะห์
การป้องกันของการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษา**

เอกสารลำดับที่/..... พบกันครั้งที่ วันที่ เดือน พ.ศ.

แนวทางการสัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ใช้ประกอบการดำเนินการสัมภาษณ์ โดยมีระยะเวลาไม่เกิน 60 นาที (ประเด็นสัมภาษณ์สามารถปรับเปลี่ยน ยืดหยุ่นตามบริบทและสถานการณ์ได้ตามความเหมาะสม)

- ☐ 1. นักศึกษาที่อยู่ในภาวะตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ และเพื่อนชาย
- ☐ 2. อาจารย์ที่ปรึกษาอาจารย์แนะแนว อาจารย์ผู้สอน
- ☐ 3. นักจิตวิทยาที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับสูติในโรงพยาบาล
- ☐ 4. ผู้ปกครอง ชุมชน
- ☐ 5. ผู้ดูแลหอพักเอกชน ผู้ดูแลหอพักของมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์
- ☐ 6. ผู้บริหารของมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

ลำดับการสัมภาษณ์	แนวคำถาม	บันทึกข้อค้นพบ/ประเด็นสำคัญ
ช่วงการสนทนา	ประเด็นการทำความเข้าใจ/ตีความความหมายเกี่ยวกับ ภาวะที่เป็น (being) ของมนุษย์ในประสบการณ์นั้น เป็นการตีความ (hermeneutics) จากสิ่งที่ปรากฏ (expressing) และตีความข้อความ (text) อันเป็นข้อมูลที่ได้จากประสบการณ์ การไตร่ตรองข้อมูล (reflect) เพื่อได้แก่นแท้ของปรากฏการณ์ (essence) ค้นหาหน่วยหรือโครงสร้างความหมาย (themes) โดยการตรวจสอบว่าสถานการณ์ต่างๆ มีความสำคัญ	
การนำเข้าสู่การสนทนา	1. สนทนาเบื้องต้นเพื่อสร้างสัมพันธภาพ คณะผู้วิจัยกล่าวแนะนำตัวและชี้แจงวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์ 2. สอบถามภูมิหลังของกรณีศึกษา 1) ภูมิหลังด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว 2) ภูมิหลังด้านการเรียน ชีวิตประจำวัน	

ลำดับการ สัมภาษณ์	แนวคำถาม(ต่อ)	ข้อค้นพบ/ประเด็นสำคัญ
	3) ภูมิหลังด้านความรัก การคบเพื่อนและเพื่อต่างเพศ ที่จะนำมาสู่การตั้งครรภ์	
ก า ร ดำเนินการ สัมภาษณ์	1. ขอให้ท่านเล่าประสบการณ์เกี่ยวกับการตั้งครรภ์ /มีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับประสบการณ์ดังกล่าว (อธิบายครอบคลุมประเด็นความเป็นมา สาเหตุของการ	
	ตั้งครรภ์ ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง มุมมองที่มีต่อสถานการณ์ที่ประสบอยู่ การตีความปรากฏการณ์ที่เผชิญ ข้อคิดเห็น) 2. จากสถานการณ์ในข้อ 1 หรือสิ่งที่ท่านได้ปฏิบัติในข้อ 1 ขอให้ท่านเล่าถึงผลที่เกิดขึ้น ความเปลี่ยนแปลง (ทั้งทางบวกและทางลบ) ผลลัพธ์ผลกระทบทั้งที่เกิดขึ้นกับตนเองและเกิดขึ้นกับคนรอบข้าง ความเปลี่ยนแปลงทั้งด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และมุมมองต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้น 3. จากคำถามข้อที่ 2 ขอให้ท่านระบุสาเหตุที่ท่านคิดว่าทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ความรู้สึกนึกคิดที่มีต่อสถานการณ์นั้น ในการดำเนินชีวิตในปัจจุบัน 4. ขอให้ท่านเล่าถึงสาเหตุที่ทำให้ท่านตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์/สาเหตุของการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์รวมถึงข้อคิดที่ได้จากประสบการณ์ที่เกิดขึ้น และแนวทางพัฒนา <u>แนวทางการป้องกัน</u> การตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ในมุมมองของท่าน	
การสรุปผล การสัมภาษณ์	ขอให้ท่านวิเคราะห์สาเหตุการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษา ท่านคิดว่าประกอบด้วยอะไรบ้าง และในมุมมองของท่านจะมีแนวทางในการป้องกันได้อย่างไรบ้าง	

**แบบฟอร์มแนวคำถามสัมภาษณ์เชิงลึกบุคคลที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษา
ตามกรอบดำเนินการสี่ประการ (The Four Actions Framework)**

คำถาม	คำตอบ
1. นักศึกษาคิดว่าควรลดลง (Reduce) พฤติกรรมอะไรหรือสิ่งใดบ้างในชีวิตเพื่อไม่ให้เกิดการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์	
2. นักศึกษาคิดว่าจะตัด (Eliminate) พฤติกรรมอะไรหรือสิ่งใดในชีวิตบ้างเพื่อไม่ให้เกิดการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์	
3. นักศึกษาคิดว่าจะยกระดับ (Raise) พฤติกรรมหรือสิ่งใดในชีวิตบ้างเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์	
4. นักศึกษาคิดว่าจะสร้าง (Create Grid) พฤติกรรมหรือสิ่งใดในชีวิตบ้างเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์	

แบบฟอร์มแนวคำถามสัมภาษณ์เพื่อประเมิน การมีเป้าหมายในชีวิต
การเห็นคุณค่าของตนเอง การเคารพตนเอง และ การสร้างความตระหนักการคบเพื่อน
รุ่นพี่รุ่นน้องในมหาวิทยาลัย ความสัมพันธ์ในครอบครัว และเพื่อนสมัยเรียนมัธยมศึกษา

ข้อที่	แนวทางการสัมภาษณ์เพื่อ ทำความเข้าใจ/ตีความความหมายเกี่ยวกับ ภาวะที่เป็น (being) ของมนุษย์ในประสบการณ์นั้น เป็นการตีความ (hermeneutics) จากสิ่งที่ปรากฏ (expressing) และตีความข้อความ (text) อันเป็นข้อมูลที่ได้จากประสบการณ์ การไตร่ตรองข้อมูล (reflect) เพื่อได้แก่นแท้ของปรากฏการณ์ (essence) ค้นหาหน่วยหรือโครงสร้างความหมาย (themes)
1	นักศึกษาภูมิใจเรื่องอะไรมากที่สุดในชีวิตและคิดว่าตนเองเป็นบุคคลที่มีค่าอย่างไรบ้างคะ
2	นักศึกษาวาดฝันเรื่องความรักและการแต่งงานไว้อย่างไรบ้างคะ
3	ปกติแล้วบริหารเวลาเรื่องเรียน ทำการบ้าน และเวลาพักผ่อนอย่างไรบ้าง กิจกรรมทำยามว่าง และงานอดิเรกชอบทำอะไร นักศึกษาคิดว่าตนเองเป็นคนที่มีความใฝ่รู้ที่ไม่หยุดนิ่งโดยชอบเรียนรู้ตลอดเวลาอย่างไรบ้างคะ
4	นักศึกษาคิดว่า ความสำเร็จในชีวิต ที่จะก้าวไปสู่จุดหมายที่ตั้งใจไว้ จะต้องทำอย่างไรบ้าง
5	สาขาวิชาที่เรียนใครเป็นคนสำคัญในการตัดสินใจเลือกให้เรียน ใ้สิ่งที่นักศึกษาใฝ่ฝันไว้ไหม /ถ้าไม่ใช่เลือกเอง แล้วตอนนี้คิดอย่างไร จะไปสู่จุดหมายที่ตนเองและครอบครัวคาดหวังได้ไหม ถ้าไปไม่ถึงจุดหมาย เรียนไม่จบ ใครจะเสียใจที่สุดคะ
6	นักศึกษาชอบคิดค้นวิธีการแก้อย่างสร้างสรรค์เพื่อให้ชีวิตไปสู่เป้าหมายอย่างไรบ้างคะ
7	นักศึกษามักจะวิตกกังวลกับความคิดของคนอื่นจนทำให้ชีวิตตนเองเป็นทุกข์ อย่างไรบ้างคะ
8	นักศึกษาคิดว่าตนเองเป็นคนที่เปิดใจกว้างรับสิ่งใหม่ๆ ตลอดเวลาไหม อย่างไรบ้าง
9	นักศึกษาชอบงานที่มีความท้าทายซึ่งต้องใช้ความสามารถอย่างมาก อย่างไรบ้าง
10	นักศึกษารู้สึกว่าเป็นที่รักของคนรอบข้างอย่างไรบ้าง
11	นักศึกษามีความพยายามเพื่อที่จะประสบความสำเร็จในชีวิตอย่างไรบ้าง
12	นักศึกษามีความคิดที่มุ่งมั่นในการทำสิ่งที่ตั้งใจไว้ให้ประสบความสำเร็จอย่างไรบ้าง
13	นักศึกษาไม่ค่อยให้ความสำคัญกับการดูแลชีวิตของตนเองอย่างไรบ้าง
14	นักศึกษาไม่เคยคิดที่จะเอาตนเองไปเปรียบเทียบกับบุคคลอื่นอย่างไรบ้าง
15	นักศึกษามักจะชื่นชมในสิ่งที่ตนเองทำได้ตามเป้าหมายที่วางไว้อย่างไรบ้าง
16	นักศึกษาเห็นคุณค่าของการดำเนินชีวิตในแต่ละวันอย่างไรบ้าง
17	นักศึกษาให้ความสำคัญกับความรู้สึกของตนเองเสมออย่างไรบ้าง
18	นักศึกษายอมรับในจุดดีและจุดด้อยของตนเองอย่างไรบ้าง
19	สำหรับมุมมองของนักศึกษาคำว่า “เพื่อน” คืออะไร

แบบฟอร์มแนวคำถามสัมภาษณ์เพื่อประเมิน การมีเป้าหมายในชีวิต การเห็นคุณค่าของตนเอง การเคารพตนเอง และ การสร้างความตระหนักการคบเพื่อน รุ่นพี่รุ่นน้องในมหาวิทยาลัย ความสัมพันธ์ในครอบครัว และเพื่อนสมัยเรียนมัธยมศึกษา	
ข้อที่ (ต่อ)	แนวทางการสัมภาษณ์ (ต่อ) แนวทางการสัมภาษณ์เพื่อ ทำความเข้าใจ/ตีความความหมายเกี่ยวกับ ภาวะที่เป็น (being) ของมนุษย์ในประสบการณ์นั้น เป็นการตีความ (hermeneutics) จากสิ่งที่ปรากฏ (expressing) และตีความข้อความ (text) อันเป็นข้อมูลที่ได้จากประสบการณ์ การไตร่ตรองข้อมูล (reflect) เพื่อได้แก่นแท้ของปรากฏการณ์ (essence) ค้นหาหน่วยหรือโครงสร้างความหมาย (themes)
20	ถ้ามีใครบอกว่าเพื่อคือคนสำคัญที่จะส่งผลต่อความสำเร็จ หรือความล้มเหลวได้ ในประเด็นนี้คิดเห็นอย่างไร และคิดว่าจะมีแนวทางอย่างไรที่จะดูแลตนเองในเรื่องนี้
21	การสร้างความตระหนัก หรือการคบเพื่อน มีผลอย่างไรกับชีวิตและการเรียนบ้าง
22	ปกติทำกิจกรรมอะไรร่วมกันบ้าง คิดว่าเพื่อที่คบอยู่นี้เป็นเพื่อนที่ดี มีเพื่อนสนิทมากไหม
25	นักศึกษาคิดว่าความสัมพันธ์ในครอบครัวเป็นอย่างไรบ้าง และถ้าสมมติว่าวันหนึ่งเกิดตั้งครรภ์ขึ้นมาตอนระหว่างเรียนนี้ แล้วจะส่งผลอย่างไรกับชีวิตบ้าง
26	ที่บ้านมีกติกา หรือ กฎ อะไรบ้างที่นักศึกษาต้องปฏิบัติตามโดยเคร่งครัด
27	มีอะไรบ้างที่นักศึกษาทำแล้วพ่อแม่และครอบครัวจะรับไม่ได้บ้าง เคยทะเลาะกันรุนแรงที่สุดครั้งสุดท้ายเมื่อไร /ถ้ามี ตอนนั้นสถานการณ์เป็นอย่างไรคะ
28	กิจกรรมที่นักศึกษาทำร่วมกันกับครอบครัวคืออะไรบ้าง บ่อยไหม ใครเป็นคนเลือกกิจกรรมเป็นส่วนมากคะ
29	ตอนนี้อยู่กับครอบครัว หรือมาอยู่หอพัก /ถ้าพักที่หอพักได้พักอยู่ร่วมกับใครคะ
30	นักศึกษาสนิทกับใครมากที่สุดบ้าง แล้วเวลามีปัญหามักจะปรึกษาใครเป็นหลักคะ
31	พ่อแม่เลี้ยงแบบไหน ให้อิสระในการคิดตัดสินใจ หรือฟังความคิดเห็นลูกๆ ใหมคะ
32	ครอบครัวคาดหวังในอนาคตทางการเรียนของนักศึกษาอย่างไรบ้างคะ
33	นักศึกษาอยากเล่าถึงครอบครัวให้ฟังไหม อยากให้นักศึกษาช่วยเล่าถึงครอบครัวให้ฟังเอาที่นักศึกษาสบายใจที่พอจะเล่าได้คะ
34	นักศึกษามีเพื่อนสมัยเรียนมัธยมศึกษาเยอะไหม และตอนนี้ยังคบพูดคุยไปมาหาสู่กันไหม ไปที่ไหน ไปทำอะไรบ้างคะ
35	นักศึกษามีเพื่อนสนิท หรือแฟน หรือยัง มีกี่คน เคยออกหัดมาที่ครั้ง ความรักครั้งแรกเกิดขึ้นที่ไหน ตอนนั้นเรียนชั้นไหน แล้วครอบครัวรับรู้ไหม เคยพาแฟนไปที่บ้านไหมคะ
36	นักศึกษาคิดว่า มีโอกาสที่เปอร์เซ็นต์ นักศึกษาจะตั้งครรภ์ในระหว่างเรียนระดับปริญญาตรีครั้งนี้คะ เพราะอะไรถึงคิดว่ามี.....เปอร์เซ็นต์คะ

แบบฟอร์มแนวคำถามสัมภาษณ์เพื่อประเมิน การมีเป้าหมายในชีวิต
 การเห็นคุณค่าของตนเอง การเคารพตนเอง และ การสร้างความตระหนักรู้การคบเพื่อน
 รุ่นพี่รุ่นน้องในมหาวิทยาลัย ความสัมพันธ์ในครอบครัว และเพื่อนสมัยเรียนมัธยมศึกษา

ข้อที่ (ต่อ)	แนวทางการสัมภาษณ์ (ต่อ) แนวทางการสัมภาษณ์เพื่อ ทำความเข้าใจ/ตีความความหมายเกี่ยวกับ ภาวะที่เป็น (being) ของมนุษย์ในประสบการณ์นั้น เป็นการตีความ (hermeneutics) จากสิ่งที่ปรากฏ (expressing) และตีความข้อความ (text) อันเป็นข้อมูลที่ได้จากประสบการณ์ การไตร่ตรองข้อมูล (reflect) เพื่อได้แก่นแท้ของปรากฏการณ์ (essence) ค้นหาหน่วยหรือโครงสร้างความหมาย (themes)
37	นักศึกษาคิดว่าปัจจัยที่เสี่ยงที่สุดที่ทำให้เกิดการตั้งครรภ์สำหรับนักศึกษาคืออะไรคะ
38	นักศึกษาคิดว่าอะไรคือ แรงบันดาลใจ หรืออะไรคือสิ่งที่ยึดเหนี่ยวจิตใจให้อาชนะอุปสรรคต่างๆ ที่จะเรียนให้จบปริญญาตรีด้วยความเรียบร้อย และไม่มีการตั้งครรภ์ในช่วงเรียนนี้บ้างคะ นักศึกษามั่นใจไหมคะ

ภาคผนวก 5

ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจและให้คำแนะนำ
ในการตรวจเครื่องมือในการวิจัย

ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจและให้คำแนะนำการสร้างเครื่องมือในการวิจัย

ชื่อ-สกุล

1. รองศาสตราจารย์ ดร. วิภาภรณ์ บุญยงค์

2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปนัดดา ยิ้มสกุล

3. อาจารย์ ดร. ปริญญา มีสุข

ที่อยู่และสถานที่ติดต่อ

ตำแหน่ง รักษาการอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏ
ราชนครินทร์ และอาจารย์ประจำสาขาวิชาจิตวิทยา
และการแนะแนว คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

ตำแหน่ง คณบดีคณะครุศาสตร์ และสาขาวิชา
จิตวิทยาและการแนะแนว
คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

ตำแหน่งอาจารย์ประจำสาขาวิชาวิทยาการวิจัย คณะ
ครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ภาคผนวก 6

ข้อมูลคณะผู้วิจัย

ข้อมูลคณะผู้วิจัย

“โครงการวิจัยการใช้กลยุทธ์น่านน้ำสีครามเพื่อป้องกันการตั้งครกไม่พึงประสงค์”

สัญญาเลขที่ RDG5840025 (งบประมาณ 400.000 สีสันบาทถ้วน)

ชื่อ-สกุล

ที่อยู่และสถานที่ติดต่อ

1. หัวหน้าโครงการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ัญญภัทร์ศิริธัชชนาโรจน์

สาขาวิชาจิตวิทยาและการแนะแนว

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

เลขที่ 422 ถนนมรุพงษ์ อำเภอเมือง

จังหวัดฉะเชิงเทรา รหัสไปรษณีย์ 24000

โทรศัพท์ที่ทำงาน 038-515-826 ต่อ 5112

โทรสาร 038-568-165

โทรศัพท์เคลื่อนที่ 081-791-0283

E-mail: kanok_1972@hotmail.com

2. ผู้ร่วมงานวิจัย

นางสาวพรนภา เลื่อยคลัง

ตำแหน่งทางวิชาการ ครูชำนาญการ

สังกัดหน่วยงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มัธยมศึกษา เขต 6 (ฉะเชิงเทรา-สมุทรปราการ)

โรงเรียนพุทธิรังสีพิบูล เลขที่ 31/1 หมู่ 2

ถนนฉะเชิงเทรา-บางปะกง ตำบลลาดขวาง

อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา

รหัสไปรษณีย์ 24140 โทรสาร: 038-577-021

โทรศัพท์: 038-577-021 ต่อ หมวดีวิทยาศาสตร์

โทรศัพท์เคลื่อนที่ 081-575-9642

E-mail: kokinakub@hotmail.com

3. ที่ปรึกษาโครงการวิจัย

รองศาสตราจารย์ ดร. วิไลวรรณ ทองเจริญ

สังกัดหน่วยงานภาควิชาการพยาบาลรากฐาน

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

เลขที่ 2 ถนนพราณนก บางกอกน้อย กรุงเทพฯ

รหัสไปรษณีย์ 10700 โทร 02-4197466-80 ต่อ

2008 มือถือ 081-840-2322

E-mail: Vilaivan.tho@mahidol.ac.th

ภาคผนวก 7

แบบสรุปปิดโครงการวิจัย

แบบสรุปปิดโครงการวิจัย

สัญญาเลขที่ RDG5840025งบประมาณที่ได้รับการสนับสนุน 400.000 (สี่แสนบาทถ้วน)

กลุ่มเรื่อง “การศึกษาและสร้างสรรค์การเรียนรู้” ปงบประมาณ 2558

ชื่อโครงการวิจัย “การใช้กลยุทธ์น่านน้ำสีครามเพื่อป้องกันการตั้งครกไม่พึงประสงค์”

ระยะเวลาดำเนินโครงการวิจัย 1 ปี (15 กรกฎาคม 2558 ถึง 14 กรกฎาคม 2559)

ได้รับอนุมัติให้ขยายเวลา 3 เดือน (15 กรกฎาคม 2559 ถึง 14 ตุลาคม 2559)

หัวหน้าโครงการ ผศ. ดร. ธัญญภัทร์ธีรธัชโรจน์ หน่วยงานมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

โทรศัพท์ 081-791-0283 โทรสาร 038-568-165 E-mail: kanok_1972@hotmail.com

สถานะผลงาน ☐ ปกปิด ☒ ไม่ปกปิด

ความสำคัญ / ความเป็นมา

ตามที่สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ในฐานะหน่วยงานกลางด้านการวิจัย ได้ร่วมกับหน่วยให้ทุนต่างๆ ได้แก่องานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน) (สวก.) สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.) สำนักงานคณะกรรมการนโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมแห่งชาติ (สวทน.) และสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ดำเนินงานภายใต้ชื่อ “เครือข่ายองค์กรบริหารงานวิจัย แห่งชาติ (คอบช.)” ภายใต้กรอบการวิจัยที่ คอบช. ให้ทุนอุดหนุน ปงบประมาณ 2558

โครงการวิจัยนี้ ได้รับการสนับสนุนตาม แผนงานส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยที่มุ่งเป้า ตอบสนองความต้องการในการพัฒนาประเทศในกลุ่มเรื่อง “การศึกษาและสร้างสรรค์การเรียนรู้” ชื่อโครงการวิจัย “การใช้กลยุทธ์น่านน้ำสีครามเพื่อป้องกันการตั้งครกไม่พึงประสงค์”

จากรายงานฉบับสังเคราะห์และวิเคราะห์ข้อมูลโดยกองทุนประชากรแห่งสหประชาชาติ (คาสปาร์ พิค 2556: 1) โดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติร่วม ทบทวนเนื้อหาในส่วนสรุปได้ว่าการตั้งครกแต่ละครั้งควรเป็นเวลาแห่งการเฉลิมฉลองการเกิดขึ้นของชีวิต ใหม่ ไม่ว่าจะเป็นการเกิดที่ประเทศไทย หรือที่ใดในโลกนี้ แต่เป็นที่น่าเสียดายว่า ทุกการเกิด ไม่ได้นำมาซึ่งการเฉลิมฉลองเสมอไป เพราะทั่วโลกนี้มีการตั้งครกเป็นจำนวน หลายล้านที่ไม่ได้มาจากการวางแผน และไม่ได้เป็นที่ต้องการ และไม่มีอะไรที่เศร้าไปกว่าการที่การตั้งครกเหล่านี้เกิดขึ้นกับเด็ก สาวนักรศึกษาที่ไม่พร้อม ผลที่ตามมาจะเป็นความเศร้าสลดต่างๆ เช่น การทำแท้ง การเป็นคุณแม่ที่ต้องเลี้ยงลูกตามลำพัง หรือการที่นักศึกษาที่ตั้งครกไม่พึงประสงค์แล้วต้องออกจากโรงเรียนและต้อง ทำงานหาเช้ากินค่ำไปตลอดชีวิต เด็กๆ ที่เกิดมาไม่มีพ่อ ซึ่งการตั้งครกในนักศึกษาที่ตั้งครกไม่พึง ประสงค์ นั้นเป็นสิ่งที่ทราบกันโดยทั่วไป และดูเหมือนจะมากขึ้นเรื่อยๆ ในปัจจุบัน

เมื่อนักศึกษาดังครรถ์ไม่พึงประสงค์ จำนวนหนึ่งไม่ได้กลับไปเรียนต่อ เปลี่ยนที่เรียนหรือออกจากงานที่ทำเสริมหารายได้ระหว่างเรียน กลายเป็นไม่มีอาชีพ ขาดรายได้ กลายเป็นสภาพ “เด็กวัยรุ่นเลี้ยงเด็กทารก” และบางครั้งโชคร้ายซ้ำที่ต้องเลี้ยงลูกเพียงลำพัง ดังนั้น การเปลี่ยนกรอบความคิดใหม่ ก้าวออกจากจุดเดิมเพื่อเริ่มสิ่งที่ยังไม่ได้ลองทำมาก่อนจะเป็นจุดเปลี่ยนของการใช้ชีวิต คือ การบุกเบิกวิธีคิด กระบวนการ หรือวิธีการใหม่อย่างสร้างสรรค์ สร้างขอบเขตและความต้องการใหม่ เพื่อป้องกันการตั้งครรถ์ไม่พึงประสงค์ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้จะประยุกต์เครื่องมือของกลยุทธ์น่านน้ำสีครามมาพัฒนาโมเดลกระบวนการเรียนรู้ ประกอบด้วย (1) การวาดภาพบนผืนผ้าใบเชิงยุทธศาสตร์ (The Strategy Canvas) (2) วิเคราะห์กรอบดำเนินการสี่ประการ (The Four Actions Framework) (3) การมองภาพรวมใหญ่ (Focus on The Big Picture) (4) การตื่นตัวเชิงภาพ (Visual Awakening) (5) การแสดงภาพยุทธศาสตร์ (Visual Strategy Fair) เพื่อค้นหาวัตกรรมเชิงคุณค่า (Value Innovation) และ (6) สร้างการดำเนินการในยุทธศาสตร์ (Build Execution into Strategy)

จากประสบการณ์ที่ได้ผู้ร่วมวิจัยในพื้นที่กลุ่มภาคกลางในปี 2555-2555 ที่ได้รับการสนับสนุนโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สสว.) และโครงการวิจัยและพัฒนา ที่ได้รับการสนับสนุนโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ผนวกกับผู้วิจัยเป็นอาจารย์สาขาวิชาจิตวิทยาและการแนะแนว จึงมีความใกล้ชิดกับนักศึกษาทุกคณะในมหาวิทยาลัย โดยสอนวิชาจิตวิทยาการศึกษา จิตวิทยากับการพัฒนา และการแนะแนวและการให้คำปรึกษา และช่วยเหลือนักศึกษาด้วยการให้บริการปรึกษาที่ห้องปฏิบัติการจิตวิทยา กว่า 16 ปี โดยได้ประยุกต์ใช้เครื่องมือของกลยุทธ์น่านน้ำสีครามคือกรอบดำเนินการสี่ประการ มาใช้ร่วมกับแนวคิดทางจิตวิทยา โดยจะเน้นให้นักศึกษาได้รู้จัก เข้าใจและยอมรับตนเองซึ่งได้ผลเป็นที่น่าพอใจ เห็นควมมีการต่อยอดความรู้ดังกล่าวผนวกกับการทำวิทยานิพนธ์ “การพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารจัดการสถาบันอุดมศึกษาตามแนวคิดกลยุทธ์น่านน้ำสีคราม” ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในปี 2552 ทำให้ผู้วิจัยสังเคราะห์กลยุทธ์น่านน้ำสีคราม เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เข้าใจและนำมาปฏิบัติได้โดยง่ายจึงเชื่อมั่นว่าจะเป็นอีกแนวทางเลือกในการป้องกันการตั้งครรถ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีได้อีกแนวทางหนึ่ง

วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจสาเหตุการตั้งครรถ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี
2. เพื่อศึกษาแนวทางการป้องกันการตั้งครรถ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี
3. เพื่อพัฒนาโมเดลกระบวนการเรียนรู้ด้วยกลยุทธ์น่านน้ำสีครามเพื่อป้องกันการตั้งครรถ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี
4. เพื่อศึกษาผลของการใช้กระบวนการเรียนรู้ด้วยกลยุทธ์น่านน้ำสีครามเพื่อป้องกันการ

ตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ก่อนทดลอง หลังทดลอง และระยะติดตามผล

ผลการทำงาน/ ผลการวิจัย

1. เพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์ในการวิจัยของคณະนักวิจัย ในด้านวิชาการ การจัดการเรียนการสอน การเผยแพร่ในวารสารวิชาการ การต่อยอดการศึกษาค้นคว้า และการวิจัย

2. ได้สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) แบบประเมินความรู้ความเข้าใจสาเหตุการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

2) แบบฟอร์มแนวทางการสัมภาษณ์เชิงลึกกรณีศึกษาและบุคคลใกล้ชิดหรือเกี่ยวข้อง /แนวคำถามที่ใช้ในการศึกษาเชิงปรากฏการณ์วิทยาเพื่อวิเคราะห์การป้องกันของการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษา

3) แบบฟอร์มแนวคำถามสัมภาษณ์เชิงลึกบุคคลที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษาตามกรอบดำเนินการสี่ประการ (The Four Actions Framework)

4) แบบฟอร์มแนวคำถามสัมภาษณ์แบบประเมิน การมีเป้าหมายในชีวิต การเห็นคุณค่าของตนเอง และการเคารพตนเองการสร้างความตระหนักรู้การคบเพื่อน รุ่นพี่รุ่นน้องในมหาวิทยาลัยความสัมพันธ์ในครอบครัว และเพื่อนสมัยเรียนมัธยมศึกษา

3. ได้สร้างและทดลองกับนักศึกษาคณะครุศาสตร์ จำนวน 18 คน โมเดลกระบวนการเรียนรู้ด้วยกลยุทธ์น่านน้ำสี่ครามเพื่อการป้องกันนักศึกษาตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ เพื่อใช้ในการอบรม

4. ได้เก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล จำนวน รวม 1.896 ตัวอย่าง จากมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคกลาง จำนวน 5 แห่ง ประกอบด้วย

1) มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา รวม 385 ตัวอย่าง

2) มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี รวม 366 ตัวอย่าง

3) มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ รวม 382 ตัวอย่าง

4) มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี รวม 375 ตัวอย่าง

5) มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์รวม 388 ตัวอย่าง พบว่า

นักศึกษาในกลุ่มภาคกลาง มีความรู้ในภาพรวมในระดับดี ถึงดีมากทั้ง 3 ด้าน คือ มิติด้านความคิด มิติด้านพฤติกรรม และมิติด้านอารมณ์ โดยภาพรวมมีความรู้ในระดับดีมากโดยมีค่าเฉลี่ยรวมที่ 2.73

6. ได้เก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล จำนวน รวม 10 ตัวอย่าง จากบุคคลที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษา
แนวทางการสัมภาษณ์เพื่อ ทำความเข้าใจ/ตีความความหมายเกี่ยวกับภาวะที่เป็น (being) ของมนุษย์ในประสบการณ์นั้น เป็นการตีความ (hermeneutics) จากสิ่งที่ปรากฏ (expressing) และตีความข้อความ (text) อันเป็นข้อมูลที่ได้จากประสบการณ์ การไตร่ตรองข้อมูล (reflect) เพื่อได้แก่นแท้ของปรากฏการณ์ (essence) ค้นหาหน่วยหรือโครงสร้างความหมาย (themes)

1) นักศึกษาที่อยู่ในภาวะตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์และเพื่อนชาย 1 คู่

- 2) อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์แนะแนว อาจารย์ผู้สอน 2 คน
- 3) นักจิตวิทยา 1 คน
- 4) ผู้ปกครอง 2 คน
- 5) ผู้ดูแลหอพัก 2 คน
- 6) ผู้บริหารของมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ 2 คน
7. ได้ผลการวิจัย รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ บทสรุปผู้บริหาร และบทคัดย่อ

จากการวิจัยค้นพบว่า

- 1) เพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์นักศึกษาต้องการสร้าง (Create Grid) และยกระดับ (Raise) คือ การมีเป้าหมายในชีวิต การเห็นคุณค่าในตนเอง และการเคารพตนเอง สิ่งควรลดลง (Reduce) และ ตัด (Eliminate) ปัจจัยที่มีผลต่อการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ คือ การคบเพื่อน รุ่นพี่รุ่นน้อง ความสัมพันธ์ที่ไม่ดีในครอบครัว และ กลุ่มเพื่อนสมัยเรียนมัธยมศึกษา
- 2) การสร้างโมเดลกระบวนการเรียนรู้สังเคราะห์แนวคิดกลยุทธ์น่านน้ำสีคราม มี 6 กระบวนการเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์
- 3) กลุ่มทดลองมีระดับความรู้ความเข้าใจการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ โดยหลังการทดลอง และระยะติดตามผลมีค่าเฉลี่ยระดับความรู้ความเข้าใจการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์สูงกว่าก่อนทดลอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01
- 4) กลุ่มทดลองมีเป้าหมายในชีวิต การเห็นคุณค่าของตนเอง การเคารพตนเอง และ การสร้างความตระหนักการคบเพื่อน รุ่นพี่รุ่นน้องในมหาวิทยาลัย ความสัมพันธ์ในครอบครัว และเพื่อนสมัยเรียนมัธยมศึกษาโดยรวมดีขึ้นในระยะหลังการทดลองและใน ระยะติดตามผล โดยมีนวัตกรรมเชิงคุณค่า (Value Innovation) ของตนเอง และยังต้องการพัฒนาตนเองเพิ่มขึ้น

การสืบค้น / คำสำคัญ (Keywords)

- 1) กลยุทธ์น่านน้ำสีคราม (The Blue Ocean strategy: BOS)
- 2) โมเดลกระบวนการเรียนรู้ของนักศึกษา (Undergraduates' Learning Process Model)
- 3) การป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ (Prevent Unwanted Pregnancies)

การนำผลงานไปใช้ประโยชน์

☒ การใช้ประโยชน์ด้านวิชาการ

- 1) เพื่อสังคม คือ นำโมเดลกระบวนการเรียนรู้เพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการ ไปใช้ประโยชน์ด้านวิชาการ
- 2) เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ให้กับนักศึกษา คือ บูรณาการกระบวนการเรียนรู้และเพิ่มเนื้อหาของตำราที่ใช้ประกอบการสอนวิชาจิตวิทยากับการพัฒนาดน (ธัญญภัทร์ธีรธรรนาโรจน์. (2560). จิตวิทยากับการพัฒนาดน. (พิมพ์ครั้งที่ 2) กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.)

การเผยแพร่/การประชาสัมพันธ์

ผลการวิจัยเผยแพร่ในวารสารทางวิชาการ ดังนี้

1. ☒ สิ่งพิมพ์หรือสื่อทั่วไป
เว็บไซต์ ของสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ <http://research.rru.ac.th/index.php> ในส่วนของบทสรุปผู้บริหาร บทคัดย่อ ภาษาไทย และภาษาอังกฤษ
2. ☒ สิ่งพิมพ์ทางวิชาการ ในส่วนของผลการวิจัย ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 และข้อที่ 2 นำไปเผยแพร่ในวารสารชื่อ “ราชนครินทร์วิชาการ” ที่อยู่ในฐานข้อมูล TCI กลุ่ม 2 <http://research.rru.ac.th/index.php>
3. ☒ สิ่งพิมพ์ทางวิชาการ ในส่วนของผลการวิจัย ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 และ ข้อที่ 4 นำไปเผยแพร่ในวารสารชื่อ “วารสารวิชาการ Veridian E-Journal.Silpakorn University สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ ได้รับการประเมินและผ่านการรับรองคุณภาพจากศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (TCI) ให้อยู่ใน กลุ่มที่ 1 (ตั้งแต่วันที่ 15 กันยายน 2559 – 31 ธันวาคม 2562) คาดว่าจะสามารถลงใน (Vol. 10 No. 2 May– August 2017) <http://www.tci-thaijo.org/index.php/Veridian-E-Journal>

ภาคผนวก 9

เผยแพร่ผลการวิจัยในหนังสือจิตวิทยากับการพัฒนาดน

การใช้กลยุทธ์น่านน้ำสีครามเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์

Blue Ocean strategy to prevent unwanted pregnancies

ฉัญญภัทร์ ศิริธรรณโรจน์ (Thanyaphat Sirathatnararajana) 2*

พรนภา เลื่อยคลั่ง (Pornnapa Lueaiklang) 3*

วิไลวรรณ ทองเจริญ (Vilaiwan Tongjaroen) 4*

ปันัดดา ยิ้มสกุล (Panadda Yimsakul) 5*

นฤมล พระใหญ่ (Narulmon Prayai) 6*

สิรภัทร โสติยาภัย (Sirapat Sotthiyapai) 7*

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาโมเดลกระบวนการเรียนรู้ด้วยกลยุทธ์น่านน้ำสีครามเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ศึกษาผลของการใช้กระบวนการเรียนรู้ด้วยกลยุทธ์น่านน้ำสีครามเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือแบบประเมินความรู้ความเข้าใจและการสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อสร้างโมเดลกระบวนการเรียนรู้เพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น กลุ่มทดลองที่ใช้ในการอบรม มีจำนวน 1 กลุ่ม 18 คน ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 ของมหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ ใช้สถิติพื้นฐานในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิจัยพบว่า การสร้างโมเดลกระบวนการเรียนรู้สังเคราะห์แนวคิดกลยุทธ์น่านน้ำสีคราม มี 6 กระบวนการเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ คือ (1) วาดภาพบนผืนผ้าใบเชิงยุทธศาสตร์ (2) วิเคราะห์กรอบดำเนินการสู่ประการ (3) การมองภาพรวมใหญ่ (4) การตื่นตัวเชิงภาพ (5) การแสดงภาพยุทธศาสตร์ ค้นหานวัตกรรมเชิงคุณค่า และ (6) สร้างการดำเนินการในยุทธศาสตร์ กลุ่มทดลองมีระดับความรู้ความเข้าใจการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ โดยหลังการทดลอง และระมัดระวังตามผลมีค่าเฉลี่ยระดับความรู้ความเข้าใจการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ สูงกว่าก่อนทดลอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01

กลุ่มทดลองมีเป้าหมายในชีวิต การเห็นคุณค่าของตนเอง การเคารพตนเอง และการสร้างความตระหนักการคบเพื่อน รุ่นพี่รุ่นน้องในมหาวิทยาลัย ความสัมพันธ์ในครอบครัว และเพื่อนสมัยเรียนมัธยมศึกษาโดยรวมดีขึ้นในระยะหลังการทดลองและใน ระยะติดตามผล โดยมีนวัตกรรมเชิงคุณค่า (Value Innovation) ของตนเอง และยังต้องการพัฒนาตนเองเพิ่มขึ้น

1* การวิจัยครั้งนี้ได้รับการสนับสนุนโดยสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) 2* สังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ หัวหน้าโครงการวิจัย e-mail: kanok_1972@hotmail.com 3* สังกัดโรงเรียนพุทธรังสีพิบูล 4* สังกัดโรงพยาบาลศิริราช 5* สังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี 6* สังกัดมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ 7* สังกัดวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสงขลา

Abstract

The purposes of this study were to study Blue Ocean strategy to prevent unwanted pregnancies model and prevent unwanted pregnancy undergraduates of Rajabhat Rajanagarindra University students. The tools used in this research, measure of Undergraduates, The experimental group selection by volunteers in the training of a group 18 students in the 1st semester of the academic year 2559 of Rajabhat Rajanagarindra University. The statistics used in this study to analyze preliminary agreement of the data analysis.

The research findings were as follows:

Model learning process is a Blue Ocean Strategy has six procedures to prevent unwanted pregnancy (1) (The Strategy Canvas) (2) (The Four Actions Framework) (3) (Focus on The Big Picture)(4) (Visual Awakening)(5) (Visual Strategy Fair) (Value Innovation and(6) (Build Execution into Strategy) Experiment with the knowledge to prevent unwanted pregnancy after the trial, and during the follow-up. The average level of knowledge and understanding to prevent unwanted pregnancy. Higher than before trial. The difference was statistically significant level. 01.

The group has a Life Goals, Self-worth and Self-respect and awareness, friends, Junior college, Family Relations, High school and college buddies. The overall improvement in long-term follow-up after treatment and Value Innovation, also to develop their own gain.

คำสำคัญ: กลยุทธ์น่านน้ำสีคราม/ป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์

Keywords: Blue Ocean strategy 2prevent unwanted pregnancies

บทนำ

ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ในฐานะหน่วยงานกลางด้านการวิจัย ได้ร่วมกับหน่วยเงินทุนต่างๆ ได้แก่สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน) (สวก.) สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.) สำนักงานคณะกรรมการนโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมแห่งชาติ (สวทน.)และสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ดำเนินงานภายใต้ชื่อ “เครือข่ายองค์กรบริหารงานวิจัย แห่งชาติ (คอบช.)” ภายใต้กรอบการวิจัยที่ คอบช. ใ้ทุนอุดหนุน ปงบประมาณ 2558

โครงการวิจัยนี้ได้รับการสนับสนุนตาม แผนงานส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยที่มุ่งเป้าเพื่อตอบสนองความต้องการในการพัฒนาประเทศในกลุ่มเรื่อง “การศึกษาและสร้างสรรค์ การเรียนรู้”ชื่อโครงการวิจัย “การใช้กลยุทธ์น่านน้ำสีครามเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์”เป็นที่ทราบโดยทั่วไปว่า จากอดีตจนถึงปัจจุบันการนักศึกษา

ตั้งกรรมมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นรายงานสถิติสุขภาพโลกขององค์การอนามัยโลกพบว่าการจัดลำดับอัตราการคลอดบุตรของวัยรุ่นอาเซียนในปี 2553 ซึ่งวัยรุ่นไทยอยู่ที่ 47 คนต่อสตรีที่มีอายุ 15-19 ปีจำนวน 1.000 คนซึ่งอยู่ลำดับที่ 5 ของกลุ่มประเทศอาเซียนรองจากวัยรุ่นลาว ฟิลิปปินส์อินโดนีเซียและกัมพูชาเท่ากับ 110. 53. 52 และ 48 ต่อ 1.000 คนส่วนญี่ปุ่นเกาหลีรวมทั้งจีนมีอัตราส่วนของแม่วัยรุ่นเพียง 4-5 คนต่อประชากร 1000 คน(สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. 2556: 111)

กระบวนการเรียนรู้ได้โมเดลจากการประยุกต์ใช้กลยุทธ์น่านน้ำสีคราม จากประสบการณ์ที่ได้ร่วมวิจัยในพื้นที่กลุ่มภาคกลางในปี2555-2555 โครงการพัฒนาเครือข่าย “การจัดการเชิงพื้นที่เพื่อการวิเคราะห์สถานการณ์และขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชนในพื้นที่กลุ่มภาคตะวันออก” ที่สนับสนุนโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สสส.) และ โครงการวิจัยและพัฒนา เครือข่ายนวัตกรรมการเรียนรู้ทักษะชีวิตครอบครัวศึกษา “การเสริมสร้างความสัมพันธ์และความเข้มแข็งในความสัมพันธ์ในครอบครัว” ที่ได้รับการสนับสนุนโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)ผนวกกับผู้วิจัยเป็นอาจารย์สาขาวิชาจิตวิทยาและการแนะแนว จึงมีความใกล้ชิดนักศึกษาทุกคน โดยสอนวิชาจิตวิทยาการศึกษา จิตวิทยากับการพัฒนา และการแนะแนวและการให้คำปรึกษา และช่วยเหลือนักศึกษาด้วยการให้บริการปรึกษาที่ห้องปฏิบัติการจิตวิทยา กว่า 16 ปี โดยได้ประยุกต์ใช้เครื่องมือของกลยุทธ์น่านน้ำสีคราม คือ กรอบดำเนินการสี่ประการ มาใช้ร่วมกับแนวคิดทางจิตวิทยา โดยจะเน้นให้นักศึกษาได้รู้จัก เข้าใจและยอมรับตนเอง ซึ่งได้ผลเป็นที่น่าพอใจ เห็นควมมีการต่อยอดความรู้ดังกล่าว ผนวกกับการทำวิทยานิพนธ์ “การพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารจัดการสถาบันอุดมศึกษาตามแนวคิดกลยุทธ์น่านน้ำสีคราม” ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในปี พ.ศ.2552 ทำให้ผู้วิจัยสังเคราะห์กลยุทธ์น่านน้ำสีครามโดยปรับนำกรอบแนวคิดหลักมาเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เข้าใจและนำมาปฏิบัติได้โดยง่ายจึงเชื่อมั่นว่าจะเป็นอีกแนวทางเลือกในการป้องกันการตั้งครกไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีได้อีกแนวทางหนึ่ง กลยุทธ์น่านน้ำสีคราม (The Blue Ocean strategy: BOS) ที่สังเคราะห์และนำมาใช้ ในการวิจัยครั้งนี้ คือ การบุกเบิก ปรับกรอบความคิด เป็นกระบวนการ หรือวิธีการใหม่อย่างสร้างสรรค์ สร้างขอบเขตและความต้องการใหม่ เพื่อป้องกันการตั้งครกไม่พึงประสงค์ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ จะประยุกต์เครื่องมือของกลยุทธ์น่านน้ำสีครามมาพัฒนาโมเดลกระบวนการเรียนรู้ ประกอบด้วย (1) การวาดภาพบนผ้าใบเชิงยุทธศาสตร์ (The Strategy Canvas)(2) วิเคราะห์กรอบดำเนินการสี่ประการ (The Four Actions Framework) (3) การมองภาพรวมใหญ่ (Focus on The Big Picture)(4) การตื่นตัวเชิงภาพ (Visual Awakening) (5) การแสดงภาพยุทธศาสตร์ (Visual Strategy Fair) เพื่อค้นหานวัตกรรมเชิงคุณค่า (Value Innovation และ (6) สร้างการดำเนินการในยุทธศาสตร์ (Build Execution into Strategy)

คำถามของการวิจัย

โมเดลกระบวนการเรียนรู้ด้วยกลยุทธ์น่านน้ำสีครามเพื่อป้องกันการตั้งครกไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีควรเป็นอย่างไร และการใช้กระบวนการเรียนรู้ด้วยกลยุทธ์น่านน้ำสีครามเพื่อป้องกันการตั้งครกไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาโมเดลกระบวนการเรียนรู้ด้วยกลยุทธ์น่านน้ำสีครามเพื่อป้องกันการตั้งครกไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

2. เพื่อศึกษาผลของการใช้กระบวนการเรียนรู้ด้วยกลยุทธ์น่านน้ำสีครามเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ก่อนทดลอง หลังทดลอง และระยะติดตามผล

สมมติฐานของการวิจัย

ก่อนและหลังได้รับการเรียนรู้ด้วยโมเดลกระบวนการเรียนรู้ด้วยกลยุทธ์น่านน้ำสีครามเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ นักศึกษามีกระบวนการเรียนรู้ด้วยกลยุทธ์น่านน้ำสีครามเพื่อป้องกันนักศึกษาตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์แตกต่างกัน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ แบบประเมินความรู้ความเข้าใจและการสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อสร้างโมเดลกระบวนการเรียนรู้เพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น กลุ่มทดลองที่ใช้ในการอบรม มีจำนวน 1 กลุ่ม 18 คน ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 ของมหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนรินทร์

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1. ตัวแปรจัดกระทำ (treatment variable) คือ โมเดลกระบวนการเรียนรู้ด้วยกลยุทธ์น่านน้ำสีครามเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์
2. ตัวแปรตาม (dependent variable) คือ การป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. โมเดลกระบวนการเรียนรู้ด้วยกลยุทธ์น่านน้ำสีครามเพื่อป้องกันนักศึกษาตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ (Develop Undergraduates' Learning Process Model) หมายถึงกระบวนการ วิธีการ ขั้นตอนการเรียนรู้ของนักศึกษา เพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์โดยประยุกต์ใช้วิธีการสอนตามวงจรการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพของโคป (Kolb's learning style model) (Kolb, 1984). มุ่งจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (student center) ส่งเสริมการให้ทำกิจกรรมเพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง (learning activities) ตามความแตกต่างระหว่างบุคคล ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ (active participation learning) ทั้งด้านการทำกิจกรรม การคิด การวิเคราะห์ การแก้ปัญหา การตัดสินใจ และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองจากกระบวนการคิด ประยุกต์ใช้โดยวิเคราะห์ผู้เรียนและเนื้อหาเพื่อจัดกระบวนการเรียนรู้ในแต่ละมิติ

2. กลยุทธ์น่านน้ำสีคราม (The Blue Ocean strategy: BOS) หมายถึง กระบวนการ หรือวิธีการในการคิด เพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษา ได้ที่เป็นพลวัต มีการเปลี่ยนแปลงในการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ทั้ง 3 มิติ คือ มิติด้านความคิด (cognitive domain) มิติด้านอารมณ์ (affective domain) และมิติด้านพฤติกรรม (behavioral domain) เพื่อค้นหายุทธศาสตร์ใหม่ๆ เพื่อให้นักศึกษาสามารถสร้างสรรค์ บุกเบิก สร้างขอบเขตและความต้องการใหม่ สร้างนวัตกรรมเชิงคุณค่าร่วมกันเพื่อป้องกันนักศึกษาตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ได้

3. การป้องกันนักศึกษาตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ (Prevent Unwanted Pregnancies) หมายถึงโมเดลเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษา ประกอบด้วย กระบวนการ วิธีการ ขั้นตอน และแนวทางในการ

เรียนรู้ของนักศึกษาเพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ มีเจตคติ ตระหนักในคุณค่าในการดูแลตนเองไม่ให้เกิดการตั้งครรภ์ ในวัยเรียน มีการเปลี่ยนแปลงในการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ทั้ง 3 มิติ คือ มิติด้านความคิด (cognitive domain) มิติด้านอารมณ์ (affective domain) และมิติด้านพฤติกรรม (behavioral domain)

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ประโยชน์เชิงวิชาการ การวิจัยครั้งนี้เป็นการสร้างโมเดลกระบวนการเรียนรู้ด้วยกลยุทธ์น่านน้ำสี่คราม เพื่อการป้องกันนักศึกษาตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษา ซึ่งจะทำให้ได้องค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับสาเหตุการตั้งครรภ์ ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษา รวมทั้งการพัฒนาการเรียนรู้การตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์โดยใช้โมเดลที่มีการประยุกต์ใช้ ทฤษฎีและเทคนิคด้านการใช้คำปรึกษาและหลักการด้านจิตวิทยาเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของนักศึกษา ซึ่งจะ เป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจประเด็นเกี่ยวกับการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษา หรือสนใจในการนำไปศึกษาใน ประชากรกลุ่มอื่น นอกจากนี้ยังได้ทราบสภาพปัญหาการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษา ว่าเกิดปัญหาอะไรบ้าง เมื่อตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ และมีอะไรบ้างที่ต้องพัฒนา ลดลง หรือตัดออกไป เพื่อลดความเสี่ยงในการตั้งครรภ์ไม่พึง ประสงค์

2. ประโยชน์เชิงปฏิบัติ ผลการศึกษาครั้งนี้ก่อให้เกิดประโยชน์ด้านการปฏิบัติดังนี้

2.1 ผลการศึกษาทำให้ได้ข้อมูลจากแบบวัดการเรียนรู้การตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาและของ นักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดฉะเชิงเทรา ซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับนักศึกษาในบริบทที่ใกล้เคียงได้

2.2 โมเดลกระบวนการเรียนรู้ด้วยกลยุทธ์น่านน้ำสี่ครามเพื่อการป้องกันนักศึกษาตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ มีการประยุกต์ใช้กลยุทธ์น่านน้ำสี่คราม ตลอดจนหลักการด้านจิตวิทยามาใช้ในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้แต่ละ ด้าน (ความรู้ ด้านอารมณ์ และด้านพฤติกรรม) ซึ่งครูหรือผู้ทำงานเกี่ยวกับนักศึกษาสามารถนำหลักการและองค์ ความรู้ดังกล่าวมาพัฒนานักศึกษา เพื่อลดปัญหาการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาและนักเรียนได้

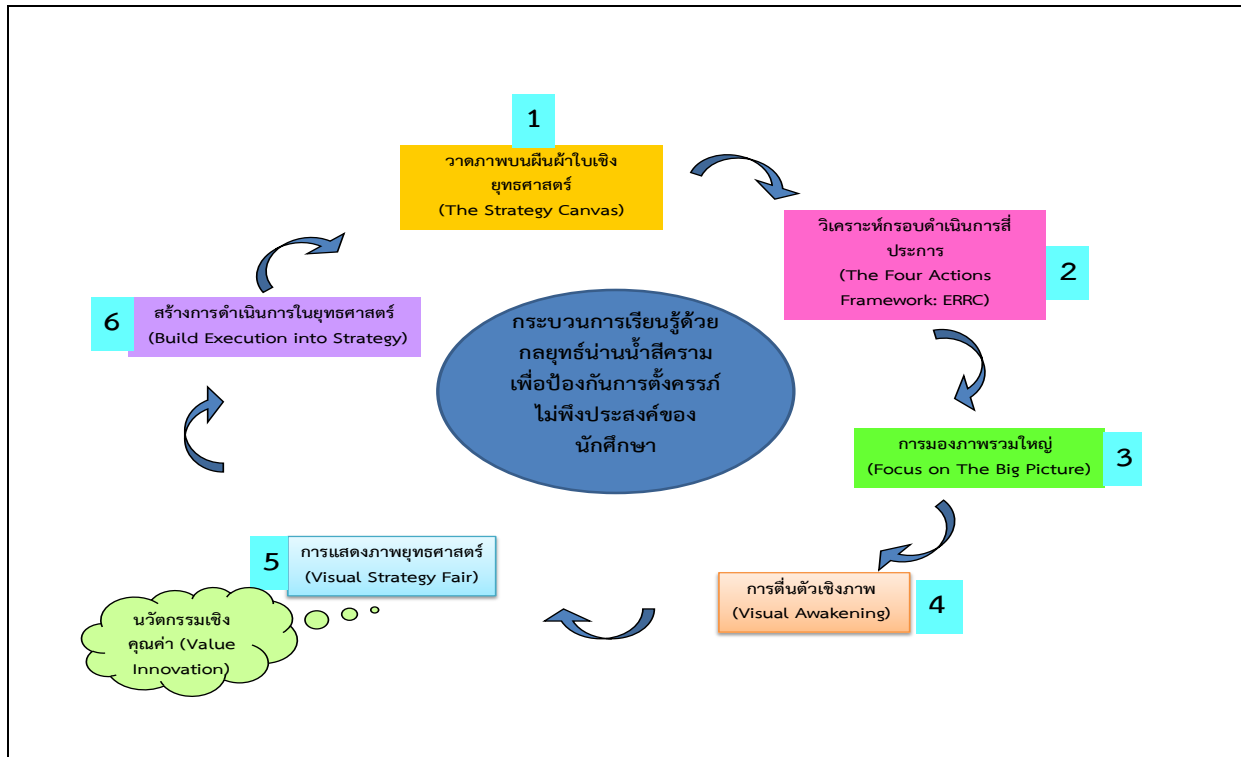
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ

1. แบบประเมินความรู้ความเข้าใจสาเหตุการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี
2. แบบฟอร์มแนวทางการสัมภาษณ์เชิงลึกกรณีศึกษาและ บุคคลใกล้ชิดหรือเกี่ยวข้อง /แนวคำถามที่ใช้ใน การศึกษาเชิงปรากฏการณ์วิทยาเพื่อวิเคราะห์การป้องกันของการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษา
3. แบบฟอร์มแนวคำถามสัมภาษณ์เชิงลึกบุคคลที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษาตามกรอบดำเนินการสี่ประการ (The Four Actions Framework)
4. แบบฟอร์มแนวคำถามสัมภาษณ์เพื่อประเมินการมีเป้าหมายในชีวิตการเห็นคุณค่าของตนเอง การเคารพ ตนเอง และ การสร้างความตระหนักการคบเพื่อน รุ่นพี่รุ่นน้องในมหาวิทยาลัย ความสัมพันธ์ในครอบครัว และเพื่อน สมัยเรียนมัธยมศึกษา

ผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนาโมเดลกระบวนการเรียนรู้ด้วยกลยุทธ์น่านน้ำสีครามเพื่อการป้องกันนักศึกษาตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ สรุปได้ดังนี้

ภาพที่ 1 วงจรการประยุกต์ใช้กลยุทธ์น่านน้ำสีคราม ในการพัฒนาโมเดลกระบวนการเรียนรู้เพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน

ทีมา ธัญญภัทร์ ศิริชันราโรจน์ และคณะ ประยุกต์จากแนวคิดกลยุทธ์น่านน้ำสีครามจาก Kim C. and Mauborgne. R. 2005. Blue Ocean Strategy. Boston: Harvard Business School Press.

จากภาพที่ 1 วงจรการประยุกต์ใช้กลยุทธ์น่านน้ำสีคราม ในการพัฒนาโมเดลกระบวนการเรียนรู้เพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย 6 กระบวนการเรียนรู้หลัก (1) วาดภาพบนผืนผ้าใบเชิงยุทธศาสตร์ (The Strategy Canvas)(2) วิเคราะห์กรอบดำเนินการสี่ประการ (The Four Actions Framework) (3) การมองภาพรวมใหญ่ (Focus on The Big Picture)(4) การตื่นตัวเชิงภาพ (Visual Awakening) (5) การแสดงภาพยุทธศาสตร์ (Visual Strategy Fair) ค้นหา นวัตกรรมเชิงคุณค่า (Value Innovation) และ (6) สร้างการดำเนินการในยุทธศาสตร์ (Build Execution into Strategy)

2. ผลของการใช้กระบวนการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นมา

ผลการวิเคราะห์การทดลองใช้โมเดลกระบวนการเรียนรู้ด้วยกลยุทธ์น่าน้ำสีครามเพื่อป้องกันนักศึกษาตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ สรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 1 ความแปรปรวนของความรู้ความเข้าใจการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ก่อนทดลอง หลังทดลอง และระยะติดตามผล (n = 18)

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	11.414	5.707	68.00
ภายในกลุ่ม	51	4.280	.084	
รวมทั้งหมด	53	15.694		

ตารางที่ 2 ความรู้ความเข้าใจการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผล

อายุ	$\bar{X}$	SD	df	F	P
ก่อนใช้โมเดล	2.68	.265	2	68.003	.000
หลังใช้โมเดล	3.69	.323			
ระยะติดตามผล	3.62	.276			

จากตารางที่ 2 พบว่านักศึกษาก่อนการทดลอง และหลังการทดลอง และระยะติดตามผล มีระดับความรู้ความเข้าใจการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 ซึ่งหมายความว่า หลังการทดลอง และระยะติดตามผลมีค่าเฉลี่ยระดับความรู้ความเข้าใจการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ สูงกว่า ก่อนทดลอง

ตารางที่ 3 การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของ Tamhane ผลการเปรียบเทียบ ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผล

อายุ	$\bar{X}$	ก่อนเรียน	หลังเรียน	ติดตามผล
		2.68	2.69	3.62
ก่อนการทดลอง	2.68		-1.008*	-0.937*
หลังทดลอง	3.69			0.071
ระยะติดตามผล	3.62			

*P<.05

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลการเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สรุปได้ว่า นักศึกษาก่อนการทดลองและหลังการทดลอง มีความแตกต่างกันอย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 โดยหลังการทดลอง มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าก่อนการทดลอง ส่วนหลังการทดลอง และระยะติดตามผลพบว่าไม่แตกต่างกัน

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย การทดลองในครั้งนี้ที่ กลุ่มทดลองมีระดับความรู้ความเข้าใจการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 ซึ่งหมายความว่า หลังการทดลอง และระยะติดตามผลมีค่าเฉลี่ยระดับความรู้ความเข้าใจการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ สูงกว่าก่อนทดลอง ส่วนผลการเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สรุปได้ว่า นักศึกษาก่อนการทดลองและหลังการทดลอง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 โดยหลังการทดลอง มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าก่อนการทดลอง ส่วนหลังการทดลอง และระยะติดตามผลพบว่าไม่แตกต่างกัน กลุ่มทดลองมีเป้าหมายในชีวิต การเห็นคุณค่าของตนเอง การเคารพตนเอง และการสร้างความตระหนัก การคบเพื่อน รุ่นพี่รุ่นน้องในมหาวิทยาลัย ความสัมพันธ์ในครอบครัว และเพื่อนสมัยเรียนมัธยมศึกษาโดยรวมดีขึ้นใน ระยะหลังการทดลองและใน ระยะติดตามผล โดยมีนวัตกรรมเชิงคุณค่า (Value Innovation) ของตนเอง และยัง ต้องการพัฒนาตนเองเพิ่มขึ้น สอดคล้องกับการ การศึกษาความภาคภูมิใจในตนเองและความหย่นตัวของ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ที่พบว่าระดับความภาคภูมิใจในตนเอง และความหย่นตัวของ นักศึกษาระดับปริญญาตรี อยู่ในระดับมาก การเปรียบเทียบความแตกต่างพบว่า นักศึกษาระดับปริญญาตรี จำแนกตามเพศมีความภาคภูมิใจในตนเองและความหย่นตัวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เปรียบเทียบตามระดับชั้นปี พบว่า นักศึกษาระดับชั้นปีต่างกันมีความภาคภูมิใจและความหย่นตัวแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ความภาคภูมิใจในตนเอง มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลางกับความ หย่นตัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คิดเป็นร้อยละ 35.76 (อัญญภัทร์ศิริธัชชนาโรจน์และคณะ (Vol 9 No 2 May-August 2016 หน้า 716)

กลุ่มทดลองมีเป้าหมายในชีวิต การเห็นคุณค่าของตนเอง การเคารพตนเอง และการสร้างความตระหนัก การคบเพื่อน รุ่นพี่รุ่นน้องในมหาวิทยาลัย ความสัมพันธ์ในครอบครัว และเพื่อนสมัยเรียนมัธยมศึกษาโดยรวม นักศึกษาประเมินตนเองว่าได้รู้จักและเข้าใจตนเองมากขึ้น มองเห็นวิถีทางของตนเองในการก้าวผ่านความคิดแบบเดิม พฤติกรรมความเคยชินแบบเดิม มีวิธีการใหม่อย่างสร้างสรรค์เป้าหมายชีวิตและความต้องการใหม่ โดยเห็นภาพ ความสำเร็จของตนเองที่ชัดเจนขึ้น ข้อที่นักศึกษาในกลุ่มทดลองประเมินว่าตนเองดีขึ้นในระยะหลังการทดลองและใน ระยะติดตามผล คือ รู้สึกว่าภูมิใจในตนเอง มองความรักและการแต่งงานชัดเจนขึ้น รู้ว่าต้องบริหารเวลาอย่างไรให้ ดีที่สุดสำหรับตัวเอง รู้ว่าจะไปสู่เป้าหมายในชีวิตต้องทำอะไรบ้างและทำอย่างไร รู้ว่าสาขาที่เรียนต้องยอมรับและทำใจ ก้าวต่อไป เปลี่ยนมุมมองใหม่เปิดใจยอมรับสิ่งได้มากขึ้น ตระหนักได้ว่าความมุ่งมั่นจะพาไปสู่จุดหมายและต้องปรับตัว อย่างไม่มีความมั่นใจและตระหนักว่าจะไม่ตั้งครร์จะดูแลตนเองจนกว่าจะเรียนสำเร็จ โดยค้นพบแรงบันดาลใจที่จะ เอาชนะอุปสรรคต่างๆ ซึ่งนักศึกษาแต่ละคนโดยทุกคนมีแผนยุทธศาสตร์เป็นเข็มทิศชีวิตของตนเอง ที่ไปสู่เป้าหมาย ค้นพบ การสำเร็จการศึกษา โดยมีนวัตกรรมเชิงคุณค่า (Value Innovation) ของตนเอง และข้อที่นักศึกษาในกลุ่ม ทดลองประเมินว่าตนเองยังต้องการเสริมสร้างเพิ่มขึ้นเนื่องจากยังรู้สึกว่าจะตนเองยังไม่ดีขึ้น คืออยู่ในระดับน้อย ถึงปานกลาง ตั้งแต่ก่อนทดลอง หลังการทดลองและในระยะติดตามผล คือ การวิตกกังวลกับความคิดของคนอื่น

ขาดความมั่นใจ เมื่อต้องเจอสิ่งที่ยากและท้าทาย รู้สึกว่าตนเองไม่ค่อยมีค่า ยังอยู่ท่ามกลางความขัดแย้งที่ยากจะแก้ไขได้ ทั้งกับครอบครัว เพื่อน มีความพยายามไม่มากพอ ที่ผ่านมามีได้มีเป้าที่ชัดเจนและจะพยายาม ไม่มีสมาธิ สอดคล้องกับตัวอย่างอีกหนึ่งแนวทางที่สถาบันอุดมศึกษาที่ดูแลการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับเครื่องมือส่วนที่ 1 “แบบประเมินความรู้ความเข้าใจสาเหตุการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี” และ “แบบฟอร์มแนวทางการสัมภาษณ์เชิงลึกกรณีศึกษาและบุคคลใกล้ชิดหรือเกี่ยวข้อง / แนวคำถามที่ใช้ในการศึกษาเชิงปรากฏการณ์วิทยาเพื่อวิเคราะห์การป้องกันของการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษา” รวมถึง แบบฟอร์มแนวคำถามสัมภาษณ์เชิงลึกบุคคลที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษาตามกรอบดำเนินการสี่ประการ (The Four Actions Framework) สามารถนำไปปรับใช้ตามความเหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างของการวิจัยครั้งนี้ได้

2. ข้อเสนอแนะสำหรับเครื่องมือส่วนที่ 2 “โมเดลกระบวนการเรียนรู้ด้วยกลยุทธ์น่าน้ำสีครามเพื่อป้องกันตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี” และ “แบบฟอร์มแนวคำถามสัมภาษณ์แบบประเมิน การมีเป้าหมายในชีวิต การเห็นคุณค่าของตนเอง การเคารพตนเอง และการสร้างความตระหนักรู้การคบเพื่อน รุ่นพี่รุ่นน้องในมหาวิทยาลัย ความสัมพันธ์ในครอบครัว และเพื่อนสมัยเรียนมัธยมศึกษา” สามารถนำไปปรับใช้ตามความเหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างของการวิจัยครั้งนี้ได้ เช่น ใช้บางกระบวนการ หรือใช้สลับกระบวนการ นำไปผสมหรือบูรณาการกับกระบวนการเรียนรู้อื่นๆ ได้สุดแต่ดุลพินิจไม่มีสิ่งใดผิดหรือสมบูรณ์ โดยสิ่งสำคัญคือผู้วิจัยพบว่าอยู่ที่เจตนาที่ผู้วิจัยต้องการป้องกันไม่ให้นักศึกษาตั้งครรภ์เป็นส่วนสำคัญที่สุด

3. ข้อเสนอแนะสำหรับอาจารย์ ครู ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับนักเรียน นักศึกษา เช่น การจัดทำเอกสารประกอบการสอน หนังสือ ตำรา ควรสอดแทรกเนื้อหา และกิจกรรมการเรียนการสอนเกี่ยวกับ การมีเป้าหมายในชีวิต เห็นคุณค่าในตนเอง และการเคารพตนเอง และให้ความสำคัญกับกลุ่มเพื่อน/ รุ่นพี่รุ่นน้องในมหาวิทยาลัย ความสัมพันธ์ในครอบครัว และ กลุ่มและเพื่อนสมัยเรียนมัธยมศึกษา

4. ข้อเสนอแนะสำหรับการคัดเลือกนักศึกษาเข้าเรียน ควรมีการเตรียมความพร้อม ให้นักศึกษาได้มีเป้าหมายในชีวิต มีเป้าหมายในการเลือกเรียนสาขาวิชาที่สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัด เพื่อให้นักศึกษามีเป้าหมายในชีวิตที่ชัดเจนอันจะเป็นการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์อีกส่วนหนึ่ง รวมถึงการสร้างเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง และการเคารพตนเอง

5. ข้อเสนอแนะสำหรับคณบดีควรนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนของตนเอง เช่น เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ให้กับนักศึกษา คือ บูรณาการกระบวนการเรียนรู้และเพิ่มเนื้อหาของหนังสือที่ใช้ประกอบการสอนวิชาจิตวิทยากับการพัฒนาดน ที่จัดพิมพ์ครั้งที่ 2 ต้นปี 2560 (ธัญญภัทร ศิริธรรมาโรจน์. (2560). จิตวิทยากับการพัฒนาดน. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.)

6. การจะทำลดปัญหาตั้งครรภ์ไม่พร้อมได้อย่างแท้จริงเฉพาะหน้า ควรใช้ควบคู่กับวิธีการอื่นๆ เช่น การคุมกำเนิดชั่วคราว หรือการนับรอบเดือน การใส่ถุงยางอนามัย เป็นต้น เนื่องจากการส่งเสริมให้เกิดความรักกันวลสงวนตัว รักตนเอง รักอนาคตและไม่ปล่อยตัวปล่อยใจในวัยเรียนเป็นสิ่งที่ต้องใช้เวลามากเพื่อป้องกันตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

7. ควรนำข้อค้นพบไปใช้พัฒนาโลกเชิงระบบ บูรณาการกับพันธกิจปกติ เพื่อให้เกิดการต่อยอดขยายผล และพัฒนาต่อเนื่องเพื่อป้องกันตั้งครกไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

8. เพื่อให้เกิดเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่เป็นกลไกเชิงระบบ เพื่อยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ของเด็ก เยาวชนเพื่อภูมิคุ้มกันปัจจัยเสี่ยงเพศวิถี โดยมีการเชื่อมโยงภาคีทั้งภายในและภายนอกเพื่อป้องกันตั้งครกไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีจากทุกภาคส่วน

9. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

อันดับแรก คณะผู้วิจัย พบว่า นักศึกษาระดับปริญญาตรี มีความรู้ความเข้าใจสาเหตุของการตั้งครกไม่พึงประสงค์ อยู่ในระดับดีมากทั้งในมิติด้านความคิด (cognitive domain) มิติด้านพฤติกรรม (behavioral domain) มิติด้านอารมณ์ (affective domain) ดังนั้น ควรมีการศึกษาความรู้ความเข้าใจสาเหตุของการตั้งครกไม่พึงประสงค์ ในระดับประถมและมัธยมศึกษา เพื่อเปรียบเทียบกับตัวเลขแนวโน้มการตั้งครก อันจะเป็นอีกแนวทางที่จะพัฒนาต่อไป

ข้อต่อมา คือ คณะผู้วิจัย พบว่า 3 อันดับแรกที่นักศึกษาระดับปริญญาตรีได้รับการส่งเสริมหรือพัฒนา เพื่อป้องกันการตั้งครกไม่พึงประสงค์เพื่อป้องกันการตั้งครกไม่พึงประสงค์นักศึกษาต้องการสร้าง (Create Grid) และยกระดับ (Raise) คือ การมีเป้าหมายในชีวิต การเห็นคุณค่าในตนเอง และการเคารพตนเอง สิ่งควรลดลง (Reduce) และ ตัด (Eliminate) ปัจจัยที่มีผลต่อการตั้งครกไม่พึงประสงค์ คือ การคบเพื่อน รุ่นพี่รุ่นน้อง ความสัมพันธ์ที่ไม่ดีในครอบครัว และ กลุ่มเพื่อนสมัยเรียนมัธยมศึกษา ดังนั้น ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนาทั้ง 3 ส่วนนี้และ ศึกษาผลดี หรือศึกษาตัวแปรส่งผ่านอันจะนำมาเพื่อป้องกันการตั้งครกไม่พึงประสงค์อีกหนทางหนึ่ง

ข้อที่ 3 ควรมีการศึกษาวิจัยเพื่อเสริมสร้างหรือพัฒนา การมีเป้าหมายในชีวิต การเห็นคุณค่าในตนเอง และการเคารพตนเองกับนักเรียนหรือผู้เรียนกลุ่มอื่น เช่น นักเรียนอาชีวศึกษา นักเรียนระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา

ข้อที่ 4 ควรมีการศึกษาวิจัยหรือให้ความสำคัญกับคนใกล้ชิดกับนักศึกษาประกอบด้วย กลุ่มเพื่อน/รุ่นพี่รุ่นน้องในมหาวิทยาลัย ความสัมพันธ์ในครอบครัว และ กลุ่มและเพื่อนสมัยเรียนมัธยมศึกษา อีกทั้งพบว่า บุคคล 3 ฝ่าย ยังเป็นตัวแปรสำคัญที่ทำให้เกิดความเสี่ยงต่อการตั้งครกไม่พึงประสงค์ของนักศึกษา และ

ข้อสุดท้ายสามารถศึกษาและกระบวนการเรียนรู้เพื่อป้องกันการตั้งครกไม่พึงประสงค์กับนักศึกษา ในสถาบันอุดมศึกษาต่างๆ เช่น มหาวิทยาลัยราชภัฏทั่วประเทศอีก 38 แห่งที่กระจายอยู่ในภูมิภาค รวมถึงมหาวิทยาลัย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยเอกชนเป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

กองทุนประชากรแห่งสหประชาชาติประจำประเทศไทย. (2556). **แม้วยโส ความท้าทายการตั้งครกในวัยรุ่น**.

องค์การสหประชาชาติ. กรุงเทพฯ: แอดวานส์ปรีนติ้ง.

กองสุศึกษากรมสนับสนุนบริการสุขภาพ. (2556). **แนวทางการพัฒนาความฉลาดทางสุขภาพ (Health Literacy) เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรม 30.2ส. และลดเสี่ยง**. นนทบุรี: กระทรวงสาธารณสุข.

กัญญา วจนสาร. (2554). **เพศจากข่าว 3 ปี: ช่มชืด ท้องไม่พร้อม นักศึกษาที่ตั้งครกไม่พึงประสงค์**

และเทคโนโลยีช่วยเจริญพันธุ์. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสร้างความรู้เรื่องสุขภาพผู้หญิง (สคส.) และ สถาบันวิจัยประชากรและสังคม (วปส.) มหาวิทยาลัยมหิดล.

- คณะกรรมการธิการสาธารณสุข. (2553).รายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง ปัญหาการตั้งครรภ์ในนักศึกษา. วุฒิสภา. 4-5. 15-29.
- ธัญญภัทร์ศิริธรรมาโรจน์. (2560). จิตวิทยากับการพัฒนาตน. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร:สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธัญญภัทร์ศิริธรรมาโรจน์.สกล วรเจริญศรี และ ปริญา มีสุข. (Vol. 9. No. 2. May – August. 2016). การศึกษาความภาคภูมิใจในตนเองและความหยุนตัวของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์. Veridian E-Journal.Silpakorn University. 715-732.
- พสุ เดชะรินทร์.คิดแบบ Blue Ocean Strategy ตอนที่ 2. คอลัมน์ “มองมุมใหม่”[ออนไลน์]. 2549. แหล่งที่มา :กรุงเทพธุรกิจออนไลน์. www.Pasuonline.net คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย [2556 มกราคม 4]
- ศิริพร จิรวัดกุล.สมพร รุ่งเรืองกลกิจ. ดารุณี จงอุดมการณ์. กฤตยา แสงเจริญ.สร้อย อนุสรณ์. ชีรกุล. สมพร วัฒนกุลเกียรติ. โสมภัทร ศรีไชย. นิบล รุจิประเสริฐ. สมจิตร เมืองพิล และ อิงคภาโคตนา. (2556) การศึกษาแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการ ตั้งครรภ์ไม่พร้อมในนักศึกษา. (Prevention of and Dealing with Teenage pregnancy).ศูนย์ประสานงานองค์การอนามัยโลกด้านการวิจัยด้านเพศภาวะและสุขภาพสตรี มหาวิทยาลัยขอนแก่น. The Thai Journal of Primacy Care and Family Medicine; Vol. 3 No. 2: October 2012-January 2013.
- สำนักงานพัฒนาระบบข้อมูลข่าวสารสุขภาพ. (2555). ปมปัญหาการตั้งครรภ์ในนักศึกษาที่ตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ . สืบค้นเมื่อ 29 เมษายน 2557.จาก http://www.hiso.or.th/hiso/tonkit/tonkits_22.php
- สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์กระทรวงสาธารณสุข. (2556). ยุทธศาสตร์ตัวชี้วัดและแนวทางการจัดเก็บข้อมูล กระทรวงสาธารณสุขปีงบประมาณ พ.ศ. 2557.
- สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข. (2554). แผนยุทธศาสตร์สุขภาพวิถีไทย พ.ศ. 2554-2563. กรุงเทพฯ. โรงพิมพ์สำนักพระพุทธรศาสนาแห่งชาติ.
- สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2556). รายงานการวิเคราะห์สถานการณ์ทางสังคม. โครงการพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ ในรูปแบบที่ทางสังคมปีงบประมาณ 2556.
- Knowles. S.A. 1970. The international encyclopedia of higher education. San Francisco: Jossey –Bass.
- Kim. C. &Mauborgne. R.(2005). Blue Ocean Strategy. Boston: Harvard Business School Press.
- Kim. C. &Mauborgne. R. (2550).Blue Ocean Strategy.แปลโดย ศิริวรรณ เสรีรัตน์. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: เนชั่นบุ๊คส์ อินเตอร์เนชั่นแนลเนชั่นกรุ๊ป. ซีเอ็ดยูเคชั่น.
- Kim. C. &Mauborgne. R. (2005). Blue Ocean Strategy. Boston: Harvard Business School Press.
- Kim and Mauborgne. Blue Ocean Strategy. ศิริวรรณ เสรีรัตน์. พิมพ์ครั้งที่ 4. เนชั่นบุ๊คส์ อินเตอร์เนชั่นแนล.เนชั่นกรุ๊ป. ซีเอ็ดยูเคชั่น. 2550.
- WHO.(2011). WHO Guidelines on preventing early pregnancy and poor reproductive outcomes among adolescent in developing countries: World Health Organization.